

ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวอาชีพเพื่อพัฒนาการรับรู้ด้านการศึกษาต่อ
สายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
โรงเรียนโคกตูมวิทยา จังหวัดลพบุรี

นางปิยวรรณ ปรีชานุกูล

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาการแนะแนวและการปรึกษาเชิงจิตวิทยา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ. 2558

**The Effects of Using a Career Guidance Activities Package to Develop Awareness
of Further Study in Vocational Education of Mathayom Suksa II Students at
Koktum Wittaya School in Lop Buri Province**

Mrs. Piyawan Preechanukul

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Education in Guidance and Psychological Counseling

School of Educational Studies

Sukhothai Thammathirat Open University

2015

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวอาชีพเพื่อพัฒนาการรับรู้ด้านการศึกษาคือ
สายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนโคกคูมวิทยา
จังหวัดลพบุรี

ชื่อและนามสกุล นางปิยวรรณ ปริษานุกุล

แขนงวิชา การแนะแนว

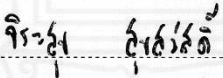
สาขาวิชา ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

อาจารย์ที่ปรึกษา 1. อาจารย์ ดร. จิระสุข สุขสวัสดิ์
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นิรนาท แสนสา

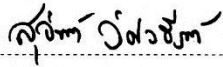
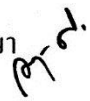
วิทยานิพนธ์นี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 8 สิงหาคม 2559

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. มณฑิรา จารูเพ็ง)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร. จิระสุข สุขสวัสดิ์)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นิรนาท แสนสา)

..... ประธานกรรมการบัณฑิตศึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร. สุจินต์ วิสวธีรานนท์)

ชื่อวิทยานิพนธ์ ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวอาชีพเพื่อพัฒนาการรับรู้ด้านการศึกษาต่อสายอาชีพ
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียน โลกตุมวิทยา จังหวัดลพบุรี

ผู้วิจัย นางปิยวรรณ ปรีханกุล รหัสนักศึกษ 2572800775

ปริญญา ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การแนะแนวและการปรึกษาเชิงจิตวิทยา)

อาจารย์ที่ปรึกษา (1) อาจารย์ ดร. จิระสุข สุขสวัสดิ์ (2) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นิรนาท แสนสา

ปีการศึกษา 2558

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) เปรียบเทียบระดับการรับรู้ด้านการศึกษาต่อสายอาชีพ
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียน โลกตุมวิทยา จังหวัดลพบุรี ในกลุ่มทดลองก่อนและหลังการใช้
ชุดกิจกรรมแนะแนวอาชีพ (2) เปรียบเทียบระดับการรับรู้ด้านการศึกษาต่อสายอาชีพของนักเรียนดังกล่าว
ในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมระยะหลังการทดลอง และ (3) เปรียบเทียบระดับการรับรู้ด้านการศึกษาต่อ
สายอาชีพของนักเรียนดังกล่าวในกลุ่มทดลอง ระยะหลังการทดลอง และระยะติดตามผล

กลุ่มตัวอย่างคือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียน โลกตุมวิทยา ปีการศึกษา 2559จังหวัด
ลพบุรี จำนวน 40 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบกลุ่ม แล้วสุ่มอย่างง่าย ด้วยวิธีการจับสลากเพื่อแบ่งเป็นกลุ่ม
ทดลอง จำนวน 20 คน และกลุ่มควบคุม จำนวน 20 คน โดยกลุ่มทดลองได้รับชุดกิจกรรมแนะแนวอาชีพ
เพื่อพัฒนาการรับรู้ด้านการศึกษาต่อสายอาชีพ ส่วนกลุ่มควบคุมได้รับชุดกิจกรรมแนะแนวปกติ เครื่องมือ
ที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ (1) ชุดกิจกรรมแนะแนวอาชีพเพื่อพัฒนาการรับรู้ด้านการศึกษาต่อสายอาชีพ
(2) แบบประเมินการรับรู้ด้านการศึกษาต่อสายอาชีพ มีค่าความเที่ยงเท่ากับ .89 และ (3) ชุดกิจกรรม
แนะแนวปกติ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที่

ผลการวิจัยสรุปได้ว่า (1) ระยะหลังการทดลอง นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียน โลก
ตุมวิทยา ในกลุ่มทดลองมีการรับรู้ด้านการศึกษาต่อสายอาชีพสูงกว่าระยะก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับ .05 (2) ระยะหลังการทดลอง นักเรียนกลุ่มทดลองมีการรับรู้ด้านการศึกษาต่อสายอาชีพ
สูงกว่าของนักเรียนกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ (3) ระยะติดตามผล นักเรียน
กลุ่มทดลองมีการรับรู้ด้านการศึกษาต่อสายอาชีพไม่แตกต่างกับระยะหลังการทดลอง

คำสำคัญ ชุดกิจกรรมแนะแนวอาชีพ การรับรู้ การศึกษาต่อ สายอาชีพ มัธยมศึกษา

Thesis title: The Effects of Using a Career Guidance Activities Package to Develop Awareness of Further Study in Vocational Education of Mathayom Suksa II Students at Koptum Wittaya School in Lop Buri Province

Researcher: Mrs. Piyawan Preechanukul; **ID:** 2572800775;

Degree: Master of Education (Guidance and Psychological Counseling);

Thesis advisors: (1) Dr. Jirasuk Suksawat;

(2) Dr. Niranart Sansa, Assistant Professor; **Academic year:** 2015

Abstract

The purposes of this research were (1) to compare the levels of awareness of further study in vocational education of Mathayom Suksa II students at Koptum Wittaya School, Lop Buri province, in the experimental group before and after using a career guidance activities package; (2) to compare the levels of awareness of further study in vocational education of the students in the experimental group and control group after the experiment; and (3) to compare the levels of awareness of further study in vocational education of the students in the experimental group at the end of the experiment and during the follow up period.

The research sample consisted of 40 Mathayom Suksa II students at Koptum Wittaya School, Lop Buri province, in the 2016 academic year, obtained by cluster sampling. Then they were randomly assigned by taking lots into an experimental group and a control group, each of which consisting of 20 students. The experimental group students received a career guidance activities package to develop awareness of further study in vocational education; while the control group students received a set of traditional guidance activities. The employed research instruments comprised (1) a career guidance activities package to develop awareness of further study in vocational education; (2) a scale to assess awareness of further study in vocational education, with reliability coefficient of .89; and (3) a set of traditional guidance activities. Statistics employed for data analysis were the mean, standard deviation, and t-test.

The research findings could be concluded that (1) after the experiment, the post-experiment level of awareness of further study in vocational education of Mathayom Suksa II students at Koptum Wittaya School in the experimental group was significantly higher than their pre-experiment counterpart level at the .05 level; (2) the post-experiment level of awareness of further study in vocational education of the experimental group students was significantly higher than the post-experiment counterpart level of the control group students at the .05 level; and (3) the level of awareness of further study in vocational education of the experimental group students during the follow up period was not significantly different from their counterpart level at the end of the experiment.

Keywords: Career guidance activities package,
Awareness of further study in vocational education, Mathayom Suksa

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี เพราะได้รับความกรุณาช่วยเหลือจากบุคคลหลายท่าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งอาจารย์ ดร. จิระสุข สุขสวัสดิ์ อาจารย์ที่ปรึกษาหลักและผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นิรนาท แสนสา อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ที่กรุณาให้คำปรึกษา ให้คำแนะนำ คอยช่วยเหลือ ให้กำลังใจ ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆจนงานวิจัยนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี และขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. มณฑิรา จารุเพ็ง ที่ได้กรุณามาเป็นประธานในการสอบ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กาญจนวัลย์ ภิญโญสุภลัทธิน อาจารย์สาขาจิตวิทยา มหาวิทยาลัยทักษิณ ดร.พรทิพย์ วงศ์ไพบุลย์ หัวหน้างานแนะแนว วิทยาลัยนาฏศิลป ลพบุรี อาจารย์อโณทัย แสงจินดา หัวหน้างานแนะแนว, อาจารย์สุวัฒนา สุพันธนา อาจารย์แนะแนว โรงเรียนพิบูลวิทยาลัย และอาจารย์สิทธิพร ครามานนท์ นักวิชาการศึกษา สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญที่กรุณาตรวจเครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบพระคุณอาจารย์ประสิทธิ์ ปราชญ์ศรี ผู้อำนวยการโรงเรียนโคกคูมวิทยา ที่กรุณาเอื้อเฟื้อสถานที่ในการวิจัยในครั้งนี้ ขอขอบพระคุณอาจารย์อุทิศ ทิพย์ประยูร หัวหน้างานแนะแนว, อาจารย์ศิริวรรณ อยู่พุ่ม และอาจารย์จันทร์คนี่ คงเพ็ชร อาจารย์โรงเรียนโคกคูมวิทยา ที่กรุณาให้ความช่วยเหลือ อำนวยความสะดวกในการดำเนินการวิจัย และคอยให้กำลังใจผู้วิจัยเสมอมา ช่วยเหลือ เกื้อกูล เปรียบเสมือนบุคคลในครอบครัว ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งใจเป็นอย่างมาก

ขอขอบพระคุณอาจารย์บรรพหัตต์ ประหา และคณาจารย์ วิทยาลัยเทคนิคลพบุรี ที่ให้ความช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกในกิจกรรมศึกษาดูงาน และให้คำแนะนำผู้วิจัยจนงานสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

ขอบคุณนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ปีการศึกษา 2558 โรงเรียนโคกคูมวิทยา ซึ่งให้ความร่วมมือและตั้งใจเข้าร่วมกิจกรรมจนสามารถเก็บรวบรวมข้อมูลได้เรียบร้อย

ขอขอบพระคุณบิดา มารดาและครอบครัว ที่ให้การสนับสนุนและเป็นกำลังใจสูงสุด และขอขอบคุณผู้ซึ่งมิได้กล่าวนามในที่นี้อีกหลายท่าน ที่กรุณาให้ความช่วยเหลือ จนวิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

ปิยวรรณ ปรีชานุกูล

สิงหาคม 2559

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญภาพ	ญ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
กรอบแนวคิดการวิจัย	4
สมมติฐานของการวิจัย	4
ขอบเขตการวิจัย	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	6
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	7
แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้	9
การรับรู้ตนเองที่เกี่ยวข้องกับอาชีพ	14
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้ด้านการศึกษาต่อสายอาชีพ	17
วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาสายอาชีพ	28
แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการแนะแนวอาชีพ	44
แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับกิจกรรมแนะแนวและชุดกิจกรรมแนะแนว	50
บริบทโรงเรียน โลกอุดมศึกษา	55
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	57
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	58
ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย	59
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	59
วิธีการพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	59
วิธีดำเนินการทดลอง	62

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
สถานที่ในการวิจัย	62
วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล	62
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	64
วัตถุประสงค์การวิจัย	64
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	65
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	73
สรุปการวิจัย	73
อภิปรายผล	76
ข้อเสนอแนะ	81
บรรณานุกรม	82
ภาคผนวก	92
ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	93
ข แบบประเมินการรับรู้ด้านการศึกษาต่อสายอาชีพ	100
ค ผลการหาคุณภาพของแบบประเมินการรับรู้ด้านการศึกษาต่อ สายอาชีพ ด้วยวิธีการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)	102
ง คำอำนาจจำแนกรายชื่อของแบบประเมินการรับรู้ด้านการศึกษาต่อสายอาชีพ	105
จ ชุดกิจกรรมแนะแนวอาชีพเพื่อพัฒนาการรับรู้ด้านการศึกษาต่อสายอาชีพ	107
ฉ ผลการหาคุณภาพของชุดกิจกรรมแนะแนวอาชีพเพื่อพัฒนาการรับรู้ ด้านการศึกษาต่อสายอาชีพ ด้วยวิธีการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)	157
ประวัติผู้วิจัย	163

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 3.1 แสดงแบบแผนการทดลอง	57
ตารางที่ 4.1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย.....	65
ตารางที่ 4.2 ผลของระดับการรับรู้ด้านการศึกษาต่อสายอาชีพของกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม ระยะก่อนการทดลอง ระยะหลังการทดลอง และระยะติดตามผล	68
ตารางที่ 4.3 การเปรียบเทียบการรับรู้ด้านการศึกษาต่อสายอาชีพของนักเรียน กลุ่มทดลองที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวอาชีพเพื่อพัฒนาการรับรู้ด้าน การศึกษาต่อสายอาชีพและกลุ่มควบคุมก่อนการให้ชุดกิจกรรม แนะแนว	69
ตารางที่ 4.4 การเปรียบเทียบการรับรู้ด้านการศึกษาต่อสายอาชีพของนักเรียน กลุ่มทดลองก่อนและหลังการให้ชุดกิจกรรมแนะแนวอาชีพเพื่อ พัฒนาการรับรู้ด้านการศึกษาต่อสายอาชีพ	70
ตารางที่ 4.5 การเปรียบเทียบการรับรู้ด้านการศึกษาต่อสายอาชีพของนักเรียน กลุ่มทดลองที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวอาชีพเพื่อพัฒนาการรับรู้ด้าน การศึกษาต่อสายอาชีพและกลุ่มควบคุมหลังการให้ชุดกิจกรรม แนะแนวปกติ	71
ตารางที่ 4.6 ผลการเปรียบเทียบการรับรู้ด้านการศึกษาต่อสายอาชีพของนักเรียน กลุ่มทดลองหลังการให้ชุดกิจกรรมแนะแนวอาชีพเพื่อพัฒนาการ รับรู้ด้านการศึกษาต่อสายอาชีพกับระยะติดตาม	72

ญ

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย	4
ภาพที่ 2.1 6 เหลี่ยมแสดงความคล้ายคลึงกันของ รูปแบบทั้ง 6 ของจอห์น แอล ฮอลแลนด์	25

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและการแข่งขันทางเศรษฐกิจ ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในสังคมไทย งานภาคเกษตรกรรมเปลี่ยนเป็นภาคอุตสาหกรรมมากขึ้น ซึ่งผู้ประกอบการอุตสาหกรรมก็มีความต้องการแรงงานที่มีฝีมือ และมีคุณภาพ การที่จะพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้าได้ต้องอาศัยกำลังสำคัญจากเยาวชนคนรุ่นใหม่ การให้ความสำคัญกับการศึกษาของประเทศจึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง การจัดการศึกษาไทยแบ่งเป็น 3 รูปแบบ คือ การศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ, 2542) ทั้งนี้ในยุคปัจจุบันรูปแบบการศึกษาที่มีความสำคัญต่อการพัฒนากำลังแรงงานภาคอุตสาหกรรม คือ การอาชีวศึกษา ซึ่งเป็นกระบวนการศึกษาเพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนในด้านวิชาชีพระดับฝีมือ ระดับเทคนิค และระดับเทคโนโลยี (พระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา, 2551)

ปัจจุบันประเทศไทยประสบภาวะขาดแคลนแรงงานทั้งในเรื่องปริมาณและคุณภาพ โดยเฉพาะแรงงานฝีมือระดับกลาง (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2556) เนื่องจากมีความไม่สอดคล้องระหว่างอุปสงค์และอุปทานของตลาดแรงงานไทยทั้งด้านปริมาณและคุณภาพ ทั้งทักษะประสบการณ์และคุณวุฒิการศึกษา มีความต้องการกำลังคนระดับอาชีวศึกษามากแต่ในทางกลับกันมีการผลิตบัณฑิตป้อนสู่ตลาดแรงงานค่อนข้างน้อย (สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย, 2558) จากปัญหาการพัฒนากำลังแรงงานที่ไทยกำลังเผชิญอยู่นี้ รัฐบาลได้เร่งหาแนวทางในการแก้ปัญหา โดยปรับยุทธศาสตร์การศึกษาให้เกิดความสมดุลระหว่างอาชีวศึกษากับอุดมศึกษา มุ่งเน้นให้ความสำคัญกับสถาบันการศึกษาและนักศึกษาสายอาชีพมากขึ้น (สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย, 2558) สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา มีนโยบายสำคัญในการเร่งเพิ่มปริมาณผู้เรียนอาชีวศึกษา โดยได้ตั้งเป้าหมายการรับผู้เรียนสายอาชีวศึกษาต่อสายสามัญ ให้มีปริมาณเพิ่มสูงขึ้น โดยในปี 2558 มีจำนวนการรับผู้เรียนสายอาชีวศึกษาร้อยละ 41:59 ในปี 2559 ร้อยละ 45:55 และในปี 2560 เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 50:50 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2557)

แม้ว่าประเทศไทยจะมีแนวโน้มความต้องการกำลังคนในระดับอาชีวศึกษามากขึ้น แต่ในทางตรงกันข้ามกลับพบว่าปริมาณของผู้เรียนระดับอาชีวศึกษามีปริมาณลดลง อาจเนื่องด้วยสาเหตุค่านิยมของผู้ปกครองที่ต้องการให้บุตรหลานเรียนจบปริญญาเพื่อให้ทำงานในสายงานอื่น

รวมทั้งผู้ปกครองส่วนใหญ่ไม่ทราบความก้าวหน้าในเส้นทางอาชีพของผู้เรียนอาชีวศึกษาเท่าที่ควร รวมทั้งภาพลักษณ์ในการใช้ความรุนแรง การทะเลาะวิวาทในนักเรียนอาชีวศึกษาบางกลุ่ม ส่งผลต่อทัศนคติและการยอมรับของผู้ปกครอง ไม่กล้าส่งบุตรหลานเข้าเรียน และการรับรู้ของผู้เรียนในเส้นทางการเรียนสายอาชีวศึกษา รวมทั้งความก้าวหน้าในเส้นทางอาชีวศึกษายังมีน้อยและยังมีข้อจำกัดของสถานศึกษาด้านอาชีวศึกษาและสายสามัญเรื่องการจัดบริการแนะแนวทางการศึกษาต่อในโรงเรียนมัธยม ซึ่งยังไม่สามารถดำเนินการได้เท่าที่ควร (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, 2555)

จากการศึกษาสาเหตุการเลือกศึกษาต่อของนักเรียนทั้งสายสามัญหรือสายอาชีพ พบว่าเหตุผลที่นักเรียนเลือกเรียนสายสามัญเพราะทำให้เกิดความภาคภูมิใจในตนเอง ทำให้พ่อแม่ ญาติพี่น้องสบายใจที่ได้ไปปริญญาและยังสามารถเรียนต่อระดับสูงได้ด้วย สอดคล้องกับผู้ที่ไม่เลือกเรียนสายอาชีพ เพราะเห็นว่าโอกาสก้าวหน้ามีน้อย หางานทำยาก สังคมและครอบครัวไม่ภูมิใจและมีโอกาสเสี่ยงอันตราย (กระทรวงศึกษาธิการ, 2555) แต่สำหรับผู้ปกครองที่ฐานะไม่ค่อยดีรวมทั้งเด็กที่มีผลการเรียนไม่ค่อยดี การที่เลือกให้เรียนในสายสามัญและเรียนต่อในระดับมหาวิทยาลัยอาจจะ เป็นภาระที่ค่อนข้างหนักสำหรับที่พ่อแม่ ดังนั้นการตัดสินใจให้บุตรหลานเรียนสายอาชีพจึงเป็นทางเลือกที่น่าสนใจ (สมชาย จันทร์ชานนา, 2555) แต่สำหรับผู้ปกครองส่วนใหญ่ให้ลูกๆเลือกเรียนสายสามัญ ด้วยค่านิยมที่ว่าสามารถเลือกเรียนต่อได้มากกว่าและมีปริญญาเป็นใบเบิกทาง ในขณะที่สายอาชีพหรืออาชีวะมีข่าวไม่ค่อยสู้ดีให้เห็นกันบ่อยๆ แต่ความจริงแล้ว ปัญหาที่เกิดขึ้นเป็นเพียงเด็กนักเรียนส่วนน้อยเท่านั้น เพราะเบื้องหลังคนเรียนอาชีวะมีอีกหลายแง่มุมที่สังคมไม่เคยนำมาหยิบยกเป็นตัวอย่างที่ดีให้เห็นกัน จุดเด่นของนักเรียนสายอาชีพ คือ พวกเขามีความรู้ มีประสบการณ์ มีทักษะ และมีความสามารถที่เทียบพร้อมในสายอาชีพและสามารถลงมือปฏิบัติได้จริง (เกียรติสุดา ใจกล้า, 2558)

การรับรู้เกี่ยวกับตนเอง คือ การรู้จักตนเอง การมองเห็นตนเองในจุดเด่น จุดด้อย ความสามารถในการทำสิ่งต่างๆได้ (แพง ชินพงศ์, 2554) การรับรู้ด้านอาชีพ คือ การที่บุคคลใช้ความคิด ความรู้สึก ประสบการณ์ และความเชื่อของตน พิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถ ความสนใจ ความชอบ บุคลิกภาพของตนเองเกี่ยวกับอาชีพการประสบความสำเร็จในอาชีพ ตลอดจนการเตรียมตัวเข้าสู่อาชีพ (วาสนา สิงห์พร, 2544) การพัฒนาการรับรู้ด้านอาชีพจึงเน้นพัฒนาให้นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการเรียนสายอาชีพ รวมทั้งลักษณะของการศึกษาต่อสายอาชีพ รายละเอียดของสาขาวิชา แนวทางการประกอบอาชีพ คุณสมบัติของผู้ศึกษาแต่ละสาขาวิชา แนวทางการศึกษาต่อในระดับสูง เป็นการเตรียมตัวเพื่อการศึกษาต่อสายอาชีพ ดังนั้นครูผู้สอนเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการช่วยพัฒนาคุณสมบัติในการรู้จักตนเองให้แก่ นักเรียนให้รู้ถึง

ความถนัด และความต้องการของตนเอง รู้จุดเด่น จุดด้อยของตนเอง เพื่อให้รู้ถึงความสามารถและความต้องการของตนเองอย่างแท้จริง ตลอดจนสามารถค้นพบทักษะที่ตนเองมี ส่งเสริมให้นักเรียนสามารถมองเห็นทางเลือกที่เหมาะสมสำหรับตนเอง เพื่อประกอบการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อ

การจัดกิจกรรมแนะแนวด้านการศึกษาสายอาชีพสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่ยังไม่สามารถตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในสายสามัญหรือสายอาชีพ ปัจจัยหลักที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อของนักเรียน คือ ปัจจัยเรื่องครอบครัว ความคาดหวังของผู้ปกครอง รายได้ของครอบครัว ปัจจัยด้านตัวผู้เรียนเอง และปัจจัยด้านเพื่อน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2555) ซึ่งอาจเกิดปัญหาที่ตามมาคือเมื่อเข้าไปเรียนแล้ว มีผู้เรียนส่วนหนึ่งไม่สามารถเรียนต่อไปได้ เนื่องจากไม่ชอบและไม่มี ความถนัดในสาขาวิชานั้นจริง บางรายก็ต้องลาออกหรือเปลี่ยนสาขาเรียน ส่งผลกระทบต่อจิตใจของผู้เรียนและครอบครัว เป็นการสิ้นเปลืองทรัพยากรและเสียเวลาโดยเปล่าประโยชน์ จากการสอบถามเบื้องต้นในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนโคกคูมวิทยาเกี่ยวกับการรับรู้ด้านการศึกษาต่อเมื่อสำเร็จการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า การรับรู้ของนักเรียนในเส้นทางการเรียนสายอาชีพไม่ว่าจะเป็นสาขาที่เปิดสอน ข้อมูลสถานศึกษา รายละเอียดของการเรียนแต่ละสาขาวิชา แนวทางการประกอบอาชีพ คุณสมบัติของผู้เรียนแต่ละสาขาวิชา และแนวทางการศึกษาในระดับสูง นักเรียนส่วนใหญ่ยังไม่มี การรับรู้เกี่ยวกับการเรียนสายอาชีพ

ด้วยเหตุผลข้างต้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรับรู้ด้านการศึกษาต่อสายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนโคกคูมวิทยา โดยเน้นกิจกรรมที่เสริมสร้างการรู้จักตนเอง ให้ความรู้เกี่ยวกับการศึกษาต่อสายอาชีพ เพื่อให้ นักเรียนได้รับข้อมูลการศึกษาต่ออย่างเพียงพอ ทำให้นักเรียนสามารถตัดสินใจเลือกศึกษาต่อได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมกับตัวนักเรียนมากที่สุด

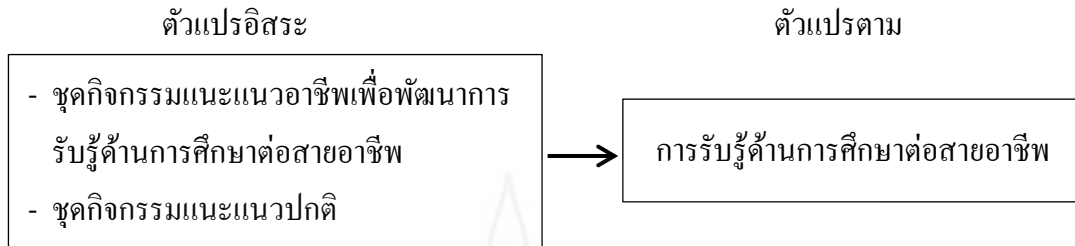
2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อเปรียบเทียบระดับการรับรู้ด้านการศึกษาต่อสายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนโคกคูมวิทยา จังหวัดลพบุรี ในกลุ่มทดลองก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวอาชีพ

2.2 เพื่อเปรียบเทียบระดับการรับรู้ด้านการศึกษาต่อสายอาชีพของนักเรียนดังกล่าวในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมระยะหลังการทดลอง

2.3 เพื่อเปรียบเทียบระดับการรับรู้ด้านการศึกษาต่อสายอาชีพของนักเรียนดังกล่าวในกลุ่มทดลองระยะหลังการทดลองและระยะติดตามผล

3. กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย

4. สมมติฐานการวิจัย

4.1 นักเรียนกลุ่มทดลองมีคะแนนการรับรู้ด้านการศึกษต่อสายอาชีพระยะหลังการทดลองสูงกว่าระยะก่อนการทดลอง

4.2 ระยะหลังการทดลองคะแนนการรับรู้ด้านการศึกษต่อสายอาชีพของนักเรียนในกลุ่มทดลองมากกว่ากลุ่มควบคุม

4.3 นักเรียนกลุ่มทดลองมีคะแนนการรับรู้ด้านการศึกษต่อสายอาชีพระยะหลังการทดลองไม่แตกต่างกับระยะติดตามผล

5. ขอบเขตการวิจัย

5.1 ขอบเขตด้านประชากร

5.1.1 ประชากร

ประชากร คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 โรงเรียนโคกคูมวิทยา จังหวัดลพบุรี จำนวน 106 คน

5.1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 โรงเรียนโคกคูมวิทยา จังหวัดลพบุรี จำนวน 40 คน ที่ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม และสุ่มอย่างง่าย แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มทดลองจำนวน 20 คน และกลุ่มควบคุมจำนวน 20 คน

5.2 ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวด้านอาชีพเพื่อพัฒนาการรับรู้ด้านการศึกษต่อสายอาชีพ จำนวน 10 กิจกรรม เพื่อพัฒนาการรับรู้เกี่ยวกับตนเอง ให้นักเรียนรู้จัก

ตนเอง รู้ถึงความสนใจ ความสามารถ และบุคลิกภาพของตนเองและพัฒนาการรับรู้ด้านอาชีพ ให้ ความรู้เกี่ยวกับเส้นทางการศึกษาต่อเมื่อจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เน้นให้ความรู้สายอาชีพทั้ง 9 ประเภทวิชา เกี่ยวกับรายละเอียดของสาขาวิชา แนวทางการประกอบอาชีพเมื่อเรียนจบแต่ละ สาขาวิชา คุณสมบัติของผู้เรียนแต่ละสาขาวิชา และการศึกษาต่อในระดับสูงและนำนักเรียนศึกษา ไปศึกษาดูงานจากสถานศึกษาสายอาชีพ

5.3 ระยะเวลาและจำนวนครั้งในการทดลอง

ระยะเวลาและจำนวนครั้งในการพัฒนาการรับรู้ด้านการศึกษาต่อสายอาชีพ การ วิจัยครั้งนี้ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวจำนวน 10 ครั้ง ครั้งละ 50 นาที สัปดาห์ละ 3 ครั้ง เป็นเวลา 4 สัปดาห์ โดยใช้ชั่วโมงแนะแนวของโรงเรียน และทดสอบในระยะติดตามผลอีก 1 ครั้ง

5.4 ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

5.4.1 **ตัวแปรอิสระ** คือ ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรับรู้ด้านการศึกษาต่อ สายอาชีพและชุดกิจกรรมแนะแนวปกติ

5.4.2 **ตัวแปรตาม** คือ การรับรู้ด้านการศึกษาต่อสายอาชีพ

6. นิยามศัพท์เฉพาะ

6.1 **การรับรู้ด้านการศึกษาต่อสายอาชีพ** หมายถึง การที่นักเรียนรู้จักตนเอง ด้านความ สนใจ และบุคลิกภาพของตนเองที่เกี่ยวข้องกับอาชีพ และนักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการ ศึกษาต่อสายอาชีพ ตามหลักสูตรที่เปิดสอนในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ทั้ง 9 ประเภทวิชา ได้แก่ ประเภทวิชาอุตสาหกรรม ประเภทวิชาพาณิชยกรรม ประเภทวิชาศิลปกรรม ประเภทวิชาคหกรรม ประเภทวิชาเกษตรกรรม ประเภทวิชาประมง ประเภทวิชาอุตสาหกรรม ท่องเที่ยว ประเภทวิชาอุตสาหกรรมสิ่งทอ และประเภทวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เกี่ยวกับรายละเอียดของสาขาวิชา แนวทางการประกอบอาชีพเมื่อเรียนจบแต่ละสาขาวิชา คุณสมบัติ ของผู้เรียนแต่ละสาขาวิชา และการศึกษาต่อในระดับสูง โดยแบ่งการรับรู้เป็น 3 ด้าน ดังนี้

6.1.1 **การรับรู้เกี่ยวกับตนเอง** คือ นักเรียนสามารถรับรู้ถึงความสนใจ และ บุคลิกภาพของตนเองที่สอดคล้องกับการเลือกอาชีพ

6.1.2 **การรับรู้ด้านการศึกษาต่อสายอาชีพ** คือ นักเรียนมีความรู้เกี่ยวกับแนวทาง การศึกษาต่อสายอาชีพเมื่อเรียนจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

6.1.3 การรับรู้ด้านอาชีพ คือ นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการศึกษาต่อสายอาชีพ รายละเอียดของการเรียนทั้ง 9 ประเภทวิชา แนวทางการประกอบอาชีพ คุณสมบัติของผู้เรียนแต่ละสาขาวิชา และการศึกษาต่อในระดับสูง

6.2 ชุดกิจกรรมแนะแนวอาชีพเพื่อพัฒนาการรับรู้ด้านการศึกษาต่อสายอาชีพ หมายถึง เครื่องมือทางการแนะแนว ที่มุ่งพัฒนาทักษะการรับรู้ด้านการศึกษาต่อสายอาชีพ เพื่อให้ นักเรียนรับรู้เกี่ยวกับตนเองและรับรู้ด้านอาชีพ ในการเตรียมตัวศึกษาต่อสายอาชีพ ประกอบด้วย กิจกรรมแนะแนว จำนวน 10 ครั้ง ครั้งละ 50 นาที ถึง 1 ชั่วโมง 30 นาที สัปดาห์ละ 3 ครั้ง เป็นเวลา 4 สัปดาห์ แต่ละกิจกรรมแบ่งเป็น 4 ขั้นตอน คือ ขั้นนำเข้าสู่กิจกรรม ขั้นดำเนินกิจกรรม ขั้นสรุปกิจกรรม และขั้นประเมินผล เป็นต้น

7. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

7.1 เพื่อทราบถึงผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวอาชีพเพื่อพัฒนาการรับรู้ด้านการศึกษาต่อสายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียน โคกคูมวิทยา จังหวัดลพบุรี

7.2 เพื่อพัฒนาชุดกิจกรรมแนะแนวอาชีพสำหรับพัฒนาการรับรู้ด้านการศึกษาต่อสายอาชีพให้นักเรียนได้รับความรู้ในการเรียนสายอาชีพ รู้จักตนเอง รู้จักอาชีพต่างๆหลากหลาย และเป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อเมื่อจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

7.3 เพื่อช่วยให้นักเรียนมีแนวทางการศึกษาต่อและแนวทางในการประกอบอาชีพในอนาคตส่งผลให้อัตราการว่างงานลดลง

7.4 เพื่อให้ครูแนะแนวและครูผู้สอนสามารถประยุกต์ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวอาชีพเพื่อพัฒนาการรับรู้ด้านการศึกษาต่อสายอาชีพไปใช้สอนกับนักเรียนระดับชั้นอื่น และนักเรียนมีการรับรู้ด้านการศึกษาต่อสายอาชีพมากขึ้น

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาผลของการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรับรู้ด้านการศึกษาต่อสายอาชีพ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียน โศกตุมวิทยา จังหวัดลพบุรี ในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาคำรา เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาวิจัยโดยได้จำแนกเนื้อหาสาระสำคัญไว้ตามลำดับ ดังนี้

1. แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้
 - 1.1 ความหมายของการรับรู้
 - 1.2 กระบวนการรับรู้
 - 1.3 องค์ประกอบของการรับรู้
 - 1.4 ทฤษฎีการรับรู้
2. การรับรู้ตนเองที่เกี่ยวข้องกับอาชีพ
 - 2.1 การรับรู้เกี่ยวกับตนเอง
 - 2.2 การรู้จักตนเอง
 - 2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้เกี่ยวกับตนเอง
3. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้ด้านการศึกษาต่อสายอาชีพ
 - 3.1 การรับรู้ด้านอาชีพ
 - 3.1.1 ความหมายของการรับรู้ด้านอาชีพ
 - 3.2 ทฤษฎีเกี่ยวกับการรับรู้ด้านอาชีพ
 - 3.2.1 ทฤษฎีอัตมโนทัศน์
 - 3.2.2 ทฤษฎีพัฒนาการด้านอาชีพ
 - 3.3 การพัฒนาการรับรู้ด้านอาชีพ
 - 3.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้ด้านอาชีพ
 - 3.5 ทฤษฎีเกี่ยวกับการเลือกอาชีพ
 - 3.5.1 ทฤษฎีการเลือกอาชีพของฮอลแลนด์ (John L. Holland)
 - 3.5.2 ทฤษฎีวิเคราะห์ลักษณะและองค์ประกอบของบุคคล

4. วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาสาขาอาชีพ
 - 4.1 รูปแบบการจัดการศึกษาของไทย
 - 4.2 การจัดการศึกษาอาชีวศึกษา
 - 4.2.1 ความหมายของการอาชีวศึกษา
 - 4.2.2 หลักการอาชีวศึกษา
 - 4.2.3 ระดับอาชีพและเกณฑ์ด้านการศึกษาของแต่ละระดับอาชีพ
 - 4.2.4 การจัดการอาชีวศึกษา
 - 4.2.5 แนวโน้มการอาชีวศึกษา
 - 4.2.6 ประเภทวิชาที่เปิดสอน
 - 4.2.7 เส้นทางอาชีพของแต่ละสาขาวิชา
 - 4.2.8 ระดับหลักสูตรที่เปิดสอน
 - 4.2.9 ข้อดีของการเรียนสาขาอาชีพ
 - 4.2.10 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอาชีวศึกษา
5. แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการแนะแนวอาชีพ
 - 5.1 ความหมายของการแนะแนวอาชีพ
 - 5.2 การแนะแนวอาชีพในสถานศึกษา
 - 5.3 การแนะแนวอาชีพในระดับมัธยมศึกษา
 - 5.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการแนะแนวอาชีพ
6. แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับกิจกรรมแนะแนวและชุดกิจกรรมแนะแนว
 - 6.1 ความหมายของกิจกรรมแนะแนว
 - 6.2 ความหมายของชุดกิจกรรมแนะแนว
 - 6.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับชุดกิจกรรมแนะแนว
7. บริบทโรงเรียน โลกคูมวิททยา

1. แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้

1.1 ความหมายของการรับรู้

สำหรับความหมายของการรับรู้มีผู้กล่าวถึงไว้หลายท่าน ดังนี้

ก้นต์กวินท์ ภูมิสวัสดิ์ (2555) กล่าวว่า การรับรู้ คือ เป็นกระบวนการในการแปลความหมายที่เกิดขึ้นภายหลังจากการสัมผัสจากสิ่งเร้า แล้วแปลความหมายนั้น โดยอาศัยประสบการณ์เดิมหรือความรู้เดิมเป็นเครื่องช่วยในการแปลความหมายสิ่งนั้นๆออกมาเป็นความรู้ ความเข้าใจตามความรู้สึกลึกซึ้งของตนเอง หรือความหมาย ความรู้ ความเข้าใจ และความรู้สึกลึกซึ้งที่เกิดขึ้นในจิตใจของแต่ละบุคคล

กรรมการ์ อัสวครเดชา (2553) กล่าวว่า การรับรู้ หมายถึง กระบวนการทางจิตใจที่จำสิ่งเร้าที่เราจับได้ สารที่แต่ละคนรับรู้สถานการณ์เดียวกันจะมีความหมายแตกต่างกัน ดังที่เราเคยพบว่าคนที่เห็นเหตุการณ์เดียวกัน แต่รายงานได้ต่างกันนั้นมีมากมาย เนื่องจากการรับรู้เป็นกระบวนการเรียนรู้

วชิระ จินหนองจอก (2552) ได้ให้ความหมายว่า การรับรู้ หมายถึง การรู้สึกสัมผัสที่ได้รับการตีความให้เกิดความหมายแล้ว เช่นในขณะนี้เราอยู่ในภาวะการรับรู้ (Conscious) คือ สติมาตื่นอยู่ ในทันใดนั้น เราได้รู้สึกได้ยินเสียงดังปังมาแต่ไกล (การรู้สึกสัมผัส-Sensatio) แต่เราไม่รู้ความหมาย คือ ไม่รู้ว่าเป็นเสียงอะไร เราจึงยังไม่เกิดการรับรู้ แต่ครู่ต่อมามีคนบอกว่าเป็นเสียงระเบิดของขงรถยนต์เราจึงเกิดการรู้ความหมายของการรู้สึกสัมผัสนั้น ดังนี้เรียกว่าเราเกิดการรับรู้

สุวีรัตน์ ตรีสกุล (2550) ได้ให้ความหมายของคำว่า การรับรู้ คือ กระบวนการในการให้ความสนใจและเลือกรับ การรวบรวมและจัดระบบและการแปลความหมายหรือสร้างความหมายให้แก่ข้อมูลที่ได้รับเพื่อให้เข้าใจความหมายของสิ่งต่างๆที่เกิดขึ้นในสภาพแวดล้อมรอบตัว

เต็มศักดิ์ คทวนิช (2546) ได้นิยามความหมายของการรับรู้ หมายถึง กระบวนการในการแปลความหมายที่เกิดขึ้นภายหลังจากการสัมผัสจากสิ่งเร้าทั้งหลาย ในการแปลความหมายของสมองจะถูกต้อง ละเอียด และชัดเจนมากขึ้นเรื่อยๆ จะขึ้นอยู่กับประสบการณ์เดิม ความรู้ที่สะสมไว้ ความจำ ความเชื่อ ทักษะ และค่านิยมซึ่งแตกต่างกันไปในแต่ละบุคคล การรับรู้เป็นพื้นฐานของการเรียนรู้ที่สำคัญของบุคคล

ประสาร ทิพย์ธรา (2530 :111-120 ; อ้างใน วชิรา จิระวานิชกุล, 2550) กล่าวว่า การรับรู้ คือ ขบวนการที่อินทรีย์ต่างๆสามารถรับรู้และแสดงการรับรู้ออกมาได้อย่างถูกต้อง อาศัยจิตวิทยาทั่วไป อวัยวะสัมผัสต่างๆ เช่น ตา ลิ้น จมูก หู เพื่อแสดงความรู้สึกที่ตนได้รับรู้ออกมา

ในรูปแบบของการกระทำใด การกระทำหนึ่ง ซึ่งถ้าอินทรีย์ขาดสิ่งหนึ่งสิ่งใดก็จะทำให้การรับรู้ขาดความสมบูรณ์ลงไปได้

นวลศิริ เปาโรหิตย์ (2548) กล่าวว่า การรับรู้ของมนุษย์ส่วนใหญ่เป็นการเลือกรับรู้สิ่งเร้าเพียงบางส่วนจากสิ่งเร้าจำนวนมหาศาลที่ผ่านเข้ามา โดยจะกรองเอาเฉพาะส่งเร้าบางอย่างที่มีความหมายเข้ามาเท่านั้น ดังนั้นเมื่อสนใจสิ่งหนึ่งสิ่งใดแล้วก็จะแปลความหมายและตอบสนองสิ่งเร้านั้นเป็นอย่างๆ ไป

Hilgard (1971 อ้างถึงในปรีชาพร วงศ์อนุตรโรจน์, 2539) กล่าวว่า การรับรู้ คือ การรับสัมผัสที่มีความหมาย การรับเป็นกระบวนการหรือการตีความแห่งสัมผัสที่ได้รับ ออกเป็นสิ่งหนึ่งสิ่งใดที่มีความหมาย โดยใช้ความรู้เดิมหรือประสบการณ์เดิมที่เคยมีมาก่อน

Reber (1985) กล่าวว่า การรับรู้ คือ สิ่งที่อยู่ในตัวบุคคล ซึ่งเป็นการรับทราบ ความเข้าใจ หรือจิตสำนึกเกี่ยวกับบางสิ่งบางอย่าง

จากวรรณกรรมข้างต้นเกี่ยวกับการรับรู้ สรุปได้ว่า การรับรู้ คือ กระบวนการในการแปลความหมายที่เกิดขึ้นภายหลังร่างกายได้รับสิ่งเร้า โดยการแปลความหมายอาศัยประสบการณ์เดิม ความรู้ความเข้าใจ หรือจิตสำนึกเกี่ยวกับบางสิ่งบางอย่าง แต่ละบุคคลจะให้ความสนใจและเลือกรับรู้สิ่งเร้าต่างกันแล้วสร้างความหมายให้แก่ข้อมูลที่ได้รับ

1.2 กระบวนการรับรู้

จุฑามาศ สิทธิขวา (2542) การรับรู้เป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในตัวบุคคล ซึ่งไม่สามารถสังเกตได้โดยตรง กระบวนการรับรู้จะเกี่ยวข้องกับขั้นตอนสำคัญ 3 ขั้นตอน คือ

ขั้นตอนที่ 1 การเลือก (Selection) การเลือกจะเกี่ยวข้องทั้งการเลือกโดยจงใจและไม่จงใจ กล่าวคือ การตัดสินใจบางครั้งจะกระทำเลือกว่าเราจะรับสิ่งกระตุ้นใดขึ้นอยู่กับการปัจจัยหลายอย่าง เช่น ปัจจัยทางด้านกายภาพ (Characteristic) ปัจจัยทางด้านที่ตั้ง (Physical Location) ความสนใจ (Interest) ประสบการณ์ที่ผ่านมา (Past Experience)

ขั้นตอนที่ 2 การรวบรวม ในด้านการรับรู้สิ่งต่างๆ เรามักมีแนวโน้มที่จะรวบรวมตัวกระตุ้นต่างๆ เข้าเป็นรูปแบบต่างๆ หลักในการรวบรวมตัวกระตุ้นมีหลายประการ เช่น รวบรวมโดยพิจารณาจากรวบรวมโดยพิจารณาจากความคล้ายคลึงกัน (Resemblance) รวบรวมโดยพิจารณาจากเหตุการณ์กระทำไปทางเดียวกัน (Common Fate) รวบรวมโดยพิจารณาต่อเติมส่วนที่ขาดไป

ขั้นตอนที่ 3 การตีความ (Interpretation) เป็นการแปลความหมาย ประสบการณ์ต่างๆ ที่ได้รับในการแปลความหมายนี้อาจทำได้หลายลักษณะ เช่น แปลความหมายตามสถานการณ์ (Context) แปลความหมายโดยพิจารณาถึงเจตนาของบุคคล (Intent) แปลความหมายโดยยึดเอาบุคลิกลักษณะของตนเป็นหลัก (Projection)

ดังนั้น การรับรู้ของแต่ละบุคคลจึงแตกต่างกันออกไป และสิ่งนี้ส่งผลต่อประสิทธิผลของการสื่อความเข้าใจและพฤติกรรมที่แสดงออก ถ้าการรับรู้ของบุคคล 2 คน ต่อสิ่งเดียวกัน ใกล้เคียงกัน สองคนต่อสิ่งของสิ่งเดียวกันเป็นไปคนละทิศทางการก็อาจก่อให้เกิดปัญหาและก่อให้เกิดผลกระทบต่อการทำงานร่วมกันได้ในที่สุด

Goldsten (2002, p.13) ได้สรุปไว้ว่า กระบวนการรับรู้ ต้องเป็นไปตามลำดับขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. พบสิ่งเร้าต่างๆที่อยู่ในสิ่งแวดล้อม
2. เกิดการตอบสนองต่อสิ่งเร้าเหล่านั้น
3. มีการเชื่อมโยงเข้ากับข่ายความรู้เดิม
4. ผ่านกระบวนการทางสมอง
5. เกิดการรับรู้
6. ในขณะที่เดียวกันก็เกิดการระลึกได้หรือจำได้
7. ส่งผลเป็นการกระทำ
8. เกิดความรู้ที่เป็นผลจากกระบวนการ

1.3 องค์ประกอบของการรับรู้

- 1.3.1 สิ่งเร้า ได้แก่ วัตถุ แสง เสียง กลิ่น รสต่างๆ
- 1.3.2 อวัยวะรับสัมผัส ได้แก่ หู ตา จมูก ลิ้น ผิวหนัง ถ้าไม่สมบูรณ์จะทำให้สูญเสียการรับรู้ได้
- 1.3.3 ประสาทในการรับสัมผัสเป็นตัวกลางส่งกระแสประสาทจากอวัยวะรับสัมผัสไปยังสมองส่วนกลาง เพื่อการแปลความต่อไป
- 1.3.4 ประสบการณ์เดิม การรู้จัก การจำได้ ทำให้การรับรู้ได้ดีขึ้น
- 1.3.5 ค่านิยม ทักษะคิด
- 1.3.6 ความใส่ใจ ความตั้งใจ
- 1.3.7 สภาพจิตใจ อารมณ์ เช่น การคาดหวัง ความดีใจ เสียใจ
- 1.3.8 ความสามารถทางสติปัญญา ทำให้รับรู้ได้เร็ว

การรับรู้ที่ผิดพลาด แม้ว่ามนุษย์มีอวัยวะรับสัมผัสถึง 5 ประเภทแต่มนุษย์ก็ยังรับรู้ผิดพลาดได้ เช่น ภาพลวงตา การรับฟังความบอกเล่า ทำให้เรื่องบิดเบือนไป การมีประสบการณ์และค่านิยมที่แตกต่างกัน ดังนั้นการรับรู้ถ้าจะให้ถูกต้อง จะต้องรับรู้โดยผ่านประสาทสัมผัสหลายทางผ่านกระบวนการคิดไตร่ตรองให้มากขึ้น

1.4 ทฤษฎีการรับรู้ (Perception Theory)

การรับรู้เป็นพื้นฐานการเรียนรู้ที่สำคัญของบุคคล เพราะการตอบสนองพฤติกรรมใด ๆ จะขึ้นอยู่กับรับรู้จากสภาพแวดล้อมของตนและความสามารถในการแปลความหมายของสภาพนั้น ๆ ดังนั้นการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ จึงขึ้นอยู่กับปัจจัยการรับรู้และสิ่งเร้าที่มีประสิทธิภาพซึ่งปัจจัยการรับรู้ ประกอบด้วย ประสาทสัมผัส และปัจจัยทางจิต คือ ความรู้เดิม ความต้องการ และเจตคติ เป็นต้น การรับรู้จะเกิดขึ้นมากน้อยเพียงใด ขึ้นอยู่กับสิ่งที่มีอิทธิพล หรือปัจจัยในการรับรู้ ได้แก่ ลักษณะของผู้รับรู้ ลักษณะของสิ่งเร้า การที่มนุษย์จะรับรู้และสามารถพัฒนาจนเป็นการเรียนรู้ได้ดีหรือไม่ขึ้น ย่อมขึ้นอยู่กับองค์ประกอบต่าง ๆ ดังนี้ (ศิริวรรณ เสรีรัตน์, 2545)

1. สถิติปัญญา ผู้มีสติปัญญาสูงกว่า ย่อมรับรู้ได้ดีกว่าผู้มีสติปัญญาดำกว่า
2. การสังเกตและพิจารณา ขึ้นอยู่กับความชำนาญ และความสนใจต่อสิ่งเร้า
3. คุณภาพของจิตในขณะนั้น ถ้ามีความเหนื่อยอ่อน เกรียด หรืออารมณ์ขุ่นมัว อาจทำให้ แปลความหมายของสิ่งเร้าที่สัมผัสได้ไม่ดี แต่ในทางตรงกันข้าม หากสภาพจิตใจโปร่งใสปลอดโปร่ง ก็จะทำให้การรับรู้และการเรียนรู้เป็นไปด้วยดี และเป็นระบบ

บารมี อุบุญญ์ (2556) กล่าวว่า ทฤษฎีการรับรู้ คือ กระบวนการที่ทำให้คนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ความคิด คนสามารถเรียนได้จากการได้ยิน การสัมผัส การอ่าน การใช้เทคโนโลยี การเรียนรู้ของเด็กและผู้ใหญ่ จะต่างกัน เด็กจะเรียนรู้ด้วยการเรียนในห้อง การซักถาม ผู้ใหญ่มักเรียนรู้ด้วยประสบการณ์ที่มีอยู่ แต่การเรียนรู้จะเกิดขึ้นจากประสบการณ์ที่ผู้สอนนำเสนอ โดยการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอน และผู้เรียน ผู้สอนจะเป็นผู้ที่สร้างบรรยากาศทางจิตวิทยาที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ที่จะให้เกิดขึ้น เป็นรูปแบบใดก็ได้ เช่น ความเป็นกันเอง ความเข้มงวดกวดขัน หรือความไม่มีระเบียบวินัย สิ่งเหล่านี้ผู้สอนจะเป็นผู้สร้างเงื่อนไข และสถานการณ์เรียนรู้ให้กับผู้เรียน ดังนั้น ผู้สอนจะต้อง พิจารณาเลือกรูปแบบการสอน รวมทั้งการสร้างปฏิสัมพันธ์กับผู้เรียน องค์ประกอบของการรับรู้ องค์ประกอบสำคัญที่เป็นพื้นฐานของการรับรู้อยู่ด้วยกันหลายอย่างเพราะการรับรู้พื้นฐาน ที่สำคัญต่อการเข้าใจพฤติกรรมบุคคล สามารถจำแนกได้ดังนี้

1. สมอองและระบบประสาท ระบบประสาทของคนประกอบด้วยสมอง ไขสันหลัง และเส้นประสาท ซึ่งเป็นอวัยวะทำหน้าที่รับความรู้สึกต่าง ๆ ทำให้มนุษย์มีสติปัญญา เฉลียวฉลาด มีความเข้าใจ สามารถเรียนรู้ วิเคราะห์ และควบคุมเหตุการณ์ต่างๆที่เกิดขึ้นได้ดีกว่า มีประสิทธิภาพสูงกว่าสัตว์ชนิดอื่น ดังนั้นการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับความคิด ความทรงจำ และการรับรู้ ต้องอาศัยการทำงานของสมองและระบบประสาทเป็นพื้นฐานสำคัญ

2. แรงขับ แรงขับเป็นภาวะการณ์กระตุ้นหรือเร้าให้ร่างกายแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ ออกมา ในทางจิตวิทยาแบ่งแรงขับออกเป็น 2 อย่างคือ แรงขับพื้นฐานและแรงขับที่เกิดจากการรับรู้

3. สิ่งเร้าและแรงจูงใจ สิ่งเร้าและแรงจูงใจเป็นแรงกระตุ้นที่สำคัญยิ่งในกระบวนการเรียนรู้ เพราะการเรียนรู้จะเกิดขึ้นก็ต่อเมื่อถูกกระตุ้นด้วยสิ่งเร้าและแรงจูงใจ จึงทำให้เกิดการตอบสนองขึ้น เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ชัดเจน

4. การเสริมแรง เป็นการกระตุ้นให้บุคคลพัฒนาพฤติกรรมเพื่อการรับรู้ เพราะเมื่อแสดง พฤติกรรมแล้วได้รับการเสริมแรงจึงอยากแสดงพฤติกรรมซ้ำอีก การเสริมแรงมีทั้งการเสริมแรง ทางบวก และการเสริมแรงทางลบ เช่นเดียวกับแรงจูงใจ จะเห็นได้ว่า นอกจากการให้แรงจูงใจ ต่อผู้เรียนแล้ว การรู้จักเสริมแรงพฤติกรรมการตอบสนองซึ่งเป็นที่พึงปรารถนาจึงเป็นเรื่องที่สำคัญยิ่ง อย่างหนึ่งในกระบวนการของการรับรู้ ลำดับขั้นของการรับรู้ ในกระบวนการรับรู้ของคนเรานั้น จะประกอบด้วยลำดับขั้นตอนพื้นฐานที่สำคัญ 3 ขั้นตอน ด้วยกัน คือ

1) ประสบการณ์

2) ความเข้าใจ และ

3) ความนึกคิด

4.1 ประสบการณ์ (Experiences) ในบุคคลปกติทุกคนจะมีประสบการณ์รับรู้อยู่ด้วยกันทั้งนั้น ส่วนใหญ่ที่เป็นที่เข้าใจก็คือ ประสบการณ์สัมผัสทั้งห้า ซึ่งได้แก่ ตา หู จมูก ลิ้น และผิวหนัง ประสบการณ์เหล่านี้จะเป็นเสมือนช่องประตูที่จะให้บุคคลได้รับรู้และตอบสนองต่อสิ่งเร้าต่าง ๆ ถ้าไม่มีประสบการณ์เหล่านี้แล้ว บุคคลจะไม่มีโอกาสรับรู้หรือมีประสบการณ์ใดๆ เลย ซึ่งก็เท่ากับเขาไม่สามารถเรียนรู้ สิ่งใดๆ ได้ด้วยประสบการณ์ต่าง ๆ ที่บุคคลได้รับนั้นย่อมจะแตกต่างกัน บางชนิดก็เป็นประสบการณ์ตรง บางชนิดเป็นประสบการณ์แทน บางชนิดเป็นประสบการณ์รูปธรรม และบางชนิด เป็นประสบการณ์ นามธรรม หรือเป็นสัญลักษณ์

4.2 ความเข้าใจ (Understanding) หลังจากบุคคลได้รับประสบการณ์แล้ว ขั้นต่อไป ก็คือ ตีความหมายหรือสร้างมโนคติ (Concept) ในประสบการณ์นั้น กระบวนการนี้เกิดขึ้นในสมอง หรือจิตของบุคคล เพราะสมองจะเกิดสัญญาณ (Percept) และมีความทรงจำ (Retain) ขึ้นซึ่งเราเรียก กระบวนการนี้ว่า“ความเข้าใจ” ในการเรียนรู้ นั้น บุคคลจะเข้าใจประสบการณ์ที่เขาประสบได้ก็ต่อเมื่อ เขาสามารถจัดระเบียบ (Organize) วิเคราะห์ (Analyze) และสังเคราะห์ (Synthesis) ประสบการณ์ ต่าง ๆ จนกระทั่งหาความหมายอันแท้จริงของประสบการณ์นั้นได้

4.3 ความนึกคิด (Thinking) ความนึกคิดถือว่าเป็นขั้นสุดท้ายของการเรียนรู้ ซึ่งเป็น กระบวนการที่เกิดขึ้นในสมอง โดยความนึกคิดที่มีประสิทธิภาพนั้น ต้องเป็นความนึกคิดที่สามารถ จัดระเบียบ (Organize) ประสบการณ์เดิมกับประสบการณ์ใหม่ที่ได้รับให้เข้ากันได้

สามารถที่จะค้นหา ความสัมพันธ์ระหว่างประสบการณ์ทั้งเก่าและใหม่ ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญที่จะทำให้เกิดบูรณาการ การเรียนรู้อย่างแท้จริง

จากการศึกษาทฤษฎีการเรียนรู้ จะเห็นได้ว่า การเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพขึ้นอยู่กับ การรับรู้ที่มีประสิทธิภาพ โดยอาศัยองค์ประกอบต่างๆ ได้แก่ สถิติปัญญา ความสนใจ แรงขับ สิ่งเร้า แรงจูงใจและการเสริมแรง เพื่อกระตุ้นให้บุคคลพัฒนาพฤติกรรมเพื่อการรับรู้

2. การรับรู้ตนเองที่เกี่ยวข้องกับอาชีพ

2.1 การรับรู้ตนเอง

อัญชัญ สันติไชยกุล (2547) การรับรู้ตนเอง คือ ความคิด ความเชื่อ ความรู้สึกที่บุคคลมีต่อตนเอง มองว่าตนเองเป็นอย่างไรทั้งทางร่างกาย จิตใจ และสถานภาพต่างๆ รวมถึง สิ่งของและทุกสิ่งทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับบุคคลซึ่งสามารถใช้เป็นสื่อในการแสดงความหมายของความเป็นตนเองของบุคคล

การรับรู้ตนเอง คือ การที่บุคคลรู้จักตนเองในด้านความสามารถ ความถนัด ความสนใจ ค่านิยม บุคลิกภาพ อุปนิสัยของตนเอง เมื่อนักเรียนรู้ว่าตนมีความสามารถสูงในเรื่องใด ก็จะทำให้เกิดความสนใจและเกิดความต้องการเพื่อที่จะเลือกประกอบอาชีพที่เหมาะสม เกิดความสุข ความสมหวัง เมื่อทำในสิ่งที่ตนเองมีความสามารถ และความต้องการได้ดี

จากวรรณกรรมข้างต้น ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า การรับรู้ตนเองด้านอาชีพ คือ การที่บุคคลรู้จักตนเองในด้านความสามารถ ความถนัด ความสนใจ บุคลิกภาพของตนเอง และรู้จักจุดเด่น จุดด้อยของตนเอง เพื่อที่จะเลือกประกอบอาชีพที่เหมาะสมกับตนเอง

2.2 การรู้จักตนเอง

ศิริกร โตสติ (2557) การรู้จักตนเอง หมายถึง การที่บุคคลรับรู้เรื่องราวความคิด ความรู้สึก และการกระทำของตนเอง รู้ธรรมชาติ ความสามารถของตนเองว่าเป็นอย่างไร มีความต้องการ มีจุดมุ่งหมายอะไรในชีวิต และทำอย่างไรจึงจะบรรลุความต้องการหรือจุดมุ่งหมายนั้น เพื่อตนเองและการอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคม

ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 การรู้จักตนเองและ เข้าใจตนเอง ปรากฏในจุดมุ่งหมายกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ซึ่งมุ่งให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองตาม ศักยภาพ พัฒนาอย่างรอบด้าน เพื่อความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย สถิติปัญญา อารมณ์ และ สังคม เสริมสร้างให้เป็นผู้มีศีลธรรม จริยธรรม มีระเบียบวินัย ปลูกฝังและสร้างจิตสำนึกของการทำ ประโยชน์เพื่อสังคม สามารถจัดการตนเองได้ และอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข และกิจกรรมแนะ

แนวที่ส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้รู้จักตนเอง วางแผนชีวิตทั้งด้านการเรียน และอาชีพ สามารถปรับตัวได้อย่างเหมาะสม

กัลัญญา เพชรภรณ์ (2545) การรู้จักตนเอง คือ การรับรู้ตนเองทั้งด้านความคิด ความรู้สึก และพฤติกรรมของตนตามความเป็นจริง รู้จุดเด่นจุดด้อยของตนและ สามารถส่งเสริมจุดเด่นแก้ไขจุดด้อยได้ พร้อมทั้งสามารถวางแผนเป้าหมายในชีวิตและพัฒนาตนไปสู่เป้าหมาย นั้นได้ ด้วยสติและปัญญาอย่างเหมาะสม

แพง ชินพงษ์ (2554) กล่าวว่า การรู้จักตนเอง หมายถึง การมองเห็นตนเองในสภาพของความเป็นจริงว่าเรามีจุดเด่นจุดด้อยในเรื่องอะไร มีความสามารถในการทำอะไรได้และตนเองมีความจำกัดในเรื่องใดบ้าง อีกทั้งสามารถดำเนินชีวิตอยู่ในโลกนี้อย่างมีความสุขท่ามกลางสิ่งที่ตนเองมีและเป็น โดยที่ไม่มีความรู้สึกอิจฉาริษยาหรือคิดเปรียบเทียบกับผู้อื่น

สุชา จันท์ธอม (2541, น. 6) กล่าวว่า การรู้จักตนเอง หมายถึง การสำรวจตนเองว่าเป็นคนอย่างไร มีความสามารถทางใด แก่ไหน มีความสนใจ และต้องการอะไร อะไรเป็นข้อดี ข้อเสีย พยายามหาทางแก้ไขข้อบกพร่อง และส่งเสริมส่วนที่ดี จะทำให้เราตั้งเป้าหมายของชีวิตได้เหมาะสมกับความเป็นจริง ตลอดจนมีโอกาสมพบกับความสำเร็จและความสมหวังได้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2555) กล่าวว่า องค์ประกอบก่อนตัดสินใจเลือกอาชีพ ได้แก่ 1. รู้จักตนเอง 2. รู้จักโลกของอาชีพ 3. รู้จักโลกของการศึกษาต่อ ซึ่งองค์ประกอบของการรู้จักตนเอง มีดังนี้

1. บุคลิกภาพ คือ ลักษณะและคุณสมบัติทั้งร่างกายและจิตใจ ได้แก่ รูปร่าง หน้าตา กิริยา การแสดงออก อารมณ์ น้ำเสียง การพูดจา ไหวพริบ ความเชื่อมั่น รวมทั้งรู้จักทักษะความสามารถพิเศษ ความถนัดที่แท้จริง ทักษะคิด และค่านิยมของตนเอง

2. ความชอบหรือความสนใจ คนแต่ละคนมีความชอบและความสนใจที่แตกต่างกัน ความสนใจนี้จะสังเกตได้จากการที่นักเรียนชอบทำกิจกรรมใดอยู่เสมอๆ หรือบ่อยๆ กว่ากิจกรรมอื่น

3. ความถนัด การที่บุคคลจะวางแผนในอนาคตได้อย่างถูกต้องเหมาะสมกับตัวเองได้นั้น สิ่งหนึ่ง ที่เป็นปัจจัยสำคัญ คือบุคคลต้องรู้จักความถนัดของตนเอง ความถนัดนี้อาจสังเกตได้จากการที่บุคคลทำกิจกรรมใดหรือสิ่งใดแล้วทำได้ดี คล่องแคล่ว ทำแล้วประสบความสำเร็จ

4. สติปัญญาและความสามารถ การที่จะดูว่าสติปัญญาหรือความสามารถดีไม่ดี อาจดูได้จากระดับคะแนนหรือผลการเรียนที่ผ่านมาในสมุดรายงานประจำตัวนักเรียนดูว่าในแต่ละวิชาที่สอบไปแล้วได้ระดับคะแนนหรือผลการเรียนเป็นอย่างไร ส่วนหนึ่งที่เราควรรู้คือ รู้ว่าตนเองมีความสามารถด้านใดบ้าง เพราะสิ่งนี้จะช่วยทำให้เราเลือกแนวทางเหมาะสมกับตนเองมากที่สุด

5. เป้าหมายในชีวิต ควรตั้งเป้าหมายในอนาคตว่า ต้องการประกอบอาชีพใด เพื่อจะได้ศึกษาต่อในสาขาวิชาที่สอดคล้องกับอาชีพที่นักเรียนสนใจ มีความถนัดและสอดคล้องกับบุคลิกภาพของตน

6. สภาพทางเศรษฐกิจและครอบครัว พิจารณาว่าฐานะทางบ้านเป็นอย่างไร พอที่จะส่งเสริมให้ศึกษาต่อได้เพียงใด

7. ค่านิยม การที่บุคคลจะวางแผนอนาคตได้อย่างถูกต้องเหมาะสมกับตนเองได้นั้น สิ่งหนึ่ง ที่เป็นปัจจัยสำคัญมากก็คือ ต้องรู้ค่านิยมในงานที่ตนยึดไว้เป็นหลักสำคัญ การสำรวจค่านิยมในงาน จะช่วยชี้นำไปสู่อาชีพที่ตรงกับความต้องการของเรา

8. รูปร่างและลักษณะของร่างกาย สถานศึกษาหลายแห่งกำหนดคุณสมบัติเกี่ยวกับรูปร่าง และลักษณะของทางร่างกายไว้ด้วย เช่น สถานศึกษาด้านทหาร ตำรวจ พลศึกษา จะต้องเป็นคนที่มีความสุขภาพดี คือ มีร่างกายสมบูรณ์ แข็งแรง (มีส่วนสูง สัมพันธ์กับน้ำหนัก) มีลักษณะสมชาย และต้องไม่พิการทางสายตา เป็นต้น

จากวรรณกรรมข้างต้น ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า การรับรู้เกี่ยวกับตนเอง หมายถึง การรู้จักและเข้าใจตนเองเกี่ยวกับความชอบในการทำงานหรือกิจกรรมต่างๆ รู้ความสามารถและทักษะของตนเอง และรู้จักตนเองเกี่ยวกับอาชีพที่สนใจและสอดคล้องกับบุคลิกภาพของตนเอง

2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้ตนเอง

บุญรอด บุญเกิด (2555) ได้ศึกษาการรับรู้ตนเองด้านความรับผิดชอบต่อสังคมในการนำจริยธรรมสู่ชุมชน ของพระสงฆ์ จังหวัดชลบุรี กลุ่มตัวอย่างคือ พระสงฆ์ฝ่ายมหานิกาย ในจังหวัดชลบุรี จำนวน 366 รูป เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการรับรู้ตนเองด้านความรับผิดชอบต่อสังคมในการนำจริยธรรมสู่ชุมชนของพระสงฆ์จังหวัดชลบุรี ผลการวิจัยพบว่า พระสงฆ์ในจังหวัดชลบุรี มีระดับการรับรู้ตนเองด้านความรับผิดชอบต่อสังคมในการนำจริยธรรมสู่ชุมชน โดยรวมอยู่ในระดับมาก พระสงฆ์ที่มีอายุพรรษาต่างกัน มีระดับการรับรู้ตนเองด้านความรับผิดชอบต่อสังคมในการนำจริยธรรมสู่ชุมชน โดยรวมและรายด้านทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ณัฐวิวีร์ นงนุช (2552) ได้ศึกษาผลของกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้จักและเข้าใจตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีคะแนนแบบสอบถามการรู้จักและเข้าใจตนเอง ตั้งแต่เปอร์เซ็นต์ที่ 25 ลงมา จำนวน 20 คน เป็นนักเรียนชาย 10 คน และนักเรียนหญิง 10 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามการรู้จักตนเอง กับกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้จักและเข้าใจตนเองของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผลการวิจัยสรุปว่า การรู้จักและเข้าใจตนเองของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 ทั้งโดยรวมและรายด้าน

คือ ด้านความต้องการและความรู้ลึกของตนเอง ด้านการแสวงหาแบบอย่างที่ดีและเหมาะสมกับตนเอง ด้านความสนใจ ความถนัดด้านที่เกี่ยวเนื่องกับการเรียนและอาชีพ ด้านความรักนับถือตนเองและผู้อื่น และด้านการแก้ปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง

3. แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้ด้านการศึกษาต่อสายอาชีพ

3.1 ความหมายของการรับรู้ด้านอาชีพ

วาสนา สิงห์พร (2544) กล่าวว่า การรับรู้ด้านอาชีพ หมายถึง การที่บุคคลใช้ความคิด ความรู้สึก ประสบการณ์ และความเชื่อของตน พิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถ ความสนใจ ความชอบ บุคลิกภาพของตนเองเกี่ยวกับอาชีพ และมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องคุณลักษณะของผู้ประกอบอาชีพ การประสบความสำเร็จในอาชีพ ตลอดจนการเตรียมตัวเข้าสู่อาชีพ

สุรรัตน์ วิไลรัตน์ (2537) ได้กล่าวถึง การรับรู้ด้านอาชีพ หมายถึง การที่นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับความสำคัญ และลักษณะอาชีพ คุณลักษณะของผู้ประกอบอาชีพ การประสบความสำเร็จในอาชีพ อาชีพในชุมชน ความสัมพันธ์ระหว่างวิชาที่เรียนกับอาชีพ ตลอดจนพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถ ความสนใจ ความชอบของตนเองเกี่ยวกับอาชีพต่างๆ เพื่อเตรียมตัวเข้าสู่โลกของอาชีพได้

นวลศิริ เปาโรหิตย์ (2528, น. 117) อ้างใน นงนุช จงเจริญทรัพย์ (2541) กล่าวว่า การรับรู้ หมายถึง การที่เด็กเริ่มจะเรียนรู้ว่าในโลกนี้มีอาชีพต่างๆมากมาย เริ่มเข้าใจโลกของตนอย่างคร่าวและสามารถรู้ว่า เครื่องแบบ เครื่องมือ เครื่องใช้ต่างๆแสดงให้เห็นว่าบุคคลประกอบอาชีพใด อาชีพที่บิดามารดาของเขาประกอบนั้นแตกต่างจากอาชีพบิดามารดาของเพื่อนอย่างไร มีอาชีพใดบ้างที่เขาสนใจ และให้รู้รายละเอียดให้มากขึ้นและรู้ลักษณะของอาชีพอย่างคร่าวๆ

Shofstall (1973, อ้างถึงใน ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์, 2529) กล่าวว่า นักเรียนควรมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับโลกของงาน ความสำคัญและลักษณะของงานและอาชีพต่างๆ ตลอดจนพิจารณาถึงความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถ ความสนใจ ความชอบของตนเองเกี่ยวกับอาชีพต่างๆ เพื่อเป็นการเตรียมตัวเข้าสู่โลกของงาน

Thompson (1973) กล่าวถึง การรับรู้ด้านอาชีพ ว่าเป็น กระบวนการในระยะแรกของชีวิตที่จะใช้เป็นแนวทางในการตัดสินใจเลือกอาชีพ

Currie (1975) ได้ให้ความหมายของการรับรู้ด้านอาชีพไว้ว่า การรับรู้ด้านอาชีพ หมายถึง การพิจารณาอาชีพจากความเชื่อของตนเอง โดยดูจากการกระทำต่างๆ ของบุคคลที่แสดงออกมาว่าเป็นกิจกรรมที่มีผลดีและเป็นประโยชน์ต่อตนเอง

จากวรรณกรรมที่เกี่ยวกับการรับรู้ด้านอาชีพ ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า การรับรู้ด้านการศึกษาต่อสายอาชีพ คือ นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการศึกษาต่อสายอาชีพ รับรู้เกี่ยวกับความสำคัญ ลักษณะของงานและอาชีพต่างๆ รายละเอียดของการเรียนแต่ละสาขาวิชา แนวทางการประกอบอาชีพ คุณสมบัติของผู้เรียนแต่ละสาขาวิชา และการศึกษาต่อระดับสูง

3.2 ทฤษฎีเกี่ยวกับการรับรู้ด้านอาชีพ

ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้ด้านอาชีพ ได้แก่ ทฤษฎีอัตมโนทัศน์และทฤษฎีพัฒนาการทางอาชีพ

3.2.1 ทฤษฎีอัตมโนทัศน์ (Self Concept Theory)

อัตมโนทัศน์ หรือความคิดรวบยอดเกี่ยวกับตนเอง หรือความรู้สึกนึกคิดของแต่ละบุคคลที่มีต่อตนเอง ซึ่งอาจจะเป็นจริงหรือไม่เป็นจริงก็ได้เป็นสิ่งที่บุคคลพิจารณาตนเองว่าเป็นอย่างไรมีความหมายเช่นเดียวกับการรับรู้เกี่ยวกับตนเอง ดังที่ (English and English 1958, pp. 486-488) ให้คำอธิบายว่า อัตมโนทัศน์ คือ ความคิดเห็นที่บุคคลมีต่อตนเอง รวมทั้งความรู้สึก ความรู้สึก และทัศนคติที่บุคคลมีต่อตนเอง

นักจิตวิทยาและนักการศึกษาเชื่อว่าพฤติกรรมทุกอย่างที่บุคคลแสดงออกเป็นผลเนื่องมาจาก อัตมโนทัศน์ ซึ่งมีอิทธิพลต่อทัศนคติ ความรู้สึก ความนึกคิด ความเข้าใจสิ่งต่างๆตลอดจนการปรับตนเอง และรวมถึงความสามารถของตนเองด้วย ดังที่ โรเจอร์ (Roger, 1951, p. 495) กล่าวว่า การที่จะเข้าใจพฤติกรรมของคนนั้นจะต้องศึกษาความคิดของบุคคลให้มากที่สุด เพราะพฤติกรรมของบุคคลนั้นเป็นผลเนื่องมาจากความนึกคิด และทัศนคติที่มีต่อตนเอง และมีด (Mead, 1934, p. 30) ได้ศึกษาและเชื่อว่า อัตมโนทัศน์ นั้นเกิดจากการมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่นในสังคม ดังนั้นอัตมโนทัศน์จึงพัฒนามาตั้งแต่วัยทารก เมื่อเด็กโตขึ้นก็สามารถแยกได้ว่าอะไรเป็นอะไร เมื่อเด็กสามารถพูดได้เด็กจะมีการพัฒนาอัตมโนทัศน์ และการรับรู้คุณค่าของตนเองเร็วขึ้นตามลำดับ โดยเฉพาะการมีชีวิตในโรงเรียนเด็กจะได้รับประสบการณ์จากสิ่งแวดล้อมใหม่ โดยการศึกษาหาความรู้ต่างๆจากกลุ่มเพื่อนและครู ซึ่งถือว่าเป็นส่วนสำคัญในการพัฒนาเปลี่ยนแปลงตนและอัตมโนทัศน์

ซูเปอร์ (Super, 1968, p. 80) ได้สรุปอิทธิพลเกี่ยวกับอัตมโนทัศน์ที่มีต่อการเลือกอาชีพไว้ การเลือกอาชีพเป็นส่วนหนึ่งซึ่งบุคคลได้คิดคำนึงและมุ่งหมายเอาไว้เขาจะมีอัตมโนทัศน์และรู้ว่าตนเป็นคนแบบใด จากประสบการณ์ที่ผ่านมาในชีวิตที่เขาต้องแสดงหลาย

บทบาท ซึ่งช่วยให้เขาค้นพบว่า อะไรคือสิ่งที่เขาต้องการ ทั้งในเรื่องที่เกี่ยวกับกิจกรรม การเล่นเกม งานที่เขาแสดงออก ขณะเดียวกันก็จะประเมินค่าสิ่งนั้นจากทักษะ และปฏิกิริยาตอบสนองของคนอื่นๆ เมื่อเห็นว่าตนสามารถทำอะไรได้ดี และเกิดความพึงพอใจจากผลสำเร็จที่ผ่านมาช่วยพัฒนาให้เขาเห็นภาพตนเองเด่นชัดขึ้นเติบโตขึ้นจากประสบการณ์ต่างๆ จะเกิดเป็นอัตมโนทัศน์ช่วยให้เขาเลือกอาชีพได้อย่างเหมาะสม และอยู่ในสภาพที่เขาต้องการอย่างแท้จริง

3.2.2 ทฤษฎีพัฒนาการด้านอาชีพ (Theory of Vocational Development)

ซูเปอร์ (Tolbert, 1974, pp. 31-37 อ้างอิงจาก Super, 1957) เป็นผู้เสนอทฤษฎีพัฒนาการด้านอาชีพ ซึ่งประกอบด้วยสาระสำคัญ ดังนี้

1. ความแตกต่างระหว่างบุคคล (Individual Differences) เป็นหลักสำคัญเกี่ยวกับการศึกษา และจิตวิทยาแนะแนวทางอาชีพ การที่บุคคลมีความแตกต่างกันทั้งในด้านความสามารถ ความสนใจ และบุคลิกภาพ ทำให้การเลือกอาชีพของบุคคลต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลด้วย

2. ศักยภาพหลายๆด้านในตัวบุคคล (Multipotentiality) บุคคลแต่ละคนมีขอบเขตศักยภาพของตน ซึ่งช่วยให้ประสบความสำเร็จในหน้าที่การงาน การนำบุคคลหนึ่งไปเปรียบเทียบกับอีกบุคคลหนึ่งเป็นสิ่งที่ไม่เหมาะสม เพราะขีดความสามารถของแต่ละบุคคลแตกต่างกัน

3. แบบแผนของความสามารถในอาชีพ (Occupation Ability patterns) อาชีพแต่ละอาชีพต่างมีแบบแผนของความสามารถเฉพาะอาชีพ กล่าวคือ อาชีพหนึ่งต้องการบุคคลที่มีความสามารถ ความสนใจ และบุคลิกลักษณะแตกต่างไปจากอาชีพหนึ่ง

4. การเลียนแบบและบทบาทของตัวแบบ (Identification and Role of Models) บุคคลส่วนมากจะเลียนแบบบิดามารดา หรือบุคคลอื่นที่ตนชื่นชมในการประกอบอาชีพ โดยเฉพาะในเด็กวัยรุ่น ซึ่งการเลียนแบบนี้จะพื้นฐานของการประกอบอาชีพของบุคคลนั้นในอนาคต ดังนั้นผู้ที่เป็นตัวแบบโดยเฉพาะบิดามารดา จึงควรปฏิบัติตนให้เป็นแบบอย่างที่ดีแก่เด็ก

5. ความต่อเนื่องและการปรับตัวในการเลือก และการตัดสินใจเกี่ยวกับอาชีพ (Continuity of Adjustment) ต้องเป็นกระบวนการอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้เนื่องจากสถานการณ์สิ่งแวดล้อมที่บุคคลอาศัยอยู่หรือทำงานอยู่ รวมทั้งอัตมโนทัศน์ของตน มักจะเปลี่ยนแปลงไปตามเวลาและประสบการณ์ที่บุคคลได้รับ อีกทั้งการเลือกและการตัดสินใจเกี่ยวกับอาชีพ จะส่งผลต่อการปรับตัวในอาชีพ

6. ช่วงของชีวิต (Life Stage) กระบวนการเลือกอาชีพเป็นกระบวนการต่อเนื่องตามช่วงชีวิตของบุคคล ซึ่งแบ่งเป็นขั้นดังต่อไปนี้

6.1 ขั้นการเจริญเติบโต (Growth Stage) เริ่มตั้งแต่เกิดจนอายุ 14 ปี เป็นระยะที่ร่างกายและจิตใจของเด็กกำลังเจริญเติบโต

6.2 ขั้นการสำรวจตนเอง (Exploration Stage) เป็นช่วงระหว่างอายุ 15-24 ปี เป็นระยะที่บุคคลพยายามที่จะทำความเข้าใจตนเอง และบทบาทของตนเองที่มีต่อการเลือกอาชีพ การเลือกคู่ และการเลือกหาตำแหน่งในสังคม

6.3 ขั้นการสร้างหลักฐาน (Establishment Stage) เป็นช่วงอายุระหว่าง 2-44 ปี เป็นระยะที่บุคคลมีครอบครัว มีบทบาทในสังคม มีอาชีพแน่นอนและมีที่อยู่อาศัย สร้างหลักฐานมั่นคงให้กับตนเอง

6.4 ขั้นของการดำรงชีวิตที่มั่นคง (Maintenance Stage) เป็นช่วงอายุระหว่าง 45-64 ปี เป็นช่วงที่บุคคลเห็นความสำคัญของครอบครัว พยายามทำตนให้เป็นที่ยอมรับ และเป็นที่ยอมรับของบุคคลในสังคม พร้อมกับความก้าวหน้าในอาชีพการทำงาน

6.5 ขั้นของการเสื่อม (Decline Stage) เป็นช่วงอายุตั้งแต่ 65 ปี ขึ้นไป เป็นช่วงที่การทำงานมีน้อยลง มีความรับผิดชอบ และมีบทบาทในสังคมน้อยลง

7. แบบแผนของอาชีพ (Career Pattern) ขึ้นอยู่กับ ระดับสังคมและเศรษฐกิจและ โอกาส ซึ่งแบบแผนของอาชีพนี้ ได้แก่ ระดับความสูงต่ำของอาชีพ ความถี่ในการเปลี่ยนงาน และลักษณะของอาชีพบางชนิดที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนงานบ่อยๆ เป็นต้น

8. การพัฒนาอาชีพในแต่ละช่วงชีวิต บุคคลควรได้รับการแนะแนวทางอย่างเหมาะสม เพื่อให้เกิดการพัฒนาอาชีพที่เหมาะสมกับบุคคลนั้นๆ

9. การพัฒนาอาชีพของบุคคล เป็นผลจากการที่บุคคลนั้นมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม ได้แก่ การอบรมเลี้ยงดูจากครอบครัว การได้รับการศึกษาจากโรงเรียน และสังคมรอบตัวบุคคลนั้น ซึ่งจะช่วยให้บุคคลนั้นได้รับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับอาชีพต่างๆที่เขาสนใจหรือถนัด ซึ่งจะช่วยให้บุคคลนั้นได้รู้จักตนเอง และรู้จักผสมผสานระหว่างความสามารถของตนเองกับโอกาสที่จะเป็นได้

10. ความเปลี่ยนแปลงของแบบแผนอาชีพ (The Dynamic of Career Patterns) แบบแผนอาชีพนี้ขึ้นอยู่กับระดับสังคม และเศรษฐกิจของครอบครัว สติปัญญา ความสามารถ ความสนใจของบุคคล

11. ความสนใจในงานขึ้นอยู่กับความแตกต่างระหว่างบุคคล ตำแหน่งและบทบาทของบุคคล (Job Satisfaction Individual Differences Status and Role) บุคคลที่จะมีความพึงพอใจงานอาชีพ ถ้างานเข้ากันได้กับวิถีชีวิต ความสามารถ และการได้สวมบทบาทตามที่บุคคลนั้นต้องการ ระดับความพอใจขึ้นอยู่กับระดับการพัฒนาค่านิยมทัศนคติของบุคคลแต่ละคน

12. งานคือวิถีทางแห่งชีวิต (Work is the way of Life) การที่บุคคลจะมีความพึงพอใจในวิถีชีวิตของตนเองนั้น ขึ้นอยู่กับการที่บุคคลได้ค้นพบทางออกที่ตนจะได้นำความสามารถ ความสนใจ บุคลิกภาพและค่านิยมของตนเองออกมา และสามารถกระทำได้ตามบทบาทที่บุคคลนั้นได้เลือกแล้ว

3.3 การพัฒนาการรับรู้ด้านอาชีพ

การรับรู้ด้านอาชีพ (Career Awareness) เป็นขั้นตอนของอาชีพศึกษา (Career Education) อาชีพที่ศึกษานั้นเป็นกระบวนการในการพัฒนาการคน ให้เกิดความรู้ ทักษะ เจตคติ ที่จะส่งเสริมให้คนเราได้นำความสามารถเชิงอาชีพ ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์, 2529, อ้างใน วัลยา เบ้าพูนทอง 2542) อธิบายขั้นตอนในการสอนเกี่ยวกับอาชีพ ดังนี้

ขั้นที่ 1 การรู้จักและเข้าใจตนเอง (Self-Awareness) เป็นขั้นตอนที่จะช่วยให้นักเรียนรู้จักและเข้าใจเกี่ยวกับ ความสนใจ ความถนัด ความต้องการ ความสามารถ บุคลิกภาพ สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของตนเอง

ขั้นที่ 2 การรู้จักและเข้าใจเกี่ยวกับอาชีพ (Career Awareness) เป็นขั้นตอนของการเรียนรู้เกี่ยวกับตนเอง และโลกของงานอย่างกว้างๆ โดย

ประการแรกเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมเกี่ยวกับประสบการณ์ต่างๆเพื่อช่วยให้ผู้เรียนรู้สามารถสำรวจตนเอง และช่วยให้เข้าใจตนเองได้ดีขึ้น

ประการที่สอง ให้ข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพแต่ละอาชีพ

ประการที่สาม ให้ข้อมูลเกี่ยวกับประเภทหรือกลุ่มอาชีพต่างๆ

ประการที่สี่ ให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น ความชอบ ไม่ชอบเกี่ยวกับอาชีพแต่ละอาชีพ

ประการที่ห้า ให้นักเรียนอภิปรายถึงบทบาท และความสำคัญของอาชีพแต่ละอาชีพ

ประการที่หก ให้นักเรียนอภิปรายถึงบทบาทของบุคคลที่ประกอบอาชีพแต่ละอาชีพ

ขั้นที่ 3 การปฐมนิเทศเกี่ยวกับอาชีพ (Career Orientation) เป็นขั้นตอนของการปฐมนิเทศเกี่ยวกับประเภทหรือกลุ่มของอาชีพ และรูปแบบของชีวิตที่เกี่ยวกับอาชีพแต่ละประเภทนั้นๆ หรือกลุ่มนั้นๆ

ขั้นที่ 4 สำรวจเกี่ยวกับอาชีพ (Career Exploration) เป็นขั้นตอนของการสำรวจเกี่ยวกับอาชีพต่างๆ ให้ละเอียดยิ่งขึ้น โดยศึกษาเกี่ยวกับความรู้ องค์กรประกอบและทักษะต่างๆเกี่ยวกับแต่ละอาชีพ ความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพ ความสัมพันธ์ระหว่างเศรษฐกิจสังคม และสภาพ

ของงานที่มีผลต่อทางด้านจิตใจของผู้ประกอบอาชีพแต่ละประเภท ความสำคัญของงานนั้นๆ ตลอดทั้งการเตรียมการช่วยเหลือนักเรียนในการกำหนดเป้าหมายของอาชีพในอนาคต

ขั้นที่ 5 การเตรียมตัวเกี่ยวกับอาชีพ (Career Preparation) เป็นการเตรียมตัวที่จะเข้าสู่อาชีพ เป็นขั้นที่เกี่ยวกับการตัดสินใจที่จะเข้าสู่อาชีพ ในขั้นนี้จะมีการศึกษาเกี่ยวกับเจตคติและคุณลักษณะต่างๆที่จำเป็น เพื่อที่จะช่วยให้การเลือกอาชีพของนักเรียนประสบความสำเร็จ

3.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้ด้านอาชีพ

สมชาย ทองหมู่ (2541) ได้ศึกษาการรับรู้ด้านอาชีพของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 359 คน เป็นนักเรียนชาย 145 คน และนักเรียนหญิง 214 คน โดยใช้แบบสอบถามการรับรู้ด้านอาชีพ ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่มีเพศแตกต่างกัน และรายได้ของผู้ปกครองแตกต่างกัน มีการรับรู้ด้านอาชีพแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 นักเรียนที่มีผู้ปกครองมีระดับการศึกษาแตกต่างกันมีการรับรู้ด้านอาชีพแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

นงนุช จงเจริญทรัพย์ (2541) ได้ศึกษาผลของการจัดบริการสนเทศด้านอาชีพที่มีต่อการรับรู้ด้านอาชีพของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดราษฎร์บำรุง อำเภอหนองเสือ จังหวัดปทุมธานี จำนวน 45 คน แบ่งเป็น 3 กลุ่ม คือ นักเรียนที่มีการรับรู้ด้านอาชีพต่ำ นักเรียนที่มีการรับรู้ด้านอาชีพปานกลาง นักเรียนที่มีการรับรู้ด้านอาชีพสูง ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนทั้ง 3 กลุ่มมีการรับรู้ด้านอาชีพสูงขึ้น หลังจากได้รับการจัดบริการสนเทศด้านอาชีพ

วาสนา สิงห์พร (2544) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลการรับรู้ด้านอาชีพระหว่างการแนะแนวอาชีพด้วยคอมพิวเตอร์ช่วยสอน กับการแนะแนวอาชีพเป็นกลุ่ม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนหนองบัวแดงวิทยา อำเภอหนองบัวแดง จังหวัดชัยภูมิ โดยการสุ่มแบบเป็นกลุ่ม จำนวน 1 ห้องเรียน จาก 8 ห้องเรียน และสุ่มเข้ากลุ่มแบบจับคู่ เพื่อเข้ากลุ่มทดลองที่ 1 และกลุ่มทดลองที่ 2 กลุ่มละ 19 คน กลุ่มที่ 1 ได้รับความรู้การแนะแนวอาชีพด้วยคอมพิวเตอร์ช่วยสอน และกลุ่มที่ 2 ได้รับความรู้การแนะแนวอาชีพเป็นกลุ่ม ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ได้รับการแนะแนวอาชีพด้วยคอมพิวเตอร์ช่วยสอน และนักเรียนที่ได้รับการแนะแนวอาชีพเป็นกลุ่ม มีการรับรู้ด้านอาชีพ สูงขึ้นกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักเรียนที่ได้รับการแนะแนวอาชีพด้วยคอมพิวเตอร์ช่วยสอน กับนักเรียนที่ได้รับการแนะแนวอาชีพเป็นกลุ่ม มีการรับรู้ด้านอาชีพ ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สุริยวรรณ พรหมขุนทอง (2555) ได้ศึกษาผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรับรู้ด้านอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน โดยกลุ่มตัวอย่างมีจำนวน 50 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย เครื่องมือที่

ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ 1. ชุดกิจกรรมแนะแนว 2. แบบสอบถามการรับรู้ด้านอาชีพ กลุ่มทดลองได้รับการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรับรู้ด้านอาชีพ จำนวน 8 ครั้ง ประกอบด้วยกิจกรรมต่างๆ ได้แก่ ปฐมนิเทศและสร้างความคุ้นเคย การทำความเข้าใจข้อมูลอาชีพ ข้อควรคำนึงเกี่ยวกับอาชีพ แบบสอบถามความสนใจในอาชีพ ค่านิยมทางอาชีพ ท้องตลาดแรงงาน การเตรียมตัวเข้าสู่อาชีพและการปัจฉิมนิเทศ ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองมีการรับรู้ด้านอาชีพ หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

งานวิจัยที่เกี่ยวกับการรับรู้ด้านอาชีพในต่างประเทศ

Miles, 1988 (อ้างถึงใน ชง โค นวลนิมพลี, 2539) ได้ศึกษาผลของการสอนการรับรู้ด้านอาชีพ และแนวคิดในการตัดสินใจเลือกอาชีพแก่นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และ 6 โรงเรียนประถมศึกษาในมลรัฐนิวเจอร์ซีย์ ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนมีคะแนนการรับรู้ด้านอาชีพและแนวคิดในการตัดสินใจเลือกอาชีพสูงขึ้นหลังจากได้รับการสอนเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว นอกจากนี้ยังพบว่านักเรียนมีทัศนคติต่ออาชีพสูงขึ้น

Youngue, Todd and Burton 1981, (อ้างถึงใน นางนุช จงเจริญทรัพย์, 2541) ได้ศึกษาผลของวิธีการสอนอาชีพในชั้นเรียน กับการสอนจากประสบการณ์จริงต่อวุฒิภาวะทางอาชีพ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาในรัฐเวอร์จิเนียตอนใต้ จำนวน 46 คน กลุ่มทดลองจะออกไปเยี่ยมชมสถานที่ประกอบการ และบุคคลที่ประกอบอาชีพต่างๆ สัปดาห์ละ 2 วันๆละ 2 ชั่วโมง สรุปได้ว่า การสอนให้นักเรียนได้รับประสบการณ์ตรงจะช่วยให้วุฒิภาวะทางอาชีพของนักเรียนเพิ่มได้มากกว่าวิธีการสอนในชั้นเรียน

3.5 ทฤษฎีเกี่ยวกับการเลือกอาชีพ

3.5.1 ทฤษฎีการเลือกอาชีพของฮอลแลนด์ (John L. Holland)

ที่มาของทฤษฎีการเลือกอาชีพของฮอลแลนด์

"ทฤษฎีการเลือกอาชีพ" ของฮอลแลนด์เป็นผลจากการสังเกตของเขาและของคนอื่น ๆ เกี่ยวกับความสนใจ ลักษณะและพฤติกรรมของบุคคล และมีส่วนสัมพันธ์กับทฤษฎีของกิลฟอร์ด (Guilford, 1954) ซึ่งได้วิเคราะห์บุคลิกภาพและความสนใจของบุคคลออกเป็น 6 ประเภท คือ ด้านจักรกล ด้านวิทยาศาสตร์ ด้านบริการสังคม ด้านสารบรรณ ด้านธุรกิจ และด้านศิลปะ นอกจากนี้ ทฤษฎีของฮอลแลนด์ยังมีส่วนคล้ายคลึงกันกับทฤษฎีของแอดเลอร์ (Adler, 1939) ของ فروมม์ (Fromm, 1947) ของ จุง (Jung, 1933) ของเชลดอน (Sheldon, 1954) ของสแปรงเจอร์ (Spranger, 1928) โดยเฉพาะการประเมินสิ่งแวดล้อมเพื่อช่วยจำแนกลักษณะของบุคคลมีแนวความคิดมาจากลินตัน (Linton, 1945) ซึ่งกล่าวว่า "แรงผลักดันจากสิ่งแวดล้อมจะถูกถ่ายทอด

ไปยังบุคคล" หนึ่ง ทฤษฎีเกี่ยวกับเรื่องความต้องการ (needs) และแรงกดดัน (pressures) ของเมอร์เรย์ (Murray, 1938) ก็เป็นแรงกระตุ้นอีกอย่างหนึ่งที่ทำให้ฮอลแลนด์คิดทฤษฎีของเขาขึ้น

กล่าวโดยสรุป "ทฤษฎีการเลือกอาชีพ" ของฮอลแลนด์มีแนวคิดพื้นฐานดังนี้

1. การเลือกอาชีพเป็นการแสดงออกซึ่งบุคลิกภาพ
2. แบบสำรวจความสนใจคือแบบสำรวจบุคลิกภาพ

ฮอลแลนด์ได้กล่าวถึง "การเลือกอาชีพ" ไว้ว่า "การเลือกอาชีพ" คือ การกระทำที่สะท้อนให้เห็นถึงแรงจูงใจ ความรู้ บุคลิกภาพ และความสามารถของบุคคล อาชีพเป็นวิถีชีวิต ส่วนสิ่งแวดล้อมเป็นสิ่งที่ชี้ให้เห็นงานและทักษะ"

จอห์น แอล ฮอลแลนด์ (John L. Holland) ได้สร้าง "ทฤษฎีการเลือกอาชีพ" ขึ้นโดยมีความคิดพื้นฐาน 4 ประการ ดังนี้

1. บุคลิกภาพของบุคคลทั่วไปแบ่งได้เป็น 6 ลักษณะตามความสนใจอาชีพประเภทต่าง ๆ ต่อไปนี้คือ งานช่างฝีมือและกลางแจ้ง งานวิทยาศาสตร์และเทคนิค งานบริการ การศึกษาและสังคม งานสำนักงานและเสมียน งานจัดการและค้าขาย งานศิลปดนตรีและวรรณกรรม บุคลิกภาพแต่ละลักษณะเป็นผลจากการปะทะสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมต่าง ๆ กับแรงผลักดันส่วนบุคคลซึ่งประกอบด้วยศักดิ์ตระกูล บิคมารดา ระดับชั้นทางสังคม และสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ ประสบการณ์เหล่านี้จะก่อให้เกิดความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบ และความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบนี้จะกลายเป็นความสนใจ และจากความสนใจจะนำไปสู่ความสามารถเฉพาะ ท้ายที่สุดความสนใจและความสามารถเฉพาะจะกำหนดให้บุคคลคิด รับรู้ และแสดงเอกลักษณ์ของตน

2. สิ่งแวดล้อมของบุคคลก็แบ่งได้เป็น 6 อย่างตามความสนใจอาชีพประเภทต่าง ๆ ข้างต้นเช่นเดียวกัน สิ่งแวดล้อมแต่ละอย่างนี้ถูกรอบงำโดยบุคลิกภาพ และเป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นถึงปัญหาและความกดดันบางประการ และโดยเหตุที่บุคลิกภาพต่างกัน ทำให้ความสนใจและความถนัดต่างกันด้วย บุคคลจึงมีแนวโน้มจะหันเข้าหาบุคคลหรือสิ่งต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับบุคลิกภาพของตน ดังนั้น บุคคลในกลุ่มเดียวกันจึงมักจะมีอะไร ๆ คล้าย ๆ กัน

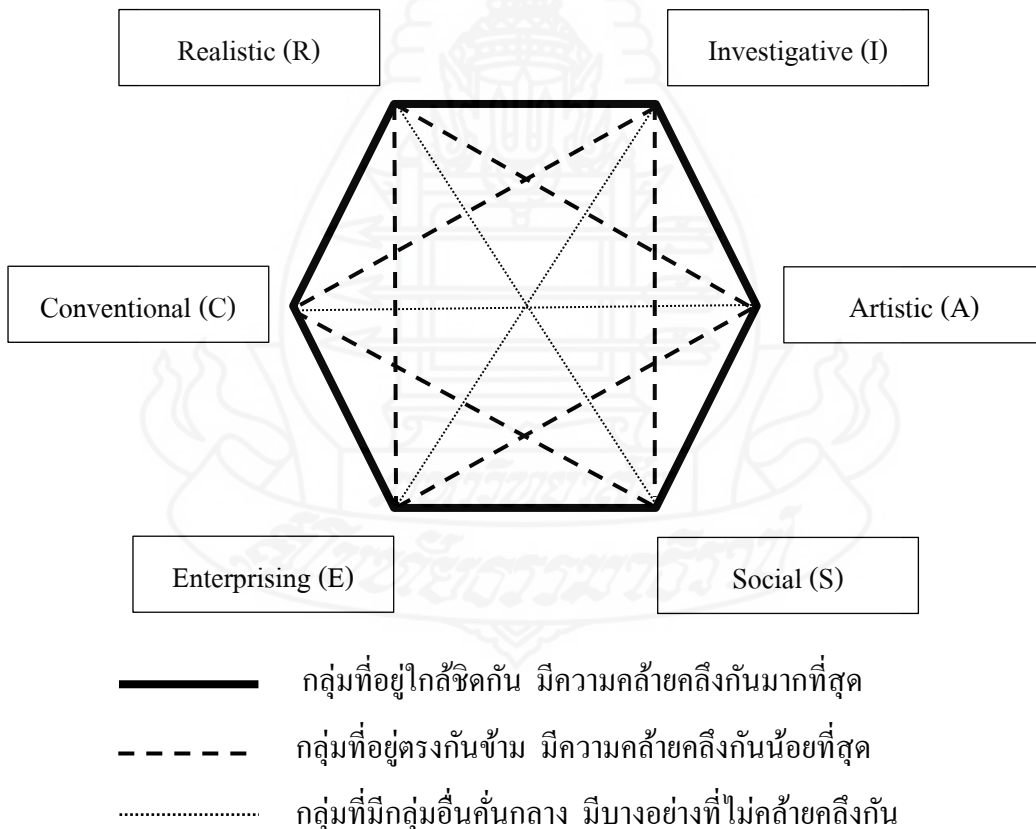
3. บุคคลจะค้นหาสิ่งแวดล้อมที่เอื้ออำนวยให้เขาได้ฝึกทักษะ และใช้ความสามารถของเขา ทั้งยังเปิดโอกาสให้เขาได้แสดงทัศนคติ ค่านิยม และบทบาทของเขา

4. พฤติกรรมของบุคคลถูกกำหนดโดยบุคลิกภาพและสิ่งแวดล้อม ด้วยเหตุนี้เมื่อเราทราบบุคลิกภาพและ สิ่งแวดล้อมบุคคล ก็จะทำให้เราทราบถึงผลที่จะติดตามมาด้วย ซึ่งได้แก่การเลือกอาชีพ การเปลี่ยนงาน ความสำเร็จในอาชีพ ความสามารถเฉพาะ พฤติกรรมทางการศึกษาและสังคม

นอกจากความคิดพื้นฐาน 4 ประการข้างต้นแล้ว ฮอลแลนด์ยังมีแนวคิดปลีกย่อยเพิ่มเติมอีก 4 ประการ (Holland, 1973, น. 4-5) ดังนี้

1. ความคล้ายคลึงกัน (Consistency) บุคลิกภาพบางลักษณะมีความคล้ายคลึงกัน เช่น บุคลิกภาพของผู้ที่มีความสนใจอาชีพประเภทงานช่างฝีมือและกลางแจ้ง (Realistic) กับบุคลิกภาพของผู้ที่มีความสนใจอาชีพประเภทงานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (Investigation) จะมีสิ่งที่เหมาะสมกันมากกว่าบุคลิกภาพของผู้ที่มีความสนใจอาชีพประเภทงานสำนักงานและเสมียน (Conventional) กับบุคลิกภาพของผู้ที่มีความสนใจอาชีพประเภทงานศิลปะ ดนตรี และวรรณกรรม (Artistic)

2. ความแตกต่างกัน (Differentiation) โดยปกติบุคคลจะมีบุคลิกภาพเด่นชัดอยู่ลักษณะหนึ่ง แม้จะมีบุคลิกลักษณะอื่น ๆ ปะปนอยู่บ้าง แต่บางคนอาจจะมีบุคลิกภาพลักษณะต่างๆ อยู่ในระดับใกล้เคียงกันจนยากต่อการชี้ชัดลงไปว่า บุคคลนั้นมีบุคลิกภาพลักษณะใด

ภาพที่ 2.1 6 เหลี่ยม ซึ่งแสดงความคล้ายคลึงกันของรูปแบบทั้ง 6 ของฮอลแลนด์

1. ความเข้ากันได้ (Congruence) สมมติฐานกล่าวว่า “รูปแบบที่ต่างกันจะต้องการสิ่งแวดล้อมที่ต่างกัน” ความเข้ากันได้จะเกิดขึ้นเมื่อบุคคลทำงานหรือมีชีวิตอยู่ในสิ่งแวดล้อมในรูปแบบที่มีลักษณะเหมือนหรือคล้ายคลึงกับสิ่งแวดล้อมของตนเอง รูปแบบเหลี่ยมของรูปแบบนี้ใช้เพื่อกำหนดความมากน้อยของความเข้ากันได้ ระหว่างรูปแบบของบุคคลกับสิ่งแวดล้อม ตัวอย่างเช่น ความเข้ากันได้อย่างสมบูรณ์จะเกิดขึ้นในกรณีที่บุคคลประเภท Realistic อยู่ในสิ่งแวดล้อมแบบ Realistic ความเข้ากันได้ที่ดีที่สุดถัดมา คือ รูปแบบของบุคลิกภาพที่อยู่ในสิ่งแวดล้อมข้างเคียง เช่น บุคคลประเภท Realistic ทำงานในสิ่งแวดล้อมแบบ Investigative ความเข้ากันได้ที่น้อยที่สุดระหว่างบุคคลและสิ่งแวดล้อมอาจจะมีขึ้น เมื่อรูปแบบของบุคคลและสิ่งแวดล้อมปรากฏอยู่ในตำแหน่งที่ตรงข้ามกันในรูปหกเหลี่ยม

2. การคาดคะเน (Calculus) โดยเหตุที่บุคลิกภาพแต่ละลักษณะและสิ่งแวดล้อมแต่ละอย่างมิได้แยกจากกันโดยเด็ดขาด และต่างก็มีความสัมพันธ์ภายในกันอยู่ ดังนั้นเมื่อบุคคลมีบุคลิกภาพลักษณะหนึ่งก็ทำให้สามารถคาดคะเนถึงบุคลิกภาพลักษณะอื่นได้ด้วย

ลักษณะของบุคลิกภาพและสภาพแวดล้อมทางอาชีพของบุคคลตามที่ Holland ได้แบ่งเป็น 6 ประเภท มีดังนี้

1. บุคคลที่ชอบเกี่ยวข้องกับสิ่งที่เป็นรูปธรรม มีความสนใจอาชีพประเภทงานช่างฝีมือและงานกลางแจ้ง (Realistic) หรือกิจกรรมที่ไม่ค่อยมีความสลับซับซ้อน มีร่างกายแข็งแรง คล่องแคล่ว ว่องไว สามารถทำงานหนักได้ และโดยทั่วไปจะไม่ชอบเข้าสังคม สภาพแวดล้อมที่เหมาะสมกับบุคคลประเภทนี้ได้แก่ อาชีพที่เกี่ยวกับงานช่างฝีมือ เช่น ช่างก่อสร้าง ช่างซ่อมบำรุง ช่างไฟฟ้า ช่างเครื่องยนต์ และอาชีพเกษตรกร เป็นต้น

2. บุคคลที่ชอบใช้ความคิดแก้ปัญหา มีความสนใจอาชีพประเภทงานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (Investigative) เป็นพวกที่ชอบทำงานที่ใช้สมองมากกว่ากำลัง มีความรู้ความสามารถทางวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ มีความสามารถในการวิเคราะห์ปัญหาที่เป็นนามธรรมได้ดี ชอบความอิสระ บุคคลประเภทนี้มักจะสนใจอาชีพด้านวิทยาศาสตร์ การคำนวณ อาชีพที่ต้องศึกษาค้นคว้าหาความรู้อยู่เสมอ เช่น อาชีพนักวิทยาศาสตร์ แพทย์ นักคำนวณ เป็นต้น

3. บุคคลที่ชอบศิลปะความงาม มีความสนใจอาชีพประเภทงานศิลปะ ดนตรี และวรรณกรรม (Artistic) เป็นบุคคลที่เป็นตัวของตัวเองสูง มีจินตนาการ ชอบอิสระภาพ ไม่ชอบระเบียบแบบแผน บุคคลที่มีลักษณะเช่นนี้มักเลือกอาชีพที่เกี่ยวกับศิลปะ เช่น อาชีพจิตรกร ปฏุมาร ช่างออกแบบนักประพันธ์ นักดนตรี เป็นต้น

4. บุคคลที่ชอบสังคมกับบุคคลอื่น มีความสนใจอาชีพประเภทบริการ การศึกษา และสังคม (Social) ชอบแสดงตัว ชอบสนทนา โดยทั่วไปจะมีลักษณะทางสังคม ชอบ

ช่วยเหลือบุคคลอื่น บุคคลที่มีลักษณะเช่นนี้มักสนใจอาชีพที่ได้มีโอกาสสังคมกับผู้อื่น ใต้บริการสังคม เช่น อาชีพนักสังคมสงเคราะห์ นักแนะแนว นักจิตวิทยา นักสังคมวิทยา ครู อาจารย์ ผู้บริหารการศึกษา เป็นต้น

5. บุคคลที่ชอบทำตามระเบียบแบบแผน มีความสนใจอาชีพประเภทงานสำนักงานและเสมียน (Convention) เป็นบุคคลที่เคร่งครัดในกฎหมาย ไม่ค่อยมีความยืดหยุ่น มีความรอบคอบและขยันหมั่นเพียร บุคคลที่มีบุคลิกภาพเช่นนี้มักชอบทำงานที่มีระบบระเบียบ ปฏิบัติไปตามระบบระเบียบที่มีอยู่ เช่น งานด้านสารบรรณ เลขานุการ นักบัญชี นักสถิติ บรรณารักษ์ เป็นต้น

6. บุคคลที่มีความทะเยอทะยาน ชอบมีอำนาจ มีความสนใจอาชีพประเภทงานจัดการและค้าขาย (Enterprising) ชอบแสดงตัว มีความมั่นใจในตัวเอง มีความสามารถในการพูดเพื่อโน้มน้าวชักจูงผู้อื่น มีความกล้าได้กล้าเสีย บุคคลประเภทนี้มักจะชอบอาชีพที่ตนจะแสดงลักษณะของตน อาชีพที่เกี่ยวข้องกับบริหารการค้าและนักการเมือง เช่น อาชีพนักธุรกิจ นักการเมือง ผู้จัดการฝ่ายขาย ผู้จัดการฝ่ายบุคคล นักโฆษณา ประชาสัมพันธ์ เป็นต้น

Holland ยังกล่าวว่า ถ้าบุคคลมีบุคลิกภาพเหมาะสมกับอาชีพใดอาชีพหนึ่ง และได้รับความช่วยเหลือจากการได้รับข้อมูลด้านอาชีพและการให้คำปรึกษาด้านอาชีพแล้ว จะทำให้เลือกอาชีพได้สะดวกและเหมาะสม ถ้าบุคคลใดมีบุคลิกภาพไม่คงที่ในทางใดทางหนึ่ง ไม่มีความชอบหรือความสนใจในด้านใดเลยเลยจะประสบปัญหาในการเลือกอาชีพ ถ้าบุคคลใดไม่สามารถเลือกอาชีพตามความ แต่ถ้ามีความชอบที่กำกวมจะทำให้เลือกอาชีพได้ยาก

นอกจากนั้น Holland ยังได้กล่าวถึงความคาดหวังเกี่ยวกับอาชีพของบุคคล (Level of Occupation Choice) ว่าขึ้นอยู่กับบุคลิกภาพของตนเอง Holland เน้นว่าการที่บุคคลรู้จักบุคลิกภาพของตนเองและมีความรู้เกี่ยวกับอาชีพ มีความสำคัญมากในกระบวนการเลือกอาชีพ ซึ่งเขาได้สร้างแบบสำรวจความสนใจอาชีพขึ้น ชื่อว่า แบบสำรวจอาชีพที่สนใจด้วยตนเอง (Self Directed Search : SDS)

แบบสำรวจอาชีพที่สนใจด้วยตนเอง (Self Directed Search : SDS) ฉบับภาษาไทยนี้ได้พัฒนาโดย นวลศิริ เปาโรหิตย์ ซึ่งแบ่งเป็น 5 หมวด คือ หมวดกิจกรรม หมวดความสามารถ หมวดอาชีพ หมวดประเมินความสามารถ และหมวดประเมินทักษะ และทุกหมวดจะประเมินตามลักษณะบุคลิกภาพทั้ง 6 ประเภท

3.5.2 ทฤษฎีวิเคราะห์ลักษณะและองค์ประกอบของบุคคล (Traits and Factors Theory)

ทฤษฎีนี้มีหลักการว่าบุคคลแต่ละคนแตกต่างกันในความสามารถ ความสนใจ และบุคลิกภาพ งานแต่ละชนิดต้องการลักษณะและองค์ประกอบที่ต่างกันจะเลือกอาชีพที่ต่างกัน โดยทฤษฎีนี้ได้นำหลักการเลือกอาชีพของ Frank Parsons (1909 : 5) ซึ่งกล่าวถึงหลักการเลือกอาชีพ 3 ประการคือ

1. การวิเคราะห์ตนเอง โดยบุคคลจะวิเคราะห์คุณสมบัติต่างๆและองค์ประกอบของตนเอง เป็นต้นว่า ความสามารถ ความถนัด ความสนใจ บุคลิกภาพ ฐานะทางเศรษฐกิจ สภาพการณ์ต่างๆของครอบครัว

2. การวิเคราะห์อาชีพ โดยบุคคลจะแสวงหาความรู้ต่างๆเกี่ยวกับอาชีพ เป็นต้นว่า ความรู้เกี่ยวกับลักษณะอาชีพ ความต้องการของตลาดแรงงาน เกี่ยวกับอาชีพต่างๆ เวลา และทุนทรัพย์ที่ใช้ในการเตรียมตัวประกอบอาชีพ รายได้ ความมั่นคง และโอกาสก้าวหน้าในอาชีพต่างๆ

3. การใช้วิจารณญาณในการตัดสินใจเลือกอาชีพ โดยอาศัยหลักการวิเคราะห์ตนเองและวิเคราะห์อาชีพประกอบกันเพื่อเลือกอาชีพที่เหมาะสมที่สุด

งานวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาการรับรู้ด้านการศึกษาต่อสายอาชีพ ดังนั้นจึงต้องศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาต่อสายอาชีพ ได้แก่ รูปแบบการจัดการศึกษาของไทย ความหมายของการอาชีวศึกษา หลักการอาชีวศึกษา ระดับอาชีพและเกณฑ์ด้านการศึกษาของแต่ละระดับอาชีพ การจัดการอาชีวศึกษาในสถานศึกษา แนวโน้มการอาชีวศึกษา ประเภทวิชาที่เปิดสอน เส้นทางสายอาชีพของแต่ละสาขาวิชา ระดับหลักสูตรที่เปิดสอน ข้อดีของการเรียนสายอาชีพ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอาชีวศึกษา ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

4. วรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาสายอาชีพ

การเลือกศึกษาต่อเมื่อเรียนจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีสองทางเลือกใหญ่ๆ คือ เลือกเรียนต่อสายสามัญ หรือสายอาชีพ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของรูปแบบการจัดการศึกษาของไทย

4.1 รูปแบบการจัดการศึกษาของไทย

ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 กำหนดนั้นแบ่งการศึกษาออกเป็น 3 รูปแบบ ได้แก่ การศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย (นงลักษณ์ ตะเคียนจันทร์, 2552)

1. การศึกษาในระบบ เป็นการศึกษาที่กำหนดจุดมุ่งหมาย วิธีการศึกษา หลักสูตร ระยะเวลาของการศึกษา การวัดและการประเมินผล ซึ่งเป็นเงื่อนไขของการสำเร็จการศึกษาที่แน่นอน ซึ่งการศึกษารูปแบบนี้จัดในโรงเรียน วิทยาลัย มหาวิทยาลัย หรือสถาบันการศึกษาที่มีชื่อเรียกอย่างอื่น สามารถจัดการศึกษาในชั้นเรียนหรือเป็นการศึกษาทางไกล

2. การศึกษานอกระบบ เป็นการศึกษาที่ยืดหยุ่นในการกำหนดจุดมุ่งหมาย รูปแบบ วิธีการจัดการศึกษา ระยะเวลาการศึกษา การวัดและประเมินผล โดยคำนึงถึงความเหมาะสม สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของแต่ละบุคคล เช่น การศึกษานอกโรงเรียน การฝึกอบรมหลักสูตรต่างๆ

3. การศึกษาตามอัธยาศัย เป็นการศึกษาที่ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ได้ด้วยตนเองตาม ความสนใจ ศักยภาพ ความพร้อมและโอกาส สามารถศึกษาได้จากบุคคล สภาพแวดล้อม สื่อหรือ แหล่งการเรียนรู้ต่างๆ การศึกษาแบบนี้มีความยืดหยุ่น เปิดโอกาสให้ผู้สนใจสามารถเลือกเนื้อหาที่ สนใจตรงกับความต้องการของตนเองและสามารถศึกษาในเวลาที่ไม่สอดคล้องจากภารกิจอื่นได้ เช่น การฟังบรรยายพิเศษ การศึกษาจากเอกสาร การเยี่ยมชมการสาธิต การสืบค้นข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต หรือแหล่งเรียนรู้อื่นๆ การเชื่อมโยงการศึกษาทั้ง 3 ระบบให้เกิดประโยชน์สูงสุด

การศึกษาทั้ง 3 ระบบ เป็นวิธีการเรียนรู้ตลอดชีวิตซึ่งสามารถนำไปพัฒนาชีวิตและ สังคมจึงต้องมีการผสมผสานการศึกษาทั้ง 3 ระบบเข้าด้วยกัน กล่าวคือ บุคคลเรียนรู้การศึกษาตาม อัธยาศัยตั้งแต่เกิดโดยการเลี้ยงดูจากพ่อแม่ ผู้ปกครอง และการเรียนรู้ อยู่ร่วมในชุมชน รวมถึงการ เรียนรู้จากแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ จึงสรุปได้ว่าการเรียนรู้เป็นส่วนหนึ่งของวิถีชีวิตตั้งแต่เกิดจนตาย

4.2 ความหมายของการอาชีวศึกษา

บุญเจือ ช่างต่อ (2540, น. 11) ได้กล่าวถึงความหมายของการอาชีวศึกษาไว้ว่า การอาชีวศึกษา หมายถึง การอบรมวิชาชีพในสาขากว้างทั้งในระบบการศึกษาและนอกระบบ การศึกษา เพื่อที่จะให้ออกไปประกอบวิชาชีพและเป็นพลเมืองที่ดีของสังคม

วิเวก ปางพุฒิพงศ์ (2530, น. 77) กล่าวว่า การอาชีวศึกษา หมายถึง การศึกษา วิชาชีพที่มุ่งให้การศึกษา การฝึกกำลังคนระดับต่างๆตามความต้องการของท้องถิ่นและสังคม การศึกษาวิชาชีพนี้อาจดำเนินการได้ทั้งในระบบโรงเรียน กล่าวคือ มีหลักสูตรกำหนดเวลาเรียนไว้แน่นอน หรือดำเนินการนอกระบบโรงเรียน เช่น มีความรู้จากพ่อแม่ จากการศึกษาการทำงาน ใ้รงงาน จากคำแนะนำส่งเสริมจากหน่วยงานเอกชนหรือราชการ เป็นต้น

4.3 หลักการอาชีวศึกษา

เมธี ปิรันธนานนท์ (2533 , 148-149) ได้เสนอหลักการอาชีวศึกษาที่น่าสนใจ 21 ประการดังนี้

1. การอาชีวศึกษาเป็นการเตรียมบุคคลเข้าสู่อาชีพและทำงานต่อไป
2. เป้าหมายของการศึกษาอาชีวศึกษาคือมุ่งทำงานและสัมพันธ์กับการมีงานทำ
3. การอาชีวศึกษาต้องสอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจและสังคม และวุฒิภาวะของนักศึกษา
4. การอาชีวศึกษาจัดให้ผู้สำเร็จการศึกษา สามารถร่วมในกิจกรรมต่างๆ ในฐานะพลเมืองดีของสังคมได้
5. การอาชีวศึกษาจัดให้นักศึกษามีความรู้พื้นฐานที่จำเป็นในการเข้าสู่อาชีพ
6. การอาชีวศึกษาช่วยให้แต่ละบุคคลมีสิทธิ์จะเลือกอาชีพที่ตนปรารถนาได้
7. รัฐมีหน้าที่ที่จะจัดการศึกษาให้บุคคลได้รับการฝึกหัดเพื่อประกอบอาชีพได้ตามที่แต่ละบุคคลได้ตั้งเป้าหมายไว้
8. ประสิทธิภาพของการอาชีวศึกษาจะสูง ถ้าจัดสภาพแวดล้อมให้ผู้เรียนได้รับการฝึกหัดโดยจำลองสภาพแวดล้อมการทำงานให้เหมือนสภาพการทำงานจริง
9. การฝึกอาชีพจะมีประสิทธิผล เมื่องานฝึกกระทำให้มีลักษณะเดียวกันกับงานจริง นั่นคือ ในขั้นตอนการทำงาน เครื่องมือและเครื่องจักรมีลักษณะเดียวกันกับที่ใช้ในการทำงานในอาชีพนั่น
10. ประสิทธิภาพของการอาชีวศึกษาจะสูง เมื่อได้จัดให้ผู้เรียนได้ใช้ความสนใจ นิสัย ความถนัด และมันสมองของผู้นั้นอย่างเต็มที่
11. การฝึกอาชีพที่มีประสิทธิผลของช่างหรืองานแต่ละอาชีพ ก็ต่อเมื่อได้จัดให้แก่กลุ่มบุคคลที่ต้องการและได้รับประโยชน์จากการฝึก
12. การฝึกอาชีพที่มีประสิทธิผล จะต้องฝึกประสบการณ์เฉพาะด้านหลายๆครั้ง เพื่อสร้างนิสัยที่ถูกต้องในการทำงานและการคิดตลอดจนกระทั่งนิสัยที่ต้องการได้พัฒนาขึ้นซึ่งเป็นที่ทักษะที่จำเป็นในการทำงานทำ
13. การฝึกอาชีพอย่างมีประสิทธิภาพย่อมขึ้นอยู่กับครูฝึก ซึ่งจะต้องมีประสบการณ์วิชาชีพในการประยุกต์และความรู้ในการปฏิบัติงานและขบวนการการทำงานอาชีพที่ตนสอน
14. แต่ละอาชีพจะต้องฝึกบุคคลให้มีความสามารถในการผลิตชิ้นตําระดับหนึ่ง เพื่อที่จะทำงานและรักษาตำแหน่งงานไว้ได้ ถ้าการอาชีวศึกษาไม่สามารถจัดได้ถึงขั้นนี้แล้วก็จะไม่มีประสิทธิผลทั้งสำหรับรายบุคคลและสำหรับสังคม
15. การสร้างอุปนิสัยการปฏิบัติงานจะได้ผลต่อเมื่อผู้ฝึกได้ทำงานจริง ไม่ใช่ทำแบบฝึกหัดหรือทำงานจอมปลอม

16. แหล่งของเนื้อหาสาระที่เชื่อถือได้ของการฝึกเฉพาะแต่ละอาชีพมาจากแหล่งเดียวเท่านั้น คือ จากประสบการณ์ของผู้ชำนาญในอาชีพนั้น

17. แต่ละอาชีพจะมีเนื้อหาอยู่จำนวนหนึ่งซึ่งเป็นของอาชีพนั้นโดยเฉพาะและไม่มีคุณค่าในทางปฏิบัติสำหรับวิชาชีพอื่น

18. การอาชีวศึกษาจะบริการสังคมอย่างมีประสิทธิภาพ ต่อเมื่อสามารถบริการในเรื่องที่มีคนต้องการและผู้ต้องการ ได้ประโยชน์มากที่สุด

19. การอาชีวศึกษาที่มีประสิทธิภาพจะแปรผันตามวิธีการสอนและความสัมพันธ์กับผู้เรียนจึงควรพิถีพิถันพิจารณาคุณลักษณะพิเศษของกลุ่มที่เรียนและผู้สอน

20. การบริหารอาชีวศึกษาจะมีประสิทธิภาพต่อเมื่อมีการจัดการในลักษณะยืดหยุ่น แทนการมีมาตรฐานที่ตายตัวเกินไป

21. พยายามลดค่าใช้จ่ายต่อหัว แต่ก็ต้องใช้งบประมาณขั้นต่ำจำนวนหนึ่ง ซึ่งถ้าจ่ายต่ำกว่านี้แล้วจะไม่สามารถจัดการอาชีวศึกษาให้มีประสิทธิผลได้ และถ้าไม่สามารถสนับสนุนงบประมาณขั้นต่ำนี้แล้วก็ไม่สมควรที่จะจัดให้มีระบบอาชีวศึกษา

4.4 ระดับอาชีพและเกณฑ์ด้านการศึกษาของแต่ละระดับอาชีพ จำแนกออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้

4.4.1 ระดับวิชาชีพชั้นสูง (profession) เป็นระดับอาชีพที่ต้องการวิชาชีพชั้นสูงหรือวิชาชีพพิเศษในการบริหาร เป็นวิชาการหรือวิชาชีพที่เน้นหนักทางทฤษฎี หลักการการคำนวณ การออกแบบ การวิจัย การจัดการและความคิดริเริ่มสร้างสรรค์โดยมีภาคปฏิบัติ ตามความจำเป็นและเหมาะสม ผู้ที่ประกอบอาชีพระดับนี้ได้จะต้องได้รับการศึกษาอบรมไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาหรือเทียบเท่า

4.4.2 ระดับเทคนิค (Technician) หรือระดับกึ่งวิชาชีพชั้นสูง (Semi-profession) เป็นระดับที่ต้องใช้ทักษะและเทคนิคพิเศษที่ได้รับในเทคนิควิธีการนั้นๆเป็นอย่างดี ในทางวิชาชีพเป็นผู้ที่สามารถคิดคำนวณแบบเขียนแบบเครื่องมือเครื่องจักร และการถ่ายทอดแบบของสถาปนิกวิศวกร หรือผู้ชำนาญงานระดับสูงได้ในด้านการจัดการ สามารถควบคุมดูแลงานแทนระดับวิชาชีพชั้นสูง หรือเป็นผู้ช่วยวิศวกรและสถาปนิกในงานเทคนิคต่างๆ โดยสามารถทำงานเป็นอิสระได้ตามสมควร ปกติแล้วผู้ประกอบอาชีพระดับนี้จะต้องมีการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับอนุปริญญาหรือเทียบเท่าระดับวิชาชีพเทคนิค หรือระดับกึ่งวิชาชีพชั้นสูงนี้เป็นวิชาชีพที่อยู่กึ่งกลางระหว่างระดับวิชาชีพชั้นสูงกับระดับทักษะที่จะกล่าวต่อไปนี้

4.4.3 ระดับทักษะหรือระดับช่างฝีมือ (Skilled) เป็นระดับที่ผู้ประกอบอาชีพต้องได้รับการฝึกหัดอาชีพสาขาหนึ่งอย่างมีความรู้กว้างขวาง มีความชำนาญเป็นพิเศษ กล่าวคือ จะต้อง

มีความรู้และทักษะในอาชีพนั้นเป็นอย่างดี สามารถทำงานได้ด้วยตนเอง โดยไม่ต้องมีการควบคุมดูแลใกล้ชิดจากหัวหน้างาน และมีความรู้ในด้านทฤษฎีประกอบการปฏิบัติงาน เช่น เข้าใจเหตุผลเบื้องหลังว่าทำไมเครื่องจักรเครื่องยนต์จึงทำงานได้ ระบบส่วนรวมเป็นอย่างไร จะมีการปรับปรุงซ่อมแซมหรือผลิตให้มีประสิทธิภาพขึ้นได้อย่างไร เป็นต้น ผู้ประกอบอาชีพระดับนี้ได้แก่ ช่างไม้ ช่างเครื่องยนต์ ช่างกล ช่างไฟฟ้า พนักงานบัญชี เจ้าหน้าที่ธุรการ เป็นต้น โดยปกติแล้วบุคคลดังกล่าวจะต้องมีความรู้ในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพหรือระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

4.4.4 ระดับกึ่งทักษะหรือกึ่งแรงงานฝีมือหรือกึ่งฝีมือ (Semi-skilled) เป็นระดับที่ต้องใช้ทักษะง่ายๆ ไม่ซับซ้อนนักเวลาให้บริการ เป็นงานเฉพาะอย่างที่ยกออกจากงานใหญ่ ในฐานะลูกมือ เช่น งานไสไม้ เลื่อยไม้ ซึ่งแยกออกจากช่างไม้ ช่างก่ออิฐ ฉาบปูน แยกออกจากงานก่อสร้าง เป็นต้น ผู้ที่จะให้บริการหรือประกอบอาชีพระดับนี้จะต้องได้รับการฝึกอบรมจนมีความชำนาญ โดยปกติมักจะเป็นการศึกษาอบรมหลักสูตรระยะสั้นจากศูนย์ฝึกงานโรงงาน

4.4.5 ระดับไร้ทักษะหรือระดับคนงานทั่วไป หรือคนงานไม่ต้องใช้ฝีมือ (On-the-job-training) เป็นระดับการจ้างงานโดยไม่จำเป็นต้องมีทักษะพิเศษและไม่จำเป็นต้องมีการศึกษาอบรมพิเศษ ฝึกอบรมเล็กน้อยก็พอจะใช้ทำงานได้ และโดยทั่วไปแล้วเป็นงานที่ต้องการผู้มีร่างกายแข็งแรงเพราะเป็นงานที่ใช้กำลังแรงงานมากกว่าฝีมือ เช่น การแบกหาม และงานกรรมกร เป็นต้น การศึกษาสำหรับผู้ประกอบอาชีพระดับนี้ส่วนใหญ่เป็นระดับประถมศึกษา

4.5 การจัดการอาชีวศึกษาในสถานศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.) มีสถานศึกษาในสังกัด 421 แห่งทั่วประเทศ เพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนด้านวิชาชีพระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) และปริญญาตรีสายเทคโนโลยีหรือสายปฏิบัติการ โดยจัดการเรียนการสอน 9 ประเภทวิชา มีสาขาวิชาให้เลือกเรียนมากกว่า 350 สาขาวิชา ทั้งนี้ ด้านการบริหารจัดการมีศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีวศึกษาประจำภาค 5 ภาค ทำหน้าที่ส่งเสริมการพัฒนางานทางด้านวิชาการ และอาชีวศึกษาจังหวัด 77 แห่ง และอาชีวศึกษาภาค 5 ภาค ทำหน้าที่เชื่อมโยงการบริหารจัดการกลุ่มสถานศึกษาในระดับจังหวัด

จำนวนสถานศึกษา

1. วิทยาลัยเทคนิค 114 แห่ง
2. วิทยาลัยการอาชีพ 142 แห่ง
3. วิทยาลัยบริหารธุรกิจและการท่องเที่ยว 3 แห่ง
4. วิทยาลัยพาณิชยการ 5 แห่ง
5. วิทยาลัยศิลปหัตถกรรม 2 แห่ง

6. วิทยาลัยสารพัดช่าง 52 แห่ง
7. วิทยาลัยอาชีวศึกษา 39 แห่ง
8. วิทยาลัยเทคโนโลยีและการจัดการ 13 แห่ง
9. วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี 43 แห่ง
10. กาญจนานิเทศวิทยาลัยช่างทองหลวง 1 แห่ง
11. วิทยาลัยเทคโนโลยีและอุตสาหกรรมการต่อเรือ 3 แห่ง
12. วิทยาลัยประมง 4 แห่ง
13. สถาบันการอาชีวศึกษา 19* + 4** แห่ง

**สถาบันการอาชีวศึกษา 19 แห่ง จัดตั้งขึ้นโดยรวมสถานศึกษาอาชีวศึกษา 161 แห่ง จาก 19 กลุ่ม จังหวัด สถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 1 มี 10 สถานศึกษา สถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 2 มี 7 สถานศึกษา สถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 3 มี 10 สถานศึกษา สถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 4 มี 9 สถานศึกษา สถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 5 มี 7 สถานศึกษา สถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 1 มี 11 สถานศึกษา สถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 2 มี 7 สถานศึกษา สถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 3 มี 9 สถานศึกษา สถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 1 มี 10 สถานศึกษา สถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2 มี 4 สถานศึกษา สถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 3 มี 9 สถานศึกษา สถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 4 มี 7 สถานศึกษา สถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 5 มี 9 สถานศึกษา สถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ 1 มี 7 สถานศึกษา สถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ 2 มี 9 สถานศึกษา สถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ 3 มี 8 สถานศึกษา สถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ 4 มี 6 สถานศึกษา และสถาบันการอาชีวศึกษากรุงเทพมหานครมี 13 สถานศึกษา

**สถาบันการอาชีวศึกษาเกษตร 4 แห่ง จัดตั้งขึ้น โดยรวมสถานศึกษาเกษตรและประมงในแต่ละภูมิภาค 41 สถานศึกษา ภาคเหนือ 9 สถานศึกษา ภาคกลาง 10 สถานศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 10 สถานศึกษา และภาคใต้ 12 สถานศึกษา

4.6 แนวโน้มการอาชีวศึกษา (อนันท์ งานสะอาด, 2553)

4.6.1 การปฏิรูปการศึกษาทศวรรษที่สอง (2552-2561) ให้มีความสำคัญกับการปรับคุณภาพ ค่านิยม และมาตรฐานการอาชีวศึกษา เนื่องจากการอาชีวศึกษาเป็นหน่วยงานหลักในการผลิตและพัฒนากำลังคนในด้านวิชาชีพ ระดับฝีมือ ระดับเทคนิค และระดับเทคโนโลยี ไปทำงานในสถานประกอบการและประกอบอาชีพอิสระ

4.6.2 พระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ.2551 มาตรา 8 การจัดการอาชีวศึกษา และการฝึกอบรมวิชาชีพให้จัดได้โดยรูปแบบ ดังต่อไปนี้

1) การศึกษาในระบบ เป็นการจัดการศึกษาวิชาชีพที่เน้นการศึกษาในสถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบันเป็นหลัก โดยมีการกำหนดจุดมุ่งหมาย วิธีการศึกษา หลักสูตร ระยะเวลาการวัดและประเมินผลที่เป็นเงื่อนไขของการสำเร็จการศึกษาที่แน่นอน

2) การศึกษานอกระบบ เป็นการจัดการศึกษาวิชาชีพที่มีความยืดหยุ่นในการกำหนดจุดมุ่งหมาย รูปแบบ วิธีการศึกษา ระยะเวลา การวัดและการประเมินผลที่เป็นเงื่อนไขของการสำเร็จการศึกษา โดยเนื้อหาและหลักสูตรจะต้องมีความเหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของบุคคลแต่ละกลุ่ม

3) การศึกษาระบบทวิภาคี เป็นการจัดการศึกษาวิชาชีพที่เกิดจากข้อตกลงระหว่างสถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบันกับสถานประกอบการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐในเรื่องการจัดหลักสูตรการเรียนการสอน การวัดและการประเมินผล โดยผู้เรียนใช้เวลาส่วนหนึ่งในสถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบัน และเรียนภาคปฏิบัติในสถานประกอบการ รัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานของรัฐเพื่อประโยชน์ในการผลิตและพัฒนากำลังคน สถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบันสามารถจัดการศึกษาตามวรรคหนึ่งในหลายรูปแบบรวมกันก็ได้ ทั้งนี้ สถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบันนั้นต้องมุ่งเน้นการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีเป็นสำคัญ

4.6.3 ภารกิจของสถานศึกษาอาชีวศึกษา มีภารกิจในการผลิตกำลังคนระดับช่างฝีมือ ระดับช่างเทคนิคและระดับเทคโนโลยี โดยเน้นให้มีทักษะที่หลากหลาย (Multi Skill) เปลี่ยนแปลงไปสู่สังคมฐานความรู้ (Social knowledge Based) เพื่อการพัฒนาประเทศ ตระหนักในความสำคัญของการสร้างคุณภาพ โอกาส ความร่วมมือ และขับเคลื่อนให้การอาชีวศึกษามีความพร้อมรองรับการเปิดเสรีทางการศึกษา พ.ศ.2558 มุ่งเน้นการผลิตผู้สำเร็จการศึกษาทั้งปริมาณและคุณภาพ มีสมรรถนะ ทักษะฝีมือ เป็นที่ยอมรับของสถานประกอบการ สอดคล้องกับความต้องการกำลังคนด้านอาชีวศึกษา ทั้งในระดับพื้นที่ ระดับประเทศ และระดับนานาชาติ เน้นการศึกษาในระบบ นอกระบบ การศึกษาระบบทวิภาคี ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) พัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะร่วมกับสถานประกอบการ ตอบสนองความต้องการกำลังคนในประเภทวิชาอุตสาหกรรม ประเภทวิชาพาณิชยกรรม/บริหารธุรกิจ ประเภทวิชาคหกรรม ประเภทวิชาศิลปกรรม ประเภทวิชาเกษตรกรรม/ประมง ประเภทวิชาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ประเภทวิชาอุตสาหกรรมสิ่งทอ และประเภทวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร โดยมีรูปแบบเชิงระบบในการจัดการอาชีวศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียน

4.7 ประเภทวิชาที่เปิดสอน (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา,2546)

4.7.1 ประเภทวิชาอุตสาหกรรม

- 1) สาขาวิชาเครื่องกล แบ่งออกเป็น สาขางานยานยนต์ เครื่องกลอุตสาหกรรม เครื่องกลเรือ เครื่องกลเกษตร ตัวถังและสีรถยนต์
- 2) สาขาวิชาเครื่องมือกลและซ่อมบำรุง แบ่งออกเป็น สาขางานเครื่องมือกล ซ่อมบำรุงเครื่องจักรกล เขียนแบบเครื่องกล ชิ้นส่วนเครื่องจักรกลเกษตร แม่พิมพ์พลาสติก แม่พิมพ์โลหะ
- 3) สาขาวิชาโลหะการแบ่งออกเป็น สาขางานเชื่อมโลหะ อุตสาหกรรมต่อตัวถังรถโดยสาร
- 4) สาขาวิชาไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ แบ่งออกเป็น สาขางานไฟฟ้ากำลัง อิเล็กทรอนิกส์ โทรคมนาคม เมคคาทรอนิกส์ เทคนิคคอมพิวเตอร์
- 5) สาขาวิชาการก่อสร้างแบ่งออกเป็น สาขางานก่อสร้าง โยธา สถาปัตยกรรม เครื่องเรือนและการตกแต่งภายใน สำรวจ
- 6) สาขาวิชาการพิมพ์ แบ่งออกเป็น สาขางานการพิมพ์
- 7) สาขาวิชาแว่นตาและเลนส์ แบ่งออกเป็น สาขางานแว่นตาและเลนส์
- 8) สาขาวิชาการต่อเรือ แบ่งออกเป็น สาขางานต่อเรือโลหะ ต่อเรือไม้ ต่อเรือไฟเบอร์กลาส นาวาสถาปัตยกรรม ซ่อมบำรุงเรือ
- 9) สาขาวิชาผลิตภัณฑ์ยาง แบ่งออกเป็น สาขางานผลิตภัณฑ์ยาง

4.7.2 ประเภทวิชาพาณิชยกรรม/บริหารธุรกิจ

- 1) สาขาวิชาพาณิชยกรรมแบ่งออกเป็น สาขางานการบัญชี การขาย การเลขานุการ คอมพิวเตอร์ธุรกิจ ธุรกิจค้าปลีก ธุรกิจสถานพยาบาล การประชาสัมพันธ์ ภาษาอังกฤษ งานสำนักงานสำหรับผู้พิการทางสายตา
- 2) สาขาวิชาธุรกิจบริการ แบ่งออกเป็น สาขางานการจัดการความปลอดภัย การจัดการความสะอาด

4.7.3 ประเภทวิชาศิลปกรรม

สาขาวิชาศิลปกรรมแบ่งออกเป็น สาขางาน วิจิตรศิลป์ การออกแบบ ศิลปะทัศนกรรม อุตสาหกรรมเครื่องหนัง เครื่องเคลือบดินเผา เทคโนโลยีการถ่ายภาพฯ เครื่องประดับอัญมณี ช่างทองหลวง เทคโนโลยีศิลปกรรม การพิมพ์สกรีน คอมพิวเตอร์กราฟิก ศิลปะทัศนกรรมโลหะ รูปพรรณและเครื่องประดับ ดนตรีสากล เทคโนโลยีนิเทศศิลป์ ช่างพันตกรรม

4.7.4 ประเภทวิชาคหกรรม

- 1) สาขาวิชาผ้าและเครื่องแต่งกายแบ่งออกเป็น สาขางาน ผลิตและตกแต่งสิ่งทอ ออกแบบเสื้อผ้า ตัดเย็บเสื้อผ้า อุตสาหกรรมเสื้อผ้า ธุรกิจเสื้อผ้า
- 2) สาขาวิชาอาหารและโภชนาการแบ่งออกเป็น สาขางาน อาหารและโภชนาการแปรรูปอาหาร ธุรกิจอาหาร
- 3) สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์แบ่งออกเป็น สาขางาน คหกรรมการผลิต คหกรรมบริการ ธุรกิจคหกรรม คหกรรมเพื่อการโรงแรม
- 4) สาขาวิชาเสริมสวยแบ่งออกเป็น สาขางาน เสริมสวย

4.7.5 ประเภทวิชาเกษตรกรรม

สาขาวิชาเกษตรศาสตร์แบ่งออกเป็น สาขางาน พืชศาสตร์ สัตวศาสตร์ อุตสาหกรรมเกษตร ช่างเกษตร เกษตรทั่วไป การประมง

4.7.6 ประเภทวิชาประมง

- 1) สาขาวิชาเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ แบ่งออกเป็น สาขางาน เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ
- 2) สาขาวิชาแปรรูปสัตว์น้ำ แบ่งออกเป็น สาขางาน แปรรูปสัตว์น้ำ การผลิตซูริมิและผลิตภัณฑ์
- 3) สาขาวิชาประมงทะเล แบ่งออกเป็น สาขางาน ประมงทะเล

4.7.7 ประเภทวิชาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว

สาขาวิชาการโรงแรมและการท่องเที่ยว แบ่งออกเป็น สาขางาน การโรงแรม การท่องเที่ยว

4.7.8 ประเภทวิชาอุตสาหกรรมสิ่งทอ

- 1) สาขาวิชาเทคโนโลยีสิ่งทอ แบ่งออกเป็น สาขางาน เทคโนโลยีสิ่งทอ
- 2) สาขาวิชาเคมีสิ่งทอ แบ่งออกเป็น สาขางาน เคมีสิ่งทอ
- 3) สาขาวิชาอุตสาหกรรมเสื้อผ้าสำเร็จรูป แบ่งออกเป็น สาขางาน อุตสาหกรรมเสื้อผ้าสำเร็จรูป

4.7.9 ประเภทวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

- 1) สาขาวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ แบ่งออกเป็น สาขางาน เทคโนโลยีสารสนเทศ
- 2) สาขาวิชาเทคโนโลยีระบบเสียง แบ่งออกเป็น สาขางาน เทคโนโลยีระบบเสียง

4.8 เส้นทางสายอาชีพของแต่ละสาขาวิชา

พิมพ์ร ศะริจันทร์ (2554, น. 86-89) ได้กล่าวถึงเส้นทางอาชีพของแต่ละสาขา และนำเสนอเส้นทางอาชีพของแต่ละสาขาจะประกอบอาชีพเกี่ยวข้องกับงานอะไรได้บ้าง ดังต่อไปนี้

1. ประเภทวิชาอุตสาหกรรม

1.1 สาขาวิชาเครื่องกล สามารถประกอบอาชีพได้ ดังนี้

ช่างระดับฝีมืองานเครื่องกล/ยานยนต์ ช่างซ่อมและปรับแต่งเครื่องจักรกลทั่วไป ช่างเครื่องกลอุตสาหกรรม ช่างเครื่องยนต์ ช่างเครื่องกลเรือ ช่างซ่อมเครื่องยนต์เรือ ช่างซ่อมและปรับแต่งเครื่องจักรกลเกษตร ช่างกลเกษตร ช่างสีและตัวถังรถยนต์ ช่างเครื่องเย็นและปรับอากาศ พนักงานจำหน่ายอะไหล่รถยนต์ พนักงานจำหน่ายเครื่องจักรกล/ยานยนต์

1.2 สาขาวิชาไฟฟ้ากำลัง สามารถประกอบอาชีพได้ ดังนี้

ช่างระดับฝีมืองานไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ ช่างไฟฟ้ากำลัง ช่างโทรคมนาคม ช่างอิเล็กทรอนิกส์ ช่างเมคคาทรอนิกส์ ช่างซ่อมเครื่องมือวัดทางอุตสาหกรรม พนักงานขายเครื่องไฟฟ้า/อิเล็กทรอนิกส์

1.3 สาขาวิชาอิเล็กทรอนิกส์ สามารถประกอบอาชีพได้ ดังนี้

ช่างระดับฝีมืองานไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ ช่างไฟฟ้ากำลัง ช่างอิเล็กทรอนิกส์ ช่างโทรคมนาคม ช่างเมคคาทรอนิกส์ ช่างซ่อมเครื่องมือวัดทางอุตสาหกรรม พนักงานขายเครื่องไฟฟ้า/อิเล็กทรอนิกส์ สาขาวิชาเมคคาทรอนิกส์ สามารถประกอบอาชีพได้ ดังนี้

จะทำงานเป็นช่างเทคนิคในอุตสาหกรรมการผลิตสมัยใหม่ สามารถออกแบบ ติดตั้ง ควบคุมและบำรุงรักษาผลิตภัณฑ์เครื่องจักรกลสมัยใหม่ต่างๆ เช่น หุ่นยนต์ เครื่องจักรที่ควบคุมด้วยคอมพิวเตอร์ การนำคอมพิวเตอร์มาช่วยในการออกแบบ วิเคราะห์ และผลิตในกระบวนการผลิตแบบอัตโนมัติ

1.4 สาขาวิชาโลหะการ สามารถประกอบอาชีพได้ ดังนี้

ช่างระดับฝีมืองานเชื่อมและโลหะแผ่น ช่างเชื่อมโลหะ ช่างโลหะแผ่น ช่างเชื่อมและตัดโลหะแบบต่างๆ (แบบ Tig, Mig, X-ray, Flux Cored Arc) ช่างทำโครงเหล็กในโรงงาน ช่างโลหะแผ่น (เครื่องเรือน) ช่างซ่อมผลิตภัณฑ์โลหะ (ช่างตีบุก,ช่างบัดกรี,ช่างทองแดง) ช่างติดตั้งและประกอบโครงสร้างโลหะ ช่างยกตั้งโครงสร้าง ช่างทำโครงเหล็กในโรงงาน ช่างอะลูมิเนียม

1.5 สาขาวิชาการก่อสร้าง สามารถประกอบอาชีพได้ ดังนี้

ช่างระดับฝีมือการก่อสร้าง ช่างก่อสร้าง ช่างโยธา ช่างไม้ ช่างเฟอร์นิเจอร์ ช่างเครื่องเรือน ช่างสำรวจ ช่างรังวัด ช่างเขียนแบบก่อสร้าง ช่างเขียนแบบก่อสร้างงานโยธา

ช่างก่อสร้างอาคารด้วยวัสดุพื้นบ้าน ช่างเขียนแบบโครงสร้าง (โยธา) ช่างเขียนแบบสถาปัตยกรรม
ช่างตกแต่งภายใน พนักงานขายวัสดุก่อสร้าง

1.6 สาขางานสถาปัตยกรรม สามารถประกอบอาชีพได้ ดังนี้

ช่างระดับฝีมือการก่อสร้าง ช่างก่อสร้าง ช่างโยธา ช่างไม้ ช่างเฟอร์นิเจอร์
ช่างเครื่องเรือน ช่างสำรวจ ช่างรังวัด ช่างเขียนแบบก่อสร้าง ช่างเขียนแบบก่อสร้างงานโยธา ช่าง
ก่อสร้างอาคารด้วยวัสดุพื้นบ้าน ช่างเขียนแบบโครงสร้าง (โยธา) ช่างเขียนแบบสถาปัตยกรรม ช่าง
ตกแต่งภายใน พนักงานขายวัสดุก่อสร้าง

2. ประเภทวิชาพาณิชยกรรม / บริหารธุรกิจ

2.1 สาขาวิชาการบัญชี สามารถประกอบอาชีพได้ ดังนี้

พนักงานบัญชี ผู้ช่วยสมุห์บัญชี เจ้าหน้าที่ตรวจสอบภายใน ผู้ช่วยนักบัญชี
เจ้าหน้าที่คลังพัสดุ เจ้าหน้าที่การเงิน เจ้าหน้าที่วางระบบบัญชี เจ้าหน้าที่วางแผนและควบคุมโดย
งบประมาณ เสมียนพนักงานทั่วไป เจ้าหน้าที่ลงบัญชีด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป เจ้าหน้าที่เก็บเงิน
แคชเชียร์ เจ้าหน้าที่เครื่องคำนวณ

2.2 สาขาวิชาการขาย สามารถประกอบอาชีพได้ ดังนี้

นักการตลาด เจ้าหน้าที่การตลาด พนักงานวิจัยการตลาด พนักงานสาธิต
สินค้า เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการขาย ผู้เสนอสินค้าตัวอย่าง ผู้ชักชวนซื้อสินค้า พนักงานขายสินค้า
(ประจำร้าน) พนักงานขายของหน้าร้าน พนักงานขายของค้าปลีก พนักงานขายในสถาน
ประกอบการค้า ตัวแทนนายหน้าขายบริการธุรกิจ นายหน้าจัดหาสินค้า พนักงานขายทอดตลาด
ตัวแทนจัดซื้อ

2.3 สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ สามารถประกอบอาชีพได้ ดังนี้

คอมพิวเตอร์กราฟฟิก เว็บบาสเตอร์ (นักออกแบบเว็บไซต์) โปรแกรมเมอร์
(นักเขียนโปรแกรม โปรแกรมเมอร์ระบบ) เจ้าหน้าที่ประจำเครื่องประมวลผลคำ พนักงานขายด้าน
ไอที (ตัวแทนบริการไอที) ช่างเทคนิคระบบคอมพิวเตอร์

2.4 สาขาวิชาเลขานุการ สามารถประกอบอาชีพได้ ดังนี้

เลขานุการ เลขานุการผู้จัดการ เลขานุการบริหาร เจ้าหน้าที่งานสารบรรณ
เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป พนักงานธุรการ พนักงานบันทึกข้อมูล เจ้าหน้าที่บันทึกข้อมูล พนักงาน
ประสานงานราชการ พนักงานจัดเก็บเอกสาร เจ้าหน้าที่ฝ่ายบุคคล พนักงานธุรกิจประจำสำนักงาน
เจ้าหน้าที่ชวเลข รับพิมพ์รายงาน เสมียน

3. ประเภทวิชาคหกรรมศาสตร์

3.1 สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ สามารถประกอบอาชีพได้ ดังนี้

งานดอกไม้สด งานดอกไม้ประดิษฐ์ เย็บ ปัก ถัก ช่างถักด้วยมือ ช่างปักผ้า ด้วยมือ (พื้นบ้าน) งานประดิษฐ์บรรจุภัณฑ์ นักออกแบบและผลิต งานดอกไม้ งานใบตอง แกะสลัก ของที่ระลึก ของชำร่วยและตุ๊กตา งานตัดเย็บเครื่องใช้เด็กอ่อน ผู้บริการผู้สูงอายุ แม่บ้าน พี่เลี้ยงเด็ก ช่างตัดแต่งผม (นวดหน้า นวดตัว อบช้อน่า) ช่างแต่งเล็บ ช่างแต่งหน้า ผู้ให้บริการทั่วไปใน โรงแรม ช่างออกแบบทรงผม พนักงานจัดดอกไม้ พนักงานประจำห้องผ้า เจ้าของร้านดอกไม้

3.2 สาขาวิชาอาหารและโภชนาการ สามารถประกอบอาชีพได้ ดังนี้

เชฟ กู้ก พ่อครัว ผู้ทำขนมปังและขนมอบ ผู้ปรุงอาหาร ผู้ถนอมอาหาร เจ้าหน้าที่ฝ่ายโภชนาการ ผู้ช่วยหัวหน้าพ่อครัวอาหารไทย พ่อครัวขนมไทย พ่อครัวอาหารนานาชาติ ผู้ผลิตผลิตภัณฑ์เบอ์เกอรี่ ผู้ผลิตเครื่องดื่ม ผู้ผลิตไอศกรีม พนักงานบริการอาหารและเครื่องดื่ม เจ้าของธุรกิจร้านอาหาร

3.3 สาขาวิชาผ้าและเครื่องแต่งกาย สามารถประกอบอาชีพได้ ดังนี้

ช่างตัดเย็บเสื้อผ้า (เฉพาะบุคคล) นักออกแบบเสื้อผ้า งานซ่อมจักรเย็บผ้า ช่างตัดเย็บเสื้อผ้าบุรุษ-สตรี ช่างตัดเย็บเสื้อผ้าเด็ก งานออกแบบลายทอ ช่างย้อมสีผ้าด้วยมือ ช่างทอ ผ้าด้วยหูกมือ ช่างพิมพ์สกรีนไหม ช่างฝีมือหัตถกรรมสิ่งทอ-เครื่องหนัง งานนำเสนองานแฟชั่น งานการจัดธุรกิจแฟชั่น งานตัดเย็บเสื้อผ้าต้นแบบ ช่างตัดเสื้อแต่งกายสำเร็จรูป งานตกแต่งเสื้อผ้า ช่างตัดระบบอุตสาหกรรม งานเย็บระบบอุตสาหกรรม งานตกแต่งผลิตภัณฑ์สำเร็จ ผู้เขียนแบบ สำเร็จ (เครื่องแต่งกาย)

4. ประเภทวิชาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว

4.1 สาขาวิชาการท่องเที่ยว สามารถประกอบอาชีพได้ ดังนี้

ไกด์ ผู้ช่วยมัคคุเทศก์ทั่วไป มัคคุเทศก์ท้องถิ่น (เฉพาะพื้นที่) ผู้ช่วย มัคคุเทศก์เฉพาะ(เดินป่า) ผู้ช่วยมัคคุเทศก์เฉพาะ (ศิลปวัฒนธรรม) จัดนำเที่ยว เจ้าหน้าที่ใน สำนักงานบริษัทท่องเที่ยว เจ้าของธุรกิจขายของที่ระลึก เจ้าหน้าที่ในหน่วยงานขนส่งทางน้ำ พนักงาน เจ้าของธุรกิจ อาชีพอิสระถ่ายภาพ พนักงานร้านอาหารและภัตตาคาร เจ้าของกิจการ พนักงานโรงแรมและที่พัก ธุรกิจ Home stay ธุรกิจตัวแทนจำหน่ายด้านการท่องเที่ยว (Agency)

4.2 สาขาการโรงแรม สามารถประกอบอาชีพได้ ดังนี้

พนักงานต้อนรับทั่วไป พนักงานต้อนรับ (โรงแรม) พนักงานรับจอง ห้องพัก ประชาสัมพันธ์ หัวหน้าพนักงานเสิร์ฟ/กัปตัน บริกร อาชีพผสมเครื่องดื่ม บาร์เทนเดอร์ เจ้าหน้าที่สนทนากการ ผู้ช่วยหัวหน้าพ่อครัว รับผิดชอบพู่ไฟ รับผิดชอบอาหารว่าง กู้ก พนักงานเสิร์ฟ

แม่บ้าน รับซักรีด รับจัดดอกไม้สด รับจัดสถานที่ในงานต่างๆ ทำขนมและการบรรจุภัณฑ์ รับจ้างสอนทำผ้าเช็ดปาก รับจ้างแกะสลัก รับจ้างการแต่งหน้าเค้ก

5. ประเภทวิชาศิลปกรรม

5.1 สาขางานจิตรศิลป์ สามารถประกอบอาชีพได้ ดังนี้

ช่างฝึกหัดจิตรกรรม ภาพพิมพ์ และประติมากรรม ช่างเขียนการ์ตูน ช่างลายไทย ช่างเขียนแบบโฆษณา ช่างสกรีน ช่างหล่อ ช่างเขียน ช่างศิลป์

5.2 สาขางานคอมพิวเตอร์กราฟฟิก สามารถประกอบอาชีพได้ ดังนี้ ช่างพิมพ์งานด้วยคอมพิวเตอร์ ช่างจัดทำอาร์ตเวิร์คและวางเลย์เอาท์ ผู้ช่วยงานด้านคอมพิวเตอร์ ผู้ทำงานด้านอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ นักออกแบบตกแต่งภายในหรือมัณฑนากรและนักออกแบบเชิงพาณิชย์

6. ประเภทวิชาเกษตรกรรม

6.1 สาขางานพืชศาสตร์ สามารถประกอบอาชีพได้ ดังนี้

ผู้เพาะปลูกไม้ดอกไม้ประดับ ผู้เพาะปลูกพืช ผู้จัดสวนประดับ ผู้จัดและตกแต่งภูมิทัศน์ คนงานฝีมือ พนักงานควบคุมเครื่องจักรกลเกษตร นักวิชาการเกษตร เจ้าหน้าที่จัดการทรัพยากรสิ่งแวดล้อม เกษตรกรแบบชีวภาพ พนักงานแนะนำผลิตภัณฑ์เกษตร

6.2 สาขางานสัตวศาสตร์ สามารถประกอบอาชีพได้ ดังนี้

เจ้าของฟาร์ม ผู้ดูแลฟาร์ม พนักงานควบคุมเครื่องจักรกลการเกษตร นักวิชาการเกษตร เจ้าหน้าที่จัดการทรัพยากรสิ่งแวดล้อม เกษตรกรแบบชีวภาพ พนักงานแนะนำผลิตภัณฑ์เกษตร

4.9 ระดับหลักสูตรที่เปิดสอน

4.9.1 หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) เป็นหลักสูตรที่รับผู้สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนระดับฝีมือให้มีความชำนาญเฉพาะด้าน

4.9.2 หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) เป็น หลักสูตรที่รับผู้สำเร็จการศึกษาระดับหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) หรือระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ เพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนระดับผู้ชำนาญการเฉพาะสาขาอาชีพ

4.9.3 หลักสูตรประกาศนียบัตรครูเทคนิคชั้นสูง (ปทส.) เป็นหลักสูตรเทียบเท่าปริญญาตรีที่รับผู้สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) เป็นหลักสูตรที่มุ่งผลิตครูวิชาชีพ

4.9.4 หลักสูตรปริญญาตรีสายเทคโนโลยีหรือสายปฏิบัติการ เป็นหลักสูตรที่รับผู้สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) เข้าศึกษาต่อเนื่อง และจบการศึกษาภายใน 2 ปี

4.9.5 หลักสูตรพัฒนาอาชีพเฉพาะทาง เป็นหลักสูตรจัดรองรับผู้มีพื้นความรู้ทุกระดับการศึกษา มีระยะเวลาในการเรียน 6-225 ชั่วโมง และหลักสูตร 108 อาชีพ เปิดการสอนตามวาระโอกาสต่าง ๆ มีระยะเวลาในการเรียน 1-4 ชั่วโมง

4.10 ข้อดีของการเรียน “สายอาชีพ”

www.Dek - d.com /education ได้กล่าวถึงข้อดีของการเรียนสายอาชีพ ดังนี้

4.10.1 เรียนไปด้วย ทำงานไปด้วยมีรายได้ระหว่างเรียน

สายอาชีพเป็นหลักสูตรที่เน้นการลงมือปฏิบัติจริง ทุกหลักสูตรจึงมีการฝึกงานเพื่อสร้าง ประสบการณ์ทักษะวิชาชีพตั้งแต่ยังเรียนอยู่ รวมแล้วกว่า 300 ชั่วโมง การฝึกงานของสายอาชีพถือว่าการฝึกงานจริงๆ ได้หียบจับอุปกรณ์ สร้างผลงาน เรียนรู้กระบวนการในแวดวงวิชาชีพนั้นๆ ไม่ใช่เพียงการอ่านตำรา นักเรียนอาชีวะจึงได้เรียนไปด้วย ได้ฝึกงานไปด้วย และยังได้ใช้ทักษะความรู้หารายได้ด้วยตัวเอง แบ่งเบาภาระพ่อแม่ได้

4.10.2 วิชาชีพติดตัวไม่ตกงานแน่นอน

กว่า 300 ชั่วโมงที่ได้ฝึกงานในสายวิชาชีพของตัวเอง ก็ถือเป็นการเรียนรู้และฝึกฝนทักษะ ประสบการณ์ จนมีความเชี่ยวชาญตั้งแต่ตอนเรียน ทำให้มี วิชาชีพติดตัว จบมาสามารถทำงานได้ทันที เพราะสามารถใช้วุฒิ ปวช. ในการสมัครงานได้เลย ยังมีงานรองรับอยู่มาก บางทีก็มีคนจองตัวทำงานทันที ฝึกฝนฝีมือไปเรื่อยๆ จนเชี่ยวชาญ ก็สามารถเป็นเจ้าของกิจการได้

4.10.3 หลักสูตรวิชาชีพเยอะกว่าที่คิด

อาชีวะ ไม่ได้มีแค่ช่างกลสาขาเดียว แต่ยังมีช่างไฟฟ้า ช่างเชื่อม ช่างอิเล็กทรอนิกส์ ช่างยนต์ เรียกว่าทุกศาสตร์ที่เกี่ยวกับฝีมือช่างมีเปิดสอนทั้งหมด เลือกเรียนได้ตามความสนใจ มีการแยกตรงตามความต้องการ ตามความถนัดของตัวเอง จบมาทำงานสายนั้นๆ ได้ทันที ต่างจากสายสามัญที่ต้องเรียนวิชาการ 3 ปี ถึงจะไปเรียนต่อสายที่ต้องการในมหาวิทยาลัยได้

4.10.4 “ฝีมือชน” เป็นที่ต้องการของตลาดแรงงานทั้งไทยและต่างประเทศ

ตำแหน่งงานตอนนี้ ขาดแคลนช่างฝีมือจำนวนมากเพราะคนที่จบสายสามัญหรือปริญญาตรีมา แม้จะมีความรู้เฉพาะทางแต่ยังขาดทักษะ ในการทำงานจริง เมื่อเข้ามาทำงานต้องใช้เวลาในการเรียนงานหลายเดือนจึงจะเริ่มมีประสบการณ์ ต่างจากสายอาชีวะที่มีความเชี่ยวชาญในสายวิชาชีพนั้นมาแล้วจึงเริ่มงานได้ทันที สังเกตได้จากการรับสมัครงานในตำแหน่ง

สายเทคนิคเกือบทุกบริษัท มักจะรับผู้มีประสบการณ์ หรือ วุฒิ ปวช. / ปวส. อยู่ในประกาศ รับสมัครงานทุกครั้งด้วยเสมอ

นอกจากนี้ช่างฝีมือไทยยังเป็นที่ต้องการของตลาดแรงงานต่างประเทศ เพราะเป็นช่างที่มีฝีมือชำนาญ และละเอียดรอบคอบ ยิ่งเป็นผลดีต่อเมื่อประเทศไทยที่ก้าวเข้าสู่ยุคประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน เพราะสามารถไปทำงานที่ต่างประเทศได้ ที่สำคัญแทบไม่ต้องเป็นห่วงเรื่องรายได้เลย ยังมี ประสบการณ์รายได้ที่สูงตาม

4.10.5 จะเรียนต่อ ปวส. หรือ ปริญญาตรี ก็ได้

เมื่อจบหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ หรือ ปวช. แล้ว สามารถเลือกเรียนต่อได้ตามความสนใจ หากต้องการพัฒนาฝีมือให้เก่งขึ้นก็เลือกเรียนหลักสูตร ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง หรือ ปวส. หรือ ถ้าอยากเข้าสู่ระบบอุดมศึกษาก็สามารถสอบเข้าไปเรียนในรั้วมหาวิทยาลัยได้เหมือนกัน เพราะปัจจุบันหลาย สถาบันเปิดรับวุฒิ ปวช. เข้าเรียนต่อปริญญาตรีได้ เช่น มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เป็นต้น เข้าเรียนได้ทั้งหลักสูตรปกติ 4 ปี หรือ เรียน ปวส. 2 ปี + หลักสูตรต่อเนื่องอีก 2 ปีก็ได้ ซึ่งนักเรียนอาชีวะจะได้เปรียบในด้านการปฏิบัติ ได้ฝึกทักษะจนชำนาญ การเรียนต่อเฉพาะทางในมหาวิทยาลัยจึงไม่ใช่เรื่องยาก

4.10.6 หน่วยงานภาครัฐและเอกชน ให้การสนับสนุนการเรียนอาชีวะอย่างจริงจัง

เพราะรัฐบาลเล็งเห็นแล้วว่าอาชีวะเป็นกำลังสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศเกือบทุกๆ ด้าน แต่ในตลาดแรงงานจริงกลับขาดแคลนอย่างหนัก และมีแนวโน้มว่าจะขาดแคลนมากขึ้นเรื่อยๆ ไปอีก ถ้าเด็กรุ่นใหม่ยังไม่หยุดคำนึงว่าต้องเรียนสายสามัญเท่านั้นถึงจะดี ทำให้ในระยะหลังมานี้ รัฐบาลหันมาให้การส่งเสริมให้เด็กรุ่นใหม่เรียนอาชีวะเพิ่มมากขึ้น เพื่อรองรับการเติบโตของอุตสาหกรรมในประเทศ

นอกจากภาครัฐแล้ว ยังมีภาคเอกชนที่สนับสนุนให้เด็กไทยหันมาสนใจสายอาชีวศึกษา เช่น มูลนิธิเอสซีจี มีการมอบทุนการศึกษา “ฝีมือชน คนสร้างชาติ” เป็นทุนให้เปล่าต่อเนื่องจนจบ ปวส. ให้กับน้องๆ ม.3 ที่สนใจเรียนสายอาชีพและสามารถสอบเข้าเรียนต่อในระดับประกาศนียบัตร (ปวช.) สาขาช่างอุตสาหกรรมได้ ซึ่งจะมีการมอบทุนนี้ให้เป็นประจำทุกปี

4.11 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอาชีวศึกษา

วรนุช นาคประสม (2556) ได้ศึกษาความต้องการศึกษาต่อสายอาชีพของนักเรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษาสิงห์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ จำแนกตามเพศ ระดับชั้นปี แผนกวิชา และรายได้รวมของครอบครัว กลุ่ม

ตัวอย่าง คือ นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1-3 จำนวน 275 คน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการศึกษาต่อสายอาชีพในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เพื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักเรียนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการศึกษาต่อสายอาชีพอยู่ในระดับมากที่สุดจำนวน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านชื่อเสียงของวิทยาลัยอาชีวศึกษาสิงห์บุรี ด้านครอบครัว ด้านเศรษฐกิจ และด้านการศึกษา และอยู่ในระดับมาก 1 ด้าน คือ ด้านชุมชนและสิ่งแวดล้อม และนักเรียนที่มีเพศ ระดับชั้นปี แผนกวิชา และรายได้รวมของครอบครัว มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการศึกษาต่อสายอาชีพในภาพรวมไม่แตกต่างกัน

สุวรรณ สุภาพจน์ (2546) ได้ศึกษาแรงจูงใจในการเลือกศึกษาต่อสายอาชีพของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดเพชรบุรี ใน 4 ด้านคือ ด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง ด้านการเงิน ด้านความถนัด / ความสนใจ ด้านเหตุผลส่วนตัว กลุ่มตัวอย่างจำนวน 364 คน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่มีเพศต่างกัน และนักเรียนที่บิดามารดา ผู้ประกอบการมีอาชีพต่างกัน มีแรงจูงใจในการเลือกศึกษาต่อสายอาชีพ ทั้ง 4 ด้าน โดยรวมต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

หงส์ นววงศ์วรกุล (2540) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลการให้คำปรึกษากลุ่มกับรายบุคคลที่มีต่อการเตรียมตัวเพื่อศึกษาต่อสายอาชีพ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดจระเข้ใหญ่ จังหวัดสมุทรปราการ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีการเตรียมตัวเพื่อศึกษาต่อสายอาชีพต่ำกว่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 50 ลงมาจำนวน 16 คน แบ่งเป็นกลุ่ม 2 กลุ่ม กลุ่มละ 8 คน กลุ่มทดลองที่ 1 ได้รับการปรึกษากลุ่ม กลุ่มทดลองที่ 2 ได้รับการให้คำปรึกษารายบุคคล ผลการวิจัย พบว่า นักเรียนที่ได้รับการปรึกษากลุ่มและนักเรียนที่ได้รับการให้การปรึกษารายบุคคลมีการเตรียมตัว เพื่อศึกษาต่อสายอาชีพดีขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาต่อสายอาชีพในต่างประเทศ

Elliot (อ้างถึงใน ดวงรัตน์ กวดกิจการ, 2544 หน้า 25) ได้ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจในการเลือกศึกษาสายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในมลรัฐโอไฮโอ ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่เข้าร่วมโครงการการศึกษาต่อ รายงานผลว่า จากการเข้าร่วมโครงการเขาได้เรียนรู้เกี่ยวกับการเตรียมตัวปฏิบัติงาน เนื้อหาวิชาเกี่ยวกับการศึกษาสายอาชีพ และได้รับประสบการณ์ตรงจากการเข้าร่วมโครงการ

Long, 2002 (อ้างถึงใน ภูมิสิทธิ์ มิ่งชนะนิค, 2545) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกศึกษาวิชาชีพของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีนัยสำคัญต่อการเลือกเรียนวิชาชีพ คือ พื้นที่ตั้งของสถาบัน เป้าหมายการทำงาน ความสามารถเฉพาะ

ด้านคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ส่วนปัจจัยด้านลักษณะเฉพาะ การคาดหวังรายได้จากอาชีพ
จุดมุ่งหมายทางคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ระดับการศึกษาไม่ค่อยมีนัยสำคัญมากนัก

5. แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการแนะแนวอาชีพ

5.1 ความหมายของการแนะแนวอาชีพ

ซูเปอร์ (Super, 1973, p. 7) กล่าวว่า การแนะแนวอาชีพ คือ กระบวนการช่วยเหลือบุคคลให้รู้จักตนเองและได้ข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพ เพื่อจะได้ตัดสินใจเลือกอาชีพได้อย่างเหมาะสมและประสบผลสำเร็จในการเลือกอาชีพนั้น สามารถทำประโยชน์ให้แก่ตนเองและประเทศชาติได้

วัชร ทรัพย์มี (2538) ให้ความหมายของการแนะแนวอาชีพว่า การแนะแนวอาชีพ หมายถึง กระบวนการช่วยเหลือบุคคลให้เข้าใจตนเองและสิ่งแวดล้อม สร้างเสริมให้เขามีคุณภาพเหมาะสมตามลักษณะบุคลิกภาพของตน ค้นพบและพัฒนาศักยภาพของตน มีทักษะการดำเนินชีวิต รู้จักตัดสินใจในการเลือกอาชีพ แก้ปัญหาในช่วงวิกฤติ วางแผนการประกอบอาชีพ และสามารถปรับตัวอย่างมีความสุขในชีวิต ได้พัฒนาตนเองให้ถึงขีดสุดในด้านอาชีพ

วิวรรณ ปาณะสิทธิพันธุ์ กล่าวว่า การแนะแนวอาชีพ ต้องคำนึงถึงหลักการสำคัญ ดังนี้

1. การแนะแนวอาชีพ เป็นการพัฒนาคนให้มีความสามารถ และมีโอกาสใช้ศักยภาพของตนอย่างเต็มที่ ในการผลิตงานที่จะก่อให้เกิดประโยชน์แก่สังคม และทำให้บุคคลนั้นเกิดความสุขจากความสำเร็จในการทำงาน

2. การแนะแนวอาชีพ เป็นกระบวนการต่อเนื่อง โดยมีขั้นตอนตั้งแต่การช่วยบุคคลให้

2.1 รู้จักตนเอง ว่าตนมีความถนัด มีความสนใจ มีความสามารถ บุคลิกภาพเป็นเช่นไร จะได้เลือกงานได้ถูกต้อง

2.2 รู้จักอาชีพ รู้จักข้อมูลทางอาชีพอย่างกว้างขวางและแจ่มแจ้งว่า อาชีพต่างๆ มีลักษณะอย่างไร ต้องการคนที่มีคุณสมบัติอย่างไรบ้าง และมีทัศนคติที่ดีต่อสัมมาชีพ

2.3 รู้จักตัดสินใจเลือกอาชีพที่เหมาะสมกับตน โดยพิจารณาโอกาสความเป็นไปได้ทั้งด้านคุณสมบัติของตนเองและความต้องการด้านกำลังคนในอาชีพนั้นๆ

2.4 ได้มีโอกาสศึกษา ฝึกฝน อบรม หรือได้สัมผัสอาชีพนั้นๆ ตามความเหมาะสมกับวัย เพื่อให้เกิดทักษะ ความสามารถที่จะออกไปประกอบอาชีพได้ทันที หรือใน

บางกรณี เพื่อเป็นการสร้างพื้นฐานและเพื่อเป็นการเตรียมตัวสำหรับการประกอบอาชีพของตนในอนาคต โดยมีการศึกษาฝึกฝนเพิ่มเติม

2.5 การแนะแนวอาชีพเป็นกระบวนการที่ต้องการความร่วมมือจากทุกๆ ฝ่าย การจัดบริการแนะแนวอาชีพในสถานศึกษาจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือของชุมชนในท้องถิ่นที่สถานศึกษาหรือหน่วยงานนั้นตั้งอยู่ จึงจะทำให้งานแนะแนวอาชีพเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลครอบคลุมในทุกด้าน

2.6 การแนะแนวอาชีพเป็นกระบวนการที่มุ่งให้บุคคลตัดสินใจด้วยตนเอง โดยยึดหลักในเรื่องของการให้บุคคลเป็นผู้กำหนดชีวิตของตน

2.7 มีงานทำหลังจากสำเร็จการศึกษา ซึ่งจะเป็นอาชีพอิสระหรืออาชีพรับจ้างแล้วแต่กรณี

2.8 ได้รับการดูแลและติดตามผล หลังจากที่จบการศึกษาออกไปประกอบอาชีพแล้ว ว่าบุคคลนั้นๆมีความสามารถเหมาะสมกับงานเพียงใด สามารถปรับตัวให้เข้ากับงานได้หรือไม่ ได้ทำงานตรงตามความรู้ความสามารถหรือไม่เพียงใด ควรมีการแก้ไขหรือปรับปรุงในด้านใดบ้าง ทั้งนี้ควรมีโครงการต่อเนื่องในการเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถระหว่างปฏิบัติงาน (In Service Training) ด้วย

5.2 การแนะแนวอาชีพในสถานศึกษา

การแนะแนวอาชีพให้ได้ผลดีนั้น ควรเริ่มตั้งแต่วัยประถมศึกษาต่อเนื่องจนถึงระดับอุดมศึกษา โดยมีลักษณะการจัดที่แตกต่างกันไปตามความเหมาะสมกับวัย ซึ่ง ธีระวีวรรณ ชินะตระกูล (2539, น. 31-35) ได้เสนอขั้นตอนการปฏิบัติงานแนะแนวอาชีพของสถานศึกษาทุกระดับในสังกัด กระทรวงศึกษาธิการ ดังนี้

1. ช่วยให้นักเรียนรู้จักตนเอง
2. ช่วยให้นักเรียนได้ข้อมูลที่ถูกต้องทันสมัยในด้านอาชีพ
3. ให้คำปรึกษาเพื่อช่วยให้นักเรียนตัดสินใจอย่างเหมาะสม
4. เปิดโอกาสให้นักเรียนได้เรียนและฝึกงานในสาขาวิชาที่ตนถนัด
5. จัดหางานให้นักเรียนทำหลังจากจบการศึกษา หรือจัดให้ศึกษาต่อเพื่อหาความรู้และประสบการณ์เพิ่มเติม
6. ติดตามผลนักเรียนที่จบการศึกษาไปแล้ว

กิจกรรมแนะแนวอาชีพที่ควรให้มีขึ้นในสถานศึกษา มีดังนี้คือ

1. ชี้แจงให้เห็นคุณค่าของวิชาที่เรียน รวมทั้งชี้แจงให้เห็นว่าวิชาต่างๆเหล่านั้น ทั้งวิชาบังคับและวิชาเลือกมีความสำคัญกับอาชีพต่างๆ อย่างไรบ้าง ทั้งนี้เพื่อให้เด็กเรียนวิชาต่างๆ อย่างมีความหมาย เมื่อคิดว่าวิชาเหล่านั้นมีประโยชน์อย่างไรในการประกอบอาชีพในอนาคต
2. จัดอภิปรายกลุ่มเกี่ยวกับอาชีพต่างๆภายในห้องเรียน หรือในชั่วโมงโฮมรูม โดยพยายามเลือกสรรอาชีพต่างๆที่เห็นว่ามีส่วนสัมพันธ์กับวิชาเรียน หรือหัวข้อที่ดึงดูดความสนใจเด็ก เช่น อิทธิพลของสิ่งประดิษฐ์ต่อชีวิตของเรา การใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ โลกของงานในชุมชน การเตรียมตัวเลือกอาชีพ เป็นต้น
3. ใช้แบบสำรวจตรวจสอบความสนใจ และความถนัดในอาชีพต่างๆ โดยอาจเลือกอาชีพที่สำคัญๆให้เด็กเลือกตอบ หรืออาจใช้แบบตรวจสอบความสนใจในอาชีพ หรือแบบทดสอบความถนัดของกองวิจัยทางการศึกษา กรมวิชาการหรือของการจัดหางาน กรมแรงงาน เมื่อทราบความสนใจดังกล่าว แล้วอาจแบ่งนักเรียนเป็นกลุ่มย่อยๆตามความสนใจ แล้วติดต่อเชิญวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิ หรือผู้มีประสบการณ์มาบรรยายให้นักเรียนแต่ละกลุ่มฟัง
4. ส่งเสริมให้มีการจัดชุมนุมอาชีพต่างๆตามความสนใจและความถนัด เช่น ชุมนุมศิลปศึกษา ชุมนุมเกษตรกร ชุมนุมคหกรรม ชุมนุมธุรกิจ ชุมนุมถ่ายรูป ชุมนุมนักดนตรี ชุมนุมศิลปะการละคร เป็นต้น
5. แทรกบทความเกี่ยวกับอาชีพในหนังสือพิมพ์ของโรงเรียน เช่น อาจจะเป็นบทความเกี่ยวกับชีวประวัติผู้ที่ประสบความสำเร็จในอาชีพต่างๆ บทความเกี่ยวกับการสัมภาษณ์ศิษย์เก่าที่ประสบความสำเร็จในการทำงาน เป็นต้น
6. จัดนิทรรศการต่างๆ ในห้องสมุด อาจจะเป็นมุมอาชีพตามที่เด็กสนใจ อาจมีภาพ แผนผัง มีโปสเตอร์ประกอบ ทั้งนี้โดยอาศัยความร่วมมือจากบรรณารักษ์ และนักเรียนที่มีความสนใจในอาชีพนั้นๆ
7. จัดฉายภาพยนตร์ ภาพนิ่ง หรือวีดีโอเทปเกี่ยวกับอาชีพให้นักเรียนมีโอกาสชมเป็นครั้งคราว โดยการติดต่อกับหน่วยงานต่างๆที่มีสิ่งเหล่านี้ เช่น กระทรวงอุตสาหกรรม กรมแรงงาน สำนักข่าวสารของประเทศต่างๆ เป็นต้น
8. จัดทัศนศึกษา พานักเรียนไปชมโรงงานอุตสาหกรรม ร้านสรรพสินค้าใหญ่ๆ หรือโรงแรมใหญ่ๆ ในการจัดทัศนศึกษานอกสถานที่ดังกล่าวนี้ ควรมีการวางแผนล่วงหน้า เช่น ให้นักเรียนเตรียมตั้งคำถามไว้ล่วงหน้า หรือเชิญวิทยากรมาบรรยายให้ฟังก่อน และเมื่อกลับจากทัศนศึกษาแล้วก็ควรให้นักเรียนทำรายงาน หรือวิพากษ์วิจารณ์ ตามความคิดเห็นของตน

9. จัดให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการสำรวจอาชีพในชุมชน โดยให้นักเรียนออกไปสอบถามหรือสัมภาษณ์ผู้ประกอบการต่างๆตามความสนใจ แล้วกลับมารายงานให้นักเรียนคนอื่นๆในห้องทราบ

10. เชิญผู้ปกครองมาพบปะ เพื่อปรึกษาหารือเกี่ยวกับการเลือกอาชีพของบุตรหลานของตน

11. จัดให้เด็กเล่นละครบทบาทอาชีพต่างๆ เพื่อให้เด็กมีโอกาสสอดแทรกความรู้สึกรู้สึกที่มีต่ออาชีพนั้นๆ

12. จัดให้มีวันอาชีพ (Career day) มีนิทรรศการแสดงผลภัณฑ์และการทำงานของโรงเรียนหรือห้างร้านต่างๆ จัดให้มีวิทยากรมาบรรยาย หรือจัดอภิปรายเกี่ยวกับอาชีพต่างๆ ทั้งนี้โดยอาศัยความร่วมมือจากชุมชนในการจัดงานด้วย และที่สำคัญ คือ ควรให้นักเรียนมีส่วนช่วยงานด้วย เช่น การติดต่อประสานงาน การจัดสถานที่และต้อนรับ เป็นต้น

13. จัดบริการหางาน ให้นักเรียนทำในยามว่าง โดยติดต่อกับบริษัท ห้างร้านต่างๆ ที่ให้ความร่วมมือ

14. การจัดตั้งศูนย์สนเทศทางอาชีพ เพื่อเป็นแหล่งบริการข้อมูลทางด้านอาชีพ โดยเฉพาะ เช่น ข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพต่างๆ ข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งรับสมัครงาน ข้อมูลเกี่ยวกับตลาดแรงงาน เป็นต้น นอกจากนี้ศูนย์สนเทศทางอาชีพอาจจะจัดบริการให้คำปรึกษาทางอาชีพควบคู่ไปด้วยก็ได้

15. การจัดโครงการสัมผัสอาชีพ ทางสถานศึกษาอาจจัดให้นักเรียนได้สัมผัสอาชีพหลายๆประเภท ด้วยการให้นักเรียนได้ฝึกงานในสถานประกอบการในระยะสั้นๆ หลายแห่ง หรือจัดในลักษณะของการดูงานตามสถานประกอบการหลายๆแห่ง เป็นต้น

5.3 การแนะแนวอาชีพในโรงเรียนมัธยมศึกษา

เยาวชนซึ่งกำลังศึกษาระดับมัธยมศึกษาตรงกับวัยที่ อิริกสัน (Erickson) เรียกว่า วัยสำรวจ เป็นช่วงที่พร้อมจะทดลองประสบการณ์ต่างๆในโลกกว้าง เป็นวัยที่อิสระทางความคิดพร้อมที่จะเลือกและตัดสินใจวางแผนชีวิตได้ด้วยตนเอง เตรียมตนที่จะออกประกอบอาชีพและดำรงชีวิตด้วยตนเอง (วัชร ทรัพย์มี 2533: 480) ดังนั้นการแนะแนวอาชีพในโรงเรียนมัธยมศึกษาจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง ซึ่ง คมเพชร ฉัตรสุกกุล (2521 : 31) ได้กล่าวว่า ในระดับมัธยมศึกษา การแนะแนวอาชีพที่จัดขึ้นนั้น ควรจะให้เด็กได้รับโอกาสที่จะรับรู้ในเรื่องคุณลักษณะส่วนตัวและความสามารถของตนเอง นอกจากนี้แล้วควรจะให้เด็กได้ทบทวนว่าเขามีความรู้เกี่ยวกับโลกของอาชีพอย่างไรบ้าง และอาจจะทำความรู้จักความคุ้นเคยกับอาชีพที่อยู่ในท้องถิ่นของตนเองบ้าง ความสนใจอีกประการหนึ่งคือ ความสัมพันธ์ระหว่างโอกาสทางการศึกษาและอาชีพที่จะออกไป

ปฏิบัติ ดังนั้นควรจะมีแผนเกี่ยวกับการศึกษาและอาชีพที่ยืดหยุ่น และเปลี่ยนแปลงได้สำหรับกิจกรรมในระดับมัธยมศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการแนะแนวอาชีพ คือ กิจกรรมการสำรวจต่างๆ

จุดมุ่งหมายของการแนะแนวอาชีพในระดับมัธยมศึกษา

จากแนวคิดของอุษา เจริญไวย (2531, น. 13) ได้กล่าวถึง จุดมุ่งหมายของการแนะแนวอาชีพไว้ ดังนี้

1. ช่วยให้ผู้คลุ้รู้จักหาข้อมูล ความรู้เกี่ยวกับอาชีพ ซึ่งจะเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยในการตัดสินใจเลือกอาชีพ
2. ช่วยให้ผู้คลสามารถค้นหาความสามารถทั่วไปและความสามารถเฉพาะตัวของเขาได้ถูกต้อง ซึ่งจะช่วยให้ทราบว่าเหมาะกับอาชีพอะไรที่เขาสนใจอยู่ หรือถ้ายังไม่สนใจก็ช่วยกระตุ้นให้เขาเริ่มสนใจและพิจารณาสิ่งแวดล้อมกับอาชีพมากขึ้น
3. ส่งเสริมให้ผู้คลมีโอกาหาประสบการณ์ต่างๆมากขึ้น ซึ่งทำให้ได้พิจารณาความสนใจต่ออาชีพมากขึ้น
4. ช่วยให้ผู้คลได้พัฒนาความคิดและเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต
5. ช่วยให้ผู้คลสามารถค้นหาวิธีการวิเคราะห์ข้อสนเทศทางอาชีพให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้อง เพื่อช่วยในการตัดสินใจเลือกอาชีพ
6. ช่วยให้ผู้คลที่มีความผิดปกติทั้งหลายมีโอกาได้รับความช่วยเหลือในด้านต่างๆอย่างเพียงพอ ซึ่งจะทำได้แนวทางในการศึกษาเพื่อเป็นการเตรียมตัวเพื่อประกอบอาชีพ ซึ่งทำให้แต่ละคนประสบความสำเร็จในชีวิต เป็นที่พึงของตนเองได้ไม่เป็นภาระของสังคม
7. ช่วยให้ผู้คลเกิดการปรับตัวที่ดีในขณะที่ทำงาน ทำให้ได้รับความสำเร็จในชีวิต

5.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการแนะแนวอาชีพ

สุพล บุตรปาน (2551) ศึกษาการพัฒนาชุดกิจกรรมแนะแนวอาชีพโดยการจัดการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ เพื่อพัฒนาความรู้ เจตคติ และทักษะอาชีพช่างเชื่อม โลหะของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 2 สาขางานเชื่อมโลหะ วิทยาลัยเทคนิคเลย จังหวัดเลย กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 2 โดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง จำนวน 16 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 1. ชุดกิจกรรมแนะแนวอาชีพโดยการจัดการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ที่มีประสิทธิภาพเพื่อพัฒนาความรู้ เจตคติ และทักษะอาชีพช่างเชื่อมโลหะ 2. แบบวัดความรู้เบื้องต้นของช่างเชื่อมโลหะ 3. แบบวัดเจตคติต่ออาชีพช่างเชื่อมโลหะ 4. แบบสังเกตทักษะการทำงานอาชีพช่างเชื่อมโลหะ 5. แบบประเมินความคิดเห็นนักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมกิจกรรม ผลการวิจัยพบว่า (1) ชุดกิจกรรมแนะแนวอาชีพโดยการจัดการเรียนรู้เชิงประสบการณ์มีประสิทธิภาพตามความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิทางการแนะแนว โดยมีค่าดัชนี

ความสอดคล้องที่ .96 (2) หลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวอาชีพ โดยการจัดการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ที่พัฒนาขึ้น นักเรียนกลุ่มทดลองมีคะแนนความรู้เบื้องต้นทางช่างเชื่อมโลหะ มีคะแนนเจตคติที่ดีต่ออาชีพช่างเชื่อมโลหะ และมีคะแนนทักษะอาชีพช่างเชื่อมโลหะสูงขึ้นกว่า ก่อนการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวอาชีพ โดยการจัดการเรียนรู้เชิง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (3) นักเรียนกลุ่มทดลองมีความคิดเห็นต่อการจัดกิจกรรมแนะแนวอาชีพ โดยการจัดการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ว่า สามารถพัฒนาความรู้ เจตคติ และทักษะอาชีพช่างเชื่อมโลหะอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.81 - 2.00

เกษราภรณ์ พุทธารักษ์ (2549) ได้ศึกษาผลการใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์เรื่อง “การแนะแนวอาชีพ” ที่มีต่อเจตคติการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และเปรียบเทียบเจตคติการเลือกอาชีพของผู้เรียนก่อนและหลังเรียนจากบทเรียนคอมพิวเตอร์ โดยมีกลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านนาวิทยาคม อำเภอบ้านนาเดิม จังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 60 คน โดยนำผลคะแนนจากแบบสอบถามความสนใจในทางอาชีพก่อนและหลังเรียนจากบทเรียนคอมพิวเตอร์มาวิเคราะห์พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีเจตคติการเลือกอาชีพเปลี่ยนแปลงไป จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 68.3 ไม่เปลี่ยนแปลงจำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 31.7 การเปรียบเทียบด้วยสถิติ ไค-สแควร์ พบว่าคะแนนเจตคติการเลือกอาชีพของกลุ่มตัวอย่างก่อนและหลังเรียน เปลี่ยนแปลงไปอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย

วรุพรรณ ชนกุลไพศาล (2545) ได้ศึกษาผลของการใช้โปรแกรมการจัดกิจกรรมแนะแนวอาชีพอย่างมีเป้าหมายที่มีต่อพฤติกรรมการสำรวจอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนอนุบาลวังม่วง (โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา) จังหวัดสระบุรี จำนวน 40 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 20 คน และกลุ่มควบคุม 20 คน กลุ่มทดลองเข้าร่วมโปรแกรมจัดกิจกรรมแนะแนวอาชีพอย่างมีเป้าหมาย และกลุ่มควบคุมไม่ได้เข้าร่วมโปรแกรมนี้ กลุ่มทดลองใช้เวลาทดลอง 6 สัปดาห์ จำนวน 12 ครั้ง ครั้งละ 50 นาที ซึ่งการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi - experimental research) มีการทดสอบก่อนและหลัง เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามการสำรวจอาชีพของสตั้มพ์และเพื่อน ซึ่งแปลโดย จิตตินันท์ สุจริตจิตร จำนวน 59 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นแบบสัมประสิทธิ์ แอลฟา เท่ากับ .8314 วิเคราะห์ข้อมูลโดยการคำนวณค่าที่ ผลการวิจัยพบว่า (1) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เข้าร่วม โปรแกรมการจัดกิจกรรมแนะแนวอาชีพอย่างมีเป้าหมาย มีคะแนนการสำรวจอาชีพ หลังจากเข้าร่วมโปรแกรมการจัดกิจกรรมแนะแนวอาชีพอย่างมีเป้าหมายสูงกว่าก่อนการเข้าร่วม โปรแกรมการจัดกิจกรรมแนะแนวอาชีพอย่างมีเป้าหมาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (2) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เข้าร่วมโปรแกรมการจัดกิจกรรมแนะแนวอาชีพอย่างมีเป้าหมาย

มีคะแนนการสำรวจอาชีพสูงกว่านักเรียนที่ไม่ได้เข้าร่วมโปรแกรมการจัดกิจกรรมแนะแนวอาชีพอย่างมีเป้าหมาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (3) หลังจากทดลอง 1 เดือน นักเรียนที่เข้าร่วมโปรแกรมการจัดกิจกรรมแนะแนวอาชีพอย่างมีเป้าหมายมีคะแนนการสำรวจอาชีพไม่แตกต่างจากหลังการทดลอง

งานวิจัยที่เกี่ยวกับการแนะแนวอาชีพในต่างประเทศ

เดอกิน (Durgin,1974) ได้สำรวจการจัดโครงการการแนะแนวอาชีพของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในรัฐโอไอโอ กับครูแนะแนวจำนวน 884 คน พบว่า ความความเห็นของครูแนะแนวแล้วบริการแนะแนวเป็นบริการที่มีความสำคัญมากที่สุดในการช่วยให้นักเรียนมีความสามารถเลือกอาชีพได้อย่างถูกต้องและบางแห่งยอมรับว่าโครงการแนะแนวอาชีพของตนยังจัดบริการให้นักเรียนไม่เพียงพอ จำเป็นต้องปรับปรุงโดยด่วน เพื่อให้เพียงพอกับความต้องการของนักเรียน

กิบสัน (Gipson,1980:416-422) ได้สำรวจความคิดเห็นของครูใน โรงเรียนมัธยมศึกษาในรัฐโอไอโอ มิชิแกน เวสต์เวอจีเนีย และอินเดียนา จำนวน 208 คน เกี่ยวกับการจัดโครงการแนะแนวในโรงเรียน พบว่า ครูส่วนมากเห็นว่าการให้ข้อเสนอแนะทางการศึกษาและอาชีพแก่นักเรียนเป็นสิ่งจำเป็นอย่างมาก ครูจึงถือว่าการให้บริการเสนอแนะทางการศึกษาและอาชีพแก่นักเรียนเป็นบริการสำคัญในโครงการแนะแนวของโรงเรียน

6. แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมแนะแนวและชุดกิจกรรมแนะแนว

6.1 ความหมายของกิจกรรมแนะแนว

ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ (2545, น. 81) กล่าวว่า กิจกรรมแนะแนวเป็นกิจกรรมที่ผู้ให้บริการแนะแนวจัดให้แก่ผู้รับบริการในเวลาเรียนหรือนอกเวลาเรียน โดยมีเนื้อหาเกี่ยวกับงานบริการแนะแนวด้านต่างๆ ทั้งด้านการศึกษา อาชีพ ส่วนตัวและสังคม เป็นกิจกรรมที่ช่วยให้เด็กวัยรุ่น หรือผู้ใหญ่รู้จักและเข้าใจตนเองและสิ่งแวดล้อมดีขึ้น ได้ค้นพบความสามารถ ความถนัด ความสนใจ และความต้องการของตนเอง มีเจตคติที่ดีต่อการเรียน ได้เรียนรู้กระบวนการแก้ปัญหา และการตัดสินใจ การปรับตัวทั้งด้านการเรียน ส่วนตัวและสังคมตลอดทั้งการวางแผนอนาคตด้านการศึกษา อาชีพ ส่วนตัวและสังคม

คอร์ทแมน,อาชบาย และเดอกรอฟฟ์ (Kottman,Ashby & DeGroaf, 2001, อ้างถึงในสมร ทองดี และปรานี รามสูตร, 2545, น. 11) ให้ความหมายกิจกรรมแนะแนว (Guidance Activities) เป็นมวลประสบการณ์ทุกรูปแบบที่จัดให้หรือสนับสนุนให้ผู้รับการแนะแนวแต่ละคน

แต่ละกลุ่มได้ปฏิบัติหรือได้มีส่วนร่วมเพื่อให้ผู้รับบริการบรรลุเป้าหมายในการพัฒนาสร้างเสริมป้องกัน และแก้ปัญหา ทั้งด้านการศึกษา อาชีพ ส่วนตัวและสังคม

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 กรมวิชาการ (2545, น. 6) ได้กล่าวว่า กิจกรรมแนะแนวเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาความสามารถของผู้เรียนให้เหมาะสมตามความแตกต่างระหว่างบุคคล สามารถค้นพบและพัฒนาศักยภาพของตน เสริมสร้างทักษะชีวิต วุฒิภาวะทางอารมณ์ การเรียนในเชิงพหุปัญญา และการสร้างสัมพันธภาพที่ดี ซึ่งผู้สอนทุกคนต้องทำหน้าที่แนะแนวให้คำปรึกษาด้านชีวิตการศึกษาต่อ และการพัฒนาตนเองสู่โลกอาชีพและการมีงานทำ

6.2 ความหมายของชุดกิจกรรมแนะแนว

ข้อสรุปจากการเข้าร่วมสัมมนาเข้มของคณาจารย์และนักศึกษาระดับมหาบัณฑิตแขนงวิชาการแนะแนว มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ปีการศึกษา 2545 (22 กันยายน 2545) ได้กำหนดให้ชุดกิจกรรมแนะแนว มีความหมายว่า เป็นเครื่องมือทางการแนะแนวที่ประกอบด้วยกิจกรรมหลายๆกิจกรรมที่นำมารวมกันเข้าอย่างเป็นระบบตามเป้าหมายและขอบข่ายของการแนะแนว โดยชุดกิจกรรมแนะแนว ประกอบด้วย

1. คู่มือผู้ให้บริการ ซึ่งมีคำชี้แจงการเตรียมการของผู้ให้บริการแผนการจัดกิจกรรม
2. คู่มือผู้รับบริการ ซึ่งมีใบงาน ใบความรู้ และแบบทดสอบก่อนและหลัง
3. สื่อหรืออุปกรณ์การจัดกิจกรรม

บุษกรณ์ สุวรรณรัตน์ (2554, น. 25) ได้ให้ความหมายชุดกิจกรรมแนะแนว หมายถึง เครื่องมือทางการแนะแนวที่ประกอบด้วยกิจกรรมแนะแนวหลายๆกิจกรรมที่นำมารวมกันอย่างมีระบบเพื่อพัฒนาผู้รับบริการให้มีจิตลักษณะ หรือพฤติกรรมที่พึงประสงค์ตามเป้าหมายหรือลักษณะที่ต้องการพัฒนาที่กำหนดไว้โดยใช้กระบวนการกลุ่มสัมพันธ์และเทคนิคการจัดกิจกรรมที่หลากหลายซึ่งผู้รับบริการเกิดการเรียนรู้ และนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวัน

บุญเกื้อ ควรรหาเวช (2529, น. 2) อ่างใน สุพัตรา เขียวหวาน (2556, น. 9) ได้ให้ความหมายของชุดกิจกรรมแนะแนว หมายถึง เครื่องมือที่สร้างขึ้นเพื่อใช้ในการสอน ประกอบด้วยคู่มือครูโดยละเอียด คำชี้แจง วัตถุประสงค์ วิธีดำเนินการ อุปกรณ์และการประเมิน นอกจากนี้ นักวิชาการบางท่านให้ความหมายของชุดแนะแนว หรือกิจกรรมแนะแนวว่าเป็นชุดการสอน คือเป็นนวัตกรรมทางการศึกษาอย่างหนึ่ง ซึ่งเข้ามามีบทบาทต่อการเรียนการสอนในปัจจุบัน ทำให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เป็นรูปแบบของสื่อความหมายระหว่างครูกับนักเรียน ซึ่งประกอบด้วย คำแนะนำให้นักเรียนทำกิจกรรมการเรียน เพื่อบรรลุพฤติกรรมตามเป้าหมาย การ

รวบรวมเนื้อหาที่จะมาสร้างนั้นได้มาจากขอบข่ายความรู้ที่หลักสูตรต้องการให้นักเรียนได้เรียนรู้ และเนื้อหาจะถูกต้องชัดเจนที่จะสื่อความหมายให้ผู้เรียนเกิดพฤติกรรมตามเป้าหมาย ชุดการแนะแนวเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการสอนนักเรียนเพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้และพัฒนาทั้งด้านสติปัญญา อารมณ์ และสังคม ซึ่งประกอบด้วยวิธีการต่างๆ เช่น การอภิปราย การรายงานกลุ่มและเป็นรายบุคคล การแสดงบทบาทสมมติ กรณีตัวอย่าง สถานการณ์จำลอง เป็นต้น และมีการใช้สื่อประกอบ เช่น แผนภูมิ แผ่นภาพ วัสดุทัศน แผ่นโปสเตอร์ เป็นต้น

อุมาพร สงสุวรรณ (2551, น. 26 อ้างถึงใน จารุวรรณ แสงด้วง, 2556, น. 32) ได้กล่าวถึง “ชุดกิจกรรมแนะแนว” ควรมีรายละเอียด ดังนี้

1. คู่มือครู ซึ่งประกอบด้วย คำชี้แจงทั่วไป วัตถุประสงค์ วิธีการใช้เครื่องมือวัด เช่น การสังเกต การสัมภาษณ์ การใช้แบบสอบถาม การใช้แบบทดสอบ
2. โปรแกรมกิจกรรม หัวข้อเรื่อง ซึ่งประกอบด้วย ชื่อกิจกรรม วัตถุประสงค์ วิธีดำเนินการ อุปกรณ์และการประเมิน

อลิสสา กุระสุวรรณ (2552, น. 34) ได้ให้ความหมายชุดกิจกรรมแนะแนวว่า คือ มวลประสบการณ์หรือเครื่องมือที่จัดให้ผู้รับบริการแต่ละคน หรือแต่ละกลุ่มได้ปฏิบัติและค้นพบศักยภาพของตนเองจนบรรลุเป้าหมายตามขอบข่ายของงานแนะแนว

เทคนิคที่ใช้ในชุดกิจกรรมแนะแนว

นิตยา กฤษเจริญ (2550, น. 26-44) ได้กล่าวว่า การจัดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาผู้เรียนต้องอาศัยกิจกรรมและเทคนิคต่างๆ คือ

1. เทคนิคบทบาทสมมติ

บทบาทสมมติเป็นวิธีการหนึ่งที่จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ โดยสร้างบทบาทสมมติขึ้น ให้ผู้เรียนแสดงออกตามที่ตนคิดอย่างเป็นไปตามธรรมชาติ ไม่มีการซ่อมบดลวงหน้ามาก่อน และนำอาการที่แสดงออกนั้นมาศึกษาวิเคราะห์ความรู้สึกและพฤติกรรมของตนอย่างลึกซึ้งต่อไป

หลักการนำบทบาทสมมติไปใช้ในกิจกรรมแนะแนว คือ ใช้ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ โดยไม่กำหนดเวลาที่ตายตัวเกินไป ด้วยเรื่องที่ไม่ยาวนาน และเป็นเรื่องที่กระตุ้นให้ผู้เรียนอยากอภิปรายเมื่อจบการแสดง

2. กรณีตัวอย่าง คือ การนำเหตุการณ์เรื่องราวที่เกิดขึ้นจริงมาดัดแปลงให้เหมาะสม สอดคล้องกับจุดมุ่งหมาย เพื่อให้ผู้เรียนได้ศึกษาวิเคราะห์และอภิปรายร่วมกัน เป็นการพัฒนาความคิดและการตัดสินใจ

การใช้กรณีตัวอย่าง มี 3 ขั้นตอน คือ

2.1 ขั้นนำ ได้แก่ การบอกวัตถุประสงค์ให้ผู้เรียนทราบ

2.2 ขั้นดำเนินการ ได้แก่ การเสนอกรณีตัวอย่างให้ผู้เรียนได้ศึกษาพร้อมประเด็นปัญหา คำถาม ให้ผู้เรียนได้ร่วมอภิปราย

2.3 ขั้นสรุป ได้แก่ การให้ผู้เรียนได้ร่วมกันสรุปสิ่งที่ได้รับจากการร่วมกิจกรรม

3. อภิปรายกลุ่ม หมายถึง การพูดคุย แลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดเห็น เกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่ง เป็นกิจกรรมที่มุ่งเน้นให้บุคคลมีส่วนร่วมในการแสดงทัศนะ และเป็นเทคนิคที่ช่วยให้บุคคลได้มีความคิดเห็นในเรื่องราวเดียวกันอย่างมีกฎเกณฑ์และเหตุผล

3.1 รูปแบบของการอภิปรายกลุ่ม หมายถึง การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันโดยมีสมาชิกกลุ่มประมาณ 6-10 คน ผลัดกันเป็นผู้พูดและผู้ฟัง มีผู้ทำหน้าที่ดำเนินรายการเพื่อบอกหัวข้อเรื่องและช่วยให้การอภิปรายดำเนินไปให้สอดคล้องกับเนื้อหาและสมาชิกกลุ่ม

3.2 ขั้นตอนการอภิปรายกลุ่ม แบ่งออกเป็น 4 ขั้นตอน คือ

3.2.1 ขั้นนำ คือ ขั้นเตรียมการ เป็นการกำหนดรูปแบบของการอภิปรายชี้แจงวัตถุประสงค์ให้ผู้เรียนทราบ การแบ่งผู้เรียนออกเป็นกลุ่มย่อย มีการเลือกประธานและเลขานุการ

3.2.2 ขั้นดำเนินการ คือ ขั้นอภิปรายให้นักเรียนในกลุ่มแสดงความคิดเห็นตามหัวข้อที่กำหนด โดยมีประธานทำหน้าที่อภิปราย สมาชิกร่วมกันแสดงความคิดเห็นและเลขานุการทำหน้าที่จดบันทึกการประชุม

3.2.3 ขั้นวิเคราะห์และอภิปราย เมื่อตัวแทนกลุ่มรายงานผลการอภิปรายโดยในขั้นนี้จะมีกระตุ้นให้นักเรียนใช้ความคิดพิจารณาเหตุผลในการตอบคำถาม

3.2.4 ขั้นสรุป ผู้เรียนและผู้ดำเนินกิจกรรมร่วมกันสรุป

4. เทคนิคการสอนโดยใช้เกม

ทิสนา แคมมณี (2544 : 81 – 85) กล่าวว่า การเรียนรู้โดยใช้เกม เป็นกระบวนการที่ผู้สอนใช้ในการช่วยให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด โดยการให้นักศึกษาเล่นเกมตามกติกา และนำเนื้อหาและข้อมูลของเกม พฤติกรรมการเล่น วิธีการเล่น และผลของการเล่นเกมของนักศึกษามาใช้ในการสรุปการเรียนรู้โดยมีจุดประสงค์เพื่อช่วยให้นักศึกษาได้เรียนรู้เรื่องต่างๆ อย่างสนุกสนานและท้าทายความสามารถ โดยนักศึกษาเป็นผู้เล่นเอง ทำให้ได้ประสบการณ์ตรง เป็นวิธีที่เปิดโอกาสให้นักศึกษามีส่วนร่วมสูง

การจัดการเรียนการสอนโดยใช้เกมให้มีประสิทธิภาพ ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด มีดังนี้

1. การเลือกและนำเสนอเกม ผู้สอนต้องสร้างขึ้นให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของเนื้อหาสาระของการสอน ถ้านำเกมของผู้อื่นที่สร้าง ต้องนำมาปรับ ดัดแปลงให้เหมาะสมกับวัตถุประสงค์ซึ่งเกมการศึกษามี 3 ประเภท คือ

1.1 เกมแบบไม่มีการแข่งขัน เช่น เกมการสื่อสาร เกมการตอบคำถาม เป็นต้น

1.2 เกมแบบแข่งขัน มีผู้แพ้ ผู้ชนะ เกมส่วนใหญ่จะเป็นเกมแบบนี้เพราะการแข่งขันช่วยให้การเล่นเพิ่มความสนุกสนาน

1.3 เกมจำลองสถานการณ์ เป็นเกมที่จำลองความเป็นจริง สถานการณ์จริง เกมแบบนี้มี 2 ลักษณะ คือ

1.3.1 การจำลองความเป็นจริงลงมาเล่นในกระดานหรือบอร์ด เช่น เกมเศรษฐี เกมมลภาวะ เกมแก้ปัญหาความขัดแย้ง เป็นต้น

1.3.2 การจำลองสถานการณ์และบทบาทให้เหมือนความเป็นจริง โดยผู้เล่นจะต้องลงไปเล่นจริง

6.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับชุดกิจกรรมแนะแนว

สุพัตรา เขียวหวาน (2556) ได้ศึกษาผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาทักษะการรู้สารสนเทศของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดเขมาภิรตาราม จังหวัดนนทบุรี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดเขมาภิรตาราม จังหวัดนนทบุรี จำนวน 80 คน ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง แล้วสุ่มอย่างง่าย แบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 40 คน กลุ่มทดลองใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาทักษะการรู้สารสนเทศ ส่วนกลุ่มควบคุมได้รับโปรแกรมการให้ข้อสนเทศ ผลการวิจัยพบว่า (1) ภายหลังการทดลองนักเรียนกลุ่มทดลองที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวมีทักษะการรู้สารสนเทศสูงกว่าทักษะดังกล่าวก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ (2) ภายหลังการทดลองนักเรียนกลุ่มทดลองที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวมีทักษะการรู้สารสนเทศสูงกว่ากลุ่มควบคุมที่ได้รับข้อสนเทศ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

วรรณิศา ปลอดโปร่ง (2555) ได้ศึกษาผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการตระหนักรู้ในตนเองในการเลือกแผนการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบกลุ่ม แบ่งเป็นกลุ่มทดลองจำนวน 40 คน และกลุ่มควบคุม จำนวน 40 คน ผลการวิจัยพบว่า (1) ภายหลังการทดลองนักเรียนที่ได้รับชุดกิจกรรมแนะแนวมีการตระหนักรู้ใน

ตนเองในการเลือกแผนการเรียนสูงขึ้นกว่าระยะก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (2) ภายหลังจากทดลองนักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับชุดกิจกรรมแนะแนวมีการตระหนักรู้ในตนเองในการเลือกแผนการเรียนสูงกว่าของกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (3) ในระยะติดตามผลนักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับชุดกิจกรรมแนะแนวมีการตระหนักรู้ในตนเองในการเลือกแผนการเรียนสูงกว่าระยะก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (4) ในระยะหลังการทดลองกับระยะติดตามผลนักเรียนที่ได้รับชุดกิจกรรมแนะแนวมีการตระหนักรู้ในตนเองในการเลือกแผนการเรียนไม่แตกต่างกัน

กานติมา ศรีทิพย์ (2546) ได้ศึกษาผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวอาชีพที่มีต่อความสนใจอาชีพอิสระในท้องถิ่นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนกรับใหญ่ว่องกุศลกิจพิทยาคม จังหวัดราชบุรี จำนวน 30 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 15 คน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวอาชีพ มีความสนใจอาชีพอิสระในท้องถิ่นสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 และภายหลังจากใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวอาชีพ นักเรียนกลุ่มทดลองมีความสนใจอาชีพอิสระในท้องถิ่นสูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

พรเพชร โคตรสิงห์ (2542) ได้ศึกษาผลของชุดแนะแนวอาชีพแบบกลุ่มต่อการตระหนักรู้ในอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านฝ้อ จังหวัดหนองคาย กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนจำนวน 20 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง เป็นกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 10 คน กลุ่มทดลองได้รับการแนะแนวด้วยชุดแนะแนวอาชีพแบบกลุ่ม สัปดาห์ละ 2 ครั้ง ครั้งละ 1 ชั่วโมง ถึง 1 ชั่วโมง 30 นาที รวม 12 ครั้ง ผลการวิจัยปรากฏว่า ชุดแนะแนวอาชีพแบบกลุ่มที่สร้างขึ้นทำให้นักเรียนกลุ่มทดลองมีคะแนนความตระหนักรู้ในอาชีพเพิ่มขึ้น ผ่านเกณฑ์ความรู้ในการเรียนร้อยละ 80 และมีความพึงพอใจต่อกิจกรรม ภายหลังจากทดลองกลุ่มทดลองที่ได้รับการแนะแนวด้วยชุดแนะแนวอาชีพแบบกลุ่มมีคะแนนความตระหนักรู้ในอาชีพสูงขึ้นและสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

7. บริบทของโรงเรียนโคกตูมวิทยา

7.1 ประวัติโรงเรียนโคกตูมวิทยา

โรงเรียนโคกตูมวิทยา ตั้งอยู่เลขที่ 161 หมู่ 2 ตำบลโคกตูม อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี ก่อตั้งเมื่อปี พ.ศ. 2519 นำโดยกำนันประดิษฐ์ อิมอรชร กระทรวงศึกษาธิการ จึงได้ประกาศ

จัดตั้งโรงเรียนมัธยมศึกษาขึ้น โดยใช้ชื่อว่า “โรงเรียนโคกตูมวิทยา” โดยประกาศจัดตั้งเมื่อวันที่ 22 มีนาคม 2519 เปิดสอนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

7.2 วิสัยทัศน์

นักเรียนโรงเรียนโคกตูมวิทยา เป็นผู้ที่มีความประพฤติตามมาตรฐานการศึกษาชาติ มีทักษะในการใช้เทคโนโลยี อนุรักษ์วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม มีคุณธรรม จริยธรรม ยึดมั่นหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข

7.3 คำขวัญ

สามัคคี มีวินัย ใฝ่เรียนรู้

7.4 ปรัชญาโรงเรียน

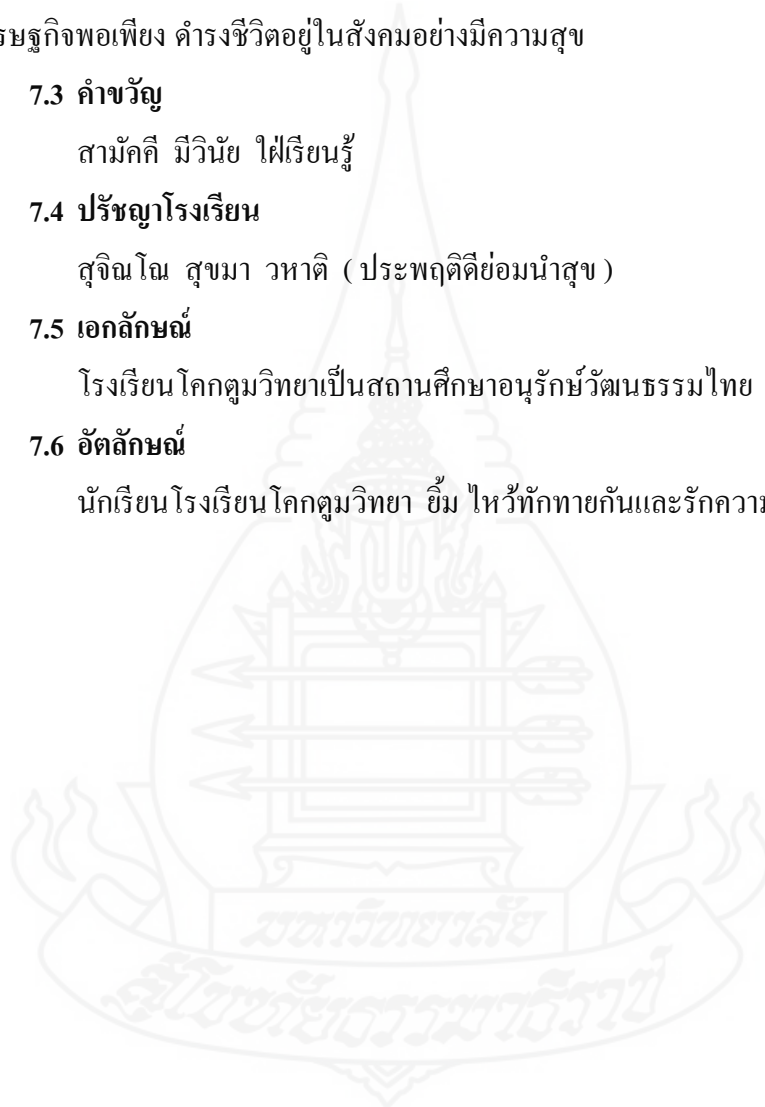
สุจินโณ สุขมา วหาติ (ประพศิตี๋ยอมนำสุข)

7.5 เอกลักษณ์

โรงเรียนโคกตูมวิทยาเป็นสถานศึกษาอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย

7.6 อัตลักษณ์

นักเรียนโรงเรียนโคกตูมวิทยา ยิ้ม ไหว้ทักทายกันและรักความสะอาด

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อศึกษาผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวอาชีพเพื่อพัฒนาการรับรู้ด้านการศึกษาต่อสายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนโคกสูงวิทยาสังขามบุรี โดยมีรายละเอียดของวิธีการดำเนินงาน ดังนี้

1. รูปแบบการวิจัย
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
3. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย
4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
5. วิธีการพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
6. วิธีดำเนินการทดลอง
7. สถานที่ในการวิจัย
8. วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

1. รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi-Experimental Research) โดยศึกษาจากกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม วัดก่อนการทดลอง วัดหลังการทดลอง และวัดระยะติดตาม (Non-Randomized control group pretest posttest design) ดังแสดงในตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 แสดงแบบแผนการทดลอง

กลุ่ม	ทดสอบก่อนใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว	ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว	ทดสอบหลังใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว	ระยะติดตาม
กลุ่มทดลอง	E ₁	X	E ₂	E ₃
กลุ่มควบคุม	C ₁	Y	C ₂	

- เมื่อ X แทน การใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรับรู้
ด้านการศึกษาต่อสายอาชีพ
- Y แทน การใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวปกติ
- E_1 แทน การทดสอบก่อนการทดลองของกลุ่มทดลอง
- E_2 แทน การทดสอบหลังการทดลองของกลุ่มทดลอง
- E_3 แทน การทดสอบในระยะติดตามผล
- C_1 แทน การทดสอบก่อนการทดลองของกลุ่มควบคุม
- C_2 แทน การทดสอบหลังทดลองของกลุ่มควบคุม

แบบแผนการทดลองเป็นการทดลองแบ่งเป็นสองกลุ่ม คือ กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยกลุ่มทดลอง ทำการทดสอบก่อนใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว (E_1) ด้วยแบบประเมินการรับรู้ด้านการศึกษาต่อสายอาชีพ แล้วจัดกิจกรรมโดยใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรับรู้ด้านการศึกษาต่อสายอาชีพแก่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 10 กิจกรรม เมื่อดำเนินการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเสร็จแล้ว ทำการทดสอบหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว (E_2) หลังจากนั้น 2 สัปดาห์ ทำการทดสอบอีกครั้งในระยะติดตามผล (E_3) ส่วนกลุ่มควบคุม ทำการทดสอบก่อนจัดกิจกรรม (C_1) โดยใช้แบบประเมินการรับรู้ด้านการศึกษาต่อสายอาชีพ ชุดเดียวกันกับกลุ่มทดลอง แล้วจัดกิจกรรมโดยใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวปกติ เมื่อจัดกิจกรรมเสร็จแล้ว ทำการทดสอบหลังการจัดกิจกรรม (C_2) ด้วยแบบประเมินการรับรู้ด้านการศึกษาต่อสายอาชีพชุดเดิม

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 ของโรงเรียนโคกตูมวิทยา จังหวัดลพบุรี มี 3 ห้องเรียน จำนวน 106 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 ของโรงเรียนโคกตูมวิทยา จังหวัดลพบุรี ที่ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่มโดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยการสุ่ม ได้จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวน 40 คน แล้วสุ่มอย่างง่าย แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 20 คน และกลุ่มควบคุม 20 คน

3. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

3.1 ตัวแปรอิสระ คือ ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรับรู้ด้านการศึกษาต่อสายอาชีพ และชุดกิจกรรมแนะแนวปกติ

3.2 ตัวแปรตาม คือ การรับรู้ด้านการศึกษาต่อสายอาชีพ

4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

4.1 ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรับรู้ด้านการศึกษาต่อสายอาชีพ

4.2 ชุดกิจกรรมแนะแนวปกติ

4.3 แบบวัดการรับรู้ด้านการศึกษาต่อสายอาชีพ

5. วิธีการพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

5.1 การพัฒนาชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรับรู้ด้านการศึกษาต่อสายอาชีพ

5.1.1 ผู้วิจัยกำหนดวัตถุประสงค์และรูปแบบการพัฒนาชุดกิจกรรมแนะแนว

5.1.2 ผู้วิจัยศึกษาเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างชุดกิจกรรมแนะแนวตามหลักสูตรการจัดกิจกรรมแนะแนวในระดับชั้นมัธยมศึกษา และศึกษาทฤษฎีต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้ด้านการศึกษาต่อสายอาชีพจากตำรา เอกสาร และงานวิจัยต่างๆ เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างชุดกิจกรรมแนะแนว

5.1.3 ผู้วิจัยพัฒนาชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรับรู้ด้านการศึกษาต่อสายอาชีพ ให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายในการทำวิจัยครั้งนี้

5.1.4 ผู้วิจัยตรวจสอบคุณภาพของชุดกิจกรรม โดยผู้วิจัยนำชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรับรู้ด้านการศึกษาต่อสายอาชีพ ที่พัฒนาขึ้นไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน (ภาคผนวก ก) ตรวจสอบความตรงตามโครงสร้างและความตรงตามเนื้อหา เพื่อให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์ปฏิบัติการ ตรวจสอบพิจารณาความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์ เนื้อหา วิธีดำเนินการ สื่ออุปกรณ์ และการประเมิน แล้วพิจารณาความสอดคล้องโดยใช้ค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC (ภาคผนวก ฉ) หลังจากนั้นผู้วิจัยนำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

5.1.5 ผู้วิจัยนำชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรับรู้ด้านการศึกษาต่อสายอาชีพที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนโคกคูมวิทยา จำนวน 20 คน ที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมกับเนื้อหาวิธีการ และระยะเวลาที่ใช้ในการทดลองก่อนนำไปใช้ในการวิจัยต่อไป

5.1.6 ผู้วิจัยนำชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรับรู้ด้านการศึกษาต่อสายอาชีพใช้กับกลุ่มทดลองทั้งสิ้น 10 ครั้งๆ ละ 50 นาที ถึง 1 ชั่วโมง 30 นาที

5.2 การพัฒนาชุดกิจกรรมแนะแนวปกติ

5.2.1 การวิจัยในครั้งนี้ในส่วนของชุดกิจกรรมแนะแนวปกติ ครูแนะแนวของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนโคกคูมวิทยาเป็นผู้ดำเนินการสอนเอง โดยชุดกิจกรรมแนะแนวปกติที่ใช้กับกลุ่มควบคุมนั้นเป็นชุดกิจกรรมแนะแนวของโรงเรียนที่พัฒนาโดยครูแนะแนวประจำโรงเรียนซึ่งนำแนวคิดมาจากแผนการจัดกิจกรรมแนะแนวตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

5.2.2 กลุ่มควบคุมได้รับชุดกิจกรรมแนะแนวปกติโดยครูแนะแนว จำนวน 10 ครั้ง โดยจัดกิจกรรมในช่วงเวลาเดียวกันกับกลุ่มทดลอง

5.3 การพัฒนาแบบประเมินการรับรู้ด้านการศึกษาต่อสายอาชีพ มีลำดับขั้นตอนในการพัฒนา ดังนี้

5.3.1 ผู้วิจัยศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับการศึกษาต่อสายอาชีพ หลักสูตร ลักษณะการเรียนของแต่ละสาขาวิชา คุณสมบัติของผู้ศึกษาแต่ละสาขาวิชา มาตรฐานวิชาชีพแต่ละสาขาวิชา จากตำรา เอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาแบบสอบถามให้เหมาะสมกับจุดมุ่งหมายในการทำวิจัย

5.3.2 ผู้วิจัยพัฒนาแบบประเมินการรับรู้ด้านการศึกษาต่อสายอาชีพ โดยใช้ข้อคำถามแบบเลือกตอบ (Multiple Choices) 4 ตัว เลือก คือ ก, ข, ค และ ง จำนวน 36 ข้อ ประกอบด้วย 2 ด้าน ดังนี้

- 1) ด้านการรับรู้เกี่ยวกับตนเอง จำนวน 7 ข้อ ได้แก่ ข้อ 1 - 7
- 2) ด้านการรับรู้ด้านอาชีพ จำนวน 29 ข้อ ได้แก่ ข้อ 8 - 36

5.3.3 ผู้วิจัยนำแบบประเมินการรับรู้ด้านการศึกษาต่อสายอาชีพ ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่าน (ภาคผนวก ก) ตรวจสอบความถูกต้องความเหมาะสมทางภาษาของข้อคำถามให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์ปฏิบัติการ โดยได้ค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.2-0.8 (ภาคผนวก ค)

5.3.4 ผู้วิจัยนำแบบประเมินการรับรู้ด้านการศึกษาต่อสายอาชีพมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญ โดยผู้เชี่ยวชาญแนะนำให้เพิ่มด้านการรับรู้ด้านการศึกษาต่ออีก 1 ด้าน เพื่อให้ครอบคลุมรายละเอียดและเนื้อหาทั้งหมด ดังนั้นแบบประเมินการรับรู้ด้านการศึกษาต่อสายอาชีพฉบับสมบูรณ์ มีจำนวน 30 ข้อ ประกอบด้วย 3 ด้าน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

- 1) ด้านการรับรู้เกี่ยวกับตนเอง คือ นักเรียนสามารถรับรู้ถึงความสนใจ และบุคลิกภาพของตนเองที่สอดคล้องกับการเลือกอาชีพ จำนวน 5 ข้อ ได้แก่ ข้อ 1-5
- 2) ด้านการรับรู้ด้านการศึกษาต่อสายอาชีพ คือ นักเรียนมีความรู้เกี่ยวกับแนวทางการศึกษาต่อเมื่อเรียนจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 5 ข้อ ได้แก่ ข้อ 6-10
- 3) ด้านการรับรู้ด้านอาชีพ คือ นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการศึกษาต่อสายอาชีพ รายละเอียดของการเรียนแต่ละสาขาวิชา แนวทางการประกอบอาชีพ คุณสมบัติของผู้เรียนแต่ละสาขาวิชา และการศึกษาต่อในระดับสูง จำนวน 20 ข้อ ได้แก่ ข้อ 11-30

5.3.5 ผู้วิจัยนำแบบประเมินการรับรู้ด้านการศึกษาต่อสายอาชีพ ที่ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญแล้ว ไปทดลองใช้ (Try out) กับกลุ่มนักเรียนที่มีลักษณะใกล้เคียงกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน แล้วนำมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ คือ ตอบถูกได้ 1 คะแนน ตอบผิด ได้ 0 คะแนน เพื่อวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ และค่าความเที่ยง (Reliability) โดยใช้สูตรของคูเดอร์-ริชาร์ดสัน KR 20 ได้ค่าความเที่ยงทั้งฉบับเท่ากับ .89 ซึ่งถือว่าอยู่ในระดับดี และมีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.3-0.6 (ภาคผนวก ค)

5.3.6 ผู้วิจัยนำข้อคำถามทั้ง 30 ข้อ มาจัดเรียงลำดับให้เหมาะสม เพื่อพร้อมสำหรับการนำไปใช้จริงในการวิจัยครั้งนี้

เกณฑ์การให้คะแนน

ตอบถูก ได้ 1 คะแนน

ตอบผิด ได้ 0 คะแนน

การแปลความหมายของคะแนน

คะแนนระหว่าง 0 – 10 คะแนน หมายถึง มีการรับรู้ด้านการศึกษาต่อสายอาชีพระดับต่ำ

คะแนนระหว่าง 11 – 20 คะแนน หมายถึง มีการรับรู้ด้านการศึกษาต่อสายอาชีพระดับปานกลาง

คะแนนระหว่าง 21 – 30 คะแนน หมายถึง มีการรับรู้ด้านการศึกษาต่อสายอาชีพระดับสูง

6. วิธีดำเนินการทดลอง

6.1 ระยะเวลาการทดลอง ผู้วิจัยให้นักเรียนกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม ตอบแบบประเมินการรับรู้ด้านการศึกษาศาษาอาชีพ ทั้ง 2 กลุ่ม โดยใช้แบบประเมินชุดเดียวกัน แล้วเก็บผลการตอบแบบประเมินดังกล่าวไว้เป็นคะแนน Pretest

6.2 ระยะเวลาการดำเนินการทดลอง ผู้วิจัยนำชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรับรู้ด้านการศึกษาศาษาอาชีพ ให้กับกลุ่มทดลอง โดยผู้วิจัยทดลองทั้งสิ้น 10 ครั้ง ๆ ละ 50 นาที ถึง 1 ชั่วโมง 30 นาที สัปดาห์ละ 3 ครั้ง ทุกวันจันทร์ วันพุธ และวันศุกร์ และเวลาสำหรับออกศึกษาคุณานนอกสถานที่ 1 ครั้ง รวมระยะเวลาทดลอง 4 สัปดาห์ ระยะเวลาทดลองเริ่มตั้งแต่วันที่ 20 เดือนมิถุนายน 2559 ถึง วันที่ 8 เดือนกรกฎาคม 2559 กลุ่มทดลองได้รับชุดกิจกรรมแนะแนวอาชีพเพื่อพัฒนาการรับรู้ด้านการศึกษาศาษาอาชีพ ส่วนกลุ่มควบคุมได้รับชุดกิจกรรมแนะแนวปกติจากอาจารย์แนะแนวประจำในโรงเรียน โคกคูมวิทยา จังหวัดลพบุรี โดยได้รับภายในวันเวลาเดียวกันกับกลุ่มทดลอง

6.3 ระยะเวลาหลังการทดลอง ผู้วิจัยให้กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมตอบแบบประเมินการรับรู้ด้านการศึกษาศาษาอาชีพชุดเดียวกันกับแบบประเมินก่อนการทดลอง แล้วเก็บคะแนนไว้เป็นคะแนนหลังการทดลอง (Posttest)

6.4 หลังจากตอบแบบประเมินหลังการทดลอง เว้นระยะเวลาประมาณ 2 สัปดาห์ ถึงวันที่ 22 กรกฎาคม พ.ศ. 2559 ผู้วิจัยให้นักเรียนกลุ่มทดลองตอบแบบประเมินการรับรู้ด้านการศึกษาศาษาอาชีพอีกครั้งเพื่อเป็นการติดตามผลการทดลอง

6.5 ผู้วิจัยนำผลการทดลองที่ได้ระยะก่อนการทดลอง ระยะเวลาหลังการทดลอง และระยะติดตามผล ไปวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติต่อไป

7. สถานที่ในการวิจัย

โรงเรียนโคกคูมวิทยา อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี

8. วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

8.1 สถิติพื้นฐาน

8.1.1 ค่าเฉลี่ย (\bar{X})

8.1.2 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D)

8.2 สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ

8.2.1 วิเคราะห์ความตรงเชิงเนื้อหา โดยใช้ดัชนีความสอดคล้องระหว่างนิยามกับข้อคำถาม (Index Of Concordance)

8.2.2 วิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนก (Item-total correlation หรือ r)

8.2.3 วิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สูตรของ กูเดอร์-ริชาร์ดสัน KR 20

8.3 สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

สถิติเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยคะแนนของนักเรียนกลุ่มทดลองระยะก่อนและระยะหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรับรู้ด้านการศึกษาต่อสายอาชีพ และระยะติดตาม โดยใช้การทดสอบค่าที (t-test) เพื่อทดสอบสมมติฐาน ดังนี้

8.3.1 การทดสอบค่าทีแบบกลุ่มไม่เป็นอิสระต่อกัน (Dependent t-test) คือ การทดสอบความแตกต่างของ ระยะก่อนและระยะหลังการทดลองในกลุ่มทดลอง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนการรับรู้ด้านการศึกษาต่อสายอาชีพ ในกลุ่มทดลองระหว่างระยะก่อนการทดลองและระยะหลังการทดลอง

8.3.2 การทดสอบค่าทีแบบกลุ่มไม่เป็นอิสระต่อกัน (Dependent t-test) คือ การทดสอบความแตกต่างของ ระยะหลังการทดลองและระยะติดตามผลในกลุ่มทดลอง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อทดสอบความแตกต่างและความคงทนของค่าเฉลี่ยคะแนนการรับรู้ด้านการศึกษาต่อสายอาชีพ ในกลุ่มทดลอง ระหว่างระยะหลังการทดลองและระยะติดตามผล

8.3.3 การทดสอบค่าทีแบบกลุ่มเป็นอิสระต่อกัน (Independent t-test) คือ การทดสอบความแตกต่างของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมระยะหลังการทดลอง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนการรับรู้ด้านการศึกษาต่อสายอาชีพระหว่างกลุ่มทดลองในระยะหลังเข้าร่วมชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรับรู้ด้านการศึกษาต่อสายอาชีพ และกลุ่มควบคุมในระยะหลังเข้าร่วมชุดกิจกรรมแนะแนวปกติ

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. วัตถุประสงค์การวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษาผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวอาชีพเพื่อพัฒนาการรับรู้ด้านการศึกษาต่อสายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนโคกคูมวิทยา จังหวัดลพบุรี ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 โดยผู้วิจัยตั้งวัตถุประสงค์การวิจัยไว้ คือ

1.1 เพื่อเปรียบเทียบระดับการรับรู้ด้านการศึกษาต่อสายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนโคกคูมวิทยา จังหวัดลพบุรี ในกลุ่มทดลองก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว

1.2 เพื่อเปรียบเทียบระดับการรับรู้ด้านการศึกษาต่อสายอาชีพของนักเรียนดังกล่าวในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมระยะหลังการทดลอง

1.3 เพื่อเปรียบเทียบระดับการรับรู้ด้านการศึกษาต่อสายอาชีพของนักเรียนดังกล่าวในกลุ่มทดลองระยะหลังการทดลองและระยะติดตามผล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

\bar{X} แทน ค่าเฉลี่ย

S.D. แทน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

t แทน ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณาค่าที่

n แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

* แทน ค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำผลการวิเคราะห์ข้อมูลมานำเสนอตามลำดับชั้น ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง
2. ผลของระดับการรับรู้ด้านการศึกษาต่อสายอาชีพของกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม
ระยะก่อนการทดลอง ระยะหลังการทดลอง และระยะติดตาม
3. การเปรียบเทียบระดับการรับรู้ด้านการศึกษาต่อสายอาชีพของนักเรียนกลุ่มทดลอง
และกลุ่มควบคุมระยะก่อนการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว
4. การเปรียบเทียบระดับการรับรู้ด้านการศึกษาต่อสายอาชีพของนักเรียนกลุ่มทดลอง
ระยะก่อนและระยะหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรับรู้ด้านการศึกษาต่อสายอาชีพ
5. การเปรียบเทียบระดับการรับรู้ด้านการศึกษาต่อสายอาชีพของนักเรียนกลุ่มทดลอง
และกลุ่มควบคุมระยะหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว
6. การเปรียบเทียบระดับการรับรู้ด้านการศึกษาต่อสายอาชีพของนักเรียนกลุ่มทดลอง
ระยะหลังการทดลองกับระยะติดตามผล

2.1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

ตารางที่ 4.1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

ลักษณะกลุ่มตัวอย่าง	กลุ่มทดลอง		กลุ่มควบคุม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เพศ				
ชาย	10	50	16	20
หญิง	10	50	4	80
อายุ				
13	8	40	7	35
14	9	45	13	65
15	2	10	-	-
16	1	5	-	-

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ลักษณะกลุ่มตัวอย่าง	กลุ่มทดลอง		กลุ่มควบคุม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เกรดเฉลี่ย				
1.00 - 1.50	-	-	2	10
1.51 - 2.00	4	20	4	20
2.01 - 2.50	8	40	11	55
2.51 - 3.00	8	40	2	10
3.01 - 3.50	-	-	1	5
3.51 - 4.00	-	-	-	-
อาชีพบิดา				
รับจ้าง	17	85	15	75
เกษตรกร	1	5	1	5
ค้าขาย	-	-	1	5
รับราชการ	-	-	1	5
อื่นๆ	2	10	2	10
อาชีพมารดา				
รับจ้าง	14	70	14	70
เกษตรกร	-	-	1	5
ค้าขาย	-	-	3	15
รับราชการ	-	-	2	10
แม่บ้าน	6	30	-	-
สถานภาพสมรสของบิดา มารดา				
อยู่ด้วยกัน	11	55	10	50
หย่าร้าง	7	35	3	15
แยกกันอยู่	2	10	7	35

จากตารางที่ 4.1 กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด จำนวน 40 คน แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยกลุ่มทดลองมีจำนวน 20 คน เพศชาย จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 50 เพศหญิง จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 50 อายุของกลุ่มทดลองมากที่สุดคือ 16 ปี น้อยที่สุดคือ 13 ปี อายุของกลุ่มควบคุมมากที่สุดคือ 14 ปี น้อยที่สุดคือ 13 ปี เกรดเฉลี่ยผลการเรียนของกลุ่มที่ทดลองที่ได้เกรดเฉลี่ยระหว่าง 1.51-2.00 มีจำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 20 เกรดเฉลี่ยระหว่าง 2.01-2.50 มีจำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 40 เกรดเฉลี่ยระหว่าง 2.51-3.00 มีจำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 40 อาชีพของบิดาของกลุ่มทดลอง ประกอบด้วย อาชีพรับจ้าง จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 85 อาชีพเกษตรกร จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 5 และอาชีพอื่นๆ จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 10 ส่วนอาชีพของมารดาของกลุ่มทดลอง ประกอบด้วย อาชีพรับจ้าง จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 70 อาชีพแม่บ้าน จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 30 ส่วนสถานภาพสมรสของบิดา มารดาของกลุ่มทดลอง มีดังนี้ อยู่ด้วยกัน จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 55 หย่าร้าง จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 35 และแยกกันอยู่ จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 10

กลุ่มควบคุมมีจำนวน 20 คน เพศชาย จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 20 เพศหญิง จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 80 อายุของกลุ่มควบคุมมากที่สุดคือ 13 ปี น้อยที่สุดคือ 7 ปี โดยมีค่าเฉลี่ยอายุอยู่ที่ 13.7 ปี เกรดเฉลี่ยผลการเรียนของกลุ่มควบคุม ที่ได้เกรดเฉลี่ย 1.00-1.50 มีจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 10 ที่ได้เกรดเฉลี่ยระหว่าง 1.51-2.00 มีจำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 20 เกรดเฉลี่ยระหว่าง 2.01-2.50 มีจำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 55 เกรดเฉลี่ยระหว่าง 2.51-3.00 มีจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 10 เกรดเฉลี่ยระหว่าง 3.01-3.50 มีจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 5 อาชีพของบิดาของกลุ่มควบคุม ประกอบด้วย อาชีพรับจ้าง จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 75 อาชีพเกษตรกร จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 5 อาชีพค้าขาย จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 5 อาชีพรับราชการ จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 5 และอาชีพอื่นๆ จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 10 ส่วนอาชีพของมารดาของกลุ่มควบคุม ประกอบด้วย อาชีพรับจ้าง จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 70 อาชีพเกษตรกร จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 5 อาชีพค้าขาย จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 15 อาชีพรับราชการ จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 10 ส่วนสถานภาพสมรสของบิดา มารดาของกลุ่มควบคุม มีดังนี้ อยู่ด้วยกัน จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 50 หย่าร้าง จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 15 และแยกกันอยู่ จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 35

2.2 ผลของระดับการรับรู้ด้านการศึกษาต่อสายอาชีพของกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม ระยะก่อนการทดลอง ระยะหลังการทดลอง และระยะติดตาม

ตารางที่ 4.2 ผลของระดับการรับรู้ด้านการศึกษาต่อสายอาชีพของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ระยะก่อนการทดลอง ระยะหลังการทดลอง และระยะติดตามผล (n = 40)

กลุ่มตัวอย่าง	\bar{x}	SD	แปลผล
ระยะก่อนการทดลอง			
กลุ่มทดลอง	15	3.96	ระดับปานกลาง
กลุ่มควบคุม	14.7	4.29	ระดับปานกลาง
ระยะหลังการทดลอง			
กลุ่มทดลอง	24.60	3.66	ระดับสูง
กลุ่มควบคุม	17.70	3.44	ระดับปานกลาง
ระยะติดตามผล			
กลุ่มทดลอง	24.15	3.44	ระดับสูง

จากตารางที่ 4.2 พบว่า ระยะก่อนทดลอง กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีการรับรู้ด้านการศึกษาต่อสายอาชีพอยู่ในระดับปานกลาง ระยะหลังการทดลอง กลุ่มทดลองมีการรับรู้ด้านการศึกษาต่อสายอาชีพอยู่ในระดับสูง ส่วนกลุ่มควบคุมมีการรับรู้ด้านการศึกษาต่อสายอาชีพอยู่ในระดับปานกลาง และระยะติดตามผล กลุ่มทดลองมีการรับรู้ด้านการศึกษาต่อสายอาชีพอยู่ในระดับสูง

2.3 ผลการเปรียบเทียบระดับการรับรู้ด้านการศึกษาต่อสายอาชีพของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวอาชีพเพื่อพัฒนาการรับรู้ด้านการศึกษาต่อสายอาชีพ และกลุ่มควบคุมระยะก่อนการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว ดังแสดงในตารางที่ 4.3

ตารางที่ 4.3 การเปรียบเทียบระดับการรับรู้ด้านการศึกษาต่อสายอาชีพของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ก่อนการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว (n = 40)

กลุ่มตัวอย่าง	\bar{x}	S.D.	t	Sig.
กลุ่มทดลอง	15	3.96	.23	.82
กลุ่มควบคุม	14.7	4.29		

*P < .05

จากตารางที่ 4.3 พบว่า คะแนนการรับรู้ด้านการศึกษาต่อสายอาชีพของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมระยะก่อนการใช้กิจกรรมแนะแนวอาชีพเพื่อพัฒนาการรับรู้ด้านการศึกษาต่อสายอาชีพ ไม่แตกต่างกัน แสดงให้เห็นว่าระยะก่อนการได้รับชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรับรู้ด้านการศึกษาต่อสายอาชีพทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีพื้นฐานเกี่ยวกับการรับรู้ด้านการศึกษาต่อสายอาชีพอยู่ในระดับเดียวกัน

2.4 ผลการเปรียบเทียบระดับการรับรู้ด้านการศึกษาต่อสายอาชีพของนักเรียนกลุ่มทดลองระยะก่อนและระยะหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวอาชีพเพื่อพัฒนาการรับรู้ด้านการศึกษาต่อสายอาชีพ

ตารางที่ 4.4 การเปรียบเทียบระดับการรับรู้ด้านการศึกษาต่อสายอาชีพของนักเรียนกลุ่มทดลองระยะก่อนและระยะหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวอาชีพเพื่อพัฒนาการรับรู้ด้านการศึกษาต่อสายอาชีพ (n = 40)

กลุ่มทดลอง	\bar{x}	SD	t	Sig.
ก่อนการทดลอง	15.00	3.96	13.01	.00
หลังการทดลอง	24.60	3.66		

*P < .05

จากตารางที่ 4.4 พบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองมีคะแนนการรับรู้ด้านการศึกษาต่อสายอาชีพในระยะก่อนการทดลองและระยะหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 แสดงให้เห็นว่าระยะหลังการทดลองนักเรียนกลุ่มทดลองมีคะแนนการรับรู้ด้านการศึกษาต่อสายอาชีพสูงกว่าระยะก่อนการทดลอง ซึ่งสอดคล้องตามสมมติฐานข้อที่ 1 ที่ตั้งไว้

2.5 ผลการเปรียบเทียบระดับการรับรู้ด้านการศึกษาต่อสายอาชีพของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวอาชีพเพื่อพัฒนาการรับรู้ด้านการศึกษาต่อสายอาชีพ และกลุ่มควบคุมระยะหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวแบบปกติ ดังแสดงในตารางที่ 4.5

ตารางที่ 4.5 การเปรียบเทียบระดับการรับรู้ด้านการศึกษาต่อสายอาชีพของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวอาชีพเพื่อพัฒนาการรับรู้ด้านการศึกษาต่อสายอาชีพ และกลุ่มควบคุมระยะหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวแบบปกติ (n = 40)

กลุ่มตัวอย่าง	\bar{x}	SD	t	Sig.
กลุ่มทดลอง	24.60	3.66	6.15	.00
กลุ่มควบคุม	17.70	3.44		

*P < .05

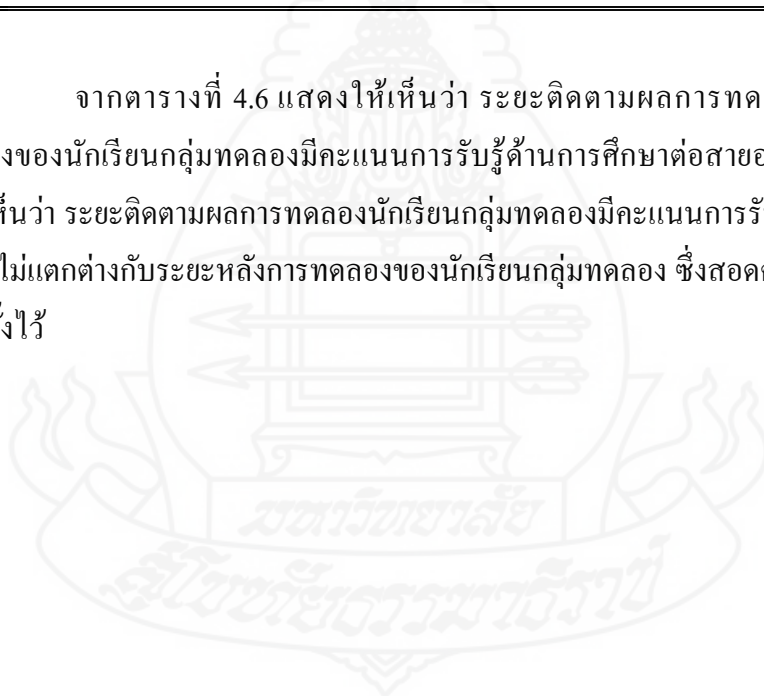
จากตารางที่ 4.5 พบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองมีคะแนนการรับรู้ด้านการศึกษาต่อสายอาชีพในระยะหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงให้เห็นว่าระยะหลังการทดลองนักเรียนกลุ่มทดลองมีคะแนนการรับรู้ด้านการศึกษาต่อสายอาชีพสูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุม ซึ่งสอดคล้องตามสมมติฐานข้อที่ 2 ที่ตั้งไว้

2.6 ผลการเปรียบเทียบระดับการรับรู้ด้านการศึกษาต่อสายอาชีพของนักเรียนกลุ่มทดลองระยะหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวอาชีพเพื่อพัฒนาการรับรู้ด้านการศึกษาต่อสายอาชีพกับระยะติดตามผล

ตารางที่ 4.6 การเปรียบเทียบระดับการรับรู้ด้านการศึกษาต่อสายอาชีพของนักเรียนกลุ่มทดลองระยะหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวอาชีพเพื่อพัฒนาการรับรู้ด้านการศึกษาต่อสายอาชีพกับระยะติดตามผล (n = 40)

กลุ่มทดลอง	\bar{x}	SD	t	Sig.
หลังการทดลอง	24.60	3.66	1.92	.07
ระยะติดตามผล	24.15	3.44		

จากตารางที่ 4.6 แสดงให้เห็นว่า ระยะติดตามผลการทดลองและระยะหลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลองมีคะแนนการรับรู้ด้านการศึกษาต่อสายอาชีพไม่แตกต่างกัน แสดงให้เห็นว่า ระยะติดตามผลการทดลองนักเรียนกลุ่มทดลองมีคะแนนการรับรู้ด้านการศึกษาต่อสายอาชีพไม่แตกต่างกับระยะหลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลอง ซึ่งสอดคล้องตามสมมติฐานข้อที่ 3 ที่ตั้งไว้

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi-Experimental Research) เรื่องผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวอาชีพเพื่อพัฒนาการรับรู้ด้านการศึกษาต่อสายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนโคกคูมวิทยา จังหวัดลพบุรี สรุปสาระสำคัญ ได้ดังนี้

1. สรุปการวิจัย

1.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.1.1 เพื่อเปรียบเทียบระดับการรับรู้ด้านการศึกษาต่อสายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนโคกคูมวิทยา จังหวัดลพบุรี ในกลุ่มทดลองก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว

1.1.2 เพื่อเปรียบเทียบระดับการรับรู้ด้านการศึกษาต่อสายอาชีพของนักเรียนดังกล่าวในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมระยะหลังการทดลอง

1.1.3 เพื่อเปรียบเทียบระดับการรับรู้ด้านการศึกษาต่อสายอาชีพของนักเรียนดังกล่าวในกลุ่มทดลองระยะหลังการทดลองและระยะติดตามผล

1.2 สมมติฐานการวิจัย

1.2.1 นักเรียนกลุ่มทดลองมีคะแนนการรับรู้ด้านการศึกษาต่อสายอาชีพระยะหลังทดลองสูงกว่าระยะก่อนทดลอง

1.2.2 ระยะหลังการทดลองคะแนนการรับรู้ด้านการศึกษาต่อสายอาชีพของนักเรียนในกลุ่มทดลองมากกว่ากลุ่มควบคุม

1.2.3 นักเรียนกลุ่มทดลองมีคะแนนการรับรู้ด้านการศึกษาต่อสายอาชีพระยะหลังการทดลองไม่แตกต่างกับระยะติดตามผล

1.3 วิธีดำเนินการวิจัย

1.3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1) ประชากร คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนโคกคูมวิทยา จังหวัดลพบุรี จำนวน 3 ห้องเรียน จำนวน 106 คน

2) **กลุ่มตัวอย่าง** คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนโคกตูมวิทยา จังหวัดลพบุรี ที่ได้มาจากประชากรทั้งหมด 3 ห้องเรียน เมื่อสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่มแล้ว ได้กลุ่มตัวอย่างคือ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/2 จำนวน 40 คน แล้วสุ่มอย่างง่าย แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 20 คน และกลุ่มควบคุม 20 คน

1.3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

- 1) ชุดกิจกรรมแนะแนวอาชีพเพื่อพัฒนาการรับรู้ด้านการศึกษาต่อสายอาชีพ
- 2) ชุดกิจกรรมแนะแนวปกติ
- 3) แบบวัดการรับรู้ด้านการศึกษาต่อสายอาชีพ

1.3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การดำเนินการวิจัยโดยศึกษาผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรับรู้ด้านการศึกษาต่อสายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนโคกตูมวิทยา จังหวัดลพบุรี ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีขั้นตอนดังนี้

1) **ขั้นเตรียมการวิจัย**

(1) นำหนังสือขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ไปเสนอผู้อำนวยการโรงเรียนโคกตูมวิทยา จังหวัดลพบุรี

(2) เตรียมกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้มาจากประชากรทั้งหมด 3 ห้องเรียน เมื่อสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่มแล้ว ได้กลุ่มตัวอย่างคือ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/2 จำนวน 40 คน นำกลุ่มตัวอย่างมาสุ่มตัวอย่างแบบง่ายอีกครั้ง แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือกลุ่มทดลองจำนวน 20 คน และกลุ่มควบคุมจำนวน 20 คน

(3) กำหนดนัดหมายวัน เวลาที่จะเก็บข้อมูลให้สอดคล้องกับการเรียนการสอนของโรงเรียน

(4) เตรียมเครื่องมือที่จะใช้ในงานวิจัย ประกอบด้วย

ก. ชุดกิจกรรมแนะแนวอาชีพเพื่อพัฒนาการรับรู้ด้านการศึกษาต่อสายอาชีพ

ข. ชุดกิจกรรมแนะแนวปกติ

ค. แบบวัดการรับรู้ด้านการศึกษาต่อสายอาชีพ

2) **ขั้นดำเนินการวิจัย**

(1) นำแบบวัดการรับรู้ด้านการศึกษาศายอาชีพที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นและผ่านกระบวนการหาคุณภาพเครื่องมือจากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่านแล้วไปประเมินก่อนการทดลอง (Pretest) กับนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ตรวจสอบให้คะแนนแล้วเก็บข้อมูลไว้

(2) ผู้วิจัยนำชุดกิจกรรมแนะแนวอาชีพเพื่อพัฒนาการรับรู้ด้านการศึกษาศายอาชีพไปทดลองกับกลุ่มทดลอง และนำชุดกิจกรรมแนะแนวปกติไปทดลองกับกลุ่มควบคุม จำนวน 10 ครั้ง เริ่มตั้งแต่วันที่ 20 มิถุนายน 2559 ถึงวันที่ 8 กรกฎาคม 2559 เป็นเวลาทั้งหมด 3 สัปดาห์ โดยในกลุ่มทดลองผู้วิจัยดำเนินการจัดกิจกรรมด้วยตนเอง ส่วนกลุ่มควบคุมได้รับกิจกรรมแนะแนวปกติโดยครูแนะแนว

(3) นำแบบวัดการรับรู้ด้านการศึกษาศายอาชีพที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นชุดเดิมไปประเมินหลังการทดลอง (Posttest) กับนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมหลังการจัดกิจกรรมครั้งสุดท้าย ตรวจสอบให้คะแนนแล้วเก็บข้อมูลไว้

(4) นำแบบประเมินการรับรู้ด้านการศึกษาศายอาชีพไปประเมินกับกลุ่มทดลองในระยะติดตามผล หลังการจัดกิจกรรมปัจฉิมนิเทศ 2 สัปดาห์

1.3.4 **การวิเคราะห์ข้อมูล** มีการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1) หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of concordance) ของชุดกิจกรรมแนะแนวและแบบวัดการรับรู้ด้านการศึกษาศายอาชีพ

2) หาค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคะแนนการรับรู้ด้านการศึกษาศายอาชีพ

3) เปรียบเทียบคะแนนการรับรู้ด้านการศึกษาศายอาชีพของนักเรียนกลุ่มทดลองก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรับรู้ด้านการศึกษาศายอาชีพ โดยการทดสอบค่าที แบบไม่เป็นอิสระจากกัน (t-test dependent samples)

4) เปรียบเทียบคะแนนการรับรู้ด้านการศึกษาศายอาชีพของนักเรียนในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมระยะหลังการทดลอง โดยการทดสอบค่าที แบบเป็นอิสระจากกัน (t-test independent samples)

5) เปรียบเทียบคะแนนการรับรู้ด้านการศึกษาศายอาชีพของนักเรียนในกลุ่มทดลองระยะหลังการทดลองและระยะติดตามผล โดยการทดสอบค่าที แบบไม่เป็นอิสระจากกัน (t-test dependent samples)

1.4 ผลการวิจัย

ผลการวิจัยสรุปได้ ดังนี้

1.4.1 ระยะเวลาหลังการทดลอง นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนโคกคูมวิทยา ในกลุ่มทดลองมีการรับรู้ด้านการศึกษาต่อสายอาชีพสูงกว่าระยะก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

1.4.2 ระยะเวลาหลังการทดลอง นักเรียนกลุ่มทดลองมีการรับรู้ด้านการศึกษาต่อสายอาชีพสูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

1.4.3 ระยะติดตาม นักเรียนกลุ่มทดลองมีการรับรู้ด้านการศึกษาต่อสายอาชีพไม่แตกต่างกับระยะหลังการทดลอง

2. อภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวอาชีพเพื่อพัฒนาการรับรู้ด้านการศึกษาต่อสายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนโคกคูมวิทยา จังหวัดลพบุรี ปีการศึกษา 2559 ผู้วิจัยอภิปรายผลการวิจัย แบ่งเป็น 3 ส่วน ดังนี้

2.1 สมมติฐานข้อที่ 1 นักเรียนกลุ่มทดลองมีคะแนนการรับรู้ด้านการศึกษาต่อสายอาชีพระยะหลังทดลองสูงกว่าระยะก่อนทดลอง ผลการวิจัยพบว่า ระยะเวลาหลังการทดลองนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนโคกคูมวิทยา ในกลุ่มทดลองมีการรับรู้ด้านการศึกษาต่อสายอาชีพสูงกว่าระยะก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงให้เห็นว่า นักเรียนกลุ่มทดลองหลังจากได้รับชุดกิจกรรมแนะแนวอาชีพเพื่อพัฒนาการรับรู้ด้านการศึกษาต่อสายอาชีพแล้ว นักเรียนมีการรับรู้ด้านการศึกษาต่อสายอาชีพสูงกว่าระยะก่อนได้รับการทดลอง เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ในข้อที่ 1 ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ สุริย์วรรณ พรหมขุนทอง (2555) ที่ศึกษาผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรับรู้ด้านอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน ผลการศึกษพบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองมีการรับรู้ด้านอาชีพ หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับผลการวิจัยของสุพล บุตรปาน (2551) ที่ศึกษาการพัฒนาชุดกิจกรรมแนะแนวอาชีพโดยการจัดการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ เพื่อพัฒนาความรู้ เจตคติ และทักษะอาชีพช่างเชื่อมโลหะของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 2 สาขาช่างเชื่อมโลหะ วิทยาลัยเทคนิคเลย จังหวัดเลย ผลการวิจัยพบว่า หลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวอาชีพโดยการจัดการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ที่พัฒนาขึ้น นักเรียนกลุ่มทดลองมีคะแนนความรู้เบื้องต้นช่างเชื่อมโลหะ มี

คะแนนเจตคติที่ดีต่ออาชีพช่างเชื่อมโลหะ และมีคะแนนทักษะอาชีพช่างเชื่อมโลหะสูงขึ้นกว่าก่อนการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวอาชีพ โดยการจัดการเรียนรู้เชิงประสบการณ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การที่พบว่าชุดกิจกรรมแนะแนวอาชีพเพื่อพัฒนาการรับรู้ด้านการศึกษาคือต่อสายอาชีพมีประสิทธิภาพ กล่าวคือ นักเรียนรู้จักและเข้าใจตนเอง รู้จักอาชีพ และรับรู้เกี่ยวกับการศึกษาคือต่อสายอาชีพ การรับรู้จะเกิดขึ้นมากน้อยเพียงใด ขึ้นอยู่กับปัจจัยในการรับรู้ ได้แก่ ลักษณะของผู้รับรู้ และลักษณะของสิ่งเร้าหรือลักษณะของเรื่องที่จะรับรู้ว่ามีลักษณะรูปแบบอย่างไร (ศิริวรรณ เสรีรัตน์, 2545) ดังนั้นการจะทำให้บุคคลเกิดการรับรู้ในเรื่องต่างๆ ได้ จะต้องทำให้บุคคลเกิดการรับรู้โดยการจัดประสบการณ์ให้บุคคลเห็นคุณค่าและใส่ใจที่จะปฏิบัติ โดยที่ผู้จัดประสบการณ์จะต้องเลือกรูปแบบของสิ่งเร้าและระยะเวลาในการให้สิ่งเร้าที่เหมาะสม บุคคลจึงจะเกิดความสนใจและเกิดการรับรู้ ชุดกิจกรรมแนะแนวอาชีพเพื่อพัฒนาการรับรู้ด้านการศึกษาคือต่อสายอาชีพจำนวน 10 กิจกรรมที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นนั้น ผู้วิจัยได้วิเคราะห์และสังเคราะห์วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับหลักการและแนวทางในการพัฒนาการจัดกิจกรรมแนะแนวอาชีพ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับชุดกิจกรรมแนะแนวอาชีพ ตลอดจนเทคนิคต่างๆ ในการจัดกิจกรรมแนะแนว เช่น เทคนิคบทบาทสมมติ เทคนิคกรณีตัวอย่าง เทคนิคการอภิปรายกลุ่ม และเทคนิคเกม จนได้กรอบแนวคิดที่เป็นโครงสร้างและเนื้อหา ขั้นตอนการจัดกิจกรรมแต่ละกิจกรรมที่สามารถพัฒนาการรับรู้ด้านการศึกษาคือต่อสายอาชีพ ซึ่งการจัดกิจกรรมแนะแนวครั้งนี้ เป็นการสร้างประสบการณ์ใหม่ มีรูปแบบที่แตกต่างไปจากการเรียนในชั้นเรียน กล่าวคือ มีเกมนำเข้าสู่กิจกรรม มีการอภิปราย แสดงความคิดเห็น ชมวีดิทัศน์ การศึกษาคูงาน ภายใต้บรรยากาศที่เป็นกันเอง ไม่เคร่งเครียด ทำให้นักเรียนเกิดความสนใจและชื่นชอบกิจกรรมแนะแนวในรูปแบบนี้ ซึ่งพบได้จากบันทึกความคิดเห็นของนักเรียนในกิจกรรมครั้งสุดท้าย สอดคล้องกับแนวคิดของสุพล บุตรปาน (2551) กล่าวว่า ชุดกิจกรรมแนะแนวหมายถึง กระบวนการ หรือเครื่องมือที่สร้างขึ้นอย่างเป็นระบบ ซึ่งประกอบด้วยกิจกรรมต่างๆ ได้แก่ การทำงานเป็นกลุ่ม การอภิปราย การแสดงบทบาทสมมติ การศึกษาคูงาน เพื่อช่วยให้บุคคลรู้จักตนเองอย่างเป็นระบบต่อเนื่องกัน ใช้อุปกรณ์ที่เป็นสื่อประสมหลายประเภท เช่น วีดิโอเทป ภาพอาชีพ เพื่อช่วยให้บุคคลรู้จักและเข้าใจโลกของงานอาชีพอย่างกว้างขวาง ผู้วิจัยพบว่า การอภิปรายกลุ่มช่วยให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในด้านการศึกษาคือต่อสายอาชีพมากขึ้น เนื่องจากการอภิปรายกลุ่มเป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรม ซึ่งสอดคล้องกับนิธยา กฤษเจริญ (2550) กล่าวว่า การอภิปรายกลุ่ม หมายถึง การพูดคุย แลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่ง เป็นกิจกรรมที่มุ่งเน้นให้บุคคลมีส่วนร่วมในการแสดงทัศนะ และเป็นเทคนิคที่ช่วยให้บุคคลได้มีความคิดเห็นในเรื่องราวเดียวกันอย่างมีกฎเกณฑ์และเหตุผล

สอดคล้องกับผลการวิจัยของณัฐรินทร์ ศรีวิโชติชนกุล (2551) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาผลการเรียนรู้เรื่องกลยุทธ์การบริหารตนเองของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงโดยใช้การสอนแบบอภิปรายกลุ่ม ผลการวิจัยพบว่า ผลการเรียนรู้ก่อนและหลังเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ผลการศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงที่มีต่อการสอนแบบอภิปรายกลุ่มโดยพิจารณาเป็นรายชื่อ พบว่า การเรียนรู้แบบอภิปรายกลุ่มช่วยให้เรียนอย่างมีความสุข ทำให้นักศึกษาสนุกสนานเป็นกันเอง ทำให้นักศึกษามีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมชั้น และทำให้นักศึกษาทุกคนมีส่วนร่วมในการเรียน การอภิปรายกลุ่มเป็นกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกัน จะทำให้ผู้เรียนเกิดพัฒนาทักษะชีวิตในการเสริมสร้างสัมพันธภาพและใช้ทักษะการสื่อสารได้แสดงออกด้านความคิด การพูด และการทำงานให้มีความสำเร็จ (ฉวีวรรณ ไตรรัตนานนท์, 2557) ดังนั้นการนำเทคนิคการอภิปรายมาใช้ในชุดกิจกรรมแนะแนวอาชีพในครั้งนี้จึงมีส่วนช่วยให้นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการศึกษาต่อสายอาชีพมากขึ้น

2.2 สมมติฐานข้อที่ 2 ระยะเวลาหลังการทดลองคะแนนการรับรู้ด้านการศึกษาต่อสายอาชีพของนักเรียนในกลุ่มทดลองมากกว่ากลุ่มควบคุม ผลการวิจัยพบว่า ระยะเวลาหลังการทดลองนักเรียน กลุ่มทดลองมีการรับรู้ด้านการศึกษาต่อสายอาชีพสูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงให้เห็นว่านักเรียนกลุ่มทดลองที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวอาชีพเพื่อพัฒนาการรับรู้ด้านการศึกษาต่อสายอาชีพมีการรับรู้ด้านการศึกษาต่อสายอาชีพสูงกว่ากลุ่มควบคุมที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวปกติ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ในข้อ 2 สอดคล้องกับผลการศึกษาของเป็นไท เทวินทร์ (2556) ที่ศึกษาผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาทักษะการตัดสินใจเลือกแนวทางการศึกษาต่อของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านสันป่าสัก จังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า หลังการทดลอง นักเรียนกลุ่มทดลองมีทักษะการตัดสินใจเลือกแนวทางการศึกษาต่อสูงกว่าก่อนทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และหลังการทดลองนักเรียนกลุ่มทดลองมีทักษะการตัดสินใจเลือกแนวทางการศึกษาต่อสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับผลการศึกษาของสุพัตรา เขียวหวาน (2556) ที่ศึกษาผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาทักษะการรู้สารสนเทศของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดเขมาภิรตาราม จังหวัดนนทบุรี ผลการวิจัยพบว่า ภายหลังจากทดลองนักเรียนกลุ่มทดลองที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวมีทักษะการรู้สารสนเทศสูงกว่ากลุ่มควบคุมที่ได้รับข้อเสนอแนะอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นักเรียนกลุ่มทดลองที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวอาชีพเพื่อพัฒนาการรับรู้ด้านการศึกษาต่อสายอาชีพมีการรับรู้ด้านการศึกษาต่อสายอาชีพสูงกว่ากลุ่มควบคุมที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวปกติ ทั้งนี้เพราะว่าชุดกิจกรรมแนะแนวที่สร้างขึ้นทำให้นักเรียนเกิดการรับรู้เกี่ยวกับตนเอง การรับรู้ด้านการศึกษาต่อ และการรับรู้ด้านอาชีพ สอดคล้องกับ บารมี อุบุญญ์

(2556) กล่าวว่า การรับรู้ คือ กระบวนการที่ทำให้คนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ความคิด คนสามารถเรียนได้จากการได้ยิน การสัมผัส การอ่าน การใช้เทคโนโลยี เด็กจะเรียนรู้ด้วยการเรียนในห้อง การซักถาม แต่การเรียนรู้จะเกิดขึ้นจากประสบการณ์ที่ผู้สอนนำเสนอ โดยการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอน และผู้เรียน ผู้สอนจะเป็นผู้ที่สร้างบรรยากาศทางจิตวิทยาที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ที่จะให้เกิดขึ้น เป็นรูปแบบใดก็ได้ สอดคล้องกับ สุเทพ อ่วมเจริญและคณะ (2559, น. 31) กล่าวว่า ผู้เรียนเป็นผู้สร้างความรู้หรือความหมายของสิ่งที่รับรู้ขึ้นมาด้วยตนเอง โดยผู้เรียนแต่ละคนอาจจะสร้างความหมายของสิ่งที่รับรู้แตกต่างกันตามความรู้เดิมของแต่ละคน ซึ่งการจัดกิจกรรมแนะแนวครั้งนี้ใช้เทคนิคหลากหลาย ได้แก่ เทคนิคบทบาทสมมติ เทคนิคกรณีตัวอย่าง เทคนิคการอภิปราย และเทคนิคเกม ในขั้นตอนการนำเข้าสู่กิจกรรม มีเกมหรือเพลงเพื่อกระตุ้นความสนใจของนักเรียนและมีการเตรียมพร้อมสำหรับการเข้าร่วมกิจกรรม สอดคล้องกับทิสนา เขมมณี (2544) กล่าวว่า การเรียนรู้โดยใช้เกม เป็นกระบวนการที่ผู้สอนใช้ในการช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด เพื่อช่วยให้นักเรียนได้เรียนรู้เรื่องต่างๆอย่างสนุกสนานและท้าทายความสามารถ โดยนักเรียนเป็นผู้เล่นเอง ทำให้ได้ประสบการณ์ตรง เป็นวิธีที่เปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมสูง จะเห็นได้ว่าการเรียน โดยการใช้เกมเข้ามาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน จะช่วยให้นักเรียนได้เกิดการเรียนรู้ที่ดีขึ้นและมีความคงทนต่อสิ่งที่ได้เรียนรู้มากขึ้น(จุฑามาศ กันต๊ีบ, 2555, น. 270) ซึ่งการนำเกมมาใช้ในชุดกิจกรรมแนะแนว ในขั้นนำเข้าสู่กิจกรรมจะช่วยสร้างความสนใจของนักเรียนหรือดึงดูดความสนใจของนักเรียนมาอยู่ที่การสอนของผู้วิจัย และเป็นการเตรียมนักเรียนให้มีสมาธิในการฟังเรื่องที่ผู้วิจัยจะสอน ซึ่งทำให้เห็นแนวทางในการเรียนรู้ชัดเจนยิ่งขึ้น อีกทั้งยังมีใบงาน ใบความรู้ และสื่อการสอนต่างๆ เช่น วีดิทัศน์ สื่อ PowerPoint ทำให้ผู้ร่วมกิจกรรมเกิดความสนใจ ไม่เบื่อหน่าย และการศึกษาดูงานในสถานศึกษาสาขาอาชีพ เป็นการเปิดโลกกว้างทางอาชีพ เพื่อเสริมสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ ให้นักเรียนได้เรียนรู้จากสถานศึกษาจริง ได้เห็นการเรียนการสอนจริง เพื่อเป็นการเตรียมตัวว่าหากนักเรียนเลือกศึกษาต่อสาขาอาชีพในสาขาวิชาที่ตนเองสนใจ จะได้เรียนรู้และฝึกปฏิบัติเกี่ยวกับอะไรบ้าง ได้เห็นเครื่องมือการฝึกปฏิบัติจริงที่ทันสมัย นักเรียนจึงสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปทำงานได้ สอดคล้องกับ อารมณ์ ภูวิทย์พันธ์ (2554) กล่าวว่า การศึกษาดูงาน คือกิจกรรมหนึ่งในกระบวนการพัฒนาบุคลากร เพื่อให้บุคลากรได้เห็นประสบการณ์ใหม่ๆ การได้เห็นรูปแบบการทำงานที่มีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ เกิดการพัฒนาได้เรียนรู้เรื่องใหม่ และสอดคล้องกับ Ghee Soon Lim (2010) กล่าวว่า การศึกษาดูงานเป็นส่วนหนึ่งที่จะเสริมสร้างและพัฒนาความรู้ความสามารถของนักเรียนให้เห็นถึงการทำงานจริงที่จะสะท้อนความคิด ความรู้ ความคิดสร้างสรรค์ ชนกร นิธิเชาวกุล (2556, น. 36) กล่าวว่า การศึกษาดูงานเป็นการเรียนรู้นอกสถานที่และแสวงหาประสบการณ์ใหม่ๆที่คาดหวังว่าจะสามารถนำมาประยุกต์ใช้

และวางแผน อีกทั้งยังเป็นการเปลี่ยนแปลงบรรยากาศอันซ้ำซากจำเจของการเรียนที่อยู่เพียงในชั้นเรียนไปสู่การพบเห็นสิ่งใหม่ๆ ซึ่งเสริมสร้างแนวคิดใหม่และนำไปสู่การเปลี่ยนแปลง และนักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้ไปศึกษาดูงานมีความชื่นชอบกิจกรรมศึกษาดูงานมาก ดังผลการอภิปรายในกิจกรรมสุดท้ายนักเรียนส่วนใหญ่แสดงความคิดเห็นว่าชอบกิจกรรมศึกษาดูงานมากที่สุด และจากผลการประเมินความพึงพอใจในการศึกษาดูงานสถานศึกษาสาขาศีพ มีความพึงพอใจเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด (ภาคผนวก) จากกิจกรรมต่างๆ ที่ได้กล่าวถึงนี้ในชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรับรู้ด้านการศึกษาต่อสาขาศีพที่นักเรียนกลุ่มทดลองได้รับ ส่งผลให้นักเรียนกลุ่มทดลองเกิดการรับรู้ด้านการศึกษาต่อสาขาศีพสูงกว่ากลุ่มควบคุมที่ได้รับกิจกรรมแนะแนวปกติในชั้นเรียนปกติ

2.3 สมมติฐานข้อที่ 3 นักเรียนกลุ่มทดลองมีคะแนนการรับรู้ด้านการศึกษาต่อสาขาศีพระยะหลังการทดลองไม่แตกต่างกับระยะติดตามผล ผลการวิจัยพบว่า ระยะติดตามผลนักเรียนกลุ่มทดลองมีการรับรู้ด้านการศึกษาต่อสาขาศีพไม่แตกต่างกับระยะหลังการทดลองเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ในข้อ 3 แสดงให้เห็นว่า นักเรียนกลุ่มทดลองยังคงมีการรับรู้ด้านการศึกษาต่อสาขาศีพไม่แตกต่างจากระยะหลังการทดลอง สอดคล้องกับผลการวิจัยของวรรณิศา ปลอดโปร่ง (2555) ที่ศึกษาผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการตระหนักรู้ในตนเองในการเลือกแผนการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาริตถมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน ผลการวิจัยพบว่า ในระยะหลังการทดลองกับระยะติดตามผลนักเรียนที่ได้รับชุดกิจกรรมแนะแนวมีการตระหนักรู้ในตนเองในการเลือกแผนการเรียนไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับวรุพรัตน์ ธนกุลไพศาล (2545) ที่ศึกษาผลของการใช้โปรแกรมการจัดกิจกรรมแนะแนวอาชีพอย่างมีเป้าหมายที่มีต่อพฤติกรรมการสำรวจอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผลการวิจัยพบว่า หลังจากทดลอง 1 เดือน นักเรียนที่เข้าร่วมโปรแกรมการจัดกิจกรรมแนะแนวอาชีพอย่างมีเป้าหมายมีคะแนนการสำรวจอาชีพไม่แตกต่างจากหลังการทดลอง สอดคล้องกับกันต์กวีณ์ ภูมิสวัสดิ์ (2555) กล่าวว่า การรับรู้ คือ เป็นกระบวนการในการแปลความหมายที่เกิดขึ้นภายหลังร่างกายรับสัมผัสจากสิ่งเร้า แล้วแปลความหมายนั้น โดยอาศัยประสบการณ์เดิมหรือความรู้เดิมเป็นเครื่องช่วยในการแปลความหมายสิ่งนั้นๆออกมาเป็นความรู้ความเข้าใจ ประสบการณ์เดิม การรู้จัก การจำได้ ทำให้เกิดการรับรู้ได้ดีขึ้น ดังนั้นเมื่อบุคคลเกิดการรับรู้แล้ว บุคคลก็จะยังคงจำการรับรู้และประสบการณ์นั้นได้ แสดงให้เห็นว่าเมื่อนักเรียนรับรู้ด้านการศึกษาต่อสาขาศีพแล้ว หลังจากการทดลอง 2 สัปดาห์ นักเรียนยังคงมีการรับรู้ด้านการศึกษาต่อสาขาศีพไม่แตกต่างจากหลังการทดลอง

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

3.1.1 ผลการวิจัยพบว่า ชุมคกิจกรรมแนะแนวอาชีพมีผลต่อการพัฒนาการรับรู้ด้าน การศึกษาต่อสายอาชีพ ดังนั้นครู อาจารย์ และนักแนะแนว สามารถนำชุดกิจกรรมแนะแนวอาชีพ เพื่อพัฒนาการรับรู้ด้านการศึกษาต่อสายอาชีพ ไปประยุกต์ใช้ในการจัดกิจกรรมแนะแนวอาชีพ

3.1.2 จากการวิจัยครั้งนี้พบว่า การกำหนดเวลาของแต่ละกิจกรรมควรกำหนดให้ เหมาะสมกับสภาพการเรียนการสอนของแต่ละสถานศึกษา เช่น บางโรงเรียนนักเรียนไม่ได้นั่งเรียน ประจำห้องต้องมีการเดินเรียนเพื่อเปลี่ยนห้องเรียนในแต่ละวิชา จึงต้องเผื่อเวลาสำหรับการเดิน ทางเปลี่ยนคาบของนักเรียนด้วย

3.1.3 จากการวิจัยครั้งนี้พบว่า นักเรียนมีความสนใจและได้รับความรู้จาก การศึกษาดูงานเป็นอย่างมาก บุคลากรทางการศึกษาหรือผู้ที่สนใจควรจัดให้มีการศึกษาดูงานใน สถานศึกษาอาชีวศึกษาในสาขาวิชาอื่นๆที่นักเรียนสนใจ เพื่อให้ นักเรียน ได้รับความรู้และ ประสบการณ์จากสถานศึกษาจริง

3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

3.2.1 การวิจัยครั้งนี้เน้นศึกษาเฉพาะการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวอาชีพ เพื่อพัฒนาการรับรู้ด้านการศึกษาต่อสายอาชีพในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ดังนั้นบุคลากรทาง การศึกษาหรือผู้ที่สนใจควรวิจัยเกี่ยวกับกิจกรรมแนะแนวอาชีพเพื่อพัฒนาการรับรู้ด้านการศึกษาต่อ สายอาชีพในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและให้ความรู้เกี่ยวกับการเรียนสายอาชีวศึกษาในระดับ ประกาศนียบัตรชั้นสูง (ปวส.)

3.2.2 จากการวิจัยพบว่า การได้ศึกษาดูงานเพื่อให้มีประสบการณ์จริงใน การประกอบอาชีพสามารถช่วยพัฒนาการรับรู้ด้านการศึกษาต่อสายอาชีพได้ ดังนั้นบุคลากร ทางการศึกษาหรือผู้ที่สนใจควรส่งเสริมให้นักเรียนได้ฝึกประสบการณ์จริงในการประกอบอาชีพ อาจจัดกิจกรรมให้นักเรียนได้ทดลองทำงานในสถานประกอบการในอาชีพที่นักเรียนสนใจเพื่อให้ นักเรียนรู้จักตนเอง และรู้จักอาชีพ จากประสบการณ์จริง

3.2.3 การวิจัยครั้งนี้ทดลองในกลุ่มนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ซึ่งผลที่ออกมา สามารถพัฒนาการรับรู้ด้านการศึกษาต่อสายอาชีพได้ ดังนั้นบุคลากรทางการศึกษาหรือผู้ที่สนใจ ควรวิจัยเกี่ยวกับกิจกรรมแนะแนวอาชีพเพื่อพัฒนาการรับรู้ด้านการศึกษาต่อสายอาชีพในระดับ มัธยมศึกษาตอนปลาย เพื่อค้นหาผลการพัฒนาการรับรู้ด้านการศึกษาต่อสายอาชีพในระดับกลุ่ม นักเรียนที่มีช่วงอายุที่ต่างกัน

ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวอาชีพเพื่อพัฒนาการรับรู้ด้านการศึกษาต่อ
สายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
โรงเรียนโคกตูมวิทยา จังหวัดลพบุรี

นางปิยวรรณ ปรีชานุกูล

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาการแนะแนวและการปรึกษาเชิงจิตวิทยา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ. 2558

**The Effects of Using a Career Guidance Activities Package to Develop Awareness
of Further Study in Vocational Education of Mathayom Suksa II Students at
Koktum Wittaya School in Lop Buri Province**

Mrs. Piyawan Preechanukul

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Education in Guidance and Psychological Counseling

School of Educational Studies

Sukhothai Thammathirat Open University

2015

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวอาชีพเพื่อพัฒนาการรับรู้ด้านการศึกษาคือ
สายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนโคกคูมวิทยา
จังหวัดลพบุรี

ชื่อและนามสกุล นางปิยวรรณ ปริษานุกุล

แขนงวิชา การแนะแนว

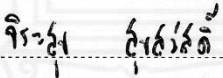
สาขาวิชา ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

อาจารย์ที่ปรึกษา 1. อาจารย์ ดร. จิระสุข สุขสวัสดิ์
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นิรนาท แสนสา

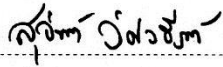
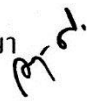
วิทยานิพนธ์นี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 8 สิงหาคม 2559

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. มณฑิรา จารูเพ็ง)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร. จิระสุข สุขสวัสดิ์)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นิรนาท แสนสา)

..... ประธานกรรมการบัณฑิตศึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร. สุจินต์ วิสวธีรานนท์)

บรรณานุกรม

มหาวิทยาลัยสกลนคร

สืบช่วยธรรมสารีรวาส

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2557, ธันวาคม 8). การเพิ่มปริมาณผู้เรียนอาชีวศึกษา. สืบค้นจาก <http://www.moe.go.th/websm/2014/dec/315.html>.
- กัลญญา เพชรภรณ์. (2545). การพัฒนาตน. สืบค้นจาก <http://www.GEH2201.ssru.ac.th>.
- กัณฑ์กวินท์ ภูมิสวัสดิ์. (2555). เปรียบเทียบความคาดหวังและการรับรู้ต่อคุณภาพการบริการของผู้ป่วยในโรงพยาบาลเอกชนแห่งหนึ่งในเขตบางนา กรุงเทพมหานคร. (วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์).
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, นนทบุรี.
- กัญญา สุวรรณแสง. (2533). จิตวิทยาทั่วไป. กรุงเทพฯ: อักษรการพิมพ์.
- กานติมา ศรีทิพย์. (2546). ผลของการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวอาชีพที่มีต่อความสนใจอาชีพอิสระในท้องถิ่นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนกรับใหญ่ว่องกุศลกิจพิทยาคม จังหวัดราชบุรี. (ปริญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์).
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, กรุงเทพฯ.
- กุลวดี โสธรจิตต์. (2555). ผลของการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อส่งเสริมเจตคติที่ดีต่ออาชีพอิสระของวัยรุ่น สถานสงเคราะห์เด็กหญิงบ้านราชวิถี กรุงเทพมหานคร. (วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, นนทบุรี.
- เกษราภรณ์ พุทธารักษ์. (2549). ผลการใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์เรื่อง การแนะแนวอาชีพ ที่มีต่อเจตคติการเลือกอาชีพ. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ, กรุงเทพฯ.
- โกศล มีคุณ. (2545). การประเมินคุณภาพของเครื่องมือและกิจกรรมแนะแนว. ใน เอกสารประมวลสาระชุดวิชาการพัฒนาเครื่องมือและกิจกรรมแนะแนว. หน่วยที่ 14. นนทบุรี:
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
- ไกรรฐ พนมพงษ์. (2544). แรงจูงใจในการเลือกศึกษาต่อสายสามัญหรือสายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงาน
การประถมศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ดกับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด. (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์).
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม.

- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักงาน สำนักรายการรัฐมนตรี. (2551). *พระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2551*. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- คอมพิวเตอรืธุรกิจ. (2558). *จบ ม.3 ต่อสายอาชีพดีใหม่*. สืบค้นจาก <http://www.dek-d.com/education/25937>
- เจตน์นที ราชเมืองมูล. (2555). *การวิเคราะห์ปัจจัยจำแนกการตัดสินใจศึกษาต่อสายอาชีพ ของนักเรียนในเขตพื้นที่การศึกษาเชิงรายเขต 1. (วิทยานิพนธ์ปริญญา ครุศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์)*. มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย, เชียงราย.
- เจียรนัย ทรงชัยกุล. (2545). *การพัฒนากิจกรรมแนะแนวด้านอาชีพ ในเอกสารประมวลสาระ ชุติวิชาการพัฒนาเครื่องมือและกิจกรรมแนะแนวและการปรึกษาเชิงจิตวิทยา. (ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 1)*. หน่วยที่ 11. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สาขาวิชาศึกษาศาสตร์.
- จุฑามาศ กันตืบ. (2555). *การพัฒนาความสามารถในการเรียนรู้เรื่องการเขียนสะกดคำ โดยใช้ เทคนิคจิกซอร์ 2 ร่วมกับเกมการศึกษาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1. วารสาร ศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย, 4(2), 270.*
- ฉวีวรรณ ไตรรัตนานนท์. (2557). *การพัฒนาทักษะชีวิตในกิจกรรมแนะแนวชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ด้วยโครงงาน. วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย, 6(2), 125.*
- ชงโค นวลนิมพลี. (2539). *การใช้กิจกรรมแนะแนวอาชีพเพื่อพัฒนาการรับรู้ด้านอาชีพของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์)*. มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น.
- ชนินันท์ ทองเพือก. (2551). *การรับรู้ความสามารถของตนเอง การสนับสนุนของครอบครัว ที่มีอิทธิพลต่อความสนใจในการเลือกอาชีพ ภาคอุตสาหกรรมของนักศึกษา สายอาชีพ สังกัดกรมอาชีวศึกษา จังหวัดสุราษฎร์ธานี. (วิทยานิพนธ์ปริญญา ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์)*. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- ช่อลัดดา ขวัญเมือง. (2541). *กิจกรรมแนะแนวตามหลักสูตรมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ: วิทย์พัฒนา.*
- ช่อลัดดา ขวัญเมือง. (2542). *กิจกรรมแนะแนวในชั้นเรียน. พิษณุโลก: ภาควิชาจิตวิทยาและการแนะ แนว คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม.*
- ชัยพรรณ แสงสุวรรณ. (2551). *ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาสายสามัญหรือ สายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กรณีศึกษา โรงเรียนบดินทรเดชา (สิงห์ เสนี) 1,2,3. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์)*. มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร, กรุงเทพฯ.

- ณัฐวิรี นงนุช. (2552). ผลของกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้จักและเข้าใจตนเองของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3. (ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, กรุงเทพฯ.
- ณัฐรินทร์ ศรีวิโชคชนกุล. (2551). การพัฒนาผลการเรียนรู้เรื่องกลยุทธ์การบริหารตนเองของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์) มหาวิทยาลัยศิลปากร, นครปฐม.
- คารกา วรณวนิช. (2549). เอกสารประกอบการสอนวิชา ศษ 361: ยุทธศาสตร์การสอน. กรุงเทพฯ: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ทิตนา แจมมณี. (2552). ศาสตร์การสอน องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ. (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชนกณ นิธิเชาวกุล. (2556). ความพึงพอใจและความสัมพันธ์ของจัดการศึกษาดูงาน เพื่อการพัฒนา นิสิต. วารสารการจัดการธุรกิจ คณะการจัดการและการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยบูรพา. สืบค้นจาก <http://www.bbs.bbu.ac.th/uploadedFiles/articles/1461222779.pdf>
- นงนุช จงเจริญทรัพย์. (2541). ผลของการจัดบริการสนเทศด้านอาชีพที่มีต่อการรับรู้ด้านอาชีพของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดราษฎร์บำรุง อำเภอหนองเสือ จังหวัดปทุมธานี. (ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, กรุงเทพฯ.
- นงลักษณ์ ประเสริฐ,และจรินทร์ วินทะไชย์. (2548). หลักการแนะแนว. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- นาธาร นุชนุ่ม. (2556). ความรู้เกี่ยวกับงานอาชีพ. กรุงเทพฯ: ส่งเสริมวิชาการ
- นิรันดร์ จุลทรัพย์. (2551). การแนะแนวเบื้องต้น. (พิมพ์ครั้งที่ 3 ฉบับปรับปรุง). สงขลา: ภาควิชาจิตวิทยาและการแนะแนว คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- บัณฑิตแนะแนว. (2557). เปิดโลกการศึกษาและอาชีพยอดฮิต เล่ม 2. กรุงเทพฯ: พิมพ์ลักษณ์.
- บุญยาพร โชตินันท์. (2556). การรับรู้คุณธรรมจริยธรรมและการนำละครฟื้นฟูศีลธรรมโลกไปใช้ประโยชน์ของเยาวชน. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยรามคำแหง, กรุงเทพฯ.
- ปกรณ์ วงศ์สวัสดิ์. (2533). ผลของการใช้ชุดการแนะแนวอาชีพที่มีต่อความสนใจในอาชีพอิสระในท้องถิ่นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนประจวบวิทยาลัย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์. (ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, กรุงเทพฯ.

- ประคอง สาธรรม. (ม.ป.ป.). การทดสอบสมมติฐานการวิจัย ด้วยสถิติ *t-test*. สืบค้นจาก <http://www.gotoknow.org/posts/399528>
- ปริญานุษ สายชนู. (2551). มุลเหตุจงใจในการเข้าศึกษาต่อสายอาชีพของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ(ปวช) ชั้นปีที่ 1 ในสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษา สำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษา. (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- เป็นไท เทวินทร์. (2556). ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาทักษะการตัดสินใจเลือกแนวทางการศึกษาต่อของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านสันป่าสัก จังหวัดเชียงใหม่. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- พนม ลีมอริย์. (2533). การแนะแนวเบื้องต้น. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์
- พิมพ์ ศรีจันทร์. (2554). สายอาชีพ โคนใจ กค ไลค์ ไซ้เลย. กรุงเทพฯ: ฐานบุ๊คส์
- ภาณุวัฒน์ คงแสง. (2557). การศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาสายสามัญหรือสายอาชีพของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยประยุกต์ใช้การวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติก. พัฒนาการเทคนิคศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ, 25(87), 83-91
- มยุรี วิสูตราสัย. (2547). ผลของการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวที่มีต่อการตระหนักในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- เมธี ธรรมวัฒนา. (2551). การพัฒนากิจกรรมเสริมสร้างความรับผิดชอบและวินัยของนักศึกษาช่างอุตสาหกรรม. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรดุษฎีบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- รวีวรรณ ชินะตระกูล. (2538). หลักการแนะแนว. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร ลาดกระบัง
- รัตนกรณ ชนะจำ. (2541). ผลการให้คำปรึกษาด้านอาชีพเป็นรายบุคคลต่อการรับรู้ความสามารถของตนในการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. กรุงเทพฯ: ฐานข้อมูลวิทยานิพนธ์ไทย.
- รุ่งทิวา โพธิ์ใต้. (2552). ผลของการใช้กิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตด้านความตระหนักรู้ในตนเอง ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น.

- วชิรวิทย์ มาลาทอง. (2556). ผลของกิจกรรมแนะแนวตามทฤษฎีการเลือกอาชีพเพื่อพัฒนาการเข้าใจตนเองและการเลือกอาชีพของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนประเทืองทิพย์วิทยา. วารสารวิชาการ *Veridian E-Journal*, Silpakorn University, 8(1).
- วรรณุช นาคประสม. (2556). ความต้องการศึกษาต่อสายอาชีพของนักเรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษาลิขิตบุรี จังหวัดสิงห์บุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (สารนิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยรามคำแหง, กรุงเทพฯ.
- วรรณิศา ปลอดโปร่ง. (2555). ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการตระหนักรู้ในตนเองในการเลือกแผนการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, นนทบุรี.
- วรุพรัตน์ ธนกุลไพศาล. (2545). ผลของการใช้โปรแกรมการจัดกิจกรรมแนะแนวอาชีพอย่างมีเป้าหมายที่มีต่อพฤติกรรมการสำรวจอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. (วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยรามคำแหง, กรุงเทพฯ.
- วัชรินทร์ หนูสมทน และคณะ. (2555). ผลของรูปแบบการสอนแบบบูรณาการ กิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างความตระหนักรู้แห่งตนและพัฒนาการรู้จักและเข้าใจตนเองของนักศึกษา. (รายงานวิจัยคณะศึกษาศาสตร์). มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, สงขลา.
- วัชร ทรัพย์มี. (2522). ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการให้คำปรึกษาในโรงเรียน. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- วัชร ทรัพย์มี. (2533). ทฤษฎีและกระบวนการให้บริการปรึกษา. กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์
- วัฒนา พชรวานิช. (2531). หลักการแนะแนว. กรุงเทพฯ: การศาสนา
- วัลยา เบ้าพูนทอง. (2542). ผลของการใช้กิจกรรมกลุ่มที่มีต่อการรับรู้ด้านอาชีพของบุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ระดับฝึกได้ อายุ 16-25 ปี. (ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, กรุงเทพฯ.
- วารุณี มีมุงบุญ. (2552). การปฏิบัติงานในด้านการแนะแนวอาชีพของนักวิชาการแรงงานกรมการจัดหางาน. (วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยรามคำแหง, กรุงเทพมหานคร

- วาสนา สิงห์พร. (2544). *การศึกษาเปรียบเทียบผลการรับรู้ด้านอาชีพระหว่าง การแนะแนวอาชีพ ด้วยคอมพิวเตอร์ช่วยสอน กับการแนะแนวอาชีพเป็นกลุ่มของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 2*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น.
- วิภาพร ชินะแขว. (2554). *การจำแนกบุคลิกภาพเพื่อแนะแนวอาชีพโดยใช้โครงข่ายประสาทเทียม*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี, อุบลราชธานี
- ศรารุช เถาว์โท. (2546). *การเลือกศึกษาต่อสายสามัญหรือสายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 3 โรงเรียนกัลยาณวัฒนา จังหวัดขอนแก่น โดยใช้การวิเคราะห์จำแนกประเภท*. (การศึกษานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น.
- ศรารุช ทาคำ. (2556). *การศึกษาคุณภาพเพื่อพัฒนาองค์กรแห่งความสุข*. สืบค้นจาก http://www.workplace.com/images/article/HWP_book%201-lesson%205.pdf
- ศรกรร บุญปลัดมภ์. (2558). *การพัฒนากระบวนการจัดการศึกษาทางไกลบนเครือข่ายคอมพิวเตอร์ สำหรับนักรับระบบบทวิภาคิของสำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษา*. *วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย*, 7(1), 326.
- ศิริพร พวงมาลัย. (2548). *ความต้องการศึกษาต่อของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดเทศบาลเมืองลำพูน*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.
- สมร ทองดีและปราณี รวมสุด. (2545). *แนวคิดในการพัฒนากิจกรรมแนะแนว*. ใน *ประมวลสาระชุดวิชาการพัฒนาเครื่องมือและกิจกรรมแนะแนว*. หน้าที่ 9. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
- สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย. (2558). *ฝีมือแรงงานไทย*. สืบค้นจาก http://www.fti.or.th/2011/download/message/up_100458_ฝีมือแรงงานไทย_กพร._121.pdf.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2555). *แผนการจัดกิจกรรมแนะแนวตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2*. กรุงเทพฯ. ชุมชมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2012). *แนะแนวการศึกษาและชีวิต*. สืบค้นจาก <http://www.guidance.obec.go.th>

- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2555). รายงานการวิจัยการศึกษาเพื่อเตรียมความพร้อมด้านการผลิตและพัฒนากำลังคนเพื่อรองรับการเคลื่อนย้ายแรงงานเสรีภายใต้กรอบประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- สำนักวิจัยและพัฒนาการอาชีวศึกษา. (2557). บทสรุปผู้บริหาร การตัดสินใจเลือกศึกษาต่อสายวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. สืบค้นจาก http://ver.vec.go.th/Portals/11/download/Filedownload/summary_1.pdf
- สำเนาวัชรศิลป์. (2559). การแนะแนวอาชีพในสถาบันอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ: มปป.
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2556). สำรวจความต้องการแรงงานของสถานประกอบการ พ.ศ. 2556. สืบค้นจาก http://www.m-society.go.th/article_attach/11930/16186.pdf
- สิริกร โดสดี. (2557). การสร้างเสริมการรู้จักตนเองเพื่อการพัฒนาตนเองของนักเรียน โดยใช้กระบวนการสืบสอบและการประเมินแบบชื่นชม. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- สุชา จันทร์เอม. (2542). จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ: แพรวพิทยา.
- สุทธิดา เกษวิทย์. (2551). การรับรู้เกี่ยวกับตนเองของผู้บริหารขายนเมโทรเซ็กส์ชวลที่มีผลต่อการสื่อสารเชิงธุรกิจ. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- สุเทพ อ่วมเจริญ และคณะ. (2559). การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้เพื่อสร้างความรู้ของนักศึกษาวิชาชีพครู คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร. วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย, 8(1), 31.
- สุโท เจริญสุข. (2554). เทคนิคเบื้องต้นในการแนะแนวให้คำปรึกษาและจิตบำบัด. ชลบุรี: ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มศว. บางแสน ชลบุรี.
- สุพล บุตรปาน. (2551). การพัฒนาชุดกิจกรรมแนะแนวอาชีพโดยการจัดการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ เพื่อพัฒนาความรู้ เจตคติและทักษะอาชีพช่างเชื่อม โลหะ ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 2 สาขางานเชื่อม โลหะ วิทยาลัยเทคนิคเลย จังหวัดเลย. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- สุพัตรา เขียวหวาน. (2556). ผลของการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารสนเทศของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดเขมาภวตาราม จังหวัดนนทบุรี. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.

- สุรจิต วรรณรักษ์. (2540). ผลของการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวที่มีต่อกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนพุทธบูชา เขตราชบุรีบูรณะ กรุงเทพมหานคร. (ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์).
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, กรุงเทพฯ.
- สุริย์วรรณ พรหมขุนทอง. (2555). ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรับรู้ด้านอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน กรุงเทพมหานคร. (ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์).
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, กรุงเทพฯ.
- สุริรัตน์ วิไลรัตน์. (2540). ผลของการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวที่มีต่อการรับรู้ด้านอาชีพของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเทศบาลวัดทรงธรรม อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ. (ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์).
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, กรุงเทพฯ.
- สุวรรณ สุภาพจน์. (2546). แรงจูงใจในการเลือกศึกษาต่อสายอาชีพของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษาในจังหวัดเพชรบุรี. (สารนิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต).
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพมหานคร.
- สุวิทย์ ทวีทรัพย์. (2544). การศึกษาความต้องการศึกษาต่อสายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดสระแก้ว. (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- หงส์ นววงศ์วรกุล. (2540). การเปรียบเทียบผลของการให้คำปรึกษากลุ่มกับงานบุคคลที่มีต่อการเตรียมตัวเพื่อศึกษาต่อสายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดจระเข้ใหญ่ จังหวัดสมุทรปราการ. (ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์).
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, กรุงเทพฯ.
- อรนุช บุญเกษม. (2553). ผลการจัดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้กระบวนการกลุ่มเพื่อพัฒนาความสามารถในการตัดสินใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4. (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- อัญชัญ สันติไชยกุล. (2547). รูปแบบการดำเนินชีวิต การรับรู้เกี่ยวกับตนเอง และการรับนวัตกรรมสินค้าแฟชั่นของวัยรุ่น. (วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์).
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- อาชีพศึกษาจังหวัดลพบุรี. (ม.ป.ป.). คู่มือการสมัครศึกษาต่อวิทยาลัยเทคนิคลพบุรี ปีการศึกษา 2559. ลพบุรี: แผนกวิชาศิลปกรรม.

อาภรณ์ ภู่วิทยพันธ์. (2554). การดูงานนอกสถานที่ (*Field Trip*). สืบค้นจาก

<http://www.oknation.net/blog/print.php?id=692835>

Bradley R. Brenner. (2003). *A study of Self-awareness, self-efficacy, and Sojourner adjustment overtime*. University of Maryland.

Durgin, Rodney Wayne. (1974). A Model of managing Career Guidance Program in Secondary of Ohio. *Dissertation Abstracts International*, 35(5), 2674-A.

Gibson, Robert L. (1980). Teacher Opinion of High school Guidance Program. *The Personal And Guidance Journal*, 44, 416-422.

Jersild, A.T. (1952). *In Search of Self*. New York: Teacher College Columbia University.

Long, Kenneth L. (2002). The relationship of education choice to Self-efficacy, outcome expectation, vocational identity and career goals among high school student.

Dissertation Abstracts International, 63(02), 509-A.

Miles, Babara J. (1988). A Investigation of the relationship Among the learning style sociological Preference of Fifth and sixth Grade students Selected Interactive Classroom patterns, Attitudes and Achievmen in Career Awareness and Career decision Making Concept. *Dissertation Abstracts International*, May,

Osipow, Samue H. (1973). *Theories of Career Development*. New York: Meredith Corporation.

Super, Donald E. (1973). *The Psychology of Career*. New York: Harper and Brother.

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัย

สกลนครราชภัฏ

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มีดังนี้

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กาญจนวัลย์ ภิญโญศุภสิทธิ์
 อาจารย์คณะศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาจิตวิทยา มหาวิทยาลัยทักษิณ
 วุฒิกการศึกษา - ปรินญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาการแนะแนว
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
 - ปรินญาการศึกษาคุณวุฒิบัณฑิต สาขาจิตวิทยาการให้คำปรึกษา
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
2. อาจารย์ ดร.พรทิพย์ วงศ์ไพบูลย์
 หัวหน้างานแนะแนว วิทยาลัยนาฏศิลป์ลพบุรี
 วุฒิกการศึกษา - ปรินญาศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาการแนะแนว
 มหาวิทยาลัยนเรศวร
 - ปรินญาปรัชญาคุษวุฒิบัณฑิต สาขาวัฒนธรรมศาสตร์
 มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
3. อาจารย์สิทธิพร ครามานนท์
 นักวิชาการศึกษา (ปฏิบัติงานสอน) สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์
 วุฒิกการศึกษา ปรินญาโท สาขาจิตวิทยาการปรึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
4. อาจารย์อโณทัย แสงจินดา
 หัวหน้างานแนะแนว โรงเรียนพิบูลวิทยาลัย
 วุฒิกการศึกษา ปรินญาวิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาจิตวิทยา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
5. อาจารย์สุวัฒนา สุพันธนา
 อาจารย์แนะแนว โรงเรียนพิบูลวิทยาลัย
 วุฒิกการศึกษา ปรินญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาการศึกษา
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

ที่ ศธ ๐๕๒๒.๑๖ (บ)/๑๙๐

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี ๑๑๑๒๐

๑๑ พฤษภาคม ๒๕๕๙

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย
เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กาญจนวัลย์ ภิญโญศุภสิทธิ์
สิ่งที่ส่งมาด้วยโครงการวิทยานิพนธ์ จำนวน ๑ ชุด

ด้วยนางปิยวรรณ ปรีชานุกูล นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชาการแนะแนวและการ
ปรึกษาเชิงจิตวิทยา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง
ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวอาชีพเพื่อพัฒนาการรับรู้ด้านการศึกษาต่อสายอาชีพ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒
โคกตูมวิทยา จังหวัดลพบุรี โครงการวิทยานิพนธ์ที่แนบมาด้วยนี้

การจัดทำวิทยานิพนธ์เรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวมข้อมูลและได้รับความ
เห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ไว้ขั้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือที่จัดทำนั้นมีความครอบคลุม
เนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย ทางสาขาวิชาจึงขอความอนุเคราะห์จากท่าน ใน
ฐานะผู้ทรงคุณวุฒิด้านการแนะแนวและการปรึกษาเชิงจิตวิทยา ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความคิดเห็นเพื่อ
การปรับปรุงเครื่องมือวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาผู้นี้ด้วย สำหรับรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษานำเรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี จึงขอขอบคุณ
มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรณพ จินะวัฒน์)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา
โทร. ๐-๒๕๐๕-๘๕๐๕
โทรสาร. ๐-๒๕๐๓-๓๕๖๖-๗
เบอร์โทรศัพท์นักศึกษา ๐๘๕๕-๕๐๕๕๕๐๐

ที่ ศธ ๐๕๒๒.๑๖ (บ)/๑๙๐

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี ๑๑๑๒๐

๑๑ พฤษภาคม ๒๕๕๙

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย

เรียน ดร.พรทิพย์ วงศ์ใหญ่ลย์

สิ่งที่ส่งมาด้วยโครงการวิทยานิพนธ์ จำนวน ๑ ชุด

ด้วยนางปิยวรรณ ปริษานุกูล นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชาการแนะแนวและการปรึกษาเชิงจิตวิทยา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวอาชีพเพื่อพัฒนาการรับรู้ด้านการศึกษาต่อสายอาชีพ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ โศกตุมวิทยา จังหวัดลพบุรี โครงการวิทยานิพนธ์ที่แนบมาด้วยนี้

การจัดทำวิทยานิพนธ์เรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวมข้อมูลและได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ไว้ขั้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือที่จัดทำนั้นมีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย ทางสาขาวิชาจึงขอความอนุเคราะห์จากท่าน ในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิด้านการแนะแนวและการปรึกษาเชิงจิตวิทยา ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความคิดเห็นเพื่อการปรับปรุงเครื่องมือวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาผู้นี้ด้วย สำหรับรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษาจะนำเรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี จึงขอคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรอรณพ จินะวัฒน์)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. ๐-๒๕๐๔-๘๕๐๕

โทรสาร. ๐-๒๕๐๓-๓๕๖๖-๗

เบอร์โทรศัพท์นักศึกษา ๐๘๕-๔๐๔๕๕๐๐

ที่ ศธ ๐๕๒๒.๑๖ (บ)/๑๙๐

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี ๑๑๑๒๐

๑๑ พฤษภาคม ๒๕๕๙

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย

เรียน อาจารย์สิทธิพร ครามานนท์

สิ่งที่ส่งมาด้วยโครงการวิทยานิพนธ์ จำนวน ๑ ชุด

ด้วยนางปิยวรรณ ปริษานุกูล นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชาการแนะแนวและการปรึกษาเชิงจิตวิทยา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวอาชีพเพื่อพัฒนาการรับรู้ด้านการศึกษาต่อสายอาชีพ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ โคกตูมวิทยา จังหวัดลพบุรี โครงการวิทยานิพนธ์ที่แนบมาด้วยนี้

การจัดทำวิทยานิพนธ์เรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวมข้อมูลและได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ไว้ขั้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือที่จัดทำนั้นมีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย ทางสาขาวิชาจึงขอความอนุเคราะห์จากท่าน ในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิด้านการแนะแนวและการปรึกษาเชิงจิตวิทยา ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความคิดเห็นเพื่อการปรับปรุงเครื่องมือวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาผู้นี้ด้วย สำหรับรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษาจะนำเรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี จึงขอคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรรรณพ จินะวัฒน์)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. ๐-๒๕๐๔-๘๕๐๕

โทรสาร. ๐-๒๕๐๓-๓๕๖๖-๗

เบอร์โทรศัพท์นักศึกษา ๐๘๕-๔๐๔๕๕๐๐

ที่ ศธ ๐๕๒๒.๑๖ (ป)/๑๙๐

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี ๑๑๑๒๐

๑๑ พฤษภาคม ๒๕๕๙

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย
เรียน อาจารย์ โอโมทัย แสงจินดา
สิ่งที่ส่งมาด้วยโครงการวิทยานิพนธ์ จำนวน ๑ ชุด

ด้วยนางปิยวรรณ ปริษานุกูล นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชาการแนะแนวและการ
ปรึกษาเชิงจิตวิทยา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง
ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวอาชีพเพื่อพัฒนาการรับรู้ด้านการศึกษาต่อสายอาชีพ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒
โคกตูมวิทยา จังหวัดลพบุรี โครงการวิทยานิพนธ์ที่แนบมาด้วยนี้

การจัดทำวิทยานิพนธ์เรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวมข้อมูลและได้รับความ
เห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ไว้ชิ้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือที่จัดทำนั้นมีความครอบคลุม
เนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย ทางสาขาวิชาจึงขอความอนุเคราะห์จากท่าน ใน
ฐานะผู้ทรงคุณวุฒิด้านการแนะแนวและการปรึกษาเชิงจิตวิทยา ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความคิดเห็นเพื่อ
การปรับปรุงเครื่องมือวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาผู้นี้ด้วย สำหรับรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษาจะนำเรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี จึงขอคุณ
มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรณพ จินะวัฒน์)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา
โทร. ๐-๒๕๐๔-๘๕๐๕
โทรสาร. ๐-๒๕๐๓-๓๕๖๖-๗
เบอร์โทรศัพท์นักศึกษา ๐๘๕-๔๐๕๕๕๐๐

ที่ ศธ ๐๕๒๒.๑๖ (ป)/๑๙๐

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี ๑๑๑๒๐

๑๑ พฤษภาคม ๒๕๕๙

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย

เรียน อาจารย์สุวัฒนา สุพันธนา

สิ่งที่ส่งมาด้วยโครงการวิทยานิพนธ์ จำนวน ๑ ชุด

ด้วยนางปิยวรรณ ปรีชานุกูล นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชาการแนะแนวและการปรึกษาเชิงจิตวิทยา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวอาชีพเพื่อพัฒนาการรับรู้ด้านการศึกษาต่อสายอาชีพ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ โคกตูมวิทยา จังหวัดลพบุรี โครงการวิทยานิพนธ์ที่แนบมาด้วยนี้

การจัดทำวิทยานิพนธ์เรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวมข้อมูลและได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ไว้ขั้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือที่จัดทำนั้นมีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย ทางสาขาวิชาจึงขอความอนุเคราะห์จากท่าน ในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิด้านการแนะแนวและการปรึกษาเชิงจิตวิทยา ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความคิดเห็นเพื่อการปรับปรุงเครื่องมือวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาผู้นี้ด้วย สำหรับรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษาจะนำเรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรรณพ จินะวัฒน์)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. ๐-๒๕๐๔-๘๕๐๕

โทรสาร. ๐-๒๕๐๓-๓๕๖๖-๗

เบอร์โทรศัพท์นักศึกษา ๐๘๕-๔๐๕๕๔๐๐

ภาคผนวก ข

ตัวอย่างแบบวัดการรับรู้ด้านการศึกษาต่อสายอาชีพ

แบบประเมินการรับรู้ด้านการศึกษาต่อสายอาชีพ

คำแนะนำในการตอบ

1. ให้นักเรียนอ่านข้อความต่อไปนี้ แล้วพิจารณาเลือกคำตอบที่เหมาะสมที่สุด โดยเขียนเครื่องหมาย ✕

ทับตัวอักษร ก , ข , ค หรือ ง ที่ตรงกับความคิดเห็นของนักเรียนมากที่สุด ลงในกระดาษคำตอบ

2. ถ้าต้องการเปลี่ยนคำตอบ ให้ขีดเส้นตรง 2 เส้น ทับเครื่องหมายกากบาท เช่น ต้องการเปลี่ยนคำตอบจาก ก เป็น ค ทำดังนี้ ~~ก~~ ✕ ค ง

3. แต่ละข้อเลือกคำตอบได้เพียงคำตอบเดียวเท่านั้น โปรดทำทุกข้อ

1. ณิชเดช ชอบกิจกรรมที่ต้องใช้พลังกำลัง มีความอดทน คล่องแคล่ว ว่องไว ชอบทำงานกลางแจ้ง ชอบกิจกรรมที่ต้องลงมือปฏิบัติ ขาดทักษะในการสร้างสัมพันธ์ทางสังคม ณิชเดช ควรประกอบอาชีพใดที่สอดคล้องกับบุคลิกภาพ

ก. วิศวกร

ข. นักแสดง

ค. นักวิทยาศาสตร์

ง. สถาปนิก

2. ไปรยา มีบุคลิกภาพกล้าคิด กล้าทำ ชอบการวางแผน ชอบเข้าสมาคม ชอบวางอำนาจเหนือบุคคลอื่น มีความเป็นผู้นำสูง ทำอะไรจริงจัง กล้าเสี่ยง ไปรยา ควรประกอบอาชีพใดเพื่อให้สอดคล้องกับลักษณะเด่นของบุคลิกภาพ

ก. นักประพันธ์

ข. เลขานุการ

ค. นักธุรกิจ

ง. นักออกแบบ

3. ณิชฐิติ มีความสนใจอาชีพช่างยนต์ บุคลิกภาพมีความอดทน มีร่างกายแข็งแรง แต่ไม่ชอบเข้าสังคม นักเรียนคิดว่าณิชฐิติมีบุคลิกภาพแบบใด ตามทฤษฎีของจอห์น แอล ฮอลแลนด์

ก. บุคลิกภาพแบบรักศิลปะ (Artistic)

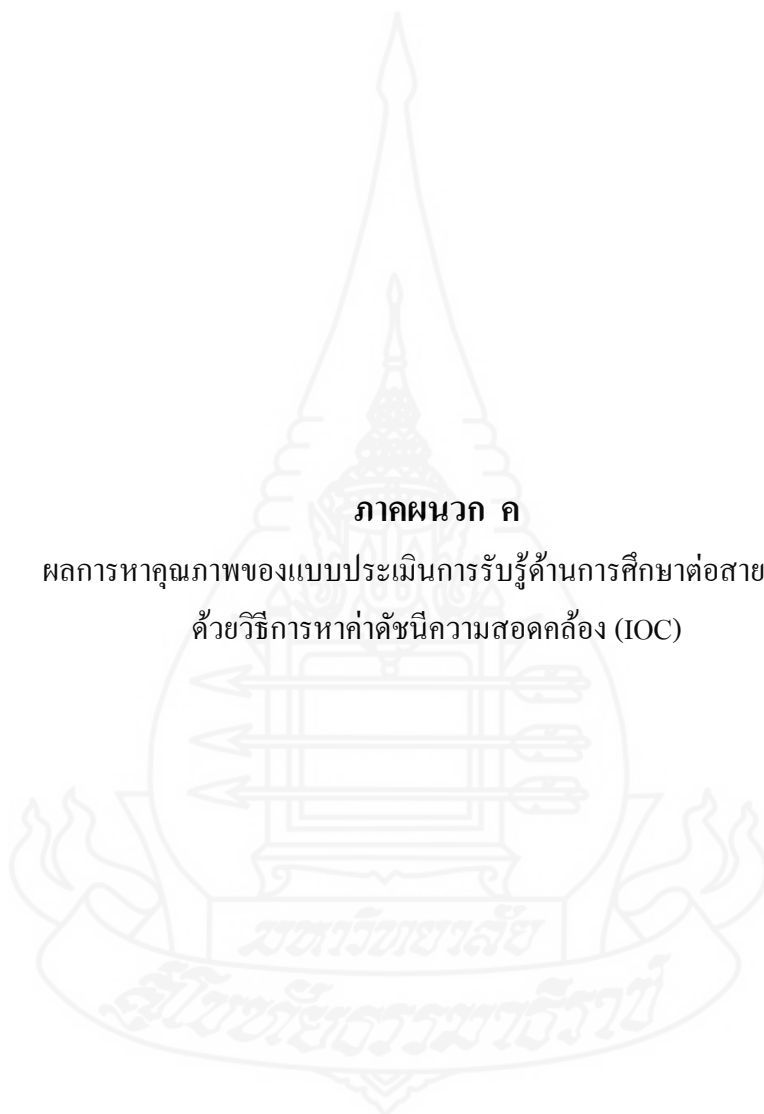
ข. บุคลิกภาพแบบใช้หาปัญญา ความคิด และการแสวงหาความรู้ (Investigation)

ค. บุคลิกภาพแบบมีระเบียบแบบแผน (Conventional)

ง. บุคลิกภาพแบบจริงจังไม่คิดฝัน นิยมความเป็นจริง และสิ่งที่เป็นรูปธรรม (Realistic)

ภาคผนวก ค

ผลการหาคุณภาพของแบบประเมินการรับรู้ด้านการศึกษาต่อสายอาชีพ
ด้วยวิธีการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)

ตารางแสดงความสอดคล้องของแบบประเมินการรับรู้ด้านการศึกษาต่อสายอาชีพ

ข้อที่	ผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญ					ค่า IOC	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
1	+1	+1	-1	+1	-1	0.2	ใช้ไม่ได้/ตัด
2	+1	+1	-1	+1	0	0.4	ใช้ไม่ได้/ตัด
3	+1	+1	-1	+1	0	0.4	ใช้ไม่ได้/ตัด
4	+1	+1	-1	0	-1	0	ใช้ไม่ได้/ตัด
5	+1	+1	-1	+1	+1	0.6	ใช้ได้
6	+1	+1	-1	0	+1	0.4	ใช้ไม่ได้/ตัด
7	+1	+1	-1	+1	0	0.4	ใช้ไม่ได้/ตัด
8	+1	+1	+1	0	0	0.6	ใช้ได้
9	+1	+1	0	+1	+1	0.8	ใช้ได้
10	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	ใช้ได้
11	+1	+1	0	0	+1	0.6	ใช้ได้
12	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	ใช้ได้
13	+1	+1	0	+1	0	0.6	ใช้ได้
14	+1	+1	-1	+1	+1	0.6	ใช้ได้
15	+1	+1	0	+1	+1	0.8	ใช้ได้
16	+1	+1	0	+1	+1	0.8	ใช้ได้
17	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	ใช้ได้
18	+1	+1	+1	0	0	0.6	ใช้ได้
19	+1	+1	+1	+1	0	0.8	ใช้ได้
20	+1	+1	+1	+1	0	0.8	ใช้ได้
21	+1	+1	+1	+1	0	0.8	ใช้ได้
22	+1	+1	+1	+1	0	0.8	ใช้ได้
23	+1	+1	0	+1	0	0.6	ใช้ได้
24	+1	+1	0	+1	+1	0.8	ใช้ได้
25	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	ใช้ได้

ตารางแสดงความสอดคล้องของแบบประเมินการรับรู้ด้านการศึกษาต่อสายอาชีพ (ต่อ)

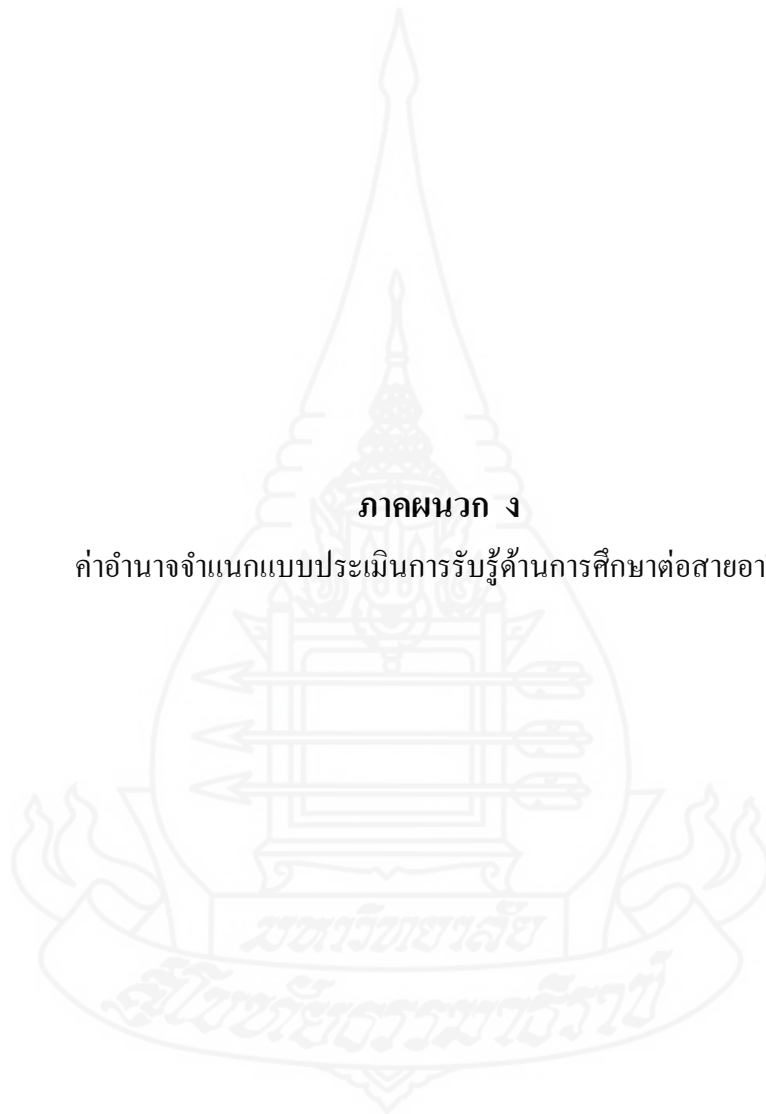
ข้อที่	ผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญ					ค่า IOC	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
26	+1	+1	0	+1	+1	0.8	ใช้ได้
27	+1	+1	0	+1	+1	0.8	ใช้ได้
28	+1	+1	0	+1	+1	0.8	ใช้ได้
29	+1	+1	0	+1	+1	0.8	ใช้ได้
30	+1	+1	0	+1	+1	0.8	ใช้ได้
31	+1	+1	0	+1	+1	0.8	ใช้ได้
32	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	ใช้ได้
33	+1	+1	0	+1	+1	0.8	ใช้ได้
34	+1	+1	+1	+1	0	0.8	ใช้ได้
35	+1	+1	0	+1	0	0.6	ใช้ได้
36	+1	+1	0	+1	0	0.6	ใช้ได้

ค่าความสอดคล้อง เท่ากับ 0.7

หมายเหตุ : ค่าความสอดคล้องที่อยู่ในระดับที่เหมาะสมคือค่าที่สูงกว่า 0.50

ภาคผนวก ง

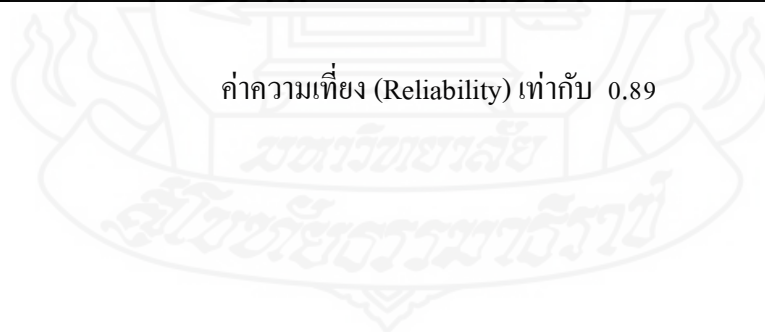
คำอำนาจจำแนกแบบประเมินการรับรู้ด้านการศึกษาต่อสายอาชีพ

ตารางแสดงค่าอำนาจจำแนกแบบประเมินการรับรู้ด้านการศึกษต่อสาขาอาชีพ

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก	แปลผล	ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก	แปลผล
1	0.40	✓	16	0.33	✓
2	0.33	✓	17	0.47	✓
3	0.33	✓	18	0.40	✓
4	0.40	✓	19	0.47	✓
5	0.47	✓	20	0.53	✓
6	0.53	✓	21	0.40	✓
7	0.47	✓	22	0.33	✓
8	0.53	✓	23	0.40	✓
9	0.67	✓	24	0.33	✓
10	0.47	✓	25	0.40	✓
11	0.47	✓	26	0.53	✓
12	0.53	✓	27	0.40	✓
13	0.40	✓	28	0.47	✓
14	0.33	✓	29	0.40	✓
15	0.67	✓	30	0.60	✓

ค่าความเที่ยง (Reliability) เท่ากับ 0.89

ภาคผนวก จ

ตัวอย่างชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรับรู้ด้านการศึกษาต่อสาขาอาชีพ

คำชี้แจง

ชุดกิจกรรมแนะแนวอาชีพเพื่อพัฒนาการรับรู้ด้านการศึกษาต่อสายอาชีพ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นนี้ เพื่อให้นักเรียนได้รู้จักและเข้าใจตนเอง ได้รับรู้เกี่ยวกับการศึกษาต่อสายอาชีพ รายละเอียดของแต่ละสาขาวิชา แนวทางการประกอบอาชีพ คุณสมบัติของผู้เรียนแต่ละสาขาวิชา และแนวทางการศึกษาต่อในระดับสูง โดยชุดกิจกรรมแนะแนวอาชีพนี้ใช้เทคนิคบทบาทสมมติ เทคนิคกรณีตัวอย่าง เทคนิคการอภิปรายกลุ่ม และเทคนิคเกม มาใช้ร่วมกัน เพื่อพัฒนาทักษะการรับรู้ด้านการศึกษาต่อสายอาชีพ ทั้งนี้ขั้นตอนของกิจกรรมประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ ขั้นนำเข้าสู่กิจกรรม ขั้นดำเนินกิจกรรม ขั้นสรุปกิจกรรม และขั้นประเมินผล ชุดกิจกรรมแนะแนวอาชีพเพื่อพัฒนาการรับรู้ด้านการศึกษาต่อสายอาชีพที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีทั้งหมด 10 กิจกรรม ใช้เวลาในการจัดกิจกรรมทั้งหมด 10 ครั้ง ชุดกิจกรรมแนะแนวอาชีพแต่ละชุดกิจกรรมประกอบด้วย วัตถุประสงค์ สำคัญ ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม เครื่องมือ/อุปกรณ์/สื่อกิจกรรม โดยแต่ละกิจกรรมจะมีใบงานและใบความรู้ ให้นักเรียนศึกษาเพิ่มเติมและนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

กิจกรรมที่ 1

กิจกรรม : ปฐมนิเทศ

เวลา 50 นาที

วัตถุประสงค์

1. เพื่อสร้างความสัมพันธ์ระหว่างผู้วิจัยกับนักเรียน
2. เพื่อสร้างบรรยากาศภายในกลุ่ม ให้นักเรียนได้รู้จักตนเองและผู้อื่น
3. เพื่อให้นักเรียนได้ทราบวัตถุประสงค์ และวิธีปฏิบัติตนในการเข้าร่วมกิจกรรม

เครื่องมือ / อุปกรณ์ / สื่อกิจกรรม

1. กระดาษ A4
2. ดินสอหรือปากกา

ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

ขั้นนำเข้าสู่กิจกรรม

1. ผู้วิจัยแนะนำตนเองให้นักเรียนรู้จัก
2. ผู้วิจัยชี้แจงและทำความเข้าใจกับนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรม เพื่อให้ทราบวัตถุประสงค์

และวิธีปฏิบัติตนในการเข้าร่วมกิจกรรม

ขั้นดำเนินกิจกรรม

1. ผู้วิจัยแจกกระดาษ A4 ให้นักเรียนคนละ 1 แผ่น
2. ให้นักเรียนวาดรูปใบหน้าของตนเองลงบนกระดาษเปล่า โดยพยายามใส่รายละเอียดที่เป็นจุดเด่นของตนเองลงไปให้มากที่สุด และทำสัญลักษณ์ของตนเองไว้ที่มุมล่างขวาของกระดาษ
3. นักเรียนนำภาพที่วาดเสร็จเรียบร้อยแล้ว ส่งคืนผู้วิจัย
4. ผู้วิจัยนำภาพของนักเรียนแต่ละคนสลับสับเปลี่ยนและแจกภาพให้นักเรียนทุกคน โดยจะได้ภาพของคนอื่น แต่ถ้าใครได้รับภาพของตนเอง ต้องรีบแจ้งผู้วิจัยเพื่อเปลี่ยนภาพใหม่
5. เมื่อทุกคนได้ภาพครบแล้ว ผู้วิจัยส่งสัญญาณให้รีบค้นหาเจ้าของภาพ เมื่อพบแล้ว ให้แต่ละคนเขียนชื่อภาพให้เหมาะสมกับบุคลิกท่าทางของเพื่อน โดยให้เขียนชื่อในทางบวก เช่น “สวยน่ารัก” หรือ “หนุ่มมาดเท่า” เป็นต้น

ขั้นสรุปกิจกรรม

1. ผู้วิจัยและนักเรียนร่วมกันอภิปราย วิธีการในการค้นหาเพื่อนให้ตรงกับภาพวาด
2. ผู้วิจัยสุ่มนักเรียน 3-5 คน ให้นำภาพวาดที่โดดเด่น ออกมานำเสนอ

3. ผู้วิจัยให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายว่าการได้รู้จักเพื่อนมีประโยชน์อย่างไร

4. ผู้วิจัยให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายว่าถ้านักเรียนต้องการรู้จักกับบุคคลอื่น นักเรียนควรทำอย่างไร

5. ผู้วิจัยนัดหมายการทำกิจกรรมครั้งต่อไป

ขั้นประเมินผล

สังเกตจากความสนใจในการร่วมกิจกรรม

กิจกรรมที่ 2

กิจกรรม : บุคลิกภาพกับอาชีพ

เวลา 1 ชั่วโมง 30 นาที

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนรู้จักและเข้าใจตนเอง ความสนใจอาชีพ และบุคลิกภาพของตนเอง
2. เพื่อให้นักเรียนรู้จักอาชีพและบุคลิกที่สอดคล้องกับอาชีพดังกล่าว

สาระสำคัญ

บุคลิกภาพ หมายถึง ลักษณะโดยรวมของพฤติกรรมภายนอกและพฤติกรรมภายในของแต่ละบุคคล ซึ่งรวมถึงความสามารถ ความถนัด ความสนใจ และความรู้สึกนึกคิดที่เป็นของบุคคลนั้น ส่งผลให้บุคคลมีพฤติกรรมและลักษณะนิสัยเฉพาะของแต่ละคนแตกต่างกันไป หากบุคคลรู้จักและเข้าใจบุคลิกภาพจนสามารถมองตนได้ตามสภาพความเป็นจริงย่อมช่วยให้บุคคลเลือกอาชีพและสาขาวิชาที่จะศึกษาได้สอดคล้องกับตัวเองมากที่สุด

ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

ขั้นนำเข้าสู่กิจกรรม

1. ผู้วิจัยกล่าวทักทายและนำเข้าสู่บทเรียน
2. ผู้วิจัยนำบัตรภาพอาชีพ 6 อาชีพ ได้แก่ วิศวกร นักวิทยาศาสตร์ นักดนตรี มัคคุเทศก์ นักธุรกิจ และเลขาธนาคาร ให้นักเรียนดูทีละอาชีพ แล้วให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นว่าแต่ละอาชีพมีบุคลิกภาพอย่างไร

ขั้นดำเนินกิจกรรม

1. ผู้วิจัยแจกและให้นักเรียนทำใบงาน “อาชีพในฝัน” พร้อมทั้งอธิบายวิธีใช้บัญชีรายชื่อตามรหัสอาชีพของจอห์น แอล ฮอลแลนด์ (The Occupation Finder)
2. หลังจากทำใบงาน “อาชีพในฝัน” เสร็จแล้ว ผู้วิจัยแจกและให้นักเรียนทำแบบทดสอบ S.D.S (The Self-Directed Search) ของจอห์น แอล ฮอลแลนด์
3. ผู้วิจัยอธิบายให้นักเรียนให้นำผลรวมคะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบ S.D.S คะแนนสูงสุดอันดับที่ 1 อันดับที่ 2 และ อันดับที่ 3 ของตัวอักษรบุคลิกภาพ ลงในช่องรหัสอาชีพ 3 ช่องเมื่อได้รหัสอาชีพแล้ว ให้เปิดคู่มือตัวอักษรบุคลิกภาพ จากใบความรู้ “บุคลิกภาพและอาชีพของบุคคล 6 กลุ่ม” ของจอห์น แอล ฮอลแลนด์ แล้วเขียนคำอธิบายแต่ละรหัสลงในใบงาน อักษรตัวแรกใน

รหัสย่อที่ได้คะแนนสูงสุดมีความสำคัญมากที่สุด เพราะว่าเป็นผลของลักษณะเด่นพิเศษที่สุดของนักเรียน

4. นำรหัสย่อ 3 ตัวที่ได้ไปเปิดคู่มือชีรายชื่อตามรหัสอาชีพของจอห์น แอล ฮอลแลนด์ (The Occupation Finder) เพื่อดูกลุ่มอาชีพที่มีรหัสเดียวกัน เขียนอาชีพที่นักเรียนสนใจ หากไม่พบอาชีพที่เหมือนกับรหัสของนักเรียน ให้ดูอาชีพที่มีรหัสย่อคล้ายคลึงกับรหัสของนักเรียน โดยจัดตำแหน่งของอักษรในรหัสใหม่ ให้ตรวจสอบคะแนนโดยเปรียบเทียบหาความแตกต่างระหว่างคะแนนของแต่ละลักษณะ หากคะแนนต่างกันไม่ถึง 8 แสดงว่าลักษณะบุคลิกภาพด้านอาชีพนั้นๆ สามารถสลับลำดับที่ของตำแหน่งได้ หากคะแนนแตกต่างกันเกินกว่า 8 คะแนน แสดงว่าลักษณะบุคลิกภาพด้านอาชีพนั้นๆ จะสลับที่ของตำแหน่งไม่ได้

ขั้นสรุปกิจกรรม

1. ผู้วิจัยสุ่มเลือกนักเรียน 2-3 คนให้นักเรียนออกมาสรุปไปงานของตนเอง และร่วมกันอภิปรายความสอดคล้องของบุคลิกภาพกับอาชีพ

เครื่องมือ/อุปกรณ์/สื่อกิจกรรม

1. ใบงาน “อาชีพในฝัน”
2. แบบทดสอบ S.D.S. (The Self-Directed Search) ของจอห์น แอล ฮอลแลนด์
3. ใบความรู้ ลักษณะบุคลิกภาพและอาชีพของบุคคล 6 กลุ่ม ของจอห์น แอล ฮอลแลนด์
4. บัญชีรายชื่อตามรหัสอาชีพของจอห์น แอล ฮอลแลนด์

ขั้นประเมินผล

1. สังเกตจากความสนใจและความร่วมมือในการทำกิจกรรม
2. จากใบงาน

ใบงาน เรื่อง อาชีพในฝัน

คำชี้แจง จงเขียนรายการอาชีพที่นักเรียนคิดฝันอยากจะทำ ตั้งแต่อดีตที่จำความได้ เมื่อมีผู้ถามนักเรียนว่า “โตขึ้นอยากเป็นอะไร” ในข้อ 8 (อดีต) และความฝันของนักเรียนจะเปลี่ยนมาเรื่อยๆ เมื่อเวลาผ่านไป จงเขียนความฝันในอาชีพนั้นๆ ในข้อ 7, 6, 5, 4, 3, 2 และ 1 (ปัจจุบันและอนาคต) ถ้าความฝันของนักเรียนไม่เปลี่ยนแปลงตั้งแต่ข้อใดก็ตาม ให้เขียนความฝันในอาชีพนั้นๆ ซ้ำกัน ได้จนถึงข้อที่ 1

	อาชีพ	รหัส
(ปัจจุบันและอนาคต)	1. _____	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>
↑ (อดีต)	2. _____	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>
	3. _____	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>
	4. _____	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>
	5. _____	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>
	6. _____	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>
	7. _____	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>
	8. _____	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>

จากนั้นใช้บัญชีรายชื่อตามรหัสอาชีพของฮอลแลนด์ เพื่อลงอักษร 3 ตัว ที่เป็นรหัสของอาชีพในฝัน แต่ละอาชีพทั้ง 8 อาชีพ การค้นหารหัสของอาชีพดังกล่าวนี้ จะช่วยให้รู้จักอาชีพต่างๆ อย่างหลากหลาย ถ้าหากไม่พบอาชีพในฝันตามที่เขียนไว้จาก The Occupations Finder จงใช้อาชีพที่ดูเหมือนว่าจะคล้ายคลึงกับอาชีพที่นักเรียนเลือกไว้มากที่สุด

ใบความรู้

ลักษณะบุคลิกภาพและอาชีพของบุคคล 6 กลุ่ม ตามทฤษฎีของจอห์น แอล ฮอลแลนด์

กลุ่ม R บุคลิกภาพแบบจริงจัง ไม่คิดฝัน นิยมความเป็นจริง และสิ่งที่เป็นรูปธรรม (Realistic)

เป็นคนชอบกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับสิ่งที่เป็นรูปธรรม (Realistic) ใช้อักษรย่อ R เป็นกิจกรรมที่เกี่ยวกับการควบคุม การปฏิบัติการกับเครื่องยนต์ เครื่องจักรกล เครื่องมือหรืออุปกรณ์ต่างๆ ชอบแก้ไขซ่อมแซมวัสดุต่างๆ ทั้งไม้และโลหะ ชอบเรื่องทางช่าง มีความรู้ทางคณิตศาสตร์และทางเครื่องมือเครื่องใช้ตลอดจนวิธีใช้ ชอบกิจกรรมเกี่ยวกับพืชและสัตว์ ชอบกิจกรรมกลางแจ้ง ชอบงานประเภทใช้กำลังกาย ชอบการเคลื่อนไหวและใช้ทักษะ บุคคลพวกนี้อาจขาดทักษะทางสังคม เป็นบุคคลที่มีบุคลิกภาพแบบจริงจัง ไม่คิดฝัน นิยมความเป็นจริง และสิ่งที่เป็นรูปธรรม เป็นวัตถุที่จับต้องได้

ลักษณะทั่วไป

เป็นพวกชอบกิจกรรมที่ต้องใช้พลังกำลัง ชอบทำงานกลางแจ้ง ชอบกิจกรรมที่ไม่สลับซับซ้อน เป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับสิ่งของ เช่น เครื่องจักรกล ขาดทักษะทางภาษาในการสร้างสัมพันธภาพระหว่างบุคคล ก่อนข้างก้าวร้าว มีลักษณะเป็นชายเต็มตัว มีค่านิยมทางเศรษฐกิจและการเมือง ในรูปแบบที่มีระบบแบบแผน ยึดถือประเพณี นิยมสิ่งที่เป็นลักษณะภายนอกของบุคคล เช่น เงิน อำนาจ และ เกียรติ

ลักษณะเด่นของบุคลิกภาพ

มีความเป็นผู้ใหญ่ อดทน บึกบึน บากบั่น มีร่างกายแข็งแรง คล่องแคล่วว่องไว สามารถทำงานหนักได้ ไม่ชอบการแสดงผลงาน ขาดทักษะในการสร้างสัมพันธภาพทางสังคม ไม่ชอบเข้าสังคม มีความเป็นผู้นำต่ำ มีทักษะในการสื่อสารต่ำ มีสุนทรียภาพต่ำ

ความสามารถ

สามารถแก้ไข ซ่อมวัสดุชนิดต่างๆ ตั้งแต่ไม้ไปจนถึงโลหะ สามารถทำงานได้ดีกับเครื่องมือชนิดต่างๆ แก๊ตตกแต่งเฟอร์นิเจอร์ ทำงานเกี่ยวกับเครื่องมือชนิดต่างๆ มีความรู้ทางคณิตศาสตร์ และเครื่องมือตลอดจนวิธีใช้

อาชีพที่เหมาะสมกับบุคลิกภาพ

มักเป็นอาชีพที่เกี่ยวกับงานฝีมือ การใช้เครื่องจักร เครื่องมือ กิจกรรมทางเกษตร ไฟฟ้า เช่น พนักงานป่าไม้ ครูสอนอุตสาหกรรมศิลป์ ผู้จัดการรายการวิทยุ วิศวกรเครื่องยนต์ วิศวกรเครื่องจักรกล วิศวกรเหมืองแร่ วิศวกรโยธา ครูสอนวิชาเกษตรกรรม เกษตรกร ผู้ดูแลสวนป่า ช่างเทคนิค อุตสาหกรรม ช่างเครื่องบิน ช่างเครื่องยนต์ ช่างฟิต ช่างสำรวจ ช่างไฟฟ้า ช่างซ่อมต่างๆ ผู้ช่วยทันตแพทย์ ผู้ทำเครื่องมือทางจักรกล ช่างกัญแจ ผู้เชี่ยวชาญด้านอิเล็กทรอนิกส์ ช่างเครื่องทำความเย็น นักเดินเรือ ผู้คุมเครื่องไฟฟ้า ช่างไม้ ช่างสกัดหิน ช่างตัดเสื้อ ช่างแก้เครื่องพิมพ์ ช่างเรียงพิมพ์ คนขับรถบรรทุก เป็นต้น

สาขาวิชาที่เลือกศึกษา

การก่อสร้าง เทคนิควิศวกรรมเหมืองแร่ ประมงทะเล ศิลปศึกษา อุตสาหกรรมต่อเรือ เครื่องมือกลและซ่อมบำรุง เทคนิคสถาปัตยกรรม ฟิสิกส์ อุตสาหกรรมการเกษตร สันทนาการ สัตว์แพทย์ ช่างกลเกษตร เทคนิคอุตสาหกรรม เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ พลศึกษา ครุศาสตร์

กลุ่ม I บุคลิกภาพแบบใช้ไหวพริบ ความคิด และการแสวงหาความรู้ (Investigation)

เป็นคนที่มีความสนใจใฝ่รู้ (investigative) ใช้อักษรย่อ I ชอบวิเคราะห์ ประเมินผล อยากรู้ อยากเห็น ชอบคิดค้น ยึดระเบียบกฎเกณฑ์ มีความแน่นอน ชอบอ่านหนังสือวิทยาศาสตร์ ทำงานในห้องทดลอง ชอบวิจัยโครงการทางวิทยาศาสตร์ ชอบแก้ปัญหาคณิตศาสตร์ มีความรู้ความสามารถทางวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ สามารถทำงานโดยใช้กล้องจุลทรรศน์ ตรวจสอบผลความถี่ของคลื่นวิทยุ มีความสามารถทางด้านแพทยศาสตร์ ด้านการทำงานของร่างกาย สามารถแปลส่วนผสมทางเคมี และรู้จักวิธีใช้เครื่องมือทางเทคนิคได้ สามารถฝึกอบรมทางช่างบางสาขาได้ อาจขาดทักษะในการเป็นผู้นำ เป็นคนมุ่งมั่นเป็นใหญ่ สนใจในสิ่งที่เป็นนามธรรม เป็นบุคลิกภาพที่ต้องใช้ไหวพริบและความคิดแบบนักวิชาการ ใช้ปัญญาในการแก้ปัญหาหรือแสวงหาความรู้

ลักษณะทั่วไป

มีความสามารถในการวิเคราะห์ปัญหาที่เป็นนามธรรมได้ดี ชอบคิด สังเกต วิเคราะห์ ตั้งเคราะห์ วิจารณ์อย่างมีเหตุผล ชอบแก้ปัญหา ชอบใฝ่หาความรู้ มีหลักการ สนใจการจัดระบบการทดลองด้านกายภาพชีวภาพ และปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ เพื่อจะได้เข้าใจและควบคุมปรากฏการณ์นั้น ชอบทำงานที่มีความซับซ้อน ชอบคิดมากกว่าเป็นผู้ลงมือทำ ไม่ยึดติดประเพณีนิยม หลีกเลียงงานประเภทค้าขาย การชักชวนการเข้าสังคม และการเลียนแบบ

ลักษณะเด่นของบุคลิกภาพ

มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีความคิดเห็นรุนแรง มีความบากบั่น อุทิศเวลาให้กับงาน เก็บตัว ไม่ค่อยสนใจสังคม ชอบอิสระ ความเป็นตัวของตัวเองสูง ไม่ชอบตามอย่างคนอื่น มีความร่าเริงต่ำ

ความสามารถ

มีความรู้ทางวิทยาศาสตร์ และมีความสามารถที่จะฝึกฝนอบรมทางช่างบางสาขาได้ มีความสามารถทำงานโดยใช้กล้องจุลทรรศน์ ทำงานเกี่ยวกับผลของคลื่นความถี่ต่างๆได้ มีความสามารถทางคณิตศาสตร์และแพทยศาสตร์ การทำงานของร่างกาย สามารถแปลส่วนผสมทางเคมี และรู้จักวิธีการใช้เครื่องมือทางเทคนิค ชอบอ่านหนังสือพวกวิทยาศาสตร์ ทำงานในห้องทดลอง วิจัยโครงการทางวิทยาศาสตร์ ทางเคมี สามารถแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ มีความรู้กว้างๆ ทางฟิสิกส์ เคมี และชีววิทยา

อาชีพที่เหมาะสมกับบุคลิกภาพ

เป็นงานที่ต้องใช้สมองมากกว่าการใช้กำลังกาย เช่น แพทย์ นักชีววิทยา นักเศรษฐศาสตร์ นักมนุษยศาสตร์ นักสังคมศาสตร์ นักดาราศาสตร์ นักพยาธิศาสตร์ (วิชาว่าด้วยความเจ็บไข้) นักฟิสิกส์ นักเคมี นักวางแผนเรื่องผลผลิต ผู้ช่วยแพทย์ในห้องทดลอง ครูสอนคณิตศาสตร์ ครูสอนวิชาด้านกายภาพ จักษุแพทย์ นักจิตวิทยา นักแบคทีเรีย นักวิเคราะห์วิจัย ผู้จำหน่ายยา นักวิเคราะห์ระบบคอมพิวเตอร์ ผู้ควบคุมเครื่องคอมพิวเตอร์ นักสมุทรศาสตร์ นักสถิติ นักคำนวณ แพทย์ทั่วไป ศัลยแพทย์ ทันตแพทย์ สัตวแพทย์ ผู้ศึกษาทางสัตวศาสตร์ ผู้ดูแลสวนสัตว์ นักภูมิศาสตร์ พนักงานเอ็กเซอร์เซส ผู้บริหาร ผู้ทำงานในห้องทดลอง ผู้ช่วยทดลองทางเคมี นักเขียนเกี่ยวกับงานวิชาการ นักอุตุนิยมวิทยา นักจุลชีววิทยา นักธรณีวิทยา นักวิจัยทางด้านอาหารและโภชนาการ นักวิจัยทางด้านสิ่งแวดล้อม เป็นต้น

สาขาวิชาที่เลือกศึกษา

เทคโนโลยีชีวภาพการเกษตร ปิโตรเคมี เคมีสิ่งทอ เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ คอมพิวเตอร์ธุรกิจ (การพัฒนาโปรแกรม) เคมีอุตสาหกรรม เทคโนโลยียาง โพลีเมอร์ เทคนิคคอมพิวเตอร์

กลุ่ม A บุคลิกภาพแบบมีศิลปะ (Artistic)

เป็นคนที่มีความบุคลิกภาพแบบมีศิลปะ หรือมีจินตนาการ (Artistic) ใช้อักษรย่อ A ชอบแสดงออก ไม่ค่อยตามผู้อื่น ชอบริเริ่ม ไม่เอาอย่างใคร ทำงานอย่างอิสระ ชอบใต้อตรง ไม่ชอบสัมพันธ์เป็นส่วนตัวโดยตรงกับใคร ชอบคิดค้นเกี่ยวกับการแสดงออกทางศิลปกรรม มี

ความสามารถทางดนตรี สามารถเข้าร่วมวงประสานเสียงร้องเพลงหรือแสดงบทบาทต่างๆ ได้ อ่านหนังสือแบบแสดงความรู้สึกได้ ชอบฟังเพลง ชอบดูละคร มีความสามารถทางการเขียนภาพ และการปั้นได้ใกล้เคียงความจริง เขียนหนังสือ และแต่งกลอนได้ดี เป็นนักตกแต่ง นักดนตรี ไม่ชอบระเบียบแบบแผน

ลักษณะทั่วไป

มีความคิดเห็นทางด้านศิลปะเป็นของตนเอง ชอบกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับนามธรรม ความมีอิสระ มีสุนทรียภาพ รักความงาม ความเป็นตัวของตัวเองสูง ชอบใช้ชีวิตและทำกิจกรรมตามลำพัง ไม่ค่อยควบคุมตนเอง มักทำสิ่งต่างๆ ตามที่ใจปรารถนา มีความต้องการแสดงออกถึงลักษณะเฉพาะตัวของตน ชอบเผชิญปัญหาที่แสดงออกทางศิลปะ ไม่ชอบเลียนแบบ มีความคิดริเริ่ม หลีกเลียงงานประเภทที่ต้องใช้ระเบียบแบบแผน

ลักษณะเด่นของบุคลิกภาพ

มีสุนทรีย์ มีศิลปะ ชอบคิดคำนึง ชอบครุ่นคิดคนเดียว ชอบเก็บตัว ความเป็นอิสระสูง มีความสามารถในการแสดงความรู้สึกที่ลึกซึ้ง และมีความหมายสูง

ความสามารถ

เล่นดนตรีได้ ร้องเพลงประสานเสียงได้ เป็นนักร้อง แสดงบทบาทต่างๆ ได้ อ่านหนังสือแบบแสดงความรู้สึกได้ นิยมการไปฟังดนตรีและดูละคร เขียนรูปได้ใกล้เคียงความจริง เขียนหนังสือและแต่งกลอนได้ อ่านโครงกลอนได้

อาชีพที่เหมาะสมกับบุคลิกภาพ

มักมีอาชีพที่เกี่ยวกับสถาปนิก มัณฑนากร จิตรกร ประติมากร นักเขียนการ์ตูน นักออกแบบแฟชั่น นักถ่ายภาพศิลป์ นักแต่งบทละคร ผู้กำกับละคร ครูสอนนาฏศิลป์ ครูสอนเต้นรำ ครูสอนดนตรี นักดนตรี นักแต่งเพลง ศิลปินนักร้อง นักแสดง ครูสอนวรรณคดี นักประพันธ์ นักเขียน นักเขียนบทภาพยนตร์ ผู้แปลภาษาต่างประเทศ ผู้สื่อข่าว นักหนังสือพิมพ์ ผู้ช่วยบรรณาธิการ นักวิจารณ์ นักประชาสัมพันธ์ ครูสอนภาษา นักปรัชญา ผู้ทำงานโฆษณา นายแบบ นางแบบ ผู้จัดทำรายการวิทยุ ผู้ออกแบบเครื่องแต่งกาย ผู้ออกแบบเครื่องเรือน

สาขาวิชาที่เลือกศึกษา

- ศิลปกรรม สาขาการออกแบบผลิตภัณฑ์, การออกแบบเครื่องประดับอัญมณี
- คอมพิวเตอร์ สาขาการพัฒนาเว็บไซต์, คอมพิวเตอร์กราฟฟิก
- เทคโนโลยีการออกแบบเครื่องแต่งกาย คหกรรม สาขาผ้าและเครื่องแต่งกาย
- เทคโนโลยีการถ่ายภาพและวีดิทัศน์
- ปรัชญา ภาษาศาสตร์ หนังสือพิมพ์ การสื่อสารมวลชน ภาพยนตร์ ดนตรี วิจิตรศิลป์

กลุ่ม S บุคลิกภาพชอบสมาคมสังคมกับบุคคลอื่น (Social)

เป็นคนที่บุคลิกภาพแบบที่ชอบสมาคม สังคมกับบุคคลอื่น (Social) ใช้อักษรย่อ S มีความเข้าใจสังคม ชอบทำงานร่วมกับผู้อื่น ช่วยเหลือผู้อื่น ช่วยคนที่มีปัญหาทางจิตใจ ไม่ชอบให้ใครสั่ง ไม่ชอบอยู่ใต้บังคับบัญชาใคร ชอบให้ความรู้หรือสั่งสอนผู้อื่น ชอบพบปะสังสรรค์กับเพื่อนใหม่ ชอบร่วมกิจกรรมบันเทิงหรือเป็นสมาชิกองค์กรต่างๆ ชอบดูแลเด็ก ชอบช่วยเหลือและรักษาพยาบาลผู้อื่น มีความสามารถในการพูด มีทักษะในการติดต่อกับผู้อื่น สามารถจัดกิจกรรมหรือทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ดี มองคนได้อย่างถูกต้อง ทำงานที่ต้องเสียสละด้วยความสมัครใจ ชอบทำงานกับคนหมู่มาก ชอบสังคม ขาดทักษะทางเครื่องจักรกลและมีความสามารถทางวิทยาศาสตร์

ลักษณะทั่วไป

ชอบการสนทนาพูดคุย มีความเป็นมิตร ร่าเริง มีความรับผิดชอบ มีทักษะทางภาษา ต้องการได้รับความสนใจ หลีกเลี่ยงการใช้ความคิดเชิงวิเคราะห์ มักจะแก้ปัญหาโดยคำนึงถึงความรู้สึก และการใช้สัมพันธ์ภาพระหว่างบุคคล หลีกเลี่ยงงานที่เกี่ยวข้องกับเครื่องยนตร์กลไก และวิทยาศาสตร์

ลักษณะเด่นของบุคลิกภาพ

ชอบสมาคม ชอบท่องเที่ยว รักการระเบียบประเพณี รู้จักกาลเทศะ ชอบการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน โอบอ้อมอารี มีความเป็นมิตร จริงใจ ชอบช่วยเหลือ เสียสละ เข้าใจผู้อื่น มีความเป็นผู้นำ มีทักษะในการพูด มีจิตใจที่จะทำอะไรทำจริง

ความสามารถ

มีความสามารถในการอธิบายสิ่งต่างๆ ได้ดี สามารถทำงานร่วมกับบุคคลอื่นได้ดี สามารถวางแผนกิจกรรมหรือโครงการต่างๆ ได้ดี ทำงานให้ชุมชนด้วยความสมัครใจ

อาชีพที่เหมาะสมกับบุคลิกภาพ

มักมีอาชีพที่เกี่ยวกับการให้ความรู้ เช่น ครู อาจารย์ วิทยากร ผู้ฝึกสอน ผู้อำนวยการสถานสงเคราะห์ ผู้จัดการหรือผู้ดูแลกิจการหอพัก ผู้จัดการโรงแรม ผู้จัดการร้านอาหาร เจ้าหน้าที่ฝ่ายบุคคล นักจัดรายการ ตำรวจ มัคคุเทศก์ ผู้สัมภาษณ์ ผู้วิเคราะห์งาน ผู้ประสานงานด้านสวัสดิภาพสังคม ผู้บริหารสถานศึกษา นักประวัติศาสตร์ ผู้ให้คำปรึกษา ตัวแทนสหภาพแรงงาน ผู้บริหารงานชุมชน ตัวแทนธุรกิจ ตัวแทนที่อยู่อาศัย ครูพลศึกษา จิตแพทย์ อาจารย์มหาวิทยาลัย นักรัฐศาสตร์ นักสังคมสงเคราะห์ นักสังคมวิทยา พยาบาล ผู้ทำงานในชุมชน ผู้อำนวยการด้านบุคลากร ผู้ตรวจสอบ

คุณภาพอาหารและยา บรรณารักษ์ ข้าราชการกระทรวงต่างประเทศ ครูสอนประวัติศาสตร์ ผู้สอน
ศาสนา

สาขาวิชาที่เลือกศึกษา

- การขาย
- การโรงแรมและการท่องเที่ยว
- เสริมสวย เทคโนโลยีความงาม สาขาการทำผม
- ธุรกิจบริการ สาขาการจัดการความปลอดภัย
- ธุรกิจพยาบาล สาขาธุรกิจสถานพยาบาล

**กลุ่ม E บุคลิกภาพแบบกล้าคิด กล้าทำ ชอบการวางแผน ชอบค้าขายทางธุรกิจหรือการเมือง
(Enterprising)**

เป็นคนที่มีความบุคลิกภาพแบบกล้าคิดกล้าทำ (Enterprising) ใช้อักษรย่อ E มีความ
ทะเยอทะยาน ชอบทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับการวางแผนหรือผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจ ชอบการทำ
กิจกรรมที่มีอิทธิพลเหนือผู้อื่น ใช้ทักษะการพูดและการโน้มน้าวจิตใจผู้อื่น มีทักษะในการเป็นผู้นำ
เต็มตัว ชอบชักจูงผู้อื่นให้คล้อยตาม ชอบดำเนินการให้บรรลุเป้าหมาย เพื่อผลประโยชน์ทาง
เศรษฐกิจและการเมือง ชอบการอภิปราย ชอบการริเริ่ม และดำเนินธุรกิจส่วนตัว ชอบกิจกรรมที่
เป็นกลุ่มหรือองค์กร ชอบควบคุมผู้อื่น ชอบการพบปะบุคคลสำคัญ เป็นผู้นำในการทำกิจกรรม
ต่างๆ เช่น การณรงค์หาเสียง มีความกระตือรือร้น ชอบเป็นตัวแทนในการเจรจาเรื่องราวต่างๆ

ลักษณะทั่วไป

ชอบมีอำนาจ ชอบแสดงตัว มีลักษณะความเป็นผู้นำ มีความคิดริเริ่มเชื่อมั่นในตนเองสูง
กล้าโต้แย้ง กล้าได้กล้าเสีย มีความพร้อมที่จะเสี่ยง พร้อมที่จะทดลอง มีความสนใจในอำนาจ มี
ความก้าวร้าวทางวาจา มีทักษะในการเจรจาซื้อขายและลงทุน

ลักษณะเด่นของบุคลิกภาพ

กล้าคิด กล้าทำ ชอบการวางแผน ชอบการสมาคม ชอบวางอำนาจเหนือบุคคลอื่น
มีความเป็นผู้นำสูง มีความเข้าใจตนเอง ทำอะไรจริงจัง ชอบให้ผู้อื่นเชื่อฟังตน กล้าเสี่ยง ชอบเสี่ยง

ความสามารถ

มักเคยถูกเลือกให้ทำกิจกรรมต่างๆ สมัยอยู่โรงเรียนหรือมหาวิทยาลัย สามารถควบคุมดูแล
การปฏิบัติงานของผู้อื่น สามารถชักจูงผู้อื่นมาทำในสิ่งที่ตนต้องการได้ ขาดสินค้าน่าสนใจ ชอบจัดการ

ชอบการรวบรวมก่อตั้งเป็นสมาคมหรือองค์กร เป็นผู้นำการอภิปรายที่ดี เป็นตัวแทนเจรจาตกลงให้กับกลุ่มหรือองค์กร ชอบและริเริ่มกิจการธุรกิจของตนเอง

อาชีพที่เหมาะสมกับบุคลิกภาพ

มักมีอาชีพเกี่ยวกับนักธุรกิจ นายธนาคาร นักวิจัยตลาด นายหน้า ผู้จัดการฝ่ายขาย ผู้ขายประกัน ผู้จัดการบริษัทประกันชีวิต ผู้พิพากษา อัยการ ทนายความ พนักงานการตลาด พิธีกร ผู้จัดการรายการโทรทัศน์ นักประชาสัมพันธ์ นักการเมือง ข้าราชการ พนักงานต้อนรับบนเครื่องบิน ผู้ตัดสินกรณีพิพาทด้านแรงงาน ผู้ทำงานในตลาดหลักทรัพย์ เจ้าหน้าที่ฝ่ายบุคคล วิศวกรอุตสาหกรรม ผู้ทำสัญญาซื้อขาย พนักงานขายสินค้า ผู้ช่วยฝ่ายบริหาร ผู้จัดการฝ่ายสาขา เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย ผู้จัดการสำนักงานจัดหางานหรือสำนักงานท่องเที่ยว ผู้จัดการร้านอาหาร สำนักงาน บริษัท ห้างร้าน ผู้ประเมินผล ผู้อำนวยการด้านบำเหน็จบำนาญ

สาขาวิชาที่เลือกศึกษา

- การขาย การตลาด
- การจัดการสำนักงาน
- การจัดการสำนักงาน
- การบริหารคหกรรมศาสตร์

กลุ่ม C บุคลิกภาพแบบมีระเบียบแบบแผน (Conventional)

เป็นบุคคลที่มีบุคลิกภาพแบบที่ทำตามระเบียบแบบแผน (Conventional) ใช้ตัวอักษรย่อ C ชอบทำงานเกี่ยวกับตัวเลข และการนับจำนวน ชอบบทบาทการเป็นผู้ได้บังคับบัญชา พอใจที่จะคล้อยตาม หรือเชื่อฟังบุคคล หลีกเลี่ยงการโต้แย้ง ชอบการจัดเก็บบันทึก และรวบรวมสิ่งของอย่างมีระบบ มีความสามารถในการควบคุมการทำงานของเครื่องจักรทางธุรกิจ เช่น คอมพิวเตอร์ ชอบจัดระบบงานเข้าเป็นหมวดหมู่ ดูแลไม่ให้เกิดความสับสนในการเก็บข้อมูล ชอบใช้คณิตศาสตร์ทางธุรกิจ พิมพ์หนังสือได้ ทำบัญชีรับจ่ายได้ เก็บประวัติข้อมูล การนัดพบ ตลอดจนรายรับ-รายจ่ายในการซื้อขายได้อย่างถูกต้องและเป็นระบบ มีความคุ้นเคยกับวัสดุ ครุภัณฑ์ทางธุรกิจ

ลักษณะทั่วไป

เคร่งครัดในกฎเกณฑ์ ไม่ค่อยยืดหยุ่น มีความรอบคอบและขยันหมั่นเพียร ยึดถือระเบียบและประเพณีเดิม เป็นคนทำตามระเบียบแบบแผนที่เคยทำอยู่ประจำมากกว่าการใช้ความคิดริเริ่มในสิ่งใหม่ๆ เป็นพวกวัตถุนิยม และเจ้าระเบียบ ละเอียด ถี่ถ้วน มีลักษณะเป็นผู้ตามที่ดี ชอบเลียนแบบ

ลักษณะเด่นของบุคลิกภาพ

มีความรับผิดชอบ ชอบพึ่งพาอาศัยผู้อื่น รักษาระเบียบ กฎเกณฑ์ ใฝ่งาน มีความเป็นระเบียบเรียบร้อย เกร่งกรัดในระเบียบที่เคยปฏิบัติ

ความสามารถ

มีความสามารถในการทำงานด้วยคอมพิวเตอร์ จัดระเบียบงานเข้าหมวดหมู่ ทำงานตามเวลาที่กำหนด สามารถดูแลไม่ให้เกิดความสับสนในการเก็บข้อมูลทางตัวเลข รักษาความเป็นระเบียบของการเก็บข้อมูล สามารถใช้เครื่องมือต่างๆ ในสำนักงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

อาชีพที่เหมาะสมกับบุคลิกภาพ

มักมีอาชีพเกี่ยวกับเลขานุการ เจ้าหน้าที่ธุรการ นักบัญชี สมุหบัญชี ผู้ตรวจสอบบัญชี เจ้าหน้าที่การเงินการธนาคาร เจ้าหน้าที่งบประมาณ นายทะเบียน ครูสอนบริหารธุรกิจ ผู้เชี่ยวชาญด้านการเงิน ผู้จัดการฝ่ายให้ยืม ผู้ประเมินผล เจ้าหน้าที่ได้ตอบติดต่อทางการค้า เจ้าหน้าที่งานสำนักงานจ่ายเงินเดือน ผู้ดูแลเครื่องคิดบัญชี เจ้าหน้าที่ฝ่ายบุคคล พนักงานไปรษณีย์ ตัวแทนฝ่ายขาย ตัวแทนฝ่ายอนุรักษ์ ผู้คิดเงิน เลขานุการทางการแพทย์ ผู้ช่วยบรรณารักษ์ พนักงานควบคุมเกี่ยวกับตัวเลข เลขานุการฝ่ายบุคคล ผู้ตรวจหาค่าผิดจากการพิมพ์หนังสือ

สาขาวิชาที่เลือกศึกษา

- การเงินและการธนาคาร
- การจัดการคลังสินค้า
- การจัดการโลจิสติกส์
- การจัดการสำนักงาน
- การบัญชี เลขานุการ สถิติ บรรณารักษ์ เศรษฐศาสตร์ คอมพิวเตอร์

กิจกรรมที่ 3

กิจกรรม : เส้นทางสู่นาคตเมื่อจบ ม.3

เวลา 1 ชั่วโมง 30 นาที

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนได้รับความรู้เกี่ยวกับแนวทางการศึกษาต่อเมื่อจบ ม.3

สาระสำคัญ

การเลือกศึกษาต่อเมื่อจบชั้น ม.3 นับเป็นช่วงที่มีความสำคัญต่อนักเรียนเป็นอย่างมาก ดังนั้นก่อนที่จะตัดสินใจในการวางแผนด้านการศึกษาต่อ นักเรียนควรมีการรับรู้ด้านการศึกษาต่อ มีโลกกว้างทางการศึกษา เพราะเส้นทางที่นักเรียนสามารถเลือกศึกษาต่อนั้นมีให้เลือกหลายเส้นทางด้วยกัน ไม่ว่าจะเป็นสายสามัญ สายอาชีพ การศึกษาต่อด้านทหาร-ตำรวจ และการศึกษาต่อสถานศึกษาอื่นๆ ฉะนั้นการทราบข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางการศึกษาต่อเมื่อจบ ม. 3 จะช่วยให้นักเรียนสามารถนำไปใช้ประกอบการตัดสินใจในการเลือกศึกษาต่อและประกอบอาชีพในอนาคต ให้สอดคล้องกับความรู้ ความสามารถ ความสนใจ ความถนัด และบุคลิกภาพของตนเอง

ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

ขั้นนำเข้าสู่กิจกรรม

1. ผู้วิจัยกล่าวทักทายนักเรียนแล้วให้นักเรียนเล่นเกม Q20 โดยแบ่งนักเรียนออกเป็น 2 ทีม ให้แต่ละทีมเขียนคำตอบไว้ในกระดาษ ทีมฝ่ายตรงข้ามต้องหาให้ได้ว่าคำตอบที่อีกฝ่ายเขียนไว้ นั่นคืออะไร โดยนักเรียนแต่ละทีมสามารถถามคำถามได้ 20 ข้อ ทีมใดสามารถหาคำตอบได้ก่อน ทีมนั้นเป็นฝ่ายชนะ

2. ผู้วิจัยสอบถามนักเรียนเกี่ยวกับความสนใจเมื่อเรียนจบชั้น ม.3 นักเรียนต้องการศึกษาต่อหรือประกอบอาชีพ ถ้าต้องการศึกษาต่อจะเลือกเรียนอะไร ที่ไหน สายใด สาขาอะไร เพราะเหตุใด

ขั้นดำเนินกิจกรรม

1. ผู้วิจัยให้นักเรียนทำใบงาน เรื่อง เรียนต่อที่ไหนดี เมื่อจบ ม.3
2. ผู้วิจัยสุ่มให้นักเรียนมานำเสนอหน้าชั้นเรียนให้เพื่อนฟัง และให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับสถานศึกษา สายการเรียน หรือสาขาที่เพื่อนเลือก
3. ผู้วิจัยแบ่งกลุ่ม 4 กลุ่ม ให้นักเรียนศึกษาแผนภูมิโลกกว้างทางการศึกษาเมื่อจบ ม.3

4. ผู้วิจัยให้นักเรียนแต่ละกลุ่มศึกษาไปความรู้ การศึกษาต่อเมื่อจบชั้น ม.3 ซึ่งในปัจจุบันมีทางเลือกอยู่ 4 สายใหญ่ ดังนี้

กลุ่มที่ 1 การศึกษาต่อชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ (ม.4 - ม.6)

กลุ่มที่ 2 การศึกษาต่อด้านอาชีวศึกษา (ระดับ ปวช.)

กลุ่มที่ 3 การศึกษาต่อด้านทหาร - ตำรวจ

กลุ่มที่ 4 การศึกษาต่อสถานศึกษาอื่นๆ

ขั้นสรุปกิจกรรม

1. ผู้วิจัยให้นักเรียนส่งตัวแทนนำเสนอข้อมูลการศึกษาต่อของแต่ละกลุ่มหน้าชั้นเรียน

2. ให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นในการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อเมื่อจบ ม.3 วรพิจารณา

องค์ประกอบด้านใดบ้าง และควรเตรียมตัวอย่างไรในการเลือกศึกษาต่อเมื่อจบ ม.3

เครื่องมือ/อุปกรณ์/สื่อกิจกรรม

1. ใบงาน เรื่อง เรียนต่อที่ไหนดีเมื่อจบ ม.3

2. ใบความรู้การศึกษาต่อเมื่อจบชั้น ม. 3 จำนวน 4 เรื่อง ดังนี้

ใบความรู้ที่ 1 การศึกษาต่อชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ (ม.4 - ม.6)

ใบความรู้ที่ 2 การศึกษาต่อด้านอาชีวศึกษา (ระดับ ปวช.)

ใบความรู้ที่ 3 การศึกษาต่อด้านทหาร - ตำรวจ

ใบความรู้ที่ 4 การศึกษาต่อสถานศึกษาอื่นๆ

ขั้นประเมินผล

1. สังเกตจากความสนใจและความร่วมมือในการทำกิจกรรม

2. จากใบงานและความร่วมมือในการทำงานกลุ่ม

ใบความรู้
แผนภูมิโลกกว้างทางการศึกษา เมื่อจบ ม.

แผนภูมิโลกกว้างทางการศึกษาเมื่อจบ ม.3

จบม.3

- 1. ศึกษาต่อชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ (ม.4 - ม.6)
หลักสูตร 3 ปี ในโรงเรียนมัธยมศึกษาทั่วประเทศ ซึ่งสังกัดอยู่หน่วยงานต่างๆ
เช่น
 - ✿ สำนักงานคณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐาน (โรงเรียนรัฐบาล)
 - ✿ สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา (โรงเรียนสาธิต)
 - ✿ สำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (โรงเรียนเอกชน)
 - ✿ โรงเรียนที่มีสถานภาพเป็นองค์กรมหาชน ภายใต้การกำกับดูแลของรัฐมนตรีว่าการ กระทรวงศึกษาธิการ
- 2. ศึกษาต่อสายอาชีวศึกษา หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) 3 ปี ในสถาบันการอาชีวศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษา, โรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน, วิทยาลัยช่างศิลป์ และมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ
- 3. ศึกษาต่อด้านทหาร-ตำรวจ ได้แก่ โรงเรียนดุริยางค์ทหารเรือ, โรงเรียนดุริยางค์ทหารบก, โรงเรียนดุริยางค์ทหารอากาศ, โรงเรียนช่างกรรมอุตสาหกรรมเรือ และโรงเรียนช่างฝีมือทหาร
- 4. ศึกษาต่อด้านอื่นๆ ได้แก่
 - ✿ โรงเรียนช่างการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค ✿ โรงเรียนช่างฝีมือในวัง (หญิง)
 - ✿ โรงเรียนช่างฝีมือในวัง (ชาย) ✿ วิทยาลัยเทคโนโลยีทางทะเลแห่งเอเชีย
 - ✿ วิทยาลัยนาฏศิลป์ ✿ วิทยาลัยดุริยางค์ศิลป์

ใบความรู้ที่ 1

การศึกษาต่อสายสามัญ (ม.4 - ม.6)

ทางเลือกทางหนึ่งสำหรับนักเรียนที่เรียนจบชั้น ม.3 คือ การศึกษาต่อในหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.4-ม.6) ซึ่งการศึกษา ต่อในหลักสูตรนี้ เป็นการ studia ต่อเพื่อเป็นการวางรากฐานที่ดีสำหรับการศึกษาต่อใน สถาบันอุดมศึกษาในระดับปริญญาตรี สาขาวิชาต่างๆต่อไป

การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.4 - ม.6) ใช้เวลาเรียน 3 ปี โดยแบ่งการศึกษา ออกเป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ ให้นักเรียนได้เลือกเรียนตามความสามารถและความสนใจของ ตนเอง ซึ่งพอจะแบ่งออกได้เป็น 4 กลุ่ม คือ

1. กลุ่มสาระการเรียนรู้ที่เน้น วิทยาศาสตร์ - คณิตศาสตร์
2. กลุ่มสาระการเรียนรู้ที่เน้น ภาษา - คณิตศาสตร์
3. กลุ่มสาระการเรียนรู้ที่เน้น ภาษาต่างประเทศ (ฝรั่งเศส , เยอรมัน, ญี่ปุ่น)
4. กลุ่มสาระการเรียนรู้ที่เน้น ภาษาไทย - สังคม (ทั่วไป)

คุณสมบัติ

1. สำเร็จการศึกษาชั้น ม.3 หรือเทียบเท่า หรือกำลังศึกษาในชั้น ม.3 หรือเทียบเท่า
2. เป็น โสด, ไม่จำกัดอายุ และอื่นๆ ที่สถานศึกษากำหนด เช่น เพศหญิงหรือเพศชาย เป็นต้น

หลักฐานการสมัคร

1. ใบสมัครของสถานศึกษา และสำเนาทะเบียนบ้าน
2. หลักฐานการจบการศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หรือเทียบเท่า
3. หรือใบรับรองจากโรงเรียนเดิมที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หรือเทียบเท่า

สถาบันที่เปิดสอน

โรงเรียนมัธยมศึกษาที่เปิดหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับมัธยมศึกษาตอน ปลาย (ม.4 - ม.6) จะสังกัดอยู่ในหน่วยงานต่างๆ ดังนี้

1. โรงเรียนมัธยมศึกษา ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) กระทรวงศึกษาธิการ (โรงเรียนรัฐบาล)
2. โรงเรียนที่มีสถานภาพเป็นองค์การมหาชน ภายใต้การกำกับดูแลของคณะ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (เช่น โรงเรียนมหิดลวิทยานุสรณ์)

3. โรงเรียนสาธิต ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ
(โรงเรียนสาธิตของมหาวิทยาลัยต่างๆ)

4. โรงเรียนเอกชน ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.)

ใบความรู้ที่ 2

การศึกษาต่อสายอาชีวศึกษา

เป็นทางเลือกอีกสายหนึ่ง สำหรับนักเรียนที่ประสงค์จะศึกษาต่อในด้านวิชาชีพโดยตรง ใช้เวลาศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) 3 ปี เพื่อจบออกมาประกอบอาชีพเป็นช่างฝีมือระดับกลาง เหมาะสำหรับนักเรียนที่ชอบเรียนด้านวิชาชีพ หรือต้องการประกอบอาชีพได้เร็ว และเมื่อจบการศึกษาในระดับ ปวช. แล้วก็สามารถศึกษาต่อในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) 2 ปี หรือระดับปริญญาตรี 4 ปีก็ได้ หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556 ได้แบ่งประเภทวิชาที่เปิดสอนไว้ 9 ประเภทวิชา คือ

1. ประเภทวิชาอุตสาหกรรม

แบ่งออกเป็นสาขาวิชาต่างๆ ดังนี้ สาขาวิชาช่างยนต์ ช่างกลโรงงาน ช่างเชื่อมโลหะ ช่างไฟฟ้ากำลัง ช่างอิเล็กทรอนิกส์ ช่างก่อสร้าง ช่างเครื่องเรือนและตกแต่งภายใน สถาปัตยกรรมสำรวจ ช่างเขียนแบบเครื่องกล ช่างซ่อมบำรุง ช่างพิมพ์ เทคนิคแวนตาและเลนส์ ช่างต่อเรือ โทรคนานคม โยธา อุตสาหกรรมยาง และสาขาวิชาเมคคาทรอนิกส์

2. ประเภทวิชาพาณิชยกรรม

แบ่งออกเป็นสาขาวิชาต่างๆ ดังนี้ สาขาวิชาการบัญชี การตลาด การเลขานุการ คอมพิวเตอร์ธุรกิจ ธุรกิจสถานพยาบาล การประชาสัมพันธ์ ธุรกิจค้าปลีก และสาขาวิชาภาษาต่างประเทศ

3. ประเภทวิชาศิลปกรรม

แบ่งออกเป็นสาขาวิชาต่างๆ ดังนี้ สาขาวิชาจิตรศิลป์ การออกแบบ ศิลปหัตถกรรม ศิลปกรรมเซรามิก ศิลปหัตถกรรมรูปพรรณและเครื่องประดับ การถ่ายภาพและวีดิทัศน์ เทคโนโลยีศิลปกรรม คอมพิวเตอร์กราฟฟิก การพิมพ์สกรีน ช่างทันตกรรม อุตสาหกรรมเครื่องหนัง เครื่องประดับอัญมณี ช่างทองหลวง และสาขาศิลปะการดนตรี

4. ประเภทวิชาคหกรรม

แบ่งออกเป็นสาขาวิชาต่างๆ ดังนี้ สาขาวิชาแฟชั่นและสิ่งทอ อาหารและโภชนาการ คหกรรมศาสตร์ และสาขาวิชาเสริมสวย

5. ประเภทวิชาเกษตรกรรม

แบ่งออกเป็นสาขาวิชาต่างๆ ได้ดังนี้ สาขางานพืชศาสตร์ สาขางานการเกษตร สาขางานสัตวศาสตร์ สาขางานช่างเกษตร สาขางานอุตสาหกรรมการเกษตร และสาขางานผลิตสัตว์น้ำ

6. ประเภทวิชาประมง

แบ่งออกเป็นสาขาวิชาต่างๆ ดังนี้ สาขาวิชาเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ประมงทะเล และสาขาวิชาการแปรรูปสัตว์น้ำ

7. ประเภทวิชาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว

แบ่งออกเป็นสาขาวิชาต่างๆ ดังนี้ สาขาวิชาการโรงแรม และสาขาวิชาการท่องเที่ยว

8. ประเภทวิชาอุตสาหกรรมสิ่งทอ

แบ่งเป็นสาขาวิชาต่างๆ ดังนี้ สาขาวิชาเคมีสิ่งทอ สาขาวิชาเทคโนโลยีเครื่องนุ่งห่ม อุตสาหกรรมเสื้อผ้าสำเร็จรูป และสาขาวิชาเทคโนโลยีสิ่งทอ

9. ประเภทวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

แบ่งออกเป็นสาขาวิชาต่างๆ ดังนี้ สาขาวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ

ใบความรู้ที่ 3

การศึกษาต่อด้านทหาร – ตำรวจ

สถานศึกษาทางด้านทหาร-ตำรวจ ปัจจุบันได้รับความสนใจจากนักเรียนมากเพราะในระหว่างที่ศึกษาอยู่ก็จะได้รับเบี้ยเลี้ยงและสวัสดิการต่างๆ มากมาย เมื่อจบการศึกษาจะได้รับการบรรจุให้เข้ารับราชการทันที ไม่มีปัญหาหางานเหมือนกับการศึกษาสถาบันอื่นๆ จึงเป็นเหตุให้ต้องมีการแข่งขันมาก

นักเรียนที่มีความประสงค์จะศึกษาต่อในทางสายนี้ นอกจากจะต้องสอบข้อเขียนให้ได้คะแนนดีแล้ว ยังต้องผ่านการทดสอบพลศึกษาอีกด้วย จึงต้องฟิตร่างกายให้แข็งแรงและสมบูรณ์ ล่วงหน้าพอสมควร สถานศึกษาทางด้านทหาร-ตำรวจ ที่เปิดรับนักเรียนที่จบชั้น ม.3 เข้าศึกษาต่อในปัจจุบันมีหลายแห่ง ดังนี้

1. โรงเรียนดุริยางค์ทหารอากาศ

หลักสูตรการศึกษา

1. หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ โรงเรียนดุริยางค์ทหารอากาศ มีระยะเวลาการศึกษา ๓ ปี ศึกษาวิชาการต่างๆ ตามหลักสูตรทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ได้แก่วิชาดุริยางค์ศาสตร์ วิชาสามัญ และวิชาทหาร

2. ผู้สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรจะได้รับใบประกาศนียบัตรจาก โรงเรียนดุริยางค์ทหารอากาศเทียบความรู้ประกาศนียบัตรวิชาชีพ ประเภทวิชาศิลปหัตถกรรม สาขาวิชาการดนตรี (ปวช.) และมีสิทธิศึกษาต่อในระดับปริญญาตรี

3. ผู้สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรจะได้รับการบรรจุเข้ารับราชการยศจ่าอากาศตรี อัตราเงินเดือนและสิทธิอื่นๆ ตามที่ทางราชการกำหนด

คุณสมบัติเบื้องต้นของผู้สมัครสอบ

1. สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ม.3) หรือเทียบเท่า
2. อายุระหว่าง 15 ถึง 18 ปี
3. สถานภาพโสด
4. มีความรู้ความสามารถด้านดนตรี ทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ
5. ผู้สมัครสอบชาย รับเครื่องดนตรี ประเภทเครื่องลมไม้ เครื่องลมทองเหลือง เครื่องตีหรือกระทบ และเครื่องสาย ตามแบบสากล
6. ผู้สมัครสอบหญิงรับเครื่องสายสากลเท่านั้น

7. ผู้สมัครสอบคนตรีไทยจะกำหนดรับสมัครเป็นครั้งคราว
8. เป็นผู้ไม่มีรอยสักบนร่างกายที่เห็นเด่นชัด
9. มีคุณสมบัติอื่น ๆ ตามที่ราชการกำหนด

2. โรงเรียนดุริยางค์ทหารบก

โรงเรียนดุริยางค์ทหารบกเป็นสถาบันการศึกษาของกองทัพบก มีภารกิจผลิตบุคลากร เพื่อให้มีความรู้ทางดุริยางคศาสตร์ มีจริยธรรม มีพละนาถยที่สมบูรณ์ และมีระเบียบวินัยทางทหาร สำหรับการเป็นข้าราชการเหล่าทหารดุริยางค์ของ กองทัพบก

หลักสูตรนักเรียนดุริยางค์ทหารบก ระยะเวลาการศึกษา 3 ปีศึกษาวิชาการต่างๆ ตามหลักสูตร ทั้งวิชา สามัญ วิชาดุริยางคศาสตร์วิชาทหาร และอื่นๆ 2.2 ผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตร นักเรียนดุริยางค์ทหารบก ได้รับวุฒิการศึกษาของ โรงเรียนดุริยางค์ทหารบก และเป็นนายทหารประทวน เหล่าทหารดุริยางค์และกระทรวงศึกษาธิการเทียบคุณวุฒิเท่าประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และจะได้รับการบรรจุเข้ารับราชการยศสิบตรีอัตราเงินเดือน ป.1 ชั้น 16.5 (9,710 บาท) และได้รับสิทธิอื่นๆ ตามที่ทางราชการกำหนด

3. โรงเรียนดุริยางค์ทหารเรือ

คุณสมบัติของผู้สมัคร

1. สำเร็จการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการหรือเทียบเท่า โดยผลการเรียนมีระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมรวมทุกวิชาไม่ต่ำกว่า 2.00
2. มีพื้นฐานความรู้ทางดนตรี ด้านทฤษฎี พร้อมสามารถปฏิบัติเครื่องดนตรีสากล ไม่ต่ำกว่าระดับเกรด 4 ระดับมาตรฐานสากล เป็นชายหรือหญิง มีอายุครบ 15 ปีบริบูรณ์ และไม่เกิน 18 ปี
3. มาตรฐานสัดส่วนร่างกายใช้ค่าดัชนีมวลกาย (BMI) เป็นเกณฑ์ตามที่กรมแพทยทหารเรือกำหนด
4. สามารถพักอยู่ในโรงเรียนในลักษณะโรงเรียนประจำได้ และยินดีปฏิบัติตามระเบียบของโรงเรียนในปัจจุบันหรือที่จะได้มีการกำหนดในอนาคต

4. โรงเรียนช่างฝีมือทหาร

ตั้งขึ้นโดยความร่วมมือระหว่างรัฐบาลไทยและออสเตรเลีย ภายใต้ต้องการสนธิสัญญาการป้องกันร่วมกันแห่งเอเชียอาคเนย์ (สปอ.) มีหน้าที่ให้การศึกษาวงวิชาต่างๆ ให้ได้บุคคลที่มีความรู้ ความสามารถที่จะเป็นช่างฝีมือตามความต้องการของส่วนราชการต่างๆ ในสังกัด

กระทรวงกลาโหม กับเพื่อผลิตช่างฝีมือประเภทต่างๆ เพื่อรองรับการขยายตัวทางเศรษฐกิจตามนโยบายของรัฐบาล

หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ โรงเรียนช่างฝีมือทหาร พุทธศักราช ๒๕๕๒ ประเภทวิชาอุตสาหกรรม ประกอบด้วย ๖ สาขาวิชาชีพ ได้แก่

๑. วิชาชีพช่างซ่อมบำรุง
๒. วิชาชีพช่างกลโรงงาน
๓. วิชาชีพช่างเชื่อมประสาน
๔. วิชาชีพช่างยานยนต์
๕. วิชาชีพช่างไฟฟ้า
๖. วิชาชีพช่างอิเล็กทรอนิกส์

5. โรงเรียนช่างกรรมอุตสาหกรรมเรือ

คุณสมบัติของผู้สมัคร

1. เป็นผู้สำเร็จการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ของกระทรวงศึกษาธิการ หรือเทียบเท่า มีเกรดเฉลี่ยไม่ต่ำกว่า ๒.๐๐

2. เป็นชายโสด อายุระหว่าง ๑๕ - ๑๘ ปี

3. มีสัญชาติไทย บิดาและมารดาผู้ให้กำเนิดต้องมีสัญชาติไทย

4. มีอวัยวะ รูปร่าง ลักษณะท่าทาง และมีค่าดัชนีมวลกาย (BMI : Body mass index) อยู่ในช่วง ๑๘ - ๓๐ และไม่เป็นโรคที่ทางราชการกำหนด

การศึกษาและสิทธิของนักเรียนช่างกรรมอุตสาหกรรมเรือ

1. นักเรียนช่างกรรมอุตสาหกรรมเรือเป็นนักเรียนพลเรือน

2. ระหว่างศึกษาใน โรงเรียนช่างกรรมอุตสาหกรรมเรือ ไม่มีการเก็บค่าเล่าเรียน

3. สวัสดิการด้านการรักษาพยาบาล

4. ได้รับทุนการศึกษาสำหรับนักเรียนที่เรียนดี หรือขาดแคลนทุนทรัพย์

5. เมื่อเลื่อนชั้นเป็นนักเรียนช่างชั้นปีที่ ๓ ได้รับเบี้ยเลี้ยงวันละ ๘๗ บาท

6. เมื่อสำเร็จการศึกษาได้รับประกาศนียบัตร โรงเรียนช่างกรรมอุตสาหกรรมเรือ มีวุฒิการศึกษา
ปวช. ของกระทรวงศึกษาธิการ

7. ได้รับบรรจุเป็นพนักงานราชการทุกคน ใช้สิทธิประกันสังคม

ใบความรู้ที่ 4 การศึกษาต่ออื่นๆ

สถานศึกษาอื่นๆที่รับนักเรียนที่จบ ม.3 เข้าศึกษา ดังนี้

1. วิทยาลัยนาฏศิลป์

วิทยาลัยนาฏศิลป์ เป็นสถานศึกษาในสังกัดสถาบันนาฏดุริยางคศิลป์ กรมศิลปากร กระทรวง-ศึกษาธิการ มีทั้งหมด 12 แห่ง ปัจจุบันกรมศิลปากรได้เปิดสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ จัดการศึกษาระดับปริญญาตรีต่อเนื่องจากหลักสูตรนาฏศิลป์ชั้นสูง จัดการศึกษาแบ่งออกเป็น 2 สายใหญ่ ๆ คือ วิชาสามัญ และวิชาศิลปะ วิชาเลือกศิลปะ (วิชาชีพ) แบ่งเป็น 3 สาขา คือ

- นาฏศิลป์ไทย ประกอบด้วย โขน ละคร
- ดุริยางค์ไทย ประกอบด้วย ปี่พาทย์ เครื่องสาย คีตศิลป์ไทย
- ศิลปสากล ประกอบด้วย ดุริยางค์สากล คีตศิลป์สากล นาฏศิลป์สากล

การรับสมัครเข้าเรียน วิทยาลัยนาฏศิลป์ รับ 2 ระดับ คือ ระดับนาฏศิลป์ชั้นต้น และระดับนาฏศิลป์ชั้นกลาง โดยระดับนาฏศิลป์ชั้นต้น รับนักเรียนที่สำเร็จการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และระดับนาฏศิลป์ชั้นกลาง รับนักเรียนที่สำเร็จการศึกษาหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น (ม.3)

2. วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล

หลักสูตรเตรียมอุดมดนตรี เป็นการศึกษเพื่อเตรียมความพร้อมให้นักเรียนมีพื้นฐานความรู้ด้านทฤษฎีดนตรีและการปฏิบัติดนตรี เพื่อการศึกษาต่อใน สาขาวิชาดนตรีระดับอุดมศึกษาและการประกอบอาชีพดนตรีในอนาคต ระยะเวลาการศึกษาตลอดหลักสูตร 3 ปี การศึกษา (ศึกษาไม่ เกิน 4 ปีการศึกษา) จัดการเรียนการสอน 3 สาขาวิชา คือ ดนตรีไทย ดนตรีตะวันตก (คลาสสิก) และดนตรีแจ๊ส

ผู้สมัครสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อที่วิทยาลัยดุริยางคศิลป์มหาวิทยาลัยมหิดล ทางวิทยาลัย กำหนดให้สอบ วิชาทฤษฎี ดนตรีไทย วิชาทฤษฎีดนตรีตะวันตก และวิชาโสตทักษะ กับศูนย์สอบเทียบดนตรีแห่งประเทศไทย (TIME) เท่านั้น

คุณสมบัติผู้สมัคร

1. วุฒิการศึกษา ผู้สมัครจบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือเทียบเท่า หรือกำลังศึกษาอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
2. มีความสามารถปฏิบัติเครื่องดนตรี หรือขับร้องได้ดี
3. มีพื้นฐานความรู้ทฤษฎีดนตรีสากล และ/หรือ ดนตรีไทย และ โสตทักษะ

4. มีพื้นฐานความรู้เฉพาะสาขาวิชา (ตามเกณฑ์ข้อกำหนดสอบของแต่ละสาขาวิชาที่กำหนดให้สอบ)

5. มีความประพฤติเรียบร้อย และรับรองต่อวิทยาลัยฯ ได้ว่าจะตั้งใจศึกษาเล่าเรียนเต็มความสามารถ และจะปฏิบัติตาม ระเบียบข้อบังคับของวิทยาลัยฯ ที่มีอยู่แล้ว หรือที่จะมีผลต่อไป โดยเคร่งครัดทุกประการ

6. ไม่เป็นโรคที่เป็นอุปสรรคต่อการศึกษา และไม่ติดยาเสพติด

หมายเหตุ: ทั้งนี้การพิจารณาคุณสมบัติของผู้สมัครเป็นสิทธิ์ของคณะกรรมการคัดเลือกของวิทยาลัยฯ

3. โรงเรียนช่างการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค

หลักสูตร 3 ปี เป็นหลักสูตรที่สอดคล้องกับหลักสูตร ม.ปลาย สายวิทย์-คณิต พร้อมทั้งได้เพิ่มบางวิชาของโรงเรียนเข้าไปเพื่อให้เหมาะสมกับสภาพและความต้องการของการไฟฟ้า ผู้สำเร็จการศึกษาจะได้รับการบรรจุเป็นพนักงานไฟฟ้าส่วนภูมิภาค เพื่อส่งไปปฏิบัติงานด้านไฟฟ้าแรงสูงทั่วประเทศ และผู้ที่มีการเรียนดี 5 อันดับแรก มีโอกาสได้รับทุนการศึกษาต่อในระดับปริญญาตรี คณะวิศวกรรมศาสตร์วิทยาลัยในวัง

วิทยาลัยในวัง หรือเรียกอีกชื่อว่า "โรงเรียนผู้ใหญ่พระตำหนักสวนกุหลาบ" ถือกำเนิดขึ้นตามพระประสงค์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในปี ๒๕๒๕ ทรงเล็งเห็นว่างานฝีมืออันเป็นประณีตศิลป์ของคนไทยส่วนใหญ่จะมีอยู่ในพระบรมมหาราชวังแทบทั้งสิ้น และนับวันมีแต่จะสูญสิ้นไปตามอายุขัยของผู้มีความรู้ความสามารถ หากไม่มีการสืบทอดอย่างถูกต้องต่อคนรุ่นหลัง ซึ่งสภาพความเป็นอยู่ที่เปลี่ยนไปส่งให้การสืบทอดแบบเก่านั้นไม่สามารถกระทำได้ จึงโปรดฯ ให้สำนักพระราชวัง และกรมการศึกษานอกโรงเรียนกระทรวงศึกษาธิการ ประสานงานกัน เปิดเป็นโรงเรียนสำหรับบุคคลภายนอกเยี่ยงโรงเรียนสามัญทั่วไป และไม่เก็บค่าเล่าเรียน ผู้เข้าศึกษาจะเสียเพียงค่าใช้จ่ายวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ฝึกในแต่ละวันเท่านั้น โดยไม่มีการสอบเข้า ไม่ต้องมีพื้นฐานมาก่อน แต่จะต้องมีความตั้งใจซึ่งมีคณะกรรมการสอบสัมภาษณ์และดูแลอย่างเข้มงวดในส่วนนี้ แบ่งเป็น ๒ โรงเรียน คือ วิทยาลัยในวังหญิง และวิทยาลัยในวังชาย

4. โรงเรียนช่างฝีมือในวัง (หญิง) หรือ วิทยาลัยในวังหญิง

วิทยาลัยในวัง หรือเรียกอีกชื่อว่า "โรงเรียนผู้ใหญ่พระตำหนักสวนกุหลาบ" ถือกำเนิดขึ้นตามพระประสงค์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในปี ๒๕๒๕ ทรงเล็งเห็นว่างานฝีมืออันเป็นประณีตศิลป์ของคนไทยส่วนใหญ่จะมีอยู่ในพระบรมมหาราชวังแทบทั้งสิ้น และนับวันมีแต่จะสูญสิ้นไปตามอายุขัยของผู้มีความรู้ความสามารถ หากไม่มีการสืบทอดอย่างถูกต้องต่อคนรุ่นหลัง ซึ่งสภาพความเป็นอยู่ที่เปลี่ยนไปส่งให้การสืบทอดแบบเก่านั้นไม่สามารถกระทำได้ จึงโปรดฯ ให้สำนักพระราชวัง และกรมการศึกษานอกโรงเรียนกระทรวงศึกษาธิการ ประสานงาน

กัน เปิดเป็นโรงเรียนสำหรับบุคคลภายนอกเยี่ยงโรงเรียนสามัญทั่วไป และไม่เก็บค่าเล่าเรียน ผู้เข้าศึกษาจะเสียเพียงค่าใช้จ่ายวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ฝึกในแต่ละวันเท่านั้น โดยไม่มีการสอบเข้า ไม่ต้องมีพื้นฐานมาก่อน แต่จะต้องมีความตั้งใจซึ่งมีคณะกรรมการสอบสัมภาษณ์และดูแลอย่างเข้มงวดในส่วนนี้ หลักสูตรมี 3 หลักสูตร คือ หลักสูตรช่างดอกไม้สด หลักสูตรการปักสะตั้ง และหลักสูตรอาหารและขนม

5. โรงเรียนช่างฝีมือในวัง (ชาย) หรือ วิทยาลัยในวังชาย

หลักสูตรวิชาช่างไทยที่เปิดสอนในปัจจุบัน ประกอบด้วย วิชางานเขียน งานปั้น งานประดับมุก งานลายรดน้ำ งานแกะสลัก งานหัตถ์ และงานปักจักรอุตสาหกรรม

6. วิทยาลัยเทคโนโลยีทางทะเลแห่งเอเชีย

1. หลักสูตร คนประจำเรือพาณิชย์ เรียนทฤษฎี 5 เดือน ฝึกภาคทะเล 2 เดือน

คุณสมบัติผู้สมัคร : เพศชาย อายุ 18-36 ปี จบการศึกษาระดับ ม.3/ ม.6 / ปวช. / ปวส. / ปริญญาตรี ไม่จำกัดสาขาวิชา มีสุขภาพแข็งแรง สมบูรณ์ ไม่ข้องเกี่ยวกับยาเสพติด

ลักษณะอาชีพ : สามารถดูแลและนำพาเรือขนส่งสินค้าไปยังปลายทางอย่างปลอดภัย ทั้งชีวิตและทรัพย์สินรวมถึงสินค้าที่บรรทุก ควบคุมคนประจำเรือให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและดูแลให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีตลอดจนปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมาย

2. หลักสูตรคนประจำเรือพาณิชย์ สาขาช่างกลเรือ

คุณสมบัติผู้สมัคร : เพศชาย อายุ 18-36 ปี จบการศึกษาระดับ ม.3/ ม.6 / ปวช. / ปวส. / ปริญญาตรี ไม่จำกัดสาขาวิชา มีสุขภาพแข็งแรง สมบูรณ์ ไม่ข้องเกี่ยวกับยาเสพติด

ลักษณะอาชีพ : สามารถดูแลจัดการ ซ่อมบำรุงรักษา ระบบเครื่องยนต์ต่างๆ อีกทั้งสามารถปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชา ตามที่ได้รับมอบหมาย ได้อย่างมีประสิทธิภาพอัตราค่าธรรมเนียมการเรียนตลอดหลักสูตร 105,750 บาท

(ค่าใช้จ่ายนี้รวมค่าหน่วยกิตการเรียน/เอกสารตำราเรียน / ค่าเครื่องแบบ+อุปกรณ์เครื่องใช้ / ค่าที่พัก / ค่าอาหาร) สามารถผ่อนชำระได้

กิจกรรมที่ 4

กิจกรรม : สายอาชีพ (1) อุตสาหกรรม พาณิชยกรรม ศิลปกรรม

เวลา 1 ชั่วโมง 30 นาที

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับรายละเอียดของสาขาวิชา แนวทางการประกอบอาชีพ คุณสมบัติของผู้เรียนแต่ละสาขาวิชา และการศึกษาต่อในระดับสูง ของประเภทวิชา อุตสาหกรรม ประเภทวิชาพาณิชยกรรม และประเภทวิชาศิลปกรรม

สาระสำคัญ

การศึกษาต่อสายอาชีพ เป็นทางเลือกหนึ่งสำหรับนักเรียนที่เรียนจบ ม.3 และประสงค์จะเรียนต่อในด้านวิชาชีพโดยตรง เนื่องจากปัจจุบันประเทศไทยประสบภาวะขาดแคลนแรงงานจำนวนมาก โดยเฉพาะแรงงานฝีมือระดับกลาง ภาคอุตสาหกรรมมีความต้องการกำลังคนระดับอาชีวศึกษามากแต่ผู้เรียนน้อย รัฐบาลเร่งหาแนวทางแก้ปัญหาโดยมีนโยบายในการเร่งเพิ่มสัดส่วนผู้เรียนสายอาชีวศึกษาต่อสายสามัญ ในปี 2559 ร้อยละ 45:55 ดังนั้นการรับรู้ด้านการศึกษาต่อสายอาชีพ มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการศึกษาต่อสายอาชีพ ทราบข้อมูลเกี่ยวกับรายละเอียดของสาขาวิชา แนวทางการประกอบอาชีพ คุณสมบัติของผู้เรียนแต่ละสาขาวิชา และแนวทางการศึกษาต่อในระดับสูง จึงเป็นข้อมูลเพื่อช่วยให้นักเรียนพิจารณาตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในสายการเรียนที่เหมาะสมกับตนเองมากที่สุด

ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

ขั้นที่นำเข้าสู่กิจกรรม

1. ผู้วิจัยกล่าวทักทายนักเรียน จากนั้นให้นักเรียนเล่นเกมชื่อ โโรค ให้ยืนเป็นวงกลม ตรงกลางวงมีขวดเปล่าพร้อมฝาปิดวางอยู่ตรงกลาง แล้วอธิบายว่า ขวดนี้มีเชื้อโรคนิดใหม่ที่ร้ายแรงอยู่ ใครก็ตามที่เปิดขวดนี้จะได้รับเชื้อโรคนั้นและมีอาการแตกต่างกันไป หากผู้ติดเชื้อไปแตะใคร คนนั้นก็จะได้รับเชื้อไปด้วย ผู้วิจัยเลือกนักเรียนหนึ่งคนให้เป็นผู้เริ่มเกมก่อน โดยให้นักเรียนแสดงอาการของโรค (เช่น คันทิ้งตัว หัวเราะไม่หยุด มือสั่น) แล้วเดินไปแตะผู้เล่นคนอื่น ผู้เล่นที่ถูกแตะต้องแสดงอาการเดียวกันกับคนที่แตะ จากนั้นเดินไปแตะขวดตรงกลาง และกลับมาด้วยอาการใหม่ๆ แตะผู้เล่นคนอื่นต่อไป

2. ผู้วิจัยทบทวนความรู้เรื่องการศึกษาต่อสายอาชีพ ซึ่งเป็นทางเลือกหนึ่งสำหรับนักเรียนที่เรียนจบ ม.3 และประสงค์จะเรียนต่อในด้านวิชาชีพโดยตรง ซึ่งปัจจุบันสายอาชีพแบ่งเป็น 9 ประเภทวิชา ดังนี้ ประเภทวิชาอุตสาหกรรม ประเภทวิชาพาณิชยกรรม ประเภทวิชาศิลปกรรม ประเภทวิชา คหกรรม ประเภทวิชาเกษตรกรรม ประเภทวิชาประมง ประเภทวิชาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ประเภทวิชาอุตสาหกรรมสิ่งทอ และประเภทวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

ขั้นดำเนินการกิจกรรม

1. ผู้วิจัยให้นักเรียนชมวีดิทัศน์ ดังนี้

1.1 เรื่อง “ มาเรียนสายอาชีพกันดีกว่า ”

1.2 เรื่อง ประเภทวิชาอุตสาหกรรม (ช่างยนต์)

1.3 เรื่อง ประเภทวิชาอุตสาหกรรม (ช่างอิเล็กทรอนิกส์)

หลังจากชมวีดิทัศน์ ให้นักเรียนสรุปข้อคิดที่ได้จากการชมวีดิทัศน์ประเภทวิชาอุตสาหกรรมทั้ง 2 เรื่อง

2. ผู้วิจัยอธิบายให้นักเรียนทราบว่ากิจกรรมครั้งนี้ จะให้ข้อมูลเกี่ยวกับรายละเอียดของสาขาวิชา คุณสมบัติของผู้เรียนแต่ละสาขาวิชา และแนวทางการศึกษาต่อในระดับสูง ประเภทวิชาอุตสาหกรรม ประเภทวิชาพาณิชยกรรม และประเภทวิชาศิลปกรรม

3. ผู้วิจัยให้นักเรียนแบ่งกลุ่มออกเป็น 3 กลุ่ม โดยแจกใบงาน และใบความรู้ให้นักเรียนกลุ่มละ 1 ประเภทวิชา ได้แก่ ประเภทวิชาอุตสาหกรรม ประเภทวิชาพาณิชยกรรม และประเภทวิชาศิลปกรรม ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มศึกษาใบความรู้ เกี่ยวกับรายละเอียดของสาขาวิชา แนวทางการประกอบอาชีพ คุณสมบัติของผู้เรียนแต่ละสาขาวิชา และแนวทางการศึกษาต่อในระดับสูง ของแต่ละประเภทวิชาที่กลุ่มได้รับ แล้วให้แต่ละกลุ่มสรุปลงในใบงานที่ผู้วิจัยแจกให้

ขั้นสรุปกิจกรรม

1. ผู้วิจัยให้นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอหน้าชั้นเรียน เกี่ยวกับรายละเอียดของสาขาวิชา คุณสมบัติของผู้เรียนแต่ละสาขาวิชา และแนวทางการศึกษาต่อในระดับสูง ของประเภทวิชาอุตสาหกรรม ประเภทวิชาพาณิชยกรรม และประเภทวิชาศิลปกรรม

2. ผู้วิจัยให้นักเรียนร่วมกันสรุปและอภิปราย แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อคิดที่ได้จากการชมวีดิทัศน์และการเรียนในประเภทวิชาอุตสาหกรรม ประเภทวิชาพาณิชยกรรม และประเภทวิชาศิลปกรรม

เครื่องมือ / อุปกรณ์ / สื่อกิจกรรม

1. ใบงาน เรื่อง ข้อคิดที่ได้รับจากการชมวีดิทัศน์
2. ใบความรู้ ประเภทวิชาอุตสาหกรรม ประเภทวิชาพาณิชยกรรม และประเภทวิชา

ศิลปกรรม

3. วีดิทัศน์ เรื่อง “ มาเรียนสายอาชีพกันดีกว่า ”
4. วีดิทัศน์ เรื่อง ประเภทวิชาอุตสาหกรรม (ช่างยนต์)
5. วีดิทัศน์ เรื่อง ประเภทวิชาอุตสาหกรรม (อิเลคทรอนิกส์)

ขั้นประเมินผล

1. สังเกตจากความสนใจและความร่วมมือในการทำกิจกรรม
2. จากใบงาน

ใบงาน เรื่อง ข้อคิดที่ได้รับจากการชมวิดีโอ

1. เรื่อง ประเภทวิชาอุตสาหกรรม (ช่างยนต์)

ข้อคิดที่ได้รับ.....

.....

.....

.....

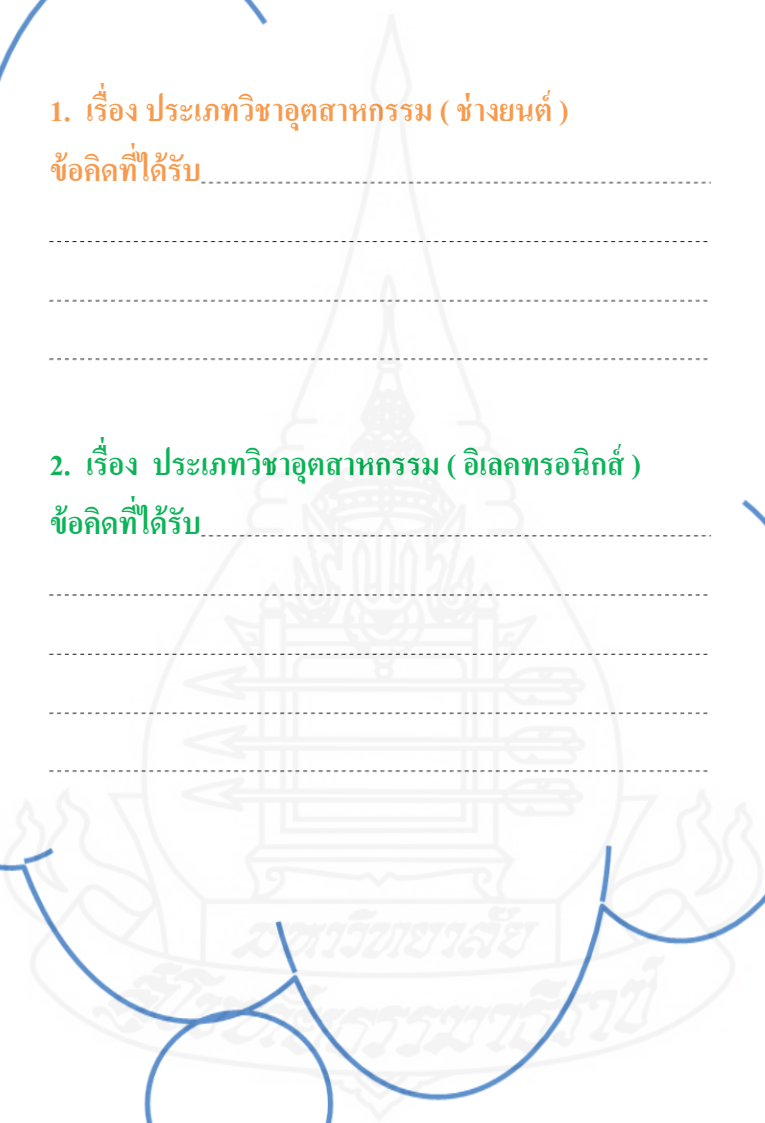
2. เรื่อง ประเภทวิชาอุตสาหกรรม (อิเล็กทรอนิกส์)

ข้อคิดที่ได้รับ.....

.....

.....

.....

ใบงาน เรื่อง ประเภทวิชาอุตสาหกรรม พาณิชยกรรม ศิลปกรรม

การศึกษาต่อสายอาชีพ

คำชี้แจง ให้นักเรียนศึกษาใบความรู้แล้วเติมข้อความลงในช่องว่าง

ประเภทวิชา.....

1. สาขาวิชา.....

2. รายละเอียดของสาขาวิชา.....

3. แนวทางการประกอบอาชีพ.....

4. คุณสมบัติของผู้เรียนสาขาวิชา.....

5. การศึกษาต่อในระดับสูง.....

ใบความรู้

1. ประเภทวิชาอุตสาหกรรม

สาขาวิชาช่างยนต์

รายละเอียดของสาขาวิชา

ศึกษาเกี่ยวกับ งานจักรยานยนต์ งานเครื่องยนต์เล็ก งานเครื่องยนต์เบนซิน งานเครื่องยนต์ดีเซล งานส่งกำลังรถยนต์ งานเครื่องล่างรถยนต์ งานไฟฟ้ารถยนต์ งานเครื่องปรับอากาศรถยนต์ งานสีรถยนต์ งานระบบฉีดเชื้อเพลิงอิเล็กทรอนิกส์ การขับรถยนต์ งานบำรุงรักษารถยนต์

แนวทางการประกอบอาชีพ

ประกอบอาชีพรับราชการ โรงงานอุตสาหกรรม ประกอบรถยนต์ ประกอบจักรยานยนต์ โรงงานผลิตอะไหล่รถยนต์ โรงงานปิโตรเคมี ประกอบอาชีพอิสระ ช่างซ่อมเครื่องยนต์ ช่างซ่อมจักรยาน ช่างซ่อมแอร์รถยนต์ ช่างซ่อมเครื่องล่าง ช่างเทคนิค ตามศูนย์บริการรถยนต์ ตลอดจนพนักงานขาย พนักงานขับรถ

คุณสมบัติของผู้ศึกษาสาขาวิชา

1. เป็นผู้ชอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบฝึกปฏิบัติ
2. มีสุขภาพร่างกายแข็งแรงสมบูรณ์
3. เป็นผู้มีความละเอียดรอบคอบและมีวินัยในการทำงาน
4. ชื่นชอบเทคโนโลยี
5. มีความรู้พื้นฐานทางด้านคณิตศาสตร์
6. มีความรู้พื้นฐานทางด้านภาษาอังกฤษ

การศึกษาต่อในระดับสูง

สามารถศึกษาต่อจนถึงระดับปริญญาเอกในสถาบันการศึกษาทั้งของรัฐและเอกชน

สาขาวิชาช่างกลโรงงาน

รายละเอียดของสาขาวิชา เป็นสาขาที่เกี่ยวข้องกับเครื่องกลภายในโรงงาน หรือ เครื่องยนต์ที่มีขนาดใหญ่ อย่างเช่น เครื่องกลึง เครื่องไส เครื่องยนต์ขนาดใหญ่ เป็นต้น การสร้างและเป็นผู้ผลิตชิ้นส่วนการออกแบบเขียนแบบด้วยคอมพิวเตอร์ งานกลึง งานคว้าน กลึงบูช กลึงปลอก งานสร้างแม่พิมพ์โลหะ งานกัด งานไส งานเจียรระโน งานซ่อมบำรุง เครื่องจักรกลในโรงงาน อุตสาหกรรม งานควบคุมเครื่องกล งานควบคุมเครื่องจักรกลระบบ CNC งานซ่อมบำรุง

เครื่องจักรกลการเกษตร การซ่อมกระบอกไฮโดรลิกส์ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสาขาช่างกล ให้ความสำคัญการฝึกปฏิบัติควบคู่กับทฤษฎี โดยเน้นการให้ความรู้และทักษะ

แนวทางการประกอบอาชีพ

สามารถประกอบอาชีพรับราชการตามหน่วยงานของรัฐ เข้าสู่โรงงานอุตสาหกรรม โรงงานผลิตชิ้นส่วนเครื่องจักรกล รถยนต์ และอุปกรณ์ทางไฟฟ้า ช่างควบคุมการผลิตชิ้นส่วน ช่างซ่อมบำรุง ช่างขึ้นรูปชิ้นส่วน ช่างประจำเครื่องกลึง เครื่องไส เครื่องเจาะ ช่างซ่อมบำรุง ช่างแม่พิมพ์ โลหะ เป็นต้น เจ้าหน้าที่ตรวจสอบการทำงานของเครื่องกลในโรงงาน ผู้ช่วยวิศวกร เจ้าของกิจการซ่อมบำรุง

คุณสมบัติของผู้ศึกษาสาขาวิชา

1. ชื่นชอบสาขาวิชาช่างกลโรงงาน
2. ชอบการเรียนรู้ภาคปฏิบัติและทฤษฎี
3. มีความรู้พื้นฐานทางคณิตศาสตร์
4. มีสุขภาพร่างกายแข็งแรงสมบูรณ์
5. มีความละเอียดรอบคอบ
6. มีความอดทนและความพยายามสูง

การศึกษาต่อในระดับสูง

- ปวส.สาขาช่างกลโรงงาน
- ปริญญาตรี สาขาวิศวกรรมเครื่องกล สาขาวิศวกรรมการผลิต สาขาวิศวกรรมอุตสาหกรรม/กลเกษตร/ครุศาสตร์เกี่ยวกับการสอนสายอาชีพและสายอื่นๆ ที่เปิดโอกาสให้ผู้สนใจทั่วไปสมัครเรียน ปริญญาโท และ ปริญญาเอก

สาขาวิชาช่างเชื่อมโลหะ

รายละเอียดของสาขาวิชา

การนำหลักการทางทฤษฎีและการปฏิบัติมารวมกันทำให้เกิดทักษะและมีความชำนาญด้านการเชื่อมโลหะ การตัดโลหะด้วยแก๊ส การนำลวดเชื่อมชนิดต่างๆ มาใช้กับโลหะอย่างถูกวิธี การทดสอบความแข็งแรงของวัสดุ โดยใช้เครื่องมือที่เหมาะสมมาวิเคราะห์ การชุบเคลือบผิวโลหะด้วยความร้อนและเคมี การออกแบบโครงสร้างโลหะตามหลักวิศวกรรมการเชื่อม และสามารถเชื่อมประกอบงานโลหะทุกชนิดได้

แนวทางการประกอบอาชีพ

สามารถประกอบอาชีพและศึกษาต่อในระดับที่สูงได้ หากต้องการเข้าสู่การทำงาน มีอาชีพที่รองรับ เช่น รับราชการตามหน่วยงานของรัฐ เข้าสู่โรงงานอุตสาหกรรม เป็นพนักงานช่างซ่อมบำรุงรักษาโรงงานอุตสาหกรรม โรงผลิตและประกอบรถยนต์ ช่างเชื่อมท่ออุตสาหกรรม ท่อส่งน้ำมัน ท่อส่งก๊าซ การออกแบบ ประกอบอาชีพอิสระ ช่างเขียนแบบด้วยคอมพิวเตอร์งานผลิตภัณฑ์โลหะ ของชำร่วย การตกแต่งอาคารบ้านเรือน งานโครงสร้างโลหะ

คุณสมบัติของผู้ศึกษาสาขาวิชา

1. ชื่นชอบงานเชื่อมโลหะและงานเชื่อมต่างๆ
2. มีสุขภาพร่างกายแข็งแรงสมบูรณ์
3. มีสายตาดี
4. มีความละเอียดรอบคอบ
5. มีความขยันหมั่นเพียร
6. มีความอดทนและความพยายามสูง

การศึกษาต่อในระดับสูง

1. ปวส.สาขาช่างเชื่อมโลหะ
2. ปริญญาตรี / ปริญญาโท และ ปริญญาเอก คณะวิศวกรรมที่เกี่ยวข้องกับสาขาช่างเชื่อมโลหะ สถาบันการศึกษาทั้งของรัฐบาลและเอกชน เช่น เทคโนโลยีราชมงคล มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าฯ และมหาวิทยาลัยต่างๆ เป็นต้น

สาขาวิชาช่างไฟฟ้ากำลัง

รายละเอียดของสาขาวิชา

เป็นสาขาที่เกี่ยวข้องกับระบบไฟฟ้า เช่น การเดินสายไฟฟ้าภายในบ้าน การติดตั้งเครื่องใช้ไฟฟ้าต่างๆ การตรวจเช็คระบบไฟฟ้า การวางระบบไฟฟ้า แก้ไขปัญหาต่างๆ เกี่ยวกับไฟฟ้า เป็นต้น สร้างความรู้พื้นฐานด้านระบบไฟฟ้า การติดตั้งการเดินสายไฟ การต่อวงจรไฟฟ้าในลักษณะต่างๆ การตรวจเช็คระบบไฟฟ้า การตรวจสอบอุปกรณ์ไฟฟ้า เป็นต้น โดยจัดการเรียนการสอนทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติควบคู่กัน

แนวทางการประกอบอาชีพ

ช่างไฟฟ้า พนักงานตรวจสอบเครื่องใช้ไฟฟ้าประจำบริษัท พนักงานรัฐและเอกชน ผู้ช่วยวิศวกรไฟฟ้า ช่างติดตั้งอุปกรณ์ไฟฟ้าต่างๆ ช่างซ่อมอุปกรณ์ไฟฟ้า เจ้าของกิจการซ่อมเครื่องใช้ไฟฟ้าและติดตั้งเครื่องใช้ไฟฟ้า เจ้าของกิจการจำหน่ายเครื่องใช้ไฟฟ้า พนักงานการไฟฟ้า

คุณสมบัติของศึกษาสาขาวิชา

1. สนใจงานช่างไฟฟ้าและสนใจเครื่องใช้ไฟฟ้าต่างๆ
2. มีวินัยในการทำงาน
3. ชื่นชอบเทคโนโลยีและระบบไฟฟ้า
4. มีความละเอียดรอบคอบ
5. มีความรู้พื้นฐานทางด้านคณิตศาสตร์
6. มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง
7. มีความรู้พื้นฐานทางด้านภาษาอังกฤษ
8. อื่นๆ

การศึกษาต่อในระดับสูง

1. ปวส.สาขาช่างไฟฟ้า/ไฟฟ้ากำลัง
2. ปริญญาตรี สาขาวิศวกรรมไฟฟ้า/สาขาวิศวกรรมอุตสาหกรรม/ครุศาสตร์อุตสาหกรรม และสายอื่นๆ ที่เปิดโอกาสให้ผู้สนใจทั่วไปสมัครเรียน
3. ปริญญาโท และ ปริญญาเอก

สาขาวิชาช่างอิเล็กทรอนิกส์

รายละเอียดสาขาวิชา

สาขาวิชาช่างอิเล็กทรอนิกส์ คือ สาขาที่เกี่ยวข้องกับการซ่อมอุปกรณ์ทางอิเล็กทรอนิกส์ อย่างเช่น คอมพิวเตอร์ เครื่องซักผ้า เครื่องอบน้ำอุ่น เครื่องใช้ไฟฟ้าที่มีระบบวงจรอิเล็กทรอนิกส์ ควบคุม ตลอดจนการตรวจสอบวงจรอิเล็กทรอนิกส์ การศึกษารูปแบบวงจร และอุปกรณ์ทางอิเล็กทรอนิกส์ต่างๆ เป็นต้น การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสาขาวิชาช่างอิเล็กทรอนิกส์ ให้ความสำคัญกับความรู้พื้นฐานด้านอิเล็กทรอนิกส์ อุปกรณ์ต่างๆ ที่จำเป็น เช่น วงจรอิเล็กทรอนิกส์ ความรู้เกี่ยวกับกลไกการทำงานของเครื่องใช้ไฟฟ้าอิเล็กทรอนิกส์ การตรวจสอบอุปกรณ์ การวัดค่าต่างๆ การใช้เครื่องมือตรวจสอบ งานบักกรี เป็นต้น โดยให้ความรู้ภาคปฏิบัติควบคู่กับทฤษฎี

แนวทางการประกอบอาชีพ

ช่างอิเล็กทรอนิกส์ พนักงานรัฐและพนักงานเอกชน ช่างซ่อมอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ประจำศูนย์ต่างๆ

เจ้าของกิจการร้านขายอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ ช่างซ่อมมือถือ เจ้าของกิจการร้านคอมพิวเตอร์คุณสมบัติของผู้ศึกษาสาขาวิชา

1. เป็นผู้สนใจงานช่างอิเล็กทรอนิกส์และสนใจเครื่องใช้ไฟฟ้าต่างๆ
2. ชื่นชอบเทคโนโลยีและระบบอิเล็กทรอนิกส์
3. มีความสามารถพื้นฐานทางด้านคณิตศาสตร์และภาษาอังกฤษ
4. มีวินัยในการทำงาน ละเอียดรอบคอบ

การศึกษาต่อในระดับสูง

1. ปวส.สาขาช่างอิเล็กทรอนิกส์
2. ปริญญาตรี สาขาวิศวกรรมอิเล็กทรอนิกส์/วิศวกรรมคอมพิวเตอร์/ครุศาสตร์อุตสาหกรรม/สาขาคอมพิวเตอร์/สาขาเทคโนโลยีและสายอื่นๆ ที่เปิดโอกาสให้ผู้สนใจทั่วไปสมัครเรียน
3. ปริญญาโท และ ปริญญาเอก

สาขาวิชาช่างก่อสร้าง

รายละเอียดสาขาวิชา ศึกษาเกี่ยวกับการคำนวณออกแบบโครงสร้าง การเขียนแบบ การประมาณราคางานก่อสร้าง การทดสอบวัสดุก่อสร้าง การสำรวจภูมิประเทศเพื่อวางผังก่อสร้าง และควบคุมดูแลการก่อสร้าง

แนวทางการประกอบอาชีพ ทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม (เครือซีเมนต์ไทย) บริษัทประกอบการด้านก่อสร้างทั่วไป ประกอบอาชีพอิสระเกี่ยวกับการรับเหมาก่อสร้าง

สาขาวิชาอุตสาหกรรมยาง

รายละเอียดสาขาวิชา ศึกษาด้านเทคโนโลยีการยาง เพื่อปฏิบัติงานเป็นเจ้าหน้าที่ควบคุมการผลิตในโรงงานอุตสาหกรรมยางดิบ ยางสำเร็จรูป โรงงานอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ยางและอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้อง หรืออุตสาหกรรมการทำสวนยางขนาดใหญ่

แนวทางการประกอบอาชีพ งานในหน่วยงานเอกชน ปฏิบัติงานในโรงงานผลิตยางธรรมชาติ โรงงานน้ำยางข้น ยางแท่ง และโรงงานผลิตภัณฑ์ยาง ในหน้าที่เกี่ยวกับกระบวนการผลิตในโรงงาน การควบคุมคุณภาพ และการตรวจสอบคุณภาพ งานราชการ สามารถเข้าทำงานในตำแหน่งเจ้าหน้าที่ประจำห้องปฏิบัติการผู้ช่วยนักวิจัย เจ้าหน้าที่ส่งเสริมในสำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง สถาบันวิจัยยาง และหน่วยราชการที่ปฏิบัติงานทางด้านยางพารา

สาขาวิชาสำรวจ

รายละเอียดสาขาวิชา การศึกษาเน้นด้านการปฏิบัติการเชิงวิชาการเกี่ยวกับการสำรวจ ทำแผนที่ราบ แผนที่ภูมิประเทศ แผนที่จากภาพถ่ายทางอากาศ การกำหนดตำแหน่งในงานสำรวจสถาปัตยกรรมและวิศวกรรมต่างๆ การใช้เครื่องคำนวณและประมวลงานสำรวจและการฝึกทักษะในการใช้เครื่องมือสำรวจต่างๆ

แนวทางการประกอบอาชีพ ทำงานบริษัทประกอบการรับเหมาก่อสร้าง (ผู้ช่วยวิศวกร, เจ้าหน้าที่แผนที่ภาพถ่ายทางอากาศ, ช่างสำรวจ) รับราชการ (กรมที่ดิน กทม. , กรมโยธา, เทศบาล) เป็นต้น

สาขาวิชาโยธา

รายละเอียดสาขาวิชา ศึกษาด้านวิศวกรรมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการ การควบคุมงาน การตรวจสอบ การติดต่อประสานงาน และศึกษาทางด้านทฤษฎีและปฏิบัติตามหลักปฐพี กลศาสตร์เกี่ยวกับงานการทาง,งานสำรวจ,งานโครงสร้าง,ทรัพยากรระบบสุขาภิบาล

แนวทางการประกอบอาชีพ สามารถประกอบอาชีพต่างๆ เช่น รับราชการ ทำงานในบริษัทรับเหมาก่อสร้าง และประกอบอาชีพอิสระ

สาขาวิชาช่างเครื่องเรือนและตกแต่งภายใน

รายละเอียดสาขาวิชา การศึกษาเน้นการออกแบบการผลิตเครื่องเรือน เขียนแบบและออกแบบเพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์ ธุรกิจพาณิชย์ศึกษา การวางแผน การกำหนดขั้นตอนการผลิต ประมาณราคาการใช้และบำรุงเครื่องจักรกล

แนวทางการประกอบอาชีพ ทำงานในบริษัทประกอบการด้านผลิตเครื่องเรือนเฟอร์นิเจอร์ ออกแบบตกแต่งภายใน รับเหมาก่อสร้าง ประกอบอาชีพอิสระ หรือ รับราชการ

สาขาวิชาสถาปัตยกรรม

รายละเอียดสาขาวิชา ศึกษาเกี่ยวกับทักษะการเขียนแบบสถาปัตยกรรม การเขียนแบบก่อสร้าง การนำเทคโนโลยีไปใช้ในการแก้ปัญหาเกี่ยวกับงานช่างสถาปัตยกรรมได้

แนวทางการประกอบอาชีพ สามารถประกอบอาชีพช่างเขียนแบบได้ทั้งในหน่วยงานของรัฐและเอกชน ภายใต้การควบคุมของสถาปนิก หรือวิศวกร และสามารถศึกษาต่อในระดับ ปวส. หรือระดับปริญญาตรีได้

สาขาวิชาช่างเขียนแบบเครื่องกล

รายละเอียดสาขาวิชา อ่านแบบ เขียนแบบวิศวกรรมและเลือกใช้วัสดุอุตสาหกรรม ประกอบ ทดสอบวงจรและอุปกรณ์ไฟฟ้า อิเล็กทรอนิกส์เบื้องต้น เชื่อมโลหะและประกอบขึ้นรูปผลิตภัณฑ์โลหะแผ่นเบื้องต้น อ่านแบบ เขียนแบบเครื่องมือกล/เครื่องจักรกล/ไฟฟ้าอิเล็กทรอนิกส์ และนิวเมติกส์ ไฮดรอลิกส์

สาขาวิชาช่างซ่อมบำรุง

รายละเอียดสาขาวิชา ศึกษาเกี่ยวกับการอ่านแบบ เขียนแบบ กำหนดคสัญลักษณ์มาตรฐาน วัดและตรวจสอบชิ้นส่วนด้วยเครื่องมือวัดละเอียด ติดตั้ง บำรุงรักษา ตรวจสอบวงจร ประกอบ ติดตั้ง และบำรุงรักษาชิ้นส่วน เครื่องจักรกล ระบบปั๊มและท่อ ระบบทำความเย็นและปรับอากาศในโรงงานอุตสาหกรรม

สาขาวิชาช่างต่อเรือ

รายละเอียดสาขาวิชา ศึกษาเกี่ยวกับการเขียนแบบและขยายแบบเรือ งานประกอบโครงสร้างเรือ งานติดตั้งผลิตภัณฑ์อุปกรณ์เรือ ติดตั้งระบบท่อในเรือ ทำสีและป้องกันตัวเรือ ปลอ่ยเรือลงน้ำ มีสาขางานย่อย 3 สาขางาน คือ สาขางานต่อเรือโลหะ สาขางานต่อเรือไม้ และไฟเบอร์กลาส สาขางานนาวาสถาปัตยกรรม

สาขาวิชาโทรคมนาคม

รายละเอียดสาขาวิชา ศึกษาเกี่ยวกับการติดตั้ง ทดสอบ ซ่อมบำรุง รักษา ระบบโทรศัพท์/ระบบวิทยุสื่อสาร/ระบบวิทยุกระจายเสียง/ระบบสื่อสารดาวเทียม/ระบบโครงข่ายข้อมูล/ระบบเคเบิลทีวี/ระบบโทรทัศน์/ระบบเสียงและระบบภาพ/ระบบโทรศัพท์เคลื่อนที่

สาขาวิชาแมคคาทรอนิกส์

รายละเอียดสาขาวิชา ศึกษาเกี่ยวกับการคำนวณพารามิเตอร์ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์เบื้องต้น ควบคุมระบบไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ นิวเมติกส์และอิเล็กทรอนิกส์ บริการซ่อมบำรุงรักษาเบื้องต้นในงานแมคคาทรอนิกส์ ผลิตชิ้นงานหรือสิ่งประดิษฐ์ในงานแมคคาทรอนิกส์

สาขาวิชาช่างพิมพ์

รายละเอียดสาขาวิชา ศึกษาเกี่ยวกับการออกแบบ และทำต้นฉบับสิ่งพิมพ์ ทำแม่พิมพ์ขึ้นราบ พื้นนูน พื้นลึก พื้นลายฉลุ พิมพ์ระบบดิจิทัล ควบคุมเครื่องจักรทางการพิมพ์ ปั้นและขึ้นรูปสิ่งพิมพ์ ทำเล่มสิ่งพิมพ์

สาขาวิชาเทคนิคแว่นตาและเลนส์

รายละเอียดสาขาวิชา ศึกษาเกี่ยวกับการออกแบบรูปร่างของเลนส์ตามข้อกำหนดมาตรฐาน เลือกรอบแว่นตาให้เหมาะสมกับบุคลิกภาพและการใช้งาน ประกอบแว่นตา ซ่อมและตัดกรอบแว่นตา ตรวจวัดสายตา ดำเนินการเกี่ยวกับธุรกิจแว่นตา

2. ประเภทวิชาพาณิชยกรรม

สาขาวิชาการบัญชี

รายละเอียดสาขาวิชา เป็นสาขาที่เกี่ยวข้องกับตัวเลข การบันทึกข้อมูลการเงินต่างๆ การสรุปข้อมูลงานเงินการบัญชี เป็นต้น ศึกษาเกี่ยวกับ การปฏิบัติงานบัญชีของกิจการประเภทธุรกิจบริการ ธุรกิจซื้อขายสินค้า ธุรกิจอุตสาหกรรม กระบวนการปฏิบัติงานบัญชีที่ใช้ในการควบคุมการตรวจสอบงานบัญชีและการชำระภาษีของกิจการและภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา การปฏิบัติเกี่ยวกับหลักการบัญชี และการลงบัญชีด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป

แนวทางการประกอบอาชีพ สามารถทำงาน นำความรู้ความสามารถไปประกอบอาชีพด้านธุรกิจ เช่น เป็นนักบัญชีในหน่วยงานของรัฐบาลและธุรกิจเอกชน เจ้าหน้าที่บัญชี พนักงานรัฐและเอกชน เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป และงานด้านธุรกิจอื่นๆ รวมทั้งประกอบอาชีพธุรกิจของตนเองได้

คุณสมบัติของผู้ศึกษาสาขาวิชา

1. มีบุคลิกภาพดี
2. มีสติปัญญาดี
3. มีความกระตือรือร้น ตั้งใจตลอดเวลา
4. ชื่นชอบงานตัวเลข
5. ชื่นชอบงานบัญชี
6. มีความสุภาพเรียบร้อย
7. ใจเย็น
8. มีความอดทนสูง
9. ชอบงานเอกสาร
10. มีความรู้ทางคณิตศาสตร์

การศึกษาต่อในระดับสูง

สามารถศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นทั้งในสถานศึกษาของรัฐและเอกชน เช่น สถาบันของ อาชีวศึกษาจังหวัดต่างๆ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช มหาวิทยาลัยรามคำแหง มหาวิทยาลัยบูรพา มหาวิทยาลัยนเรศวร มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เป็นต้น

สาขาวิชาการตลาด

รายละเอียดของสาขาวิชา เป็นสาขาที่เกี่ยวข้องกับการตลาด การส่งเสริมการขาย การเพิ่ม ยอดขาย การบริหารงานเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์ การวางกลยุทธ์ทางการตลาด การบริหารจัดการ การตลาด เป็นต้น ศึกษาเกี่ยวกับ การขายปลีกและการขายส่ง การจัดแสดงสินค้า การโฆษณา การหาข้อมูลทางการตลาด การจัดจำหน่ายสินค้าและบริการ การจัดซื้อ การส่งเสริมการขาย การบรรจุภัณฑ์ หลักการตลาด การส่งเสริมการขาย หน้าที่หลักของการตลาด การบริหารการจัดซื้อ การวิจัยตลาด โปรแกรมสำเร็จรูปในงานอาชีพ การบริหารการจัดจำหน่าย กฎหมายธุรกิจ เศรษฐศาสตร์ สถิติธุรกิจ อังกฤษธุรกิจ คอมพิวเตอร์ธุรกิจและการบัญชี

แนวทางการประกอบอาชีพ

สามารถสมัครเข้าทำงานในหน่วยงานต่างๆ ทั้งในหน่วยงานราชการ รัฐวิสาหกิจ และธุรกิจ เอกชน ตลอดจนใช้ความสามารถและประสบการณ์จากการศึกษาไปประกอบอาชีพของตนเองได้

คุณสมบัติของศึกษาสาขาวิชา

1. มีบุคลิกภาพดี	2. มีสติปัญญาดี
3. มีความกระฉับกระเฉง ตื่นตัวตลอดเวลา	4. รักงานบริการ
5. สุขภาพแข็งแรง	6. ชอบติดต่อสื่อสารกับผู้คน
7. ใจเย็น	8. มีความอดทนสูง
9. มีความกระตือรือร้น	10. เชื่อมั่นในตนเอง
11. รักงานท้าทายความสามารถ	12. รักการแสวงหาความรู้อยู่ตลอดเวลา

การศึกษาต่อในระดับสูง

สามารถศึกษาต่อในสถาบัน ทั้งภาครัฐและเอกชนอย่างมาก เช่น มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี ราชมงคล มหาวิทยาลัยของรัฐและเอกชน ระดับ ปวส.สาขาการตลาด ปริญญาตรี สาขาการตลาด/ สาขาบริหารธุรกิจ/สาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ/สาขาการท่องเที่ยวและสายอื่นๆ ที่เปิดโอกาสให้ผู้สนใจ ทั่วไปสมัครเรียน ปริญญาโท และ ปริญญาเอก

สาขาวิชาเลขานุการ

รายละเอียดสาขาวิชา เป็นสาขาที่เกี่ยวข้องกับเอกสาร การติดต่อสื่อสารกับบุคคลต่างๆ ประสานงาน จัดการเรื่องราวต่างๆ เป็นต้น เน้นการศึกษาเกี่ยวกับการใช้คอมพิวเตอร์และสารสนเทศเพื่องานอาชีพ พิมพ์เอกสารรูปแบบต่างๆ จัดเก็บเอกสารในสำนักงาน จัดประชุมตามลำดับขั้นตอน บริการงานสำนักงาน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของสาขาวิชาเลขานุการ ให้มีความสำคัญกับหลายๆ ด้าน เช่น การสอนเรื่องบุคลิกภาพ ความรู้เกี่ยวกับเอกสารต่างๆ ความรู้เกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ ความรู้เกี่ยวกับการบริหารจัดการ ความรู้เกี่ยวกับการสื่อสาร การประสานงานต่างๆ การจัดวางตัวบุคคล การสื่อสารด้วยภาษาต่างประเทศ ความรู้เกี่ยวกับอุปกรณ์ที่ใช้ในสำนักงาน วิธีการใช้ และอื่นๆที่เกี่ยวข้อง

แนวทางการประกอบอาชีพ

เจ้าหน้าที่สำนักงาน พนักงานรัฐและเอกชน เจ้าหน้าที่ธุรการ เลขานุการ เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป

คุณสมบัติของศึกษาสาขาวิชา

1. มีบุคลิกภาพดี	2. มีสติปัญญาดี
3. มีความกระตือรือร้น ตั้งใจตลอดเวลา	4. รักงานบริการ
5. ชอบติดต่อสื่อสารกับผู้คน	6. มีความสุภาพเรียบร้อย
7. ใจเย็น	8. มีความอดทนสูง
9. ชอบงานเอกสาร	10. อื่นๆ

การศึกษาต่อในระดับสูง

1. ระดับ ปวช. สาขาเลขานุการ	2. ระดับ ปวส. สาขาเลขานุการ
3. ระดับปริญญาตรี สาขาจัดการ/สาขาการบริหารธุรกิจ/สาขาการโรงแรม/สาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ/สาขาการท่องเที่ยวและสายอื่นๆ ที่เปิดโอกาสให้ผู้สนใจทั่วไปสมัครเรียน	
4. ระดับปริญญาโท และ ปริญญาเอก	

สาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ

รายละเอียดสาขาวิชา เป็นสาขาที่เกี่ยวข้องกับการใช้งานคอมพิวเตอร์ผนวกกับธุรกิจ เน้นการศึกษาเกี่ยวกับการใช้คอมพิวเตอร์และสารสนเทศเพื่องานอาชีพ เข้าใจหลักการ กระบวนการทำงานของคอมพิวเตอร์ ใช้และดูแลระบบคอมพิวเตอร์ เชื่อมต่อและใช้งานระบบเครือข่ายเบื้องต้น ในการปฏิบัติงาน เขียนโปรแกรมธุรกิจขนาดเล็ก สร้างเว็บไซต์พื้นฐาน ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในงานธุรกิจ

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของคอมพิวเตอร์ธุรกิจ ให้ความสำคัญกับการสร้างความรู้พื้นฐานด้านคอมพิวเตอร์ เช่น การใช้โปรแกรมไมโครซอฟต์ออฟฟิศ การใช้โปรแกรมสำเร็จรูปต่างๆ การใช้โปรแกรมกราฟิกเพื่อการใช้งาน การเรียนรู้และการทำความเข้าใจกับภาษาโปรแกรมต่างๆ เช่น ภาษา C ภาษา HTML ภาษา SML ภาษา Java ภาษา JavaScript ภาษา PHP ภาษา Basic และอื่นๆ ตลอดจนให้ความสำคัญกับเรื่องธุรกิจ เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับธุรกิจ การบริหารธุรกิจ การจัดการบัญชี และอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจ

แนวทางการประกอบอาชีพ

กำลังเป็นที่ต้องการของตลาดแรงงาน สามารถประกอบอาชีพอิสระเป็นเจ้าของธุรกิจด้านคอมพิวเตอร์ รับพิมพ์เอกสาร รับประกอบ-ซ่อมคอมพิวเตอร์ ออกแบบสร้างเว็บไซต์ รับทำนามบัตร ผลิตสื่อสิ่งพิมพ์ด้วยคอมพิวเตอร์ ออกแบบงานด้านกราฟิก ออกแบบไวเนล และสามารถทำงานในตำแหน่งงาน เจ้าหน้าที่บันทึกข้อมูล เจ้าหน้าที่ธุรการ ประชาสัมพันธ์ งานสารบรรณ งานวิจัย ช่างเทคนิคด้านคอมพิวเตอร์ ผู้ช่วยโปรแกรมเมอร์ ผู้ช่วยดูแลระบบ ผู้ดูแลระบบ Web Master เจ้าหน้าที่คอมพิวเตอร์ พนักงานรัฐและเอกชน เจ้าของกิจการร้านขายอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ เจ้าของร้านกิจการขายคอมพิวเตอร์ เจ้าของกิจการออนไลน์ เจ้าของเว็บไซต์

คุณสมบัติของศึกษาสาขาวิชา

1. มีสุขภาพแข็งแรง
2. ชื่นชอบกิจกรรมการเรียนรู้แบบฝึกปฏิบัติและทฤษฎี
3. สนใจงานอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์
4. ละเอียดรอบคอบ
5. มีวินัยในการทำงาน
6. ชื่นชอบเทคโนโลยีและระบบคอมพิวเตอร์
7. มีความสามารถพื้นฐานทางด้านคณิตศาสตร์
8. มีความสามารถพื้นฐานทางด้านภาษาอังกฤษ
9. กระตือรือร้นในการเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ ตลอดเวลา
10. ชื่นชอบการศึกษาค้นคว้าและทดลอง
11. มีความพยายามในการเรียนรู้และแก้ปัญหา

การศึกษาต่อในระดับสูง

1. ระดับปริญญาตรี สาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ/วิศวกรรมคอมพิวเตอร์/สาขาเทคโนโลยีสารสนเทศและการจัดการ/สาขาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และสายอื่นๆ ที่เปิดโอกาสให้ผู้สนใจทั่วไปสมัครเรียน ปริญญาโท และ ปริญญาเอก

สาขาวิชาธุรกิจสถานพยาบาล

รายละเอียดสาขาวิชา เน้นการศึกษาเกี่ยวกับงานส่วนหน้าในสถานพยาบาล งานการปฐมพยาบาลเบื้องต้น ส่งเสริมและฟื้นฟูสุขภาพ ดูแลเด็กวัยก่อนเรียนและผู้สูงอายุ จัดโภชนาการและกิจกรรมนันทนาการอย่างเหมาะสมกับบุคคลแต่ละวัยและเพศ

สาขาวิชาการประชาสัมพันธ์

รายละเอียดสาขาวิชา เน้นการศึกษาเกี่ยวกับงานประชาสัมพันธ์ โดยการพูด อ่าน เขียน เข้าใจในศิลปวัฒนธรรมไทยและวัฒนธรรมของนักท่องเที่ยว จัดกิจกรรมเพื่องานประชาสัมพันธ์

สาขาวิชาธุรกิจค้าปลีก

รายละเอียดสาขาวิชา เน้นการศึกษาเกี่ยวกับการจำแนกประเภทและโครงสร้างของธุรกิจค้าปลีก หลักการพื้นฐานงานอาชีพด้านธุรกิจ บริการงานลูกค้าสัมพันธ์ จัดแสดงสินค้าและจัดเรียงสินค้าเพื่อการส่งเสริมการขายในธุรกิจค้าปลีก ตรวจสอบและหามาตรการป้องกันการสูญเสยสินค้าในธุรกิจค้าปลีก

สาขาวิชาภาษาต่างประเทศ

รายละเอียดสาขาวิชา เน้นการศึกษาเกี่ยวกับการใช้คำศัพท์ สำนวนและโครงสร้างภาษาต่างประเทศในการฟัง พูด อ่านและเขียนในงานอาชีพทางธุรกิจ สนทนาโต้ตอบด้วยภาษาต่างประเทศในสถานการณ์ต่างๆ ติดต่อกิจการด้วยภาษาต่างประเทศ ผ่านช่องทางสื่อสารต่างๆ เช่น ทางโทรศัพท์ เครือข่ายอินเทอร์เน็ต อีเมลล์และเครือข่ายสังคม (Social Network)

3. ประเภทวิชาศิลปกรรม

สาขาวิชาการออกแบบ

รายละเอียดของสาขาวิชา

ศึกษาเกี่ยวกับ ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับศิลปะ การวาดเขียนเพื่อการออกแบบ ภายวิภาคเพื่อการออกแบบสร้างสรรค์ การเขียนภาพลาย การออกแบบตกแต่งภายนอกอาคาร งานโฆษณา การออกแบบผลิตภัณฑ์ หัตถกรรมพื้นฐาน เครื่องเรือน การออกแบบเครื่องแต่งกาย การออกแบบจัดนิทรรศการ การฝึกประสบการณ์จริงในสถานประกอบการหรือสถานที่ปฏิบัติงานจริง วาดภาพระบายสี รูปร่าง รูปทรง มนุษย์ สัตว์ พืช และผลิตภัณฑ์ของใช้ สร้างสรรค์แนวความคิดและถ่ายทอดรูปแบบตามแนวความคิดในการออกแบบ ถ่ายภาพ ตกแต่งภาพด้วยระบบดิจิทัลเพื่อประยุกต์ใช้ในการออกแบบ ออกแบบ เขียนแบบ งานออกแบบตกแต่ง ออกแบบนิเทศศิลป์

ออกแบบผลิตภัณฑ์ด้วยเครื่องมือพื้นฐานและด้านคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป จัดทำ
หุ่นจำลองงานออกแบบ

แนวทางการประกอบอาชีพ

ประกอบอาชีพอิสระ เช่น เจ้าของธุรกิจ SME หรือ ปฏิบัติงานเป็น เจ้าหน้าที่ พนักงาน
ร้านค้าของบริษัท โรงพยาบาล โรงแรม หรือ โรงงาน ฯลฯ

คุณสมบัติของผู้ศึกษาสาขาวิชา

1. มีความรู้ด้านศิลปกรรมและมีใจรักงานศิลปะ
2. มีความรู้พื้นฐานด้านการใช้คอมพิวเตอร์เบื้องต้น
3. มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีไหวพริบ

การศึกษาต่อระดับสูง

สามารถศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น ตั้งแต่ระดับ ปวส. ปริญญาตรี และปริญญาโท ใน
มหาวิทยาลัยชั้นนำ สถาบันการอาชีวศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลหลายแห่ง จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

สาขาวิชาการออกแบบนิเทศศิลป์

รายละเอียดของสาขาวิชา

มีการจัดการศึกษาแบบที่เรียนกว่า สตูดิโอ อาร์ต ที่เน้นปูพื้นฐาน ด้านหลักการออกแบบ
ทั่วไป ซึ่งศึกษาเกี่ยวกับ คอมพิวเตอร์กราฟิก เช่น Photoshop Illustrator 3D Max ฯลฯ การออกแบบ
เว็บไซต์ การออกแบบสื่อสิ่งพิมพ์ เช่น หนังสือ หนังสือพิมพ์และนิตยสาร ฯลฯ การถ่ายภาพ การ
ถ่ายทำและการตัดต่อภาพยนตร์ การสร้างเทคนิคพิเศษในงานภาพยนตร์ การออกแบบบรรจุภัณฑ์
การออกแบบโลโก้ การออกแบบโฆษณา

แนวทางการประกอบอาชีพ

สามารถประกอบอาชีพ ครู อาจารย์ ในสถาบันการศึกษาต่างๆ นักออกแบบกราฟิกใน
หน่วยงานราชการ หรือองค์กรเอกชน นักออกแบบโฆษณา นักออกแบบเว็บไซต์ นักออกแบบ
สิ่งพิมพ์ นักสร้างภาพยนตร์และแอนิเมชัน ทั้งในตำแหน่งผู้กำกับหรือทีมถ่ายทำ ตัดต่อ ฯลฯ ช่างภาพ
นักวาดการ์ตูน นักเขียน/นักวิจารณ์ด้านนิเทศศิลป์

คุณสมบัติของผู้ศึกษาสาขาวิชา

1. มีจินตนาการและความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
2. มีความรู้ด้านศิลปกรรมและมีใจรักงานศิลปะ
3. มีความรู้พื้นฐานด้านการใช้คอมพิวเตอร์เบื้องต้น

การศึกษาต่อในระดับสูง

สามารถศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นถึงระดับปริญญาตรีที่สถาบันการศึกษาอาชีวศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลและมหาวิทยาลัยชั้นนำของประเทศ

สาขาวิชาการคอมพิวเตอร์กราฟิก

รายละเอียดของสาขาวิชา

ศึกษาเกี่ยวกับหลักการและกระบวนการในงานคอมพิวเตอร์ กราฟิกอาร์ต มัลติมีเดีย งานสิ่งพิมพ์ แอนิเมชัน องค์ประกอบ หลักการเพื่อการถ่ายภาพ ออกแบบด้วยคอมพิวเตอร์และผลิตงานมัลติมีเดีย คอมพิวเตอร์เพื่อการอาชีพ คอมพิวเตอร์ธุรกิจเพื่อการอาชีพ การถ่ายภาพงานห้องมืด เบื้องต้น การประยุกต์การถ่ายภาพเพื่อประกอบอาชีพ ความคิดสร้างสรรค์ การจัดการธุรกิจเบื้องต้น คอมพิวเตอร์มัลติมีเดีย การถ่ายภาพโฆษณา เทคนิคการจัดแสงเพื่อผลพิเศษ การถ่ายทำวิดีโอ

แนวทางการประกอบอาชีพ

สามารถนำความรู้ไปใช้ในการประกอบอาชีพอิสระ เช่น ช่างภาพ ช่างตกแต่งภาพ ช่างตัดต่อภาพ เขียนป้ายออกแบบ การถ่ายทำวิดีโอ หรือ ทำงานในบริษัท ห้างร้านของภาพเอกชน เช่น ในตำแหน่ง ช่างศิลป์ ช่างกราฟิก ช่างออกแบบเว็บไซต์ใน internet เป็นเจ้าที่ศูนย์ข้อมูล ดูแลระบบคอมพิวเตอร์ เป็นอาจารย์สอนในสถานศึกษาทุกระดับชั้นของทุกสังกัด

คุณสมบัติของผู้ศึกษาสาขาวิชา

1. มีความรู้ด้านศิลปกรรมและมีใจรักงานศิลปะ
2. มีความรู้พื้นฐานด้านการใช้คอมพิวเตอร์เบื้องต้น
3. มีคอมพิวเตอร์โน้ตบุ๊ก เครื่องปริ้นเตอร์ กล้องถ่ายภาพ สำหรับใช้ในการฝึกฝนและสร้างสรรค์งาน

การศึกษาต่อระดับสูง

สามารถศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นถึงระดับปริญญาตรีที่สถาบันของการอาชีวศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลและมหาวิทยาลัยชั้นนำของประเทศ

สาขาจิตรศิลป์

รายละเอียดสาขาวิชา เรียนองค์ประกอบศิลป์ วาดเขียนภาพคนเหมือน วาดเขียนเทคนิค จิตรกรรม จิตรกรรมสร้างสรรค์ ประติมากรรมสร้างสรรค์ ภาพพิมพ์สกรีน ปฏิบัติงานจิตรศิลป์ มีทักษะด้านจิตรกรรม ประติมากรรมภาพพิมพ์ สื่อผสมรูปแบบไทยและสากล เข้าใจวัฒนธรรมในมิติของศิลปกรรมร่วมสมัย

แนวทางการประกอบอาชีพ ช่างฝึกหัดจิตรกรรม ภาพพิมพ์ และประติมากรรม ช่างเขียนการ์ตูน ช่างลายไทย ช่างเขียนแบบโฆษณา ช่างสกรีน ช่างหล่อ ช่างเขียน ช่างศิลป์

สาขาวิชาศิลปหัตถกรรม

รายละเอียดสาขาวิชา มีทักษะในการปฏิบัติงานดินเบื้องต้น การสร้างต้นแบบแม่พิมพ์ ประติมากรรม การตกแต่งผลิตภัณฑ์เครื่องปั้นดินเผาและการเผา ปฏิบัติงานหล่อปูนปลาสเตอร์ หล่อเรซิน หล่อเทียนและตกแต่งผลิตภัณฑ์การหล่อ งานพิมพ์ งานบาติกและงานมัด-ย้อม งานหนังสือเครื่องหนังเบ็ดเตล็ด และตกแต่งผลิตภัณฑ์งานหนัง งานรัก งานรักสีและประดับเปลือกไข่ งานปิดทองประดับกระจกสี การเขียนลายรดน้ำ งานไม้พื้นฐานและงานไม้สร้างสรรค์ งานจักสานไม้ไผ่ งานโลหะรูปพรรณ

คุณสมบัติของผู้เรียนสาขาวิชา

มีวินัย มีความรับผิดชอบ มีมนุษยสัมพันธ์ ความเชื่อมั่นในตนเอง ความรักสามัคคี ความขยัน ประหยัด อดทน ความสนใจใฝ่รู้ มีความคิดสร้างสรรค์ และมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์

สาขาวิชาศิลปกรรมเซรามิก

รายละเอียดสาขาวิชา ออกแบบ อ่านแบบ และเขียนแบบ ภาพ 3 มิติ ภาพฉาย ภาพด้านและภาพตัด และปฏิบัติงานออกแบบ เขียนแบบคอมพิวเตอร์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป มีความรู้ การจำแนกชนิด ลักษณะและคุณสมบัติวัตถุดิบของงานเซรามิก เลือกใช้วัตถุดิบเซรามิก ผลิตเซรามิก การขึ้นรูปผลิตภัณฑ์ โดยวิธีอิสระ ขึ้นรูปด้วยแป้นหมุน ขึ้นรูปด้วยใบมีดภายในและภายนอก เรียนรู้งานตกแต่งเซรามิก ออกแบบลวดลาย ทำน้ำเคลือบและหลักการเผาเซรามิก

สาขาวิชาอุตสาหกรรมเครื่องหนัง

รายละเอียดสาขาวิชา ศึกษาเกี่ยวกับหลักการออกแบบและกระบวนการผลิตงาน อุตสาหกรรมเครื่องหนัง วิเคราะห์วิจัยด้านงานอุตสาหกรรมเครื่องหนังและการนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ตลอดจนมีความรู้และเข้าใจในด้านเครื่องมือ เครื่องจักรและเทคโนโลยีได้อย่างเหมาะสม เขียนแบบผลิตภัณฑ์เครื่องหนังระบบอุตสาหกรรม

สาขาวิชาการถ่ายภาพและวีดิทัศน์

รายละเอียดสาขาวิชา ศึกษาเกี่ยวกับการถ่ายภาพ การถ่ายทำวีดิทัศน์ ผลิตสื่อมัลติมีเดียและสื่อสิ่งพิมพ์ ถ่ายภาพ การถ่ายวีดิทัศน์ในศิลปวัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณีไทย

สาขาวิชาเทคโนโลยี ศิลปกรรม

รายละเอียดสาขาวิชา ศึกษาเกี่ยวหลักการการถ่ายภาพนิ่งระบบดิจิทัลและการถ่ายภาพเคลื่อนไหวระบบดิจิทัล หลักการเกี่ยวกับการพิมพ์สกรีน การปฏิบัติงานคอมพิวเตอร์กราฟิก

สาขาวิชาคอมพิวเตอร์กราฟิก

รายละเอียดสาขาวิชา ศึกษาเกี่ยวกับหลักการและกระบวนการในงานคอมพิวเตอร์ กราฟิก อาร์ต มัลติมีเดีย งานสิ่งพิมพ์ อนิเมชัน องค์กรประกอบ หลักการเพื่อการถ่ายภาพ ออกแบบด้วยคอมพิวเตอร์และผลิตงานมัลติมีเดีย

สาขาวิชาศิลปการดนตรี

รายละเอียดสาขาวิชา

- สาขางานดนตรี

มีทักษะในการฟังดนตรี การขับร้อง การเล่นดนตรี การอ่านโน้ต การเขียนโน้ต การปรับแต่งและการบำรุงรักษาเครื่องดนตรีที่ศึกษา

- สาขางานดนตรีประกอบสื่อและการแสดง

ปฏิบัติงานด้านดนตรีประกอบสื่อและการแสดง ในสถานประกอบการและประกอบอาชีพอิสระ

สาขาวิชาศิลปหัตถกรรมรูปพรรณและเครื่องประดับ

รายละเอียดสาขาวิชา ออกแบบชิ้นงานรูปพรรณและเครื่องประดับด้วยมือและคอมพิวเตอร์ ใช้วัสดุ-อุปกรณ์ เครื่องมือ ตามหลักวิชาศิลปหัตถกรรมรูปพรรณและเครื่องประดับ

สาขาวิชาเครื่องประดับอัญมณี

รายละเอียดสาขาวิชา

- สาขางานเครื่องประดับอัญมณี

ปฏิบัติงานสร้างชิ้นงานรูปพรรณ เครื่องประดับและงานเครื่องประดับอัญมณี ตามหลักการและตรงการผลิต

- สาขางานการเจียรไนอัญมณี เข้าใจหลักการเจียรไนอัญมณี ออกแบบ เขียนแบบเพื่อการเจียรไนอัญมณี

สาขาวิชาช่างทองหลวง

รายละเอียดสาขาวิชา

- สาขางานช่างทองหลวง

ศึกษากระบวนการเขียนแบบ ออกแบบ ทำตัวเรือนเครื่องประดับ โบราณและสมัยใหม่ หลอมแร่ดีบุก ดีบุก โลหะและวัสดุขนาด ขึ้นรูปและสลักกลวงลายงานเครื่องถม ทำแหวน ถมเงินกำไล หัวบัว กำไลโป่งถมเงิน งานช่างทองหลวงสกุลเพชรบุรีและสุโขทัย หลอมหล่อเครื่องประดับระดับ

ต้น ชูบเคลือบผิวโลหะรูปพรรณด้วยเทคนิคต่างๆ ระดับอัญมณีบนตัวเรือนแหวนชนิดต่างๆ โดยการฝังแบบไขปลา, หนามเตย

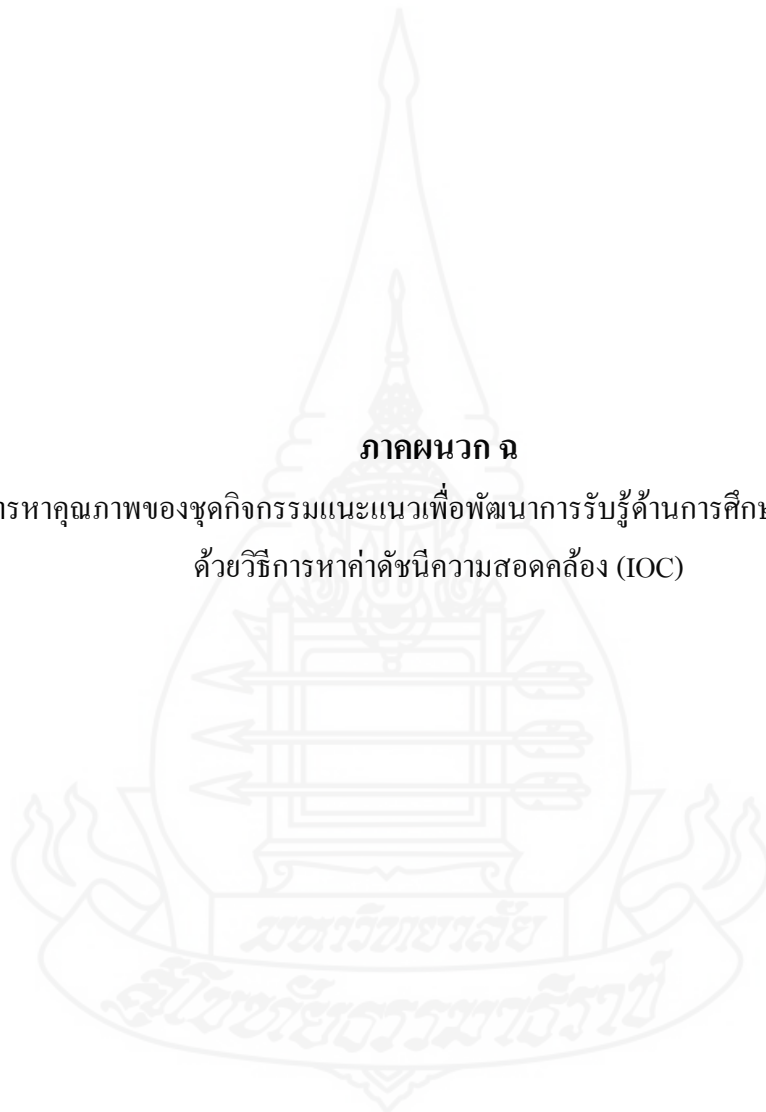
- สาขางานเครื่องประดับอัญมณี

เขียนแบบ ออกแบบ ปฏิบัติงานทำชิ้นส่วนเครื่องประดับ ประเภทไขปลา ตัดทำกระเปาะ เชื่อมน้ำประสาน ทำแหวน จี้ เข็มกลัด ต่างหู สร้อยข้อมือ สร้อยคอ ปฏิบัติงานประดับอัญมณีแบบ ไขปลา แบบหนามเตย แบบหุ้มรีด แบบรีด (แทปเปอร์) แบบผสมผสาน เดินฟันปลา และประดับ เม็ดยอดหนามเตย เข้าใจคุณสมบัติพลอย

ภาคผนวก ฉ

ผลการหาคุณภาพของชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรับรู้ด้านการศึกษาต่อสายอาชีพ
ด้วยวิธีการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)

**แบบประเมินของผู้เชี่ยวชาญในการหาความสอดคล้อง
ของชุดกิจกรรมแนะแนวอาชีพเพื่อพัฒนาการรับรู้ด้านการศึกษาต่อสายอาชีพ**

**เรื่อง ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวอาชีพเพื่อพัฒนาการรับรู้ด้านการศึกษาต่อสายอาชีพ
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนโคกตูมวิทยา จังหวัดลพบุรี**

- คำชี้แจง**
1. แบบประเมินฉบับนี้ อยู่ในขั้นตอนของการพัฒนาเครื่องมือ เพื่อนำไปใช้ศึกษาการรับรู้ด้านการศึกษาต่อสายอาชีพของนักเรียน
 2. แบบประเมินฉบับนี้มุ่งตรวจสอบเพื่อหาค่าความเที่ยงตรง (Validity) โดยการวิเคราะห์ดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) ของแบบประเมิน และข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ เพื่อนำไปปรับปรุงแบบประเมินให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น
 - +1 หมายถึง แน่ใจว่าชุดกิจกรรมแนะแนวนั้นสอดคล้องกับวัตถุประสงค์
 - 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าชุดกิจกรรมนั้นสอดคล้องกับวัตถุประสงค์
 - 1 หมายถึง แน่ใจว่าชุดกิจกรรมนั้นไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์

รายนามผู้เชี่ยวชาญ มีดังนี้คือ

1. ผศ.ดร. กาญจนวัลย์ ภิญโญสุภสิทธิ์
2. ดร.พรทิพย์ วงศ์ไพบูลย์
3. อาจารย์สิทธิพร ครามานนท์
4. อาจารย์อโณทัย แสงจินดา
5. อาจารย์สุวัฒนา สุพันธ์นา

กิจกรรม	วัตถุประสงค์	คะแนนประเมินของ ผู้เชี่ยวชาญ					ค่า IOC
		1	2	3	4	5	
1. ปฐมนิเทศ	<p>1. เพื่อสร้างความสัมพันธ์ระหว่างผู้วิจัยกับนักเรียน</p> <p>2. เพื่อสร้างบรรยากาศภายในกลุ่ม ให้ นักเรียน ได้รู้จักตนเองและผู้อื่น</p> <p>3. เพื่อให้ นักเรียน ได้ทราบวัตถุประสงค์ และวิธีปฏิบัติตนในการเข้าร่วมกิจกรรม</p>	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
2. อาชีพในฝัน	<p>1. เพื่อให้ นักเรียน รู้จักและเข้าใจตนเอง รู้ความสามารถ ความสนใจ และบุคลิกภาพของตนเอง</p> <p>2. เพื่อให้ นักเรียน รู้หมวดอาชีพและบุคลิกที่สอดคล้องกับหมวดอาชีพดังกล่าว</p> <p>3. เพื่อให้ นักเรียน สามารถวางแผนเลือกแนวทางการศึกษาต่อได้สอดคล้องกับบุคลิก ของตนเอง</p>	+1	+1	-1	+1	0	0.4
3. เส้นทางสู่นาค เมื่อจบ ม.3	<p>1. เพื่อให้ นักเรียน ได้รับความรู้เกี่ยวกับแนวทางการศึกษาต่อเมื่อจบ ม.3</p> <p>2. เพื่อให้ นักเรียน วางแผนการศึกษาต่อได้เมื่อเรียนจบ ม.3</p>	+1	+1	-1	+1	0	0.4
4. สายอาชีพ (1)	<p>1. เพื่อให้ นักเรียน มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับรายละเอียดของสาขาวิชา แนวทางการประกอบอาชีพ คุณสมบัติของผู้เรียนแต่ละสาขาวิชา และการศึกษาต่อในระดับสูง ของประเภทวิชาอุตสาหกรรม ประเภทวิชาพาณิชยกรรม และประเภทวิชาศิลปกรรม</p>	+1	+1	-1	+1	+1	0.8

กิจกรรม	วัตถุประสงค์	คะแนนประเมินของ ผู้เชี่ยวชาญ					ค่า IOC
		1	2	3	4	5	
5. สายอาชีพ (2)	1. เพื่อให้ นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับรายละเอียดของสาขาวิชา แนว ทางการประกอบอาชีพ คุณสมบัติของ ผู้เรียนแต่ละสาขาวิชา และแนวทาง การศึกษาต่อในระดับสูง ประเภทวิชา คหกรรม ประเภทวิชาเกษตรกรรม และประเภทวิชาประมง	+1	+1	-1	+1	+1	0.8
6.สายอาชีพ (3)	1. เพื่อให้ นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับรายละเอียดของสาขาวิชา แนว ทางการประกอบอาชีพ คุณสมบัติของ ผู้เรียนแต่ละสาขาวิชา และแนวทาง การศึกษาต่อในระดับสูง ประเภทวิชา อุตสาหกรรมท่องเที่ยว ประเภทวิชา อุตสาหกรรมสิ่งทอ ประเภทวิชา เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร 2. เพื่อให้ นักเรียนได้รับรู้เพิ่มเติม เกี่ยวกับประสบการณ์ในการศึกษาต่อ สายอาชีพ	+1	+1	-1	+1	+1	0.8
7.กล่อม มหัสจรรย์	1.เพื่อให้ นักเรียนรู้จักอาชีพต่างๆ ที่ สามารถประกอบอาชีพได้เมื่อสำเร็จ การศึกษาสายอาชีพ 2. เพื่อให้ นักเรียนสามารถแบ่งอาชีพ ตามประเภทวิชาได้A	+1	+1	-1	+1	0	0.4

กิจกรรม	วัตถุประสงค์	คะแนนประเมินของ ผู้เชี่ยวชาญ					ค่า IOC
		1	2	3	4	5	
8. บอกเล่าเก้าสิบ	<ol style="list-style-type: none"> 1. เพื่อให้นักเรียนได้รับทราบข้อมูลจากประสบการณ์จริงของผู้ที่ศึกษาสายอาชีพ 2. เพื่อให้นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการเรียนสายอาชีพมากขึ้น 3. นักเรียนได้ข้อคิดเกี่ยวกับการศึกษาต่อสายอาชีพ 	+1	+1	-1	+1	0	0.4
9. ศึกษาดูงาน	<ol style="list-style-type: none"> 1. เพื่อให้นักเรียนสัมผัสบรรยากาศของสถานศึกษาสายอาชีพ 2. เพื่อให้นักเรียนได้รับประสบการณ์จริง และรับรู้เกี่ยวกับลักษณะการเรียนสายอาชีพ 3. เพื่อให้นักเรียนได้มีโอกาสพูดคุยซักถามเกี่ยวกับการเรียนสาขาวิชาต่างๆ จากวิทยากร 	+1	+1	-1	+1	+1	0.8
10. ปัจฉิมนิเทศ	<ol style="list-style-type: none"> 1. เพื่อให้นักเรียนได้สรุปประโยชน์ที่ได้รับจากการร่วมกิจกรรม 2. เพื่อให้นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้จากการรับรู้ด้านการศึกษาต่อสายอาชีพไปปรับใช้ในการเตรียมตัวเพื่อศึกษาต่อ 	+1	+1	+1	+1	+1	1.0

ข้อเสนอแนะ

อาจารย์สุวัฒนา สุพันธุ์นา เสนอแนะว่า

กิจกรรมที่ 2 (อาชีพในฝัน)

- ใช้ภาษาพูดมากกว่าภาษาเขียน
- ควรลำดับขั้นตอนที่ให้นักเรียนปฏิบัติให้ชัดเจน ไม่ซ้ำซ้อน
- ในกิจกรรมนี้ยังไม่มีการวางแผนตามจุดประสงค์ที่ 3

กิจกรรมที่ 3 (เส้นทางสู่นาคตเมื่อจบ ม.3)

- ปรับปรุงการใช้ภาษาและลำดับขั้นตอนการปฏิบัติของนักเรียนให้ชัดเจนด้วย

กิจกรรมที่ 7 (กล่องมหัศจรรย์)

- ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรมแต่ละขั้นยังไม่สมบูรณ์ และไม่ตรงประเด็น

อาจารย์สิทธิพร ครามานนท์ เสนอแนะว่า

กรณีผู้วิจัยเลือกใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว experiential learning ผู้วิจัยจำเป็นต้องออกแบบขั้นตอนให้สอดคล้องกับแนวคิดดังกล่าว ซึ่งจากการพิจารณารูปแบบที่เขียนมาทั้งหมดยังพบความไม่ชัดเจนในทุกกระบวนการ จึงเสนอแนะให้กลับไปทบทวน

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	นางปิยวรรณ ปรีชานุกูล
วัน เดือน ปีเกิด	18 มกราคม 2522
สถานที่เกิด	จังหวัดเลย
ประวัติการศึกษา	วิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาภาพถ่ายบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร พ.ศ. 2544 บริหารธุรกิจบัณฑิต (การจัดการทั่วไป) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช พ.ศ. 2551
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนกวดวิชาคิงแมทส์ อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี
ตำแหน่ง	ผู้บริหารและผู้รับใบอนุญาต

